

STORTINGET

Dokument 15:4

(2019–2020)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 451–600
12.–19. desember 2019

Innhold

451. Fra stortingsrepresentant Theodor Barndon Helland, vedr. Vest-Sahara, besvart av utenriksminister.....	11
452. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. å regulere omfanget av cruiseturisme, besvart av samferdselsminister.....	12
453. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. hensynet til barnets beste i utvisningssaker, besvart av justis- og innvandringsminister.....	12
454. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. at det er nok tog tilgjengelig til å ta unna for den økte passasjerveksten i årene framover, besvart av samferdselsminister	13
455. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. "aggresjonsnivået" blant eldre med demens på sykehjem, besvart av eldre- og folkehelseminister	14
456. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Babcocks manglende oppfylling av kontrakten , besvart av helseminister.....	15
457. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. ekstra helikopter i Finnmark, besvart av helseminister.....	16
458. Fra stortingsrepresentant Steinar Karlstrøm, vedr. statens avtale med Havila Kystruten AS, besvart av samferdselsminister.....	16
459. Fra stortingsrepresentant Solveig Horne, vedr. nettportalen kriseinfo.no, besvart av samfunnssikkerhetsminister.....	17
460. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. avvikling av pelsdyroppdrett i Norge, besvart av landbruks- og matminister	18
461. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. lederlønninger og sluttavtaler i helseforetakene, besvart av helseminister.....	18
462. Fra stortingsrepresentant Torleif Hamre, vedr. avviksmeldinger ved Kirkenes sykehus, besvart av helseminister.....	19
463. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. nytt felles regelverk for kapitalkrav for banker, besvart av finansminister.....	20
464. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. ukependler til skole i Østersund, besvart av finansminister.....	21
465. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. økt bompengekostnad for bilistene, besvart av samferdselsminister.....	22
466. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. regelverk og rutiner når arbeidsgiver bestrider sykemelding og en arbeidstaker søker NAV om forskuttering av sykepenger, besvart av arbeids- og sosialminister.....	22
467. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. den regnskapsførte konsulentbruken i staten så langt i 2019 fordelt på ulike departementsområder, besvart av finansminister.....	23
468. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. pleiepenger, besvart av arbeids- og sosialminister.....	24
469. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. erstatningsordningen for pelsdyroppdrettere, besvart av landbruks- og matminister	25
470. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. skatteinntektar til norske kommunar som ikkje var i budsjettet, besvart av finansminister.....	26
471. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. ulv, besvart av landbruks- og matminister.....	27
472. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. informasjon om konkursskarantene blir offentlig tilgjengelig, besvart av justis- og innvandringsminister	28
473. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. om det er biologiske foreldre, fosterforeldre eller barnevernet som har det avgjørende ord om helse, besvart av helseminister	28
474. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. ABE-kuttet på kulturbudsjettet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	30
475. Fra stortingsrepresentant Vetle Wang Soleim, vedr. merverdiavgift på omtvistede krav i tildelingskontrakter, besvart av finansminister.....	31
476. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. skjønn ved bosettelse i Norge, besvart av finansminister	32
477. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. reguleringsplanen som gjeld giftdeponi på Raudsand, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	32
478. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. NATOs reviderte forsterkningsplan for Norge, besvart av statsminister.....	33

479.	Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. beregnet forskjellen mellom snittet av pris- og lønnsvekst og lønnsvekst minus 0,75 for 2020, besvart av arbeids- og sosialminister.....	34
480.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. stiftelsen Porsgrunns museene sin konsolideringsavtale med Telemark museum, besvart av kultur- og likestillingsminister	35
481.	Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. Equinors leteboringer tilknyttet deres lisenser i Barentshavet sørøst, besvart av olje- og energiminister	36
482.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. kommunenes inntekter fra formuesskatten, besvart av finansminister.....	37
483.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. kravene i tunnelsikkerhetsforskriften for fylkesvegtunnellene i Møre- og Romsdal fylkeskommune, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	38
484.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. tilgangen til migrenemedisin på blå resept, besvart av helseminister.....	38
485.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. brudd på arbeidsmiljøloven i sykehusene, besvart av helseminister.....	39
486.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. responstiden på ambulanse, besvart av helseminister.....	48
487.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. stamcellebehandling for MS-syke, besvart av helseminister.....	48
488.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. konvensjon om avskaffelse av vold og trakassering i arbeidslivet, besvart av arbeids- og sosialminister	49
489.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. kvaliteten på konsekvensutredninger av klima- og miljøtemaer i kommuneplanens arealdel, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	50
490.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. gratis hormonspiral som behandling for endometriose og adenomyose, besvart av helseminister	51
491.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. pilotprosjektet med pasientens legemiddelliste, besvart av helseminister.....	51
492.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. ambulanseflytjenesten, besvart av helseminister	52
493.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Statnett SF, besvart av olje- og energiminister	53
494.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. energimarkedspakke, besvart av olje- og energiminister	54
495.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. oversikt over kjente ekstrakostnader for det offentlige i luftambulansetjenesten i 2018 og 2019, besvart av helseminister.....	55
496.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ambulanseflyene fra Babcock, besvart av helseminister	55
497.	Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. saksbehandlingstiden til Navs innsatsgruppe og identifiseringsteam , besvart av arbeids- og sosialminister.....	56
498.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. samiske språkbrukerne i nye Narvik kommune, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	57
499.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. medisiner til ureturnerbare asylsøkere, besvart av helseminister.....	58
500.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. skjult kapasitet i trafikken vestover ved å la tog til Skøyen/Stabekk fortsette videre, besvart av samferdselsminister	58
501.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. asylsøkere med midlertidig arbeidstillatelse, besvart av justis- og innvandringsminister	59
502.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. endringene i forskrift om yrkestransport med motorvogn og fartøy og endringene i lov om yrkestransport med motorvogn og fartøy, besvart av samferdselsminister	60
503.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. de som mangler talespråk, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	60
504.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. narkotikarelaterte dødsfall, besvart av helseminister	61
505.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. opprydning av Hammerfest havn, besvart av klima- og miljøminister	62
506.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. oversikt over antall politijurister per kontorsted per år fra 2012 til 2019, besvart av justis- og innvandringsminister.....	63
507.	Fra stortingsrepresentant Masud Gharakhani, vedr. avslag på opphold i Norge, besvart av arbeids- og sosialminister.....	64

508. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. handelslekkasjen til Sverige, besvart av finansminister	64
509. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. PSTs innhenting og lagring av flypassasjeropplysninger, besvart av justis- og innvandringsminister	66
510. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. isfrekvens, besvart av klima- og miljøminister	66
511. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. at fraværsreglementet i skolen skal stå i veien for at elever skal kunne delta som representanter for ungdomsråd, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	67
512. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. svangerskapsoppfølgingen på landets sykehus, besvart av helseminister	68
513. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. den økonomiske situasjonen i Osterøy kommune, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	69
514. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. ambulansefly-krisen i nord, besvart av helseminister	70
515. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. forslag om å utvide straffelovens bestemmelser om hatefulle ytringer, hatkriminalitet og diskriminering slik at de også omfatter hatefulle ytringer som fremsettes, eller diskriminering som utøves, på grunn av en persons kjønnsuttrykk eller kjønnsidentitet, besvart av justis- og innvandringsminister	70
516. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Prestestien borettslag i Bergen sitt fjernvarmeanlegg, besvart av klima- og miljøminister	71
517. Fra stortingsrepresentant Torleif Hamre, vedr. at syke pasienter som trenger videre oppfølging i den kommunale helse- og omsorgstjenesten sendes ut etter opphold på sykehus, besvart av helseminister	72
518. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. feriepengeregelverket, besvart av arbeids- og sosialminister ...	73
519. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. , besvart av justis- og innvandringsminister	74
520. Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. isolasjon og mangel på menneskelig kontakt i norske fengsler, besvart av helseminister	75
521. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. konsekvensene for Utenriksdepartementet og underliggende etater dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken årlig med henholdsvis 7,2 millioner kroner og 17,7 millioner kroner, besvart av utenriksminister	76
522. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. konsekvensene for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og underliggende etater dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 28,9 og 70,6 millioner kroner, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	76
523. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. grensestedet Morokulien, besvart av justis- og innvandringsminister	79
524. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. Forsvarsdepartementet og underliggende etater, besvart av forsvarsminister	79
525. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. gårdsutsalg ved destillerier, besvart av eldre- og folkehelseminister	80
526. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. startlån fra Husbanken for vanskeligstilte og antall førstegangsetablerere, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	81
527. Fra stortingsrepresentant Torleif Hamre, vedr. tilskuddsmidlene til videregående utdanning i psykoterapi og psykoanalyse, besvart av helseminister	82
528. Fra stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. fjerning av Telenors linjenett som ikke lenger er i bruk, besvart av digitaliseringsminister	83
529. Fra stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud, vedr. rapporten fra Kriminalomsorgen og Politidirektoratet, besvart av justis- og innvandringsminister	85
530. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. fjellstyrene, besvart av klima- og miljøminister	85
531. Fra stortingsrepresentant Zaineb Al-Samarai, vedr. statlige virkemidler for flerkulturelle bydeler, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	86
532. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. å sikre at barnevernet og andre norske myndigheter trykker barns rettigheter, besvart av barne- og familieminister	88
533. Fra stortingsrepresentant Elin Tvete, vedr. villsvinjakt, besvart av landbruks- og matminister	89
534. Fra stortingsrepresentant Elin Tvete, vedr. kunstig ikke-fastmontert lys for å holde villsvinbestanden nede, besvart av landbruks- og matminister	90

535. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. planprogram for kartlegging av Trondheimsfjordens økologiske tilstand, besvart av klima- og miljøminister	91
536. Fra stortingsrepresentant Steinar Karlstrøm, vedr. fiskerihavner, besvart av samferdselsminister	92
537. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. kollektivfelt mellom Kringenkrysset (kryss riksveg 22/fylkesveg 170) og dagens Fetsund bru, besvart av samferdselsminister.....	93
538. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. beredskapen ved ulykker i tilknytning til transport av gass på veg, besvart av samfunnssikkerhetsminister.....	94
539. Fra stortingsrepresentant Kristine Hallingstad, vedr. pasientgruppen med medfødt hjertefeil og psykisk oppfølging i voksen alder, besvart av helseminister	95
540. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. reguleringsplan for fellesprosjektet E16 og Ringeriksbanen, besvart av samferdselsminister	96
541. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. personalbillettordningen for jernbaneansatte, besvart av samferdselsminister.....	96
542. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. bominntekter på å redusere kollektivprisene i Oslo, besvart av samferdselsminister.....	97
543. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. Nav-skandalen, besvart av arbeids- og sosialminister	98
544. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. nytt akutt- og intensivbygg ved Sørlandet sykehus HF i Kristiansand, besvart av helseminister	99
545. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. Pelle politibil, besvart av justis- og innvandringsminister.....	100
546. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. sikkerhetssituasjonen i Irak for returnerte asylsøkere, besvart av justis- og innvandringsminister	101
547. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. fengselsstraff pga en feiltolkning av flyktningkonvensjonen, besvart av justis- og innvandringsminister	101
548. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. endring i friskolelova om realkompetansevurdering, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	102
549. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. E16 Fagernes-Hande, besvart av samferdselsminister.....	103
550. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. kapasiteten ved grensekontrollen i Hedmark, besvart av finansminister	103
551. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. Statens vegvesens prosjekter, besvart av samferdselsminister.....	104
552. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. tiltaksplasser i varig tilrettelagt arbeid fordelt på fylker, besvart av arbeids- og sosialminister	105
553. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. soldatfluelarver, besvart av landbruks- og matminister.....	105
554. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. destruering av sædprøver, besvart av helseminister	106
555. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. North Connect-kabelens påvirkning på kraftkrevende industri sine strømkostnader i et langsiktig perspektiv, besvart av olje- og energiminister.....	107
556. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. konsekvensene for Justis- og beredskapsdepartementet og underliggende etater dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 125 millioner kroner og 158,9 millioner kroner, besvart av justis- og innvandringsminister.....	108
557. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. situasjonen i luftambulanseflytjenesten, besvart av helseminister.....	109
558. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. ulv, besvart av klima- og miljøminister	109
559. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. NorthConnect-kabelen, besvart av olje- og energiminister	110
560. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. ulikhet i Norge, besvart av finansminister	110
561. Fra stortingsrepresentant Kårstein Eidem Løvaas, vedr. konsekvensene for Landbruks- og matdepartementet og underliggende etater dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 7,2 og 17,7 millioner kroner, besvart av landbruks- og matminister	112
562. Fra stortingsrepresentant Kårstein Eidem Løvaas, vedr. bruken av konsulentbruken i staten, besvart av næringsminister.....	113
563. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. fritaksmetoden, besvart av finansminister	115
564. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. vindkraftutbygging, besvart av olje- og energiminister.....	116

565. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Finnmarksloven, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	117
566. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. tunnelene mellom Lyngdal og Flekkefjord, besvart av samferdselsminister.....	118
567. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. registrering av tvangsbruk i private barnevernsinstitusjoner, besvart av barne- og familieminister	118
568. Fra stortingsrepresentant Kent Gudmundsen, vedr. konsekvensene for Kunnskapsdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 21,7 og 53 millioner kroner, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	119
569. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. konsekvensene for Kulturdepartementet og underliggende etater dersom Arbeiderpartiet og Senterpartiet og hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 17,7 og 7,2 millioner kroner, besvart av kultur- og likestillingsminister	120
570. Fra stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen, vedr. konsekvensene for Barne- og familiedepartementet og underliggende etater dersom Arbeiderpartiet og Senterpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 17,7 og 7,2 millioner kroner, besvart av barne- og familieminister	121
571. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. konsekvensene for samferdselsdepartementet og underliggende etater dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 209,4 og 512,1 millioner kroner, besvart av samferdselsminister	122
572. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. reglene for utenlandsopphold for mottakere av stønad til enslig mor eller far oppimot gjeldende EØS-regelverk, besvart av arbeids- og sosialminister	123
573. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. provenyet dersom fritaksmodellen som vart innført i 2006 vert reversert, besvart av finansminister	124
574. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. enstemmige vedtaket til Moss kommunestyre om å unngå RV19 gjennom kulturlandskapet i Rygge, besvart av samferdselsminister	126
575. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. bompengekrav til våre allierte som senhøsten 2018 trente på å komme Norge til unnsetning under NATO-storøvelsen Trident Juncture, besvart av samferdselsminister.....	126
576. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. bruk av treflis på vegene for å sikre biler bedre framkommelighet på is og snø, besvart av samferdselsminister	127
577. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. at midler over UD's budsjett tildeles på en upartisk måte, besvart av utenriksminister.....	127
578. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. kommuners transportvirksomhet, besvart av samferdselsminister.....	129
579. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. nedbygginga av dyrka mark og omsynet til etablerte verneområde på strekninga E136 Flatmark–Monge, besvart av samferdselsminister.....	130
580. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. UPs fremtid, besvart av justis- og innvandringsminister	130
581. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. utslippsfri energiforsyning i Longyearbyen, besvart av olje- og energiminister	131
582. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. periodebillett for reise med tog, besvart av samferdselsminister..	131
583. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. Ørland Lufthavn, besvart av forsvarsminister.....	132
584. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. elektrisk rullestol på lokaltog i Oslo-området, besvart av samferdselsminister.....	133
585. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. konsekvensene for Helse- og omsorgsdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 57,8 og 141,3 millioner kroner, besvart av helseminister.....	134
586. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. liste over institusjoner det var planer om å flytte ut av Oslo, besvart av justis- og innvandringsminister	135
587. Fra stortingsrepresentant Torleif Hamre, vedr. statlig finansiering av eldreomsorgen, besvart av eldre- og folkehelseminister	136
588. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Powering Past Coal Alliance, besvart av klima- og miljøminister	137
589. Spørsmålet ble trukket.....	138

590.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. kulturinstitusjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	138
591.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. musikk- og kulturskolene et rent kulturpolitisk prosjekt, besvart av kultur- og likestillingsminister	139
592.	Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. Ønsketransporten, besvart av helseminister	140
593.	Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. konsulentbruken, besvart av arbeids- og sosialminister.....	141
594.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. CO2-utslipp, besvart av olje- og energiminister.....	142
595.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. prinsippet med likebehandling i saksbehandling av to borettslag, besvart av klima- og miljøminister.....	142
596.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. NorthConnect, besvart av olje- og energiminister.....	143
597.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. CO2-avgift for gass som brukes til å tørke sand, besvart av finansminister.....	144
598.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. NorthConnect, besvart av olje- og energiminister.....	144
599.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. at anskaffelsesregelverket og EØS-avtalen er til hinder for at fylkesting kan stille krav om at veieentreprenører skal ha inngått tariffavtale, besvart av arbeids- og sosialminister.....	145
600.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. regelverket for motorsport, besvart av samferdselsminister	146

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (451 - 600) for sesjonen 2019-2020**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
Uav Uavhengig representant

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre

Al-Samarai, Zaineab (A)	531
Andersen, Karin (SV)	499, 501, 546, 547, 565
Andreassen, Kari Anne Bøkestad (Sp)	528
Arnstad, Marit (Sp)	464, 465
Asheim, Henrik (H)	467, 479
Aukrust, Åsmund (A)	481
Bastholm, Une (MDG)	581
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	466, 488, 572, 578
Bruun-Gundersen, Åshild (FrP)	592
Bøhler, Jan (A)	586
Christoffersen, Lise (A)	541
Eide, Petter (SV)	509, 519
Fagerås, Mona (SV)	511
Fasteraune, Bengt (Sp)	454, 552
Foss, Ingunn (H)	566
Frølich, Peter (H)	556
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	456, 457
Gharahkhani, Masud (A)	507
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	493, 494, 563, 564
Grande, Arild (A)	472
Greni, Heidi (Sp)	498
Grimstad, Carl-Erik (V)	520
Grung, Ruth (A)	516, 595
Gudmundsen, Kent (H)	568
Hallingstad, Kristine (A)	539
Haltbrekken, Lars (SV)	505, 510, 588, 594
Hamre, Torleif (SV)	462, 517, 527, 587
Helland, Theodor Barndon (FrP)	451
Hjemdal, Silje (FrP)	525, 532
Horne, Solveig (FrP)	459
Huitfeldt, Anniken (A)	575
Johnsen, Kristin Ørmen (H)	570
Karlstrøm, Steinar (A)	458, 536
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	463, 482, 512, 560
Kjerkol, Ingvild (A)	455, 460, 492, 514
Klinge, Jenny (Sp)	477, 579, 580
Knutsen, Eigil (A)	513
Lauvås, Stein Erik (A)	508
Leirtrø, Kirsti (A)	476, 483, 535, 551, 583, 600
Lerbrekk, Solfrid (SV)	468, 497, 518, 543
Liadal, Hege Haukeland (A)	473
Limi, Hans Andreas (FrP)	577
Lunde, Heidi Nordby (H)	593

Lundteigen, Per Olaf (Sp)	599
Lønseth, Mari Holm (H)	522, 526
Løvaas, Kårstein Eidem (H)	561, 562
Mehl, Emilie Enger (Sp)	506, 523, 558
Melby, Guri (V)	453
Moflag, Tuva (A)	490, 491
Mossleth, Siv (Sp)	502, 553, 557
Moxnes, Bjørnar (R)	478, 555, 598
Myhrvold, Ole André (Sp)	596, 597
Myrli, Sverre (A)	537, 538, 582, 584
Mørland, Tellef Inge (A)	484, 485, 504, 544
Nævra, Arne (SV)	489, 500, 540, 542
Orten, Helge (H)	571
Pettersen, Tage (H)	569
Pollestad, Geir (Sp)	452
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	471, 530, 550, 576
Schou, Ingjerd (H)	521, 524
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	480, 567
Sivertsen, Eirik (A)	545
Soleim, Vetle Wang (H)	475
Stensland, Sveinung (H)	585
Stordalen, Morten (FrP)	487
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	486, 503, 548, 549
Tajik, Hadia (A)	470, 554, 573
Toppe, Kjersti (Sp)	461, 495, 496
Trettebergstuen, Anette (A)	474, 590, 591
Tvete, Elin (Sp)	533, 534
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	559
Wiborg, Erlend (FrP)	574
Øvstegård, Freddy André (SV)	515
Aasen-Svensrud, Maria (A)	529
Aasland, Terje (A)	469

STORTINGET

Dokument 15:4

(2019–2020)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 451

Innlevert 2. desember 2019 av stortingsrepresentant Theodor Barndon Helland

Besvart 9. desember 2019 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hva vil utenriksministeren gjøre overfor franske myndigheter for at menneskerettighetene i okkuperte Vest-Sahara skal kunne rapporteres av FN-operasjonen i territoriet?

BEGRUNNELSE:

Frankrike, en historisk nær alliert av Marokko, motsetter seg at FNs operasjon for en folkeavstemning i Vest-Sahara, MINURSO, skal få rapportere på menneskerettighetssituasjonen i det okkuperte territoriet. MINURSOs mandat var sist oppe til behandling i oktober 2019.

Forslag fra USA og Storbritannia om en slik inklusjon er tidligere blitt stanset av Paris.

Vest-Sahara fortsetter å score lavest i verden på internasjonale rangeringer over politiske friheter. Sahrarwiler som arbeider for at FN skal få gjennomført en folkeavstemning motarbeides og utsettes for overgrep av marokkanske myndigheter.

Utenriksministrene Eriksen Søreide og Brende har begge gitt gode oppklaringer i Stortinget om at spørsmålet om menneskerettighetene i Vest-Sahara er diskutert med franske myndigheter, men at Frankrike er imot at FN får rapportere på overgrepene begått av marokkanske myndigheter i territoriet.

Svar:

Norske posisjoner når det gjelder situasjonen i Vest-Sahara er i tråd med FNs sikkerhetsråds beslutninger. Norge

støtter FNs arbeid for en politisk løsning på konflikten i Vest-Sahara.

Norges prinsipielle holdning er at alle FN-operasjoner bør ha et menneskerettighetsmandat. Derfor mener vi at også mandatet til FNs fredsbevarende operasjon i Vest-Sahara (MINURSO), bør inkludere overvåking og rapportering av menneskerettighetssituasjonen i området som FN-operasjonen dekker. Sikkerhetsrådets medlemmer, spesielt Frankrike, er kjent med norske posisjoner når det gjelder Vest-Sahara.

Vi må samtidig erkjenne at det ikke er tilstrekkelig støtte blant medlemmene av FNs Sikkerhetsråd til å utvide mandatet til operasjonen. Dette ble bekreftet da Sikkerhetsrådet 30. oktober i år vedtok å forlenge mandatet til MINURSO med ett år.

Det er likevel positivt at Sikkerhetsrådet fortsetter å oppfordre partene til økt samarbeid med kontoret til FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR), inkludert besøk av høykommissæren til regionen. Slike besøk mener vi vil være nyttige for alle parter.

Fra norsk side har ambassaden i Rabat jevnlig kontakt med den marokkanske menneskerettighetskommisjonen (CNDH), inkludert deres kontorer i Vest-Sahara. Vi tar opp menneskerettighetssituasjonen i Vest-Sahara og leirene i Tindouf med både marokkanske og algeriske myndigheter samt representanter for Polisario.

SPØRSMÅL NR. 452**Innlevert 2. desember 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 9. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hvilke muligheter har norske kommuner til å regulere omfanget av cruiseturisme for eksempel ved å sette maksimum på antall anløp?

Svar:

Kommunene har innanfor både den gjeldende og den nye havne- og farvannsloven store muligheter til å regulere omfanget av cruiseanløp.

Sjølvsagt om hovedregelen er at eieren av hamna er pliktet til å ta imot fartøy, er det flere unntak fra denne regelen som innebærer at hamneeigarane har eit stort handlingsrom.

Eit unntak er at plikta til å ta imot fartøy berre gjeld "så langt kapasiteten i havnen tilsier det" jf. havne- og far-

vannsloven § 27. Det er ikkje berre fysiske plassforhold i hamna som kan gi grunnlag for avvisning av fartøy. Dersom hamna har innretta hamneverksemda gjennom bemanning eller liknande, slik at den berre kan ta imot cruiseskip med eit avgrensa tal på passasjerar, vil dette vere innanfor kva som meinast med omtalen "så langt kapasiteten i havnen tilsier det". Hamneeigaren kan dermed setje eit maksimalt tak på kor mange cruisepassasjerar og cruise fartøy som kan komme til hamna kvar dag. Dette krev at hamna faktisk har innretta hamneverksemda til ei slik ønska verksemd.

Havne og farvannsloven gjeld i havnas virkeområde, og avvisning av skip kan ikkje grunnlagast med at talet på passasjerar som kjem til hamna vil føre til for stor belastning for kommunen generelt.

SPØRSMÅL NR. 453**Innlevert 2. desember 2019 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 5. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sørge for at hensynet til barnets beste blir bedre ivarettatt i utvisningssaker, slik at vi unngår at flere familier splittes som følge av uriktig vektlegging av hensynet til barnet?

BEGRUNNELSE:

Lørdag 7. november kunne vi lese om en 32 år gammel kvinne, som først ble utvist fra Norge i 2 år. Blant annet fordi hun som tannlege gikk over til å jobbe som selvstendig næringsdrivende, selv om dette brøt med oppholdstillatelsen hun i sin tid fikk innvilget. Den iranskfødte kvinnen har et seks måneders gammelt barn.

I UDIs vedtak ble det understreket at utsending av moren ikke bryter med hensynet til barnets beste da hun på god måte kunne holde kontakten med sitt barn via internett. De som stilte spørsmål ved UDIs dømmekraft fikk raskt tilbakemelding av UDI-direktøren, Frode Forfang,

selv, på Twitter. Forfang rykket ut på søndagen og skrev at UDI skulle gjøre en ny vurdering av saken. Noen få timer etterpå kunne han bekrefte av UDI snur i saken og at kvinnen får bli i Norge og dermed fortsette å amme sitt halvt år gamle barn.

Denne saken viser at hensynet til barnet ikke er godt nok vurdert, og det er da grunnlag for bekymring for om barnets beste hensyntas i tilstrekkelig grad i tilsvarende saker.

Svar:

Etter barnekonvensjonen skal barnets beste være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. Dette gjelder også i utvisningssaker, noe som for øvrig er uttrykkelig fastslått i utlendingsloven. Dette prinsippet anvendes også av Den europeiske menneskerettsdomstol – EMD – når den vurderer utvisningssaker og andre saker som berører barns rett til familieliv og privatliv.

Selv om barnekonvensjonen fastslår at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn, vil det ikke alltid kunne få avgjørende betydning i den enkelte sak. Det er helt bevisst at barnekonvensjonen henviser til barnets beste som «et» grunnleggende hensyn. Formuleringen innebærer at også andre hensyn kan tillegges vekt. Det sentrale blir dermed å sikre en barnesensitiv vurdering i den enkelte sak, herunder forsvarlige og samvittighetsfulle avveier av hensynet til barnets beste mot andre motstridende interesser i utvisningssaken, som for eksempel innvandringsregulerende og allmennpreventive hensyn.

Utvisningssaker som berører barn vil i en del tilfeller være svært krevende saker, og det vil variere fra sak til sak hvor tungtveiende hensyn som gjør seg gjeldende i den ene og den andre retning.

Det er fastsatt i utlendingsforskriften at barnets beste som hovedregel skal tillegges avgjørende vekt i noen konkrete situasjoner. For det første er det særskilt fastsatt at dersom utlendingen lever i samliv med barn som skal fortsette å bo i Norge, skal utlendingen som hovedregel ikke utvises på grunn av ulovlig arbeid eller opphold, dersom de ulovlige forholdene har vart i mindre enn to år. For det andre er det fastsatt at dersom det treffes et utvisningsvedtak, skal innreiseforbudet som hovedregel ikke gjøres varig dersom utlendingen har barn i Norge som vedkommende i lengre tid har bodd fast sammen med, og familielivet skal videreføres.

For å sikre at det foretas barnesensitive vurderinger i alle saker som berører barn, er det inntatt en egen bestem-

melse i utlendingsforskriften som fastslår at det i vedtak som berører barn skal fremkomme uttrykkelig:

- hvilke vurderinger som har vært foretatt av barnets situasjon, herunder hvordan hensynet til barnets beste er vurdert,
- hvilke innvandringsregulerende hensyn som er vurdert, og
- hvilken avveiningen som er foretatt mot eventuelle motstridende hensyn.

Det har i de senere år blitt lagt stor vekt på å styrke den barnefaglige kompetansen i utlendingsforvaltningen. Utlendingsnemnda (UNE) har bl.a. sammen med rådgivende barnepsykolog gjennomgått ulike tilfeller som er typiske for utvisningssaker som berører barn og hvor det er mulighet for familiesplittelse. Med bistand fra barnepsykologen ble det beskrevet noen veiledende vurderingstemaer som kan være relevante i de aktuelle typesakene. Samtidig er det høy bevissthet om at alle saker må vurderes og håndteres konkret og individuelt. På sine nettsider har UNE en grundig beskrivelse av hvordan de vurderer og foretar avveininger i de utvisningssakene som berører barn.

Til slutt vil jeg vise til at departementet for tiden arbeider med å følge opp et anmodningsvedtak fra Stortinget om å utrede og fremme eventuelle forslag om endring av utlendingsloven som gjør det mulig å supplere bruk av utvisning og innreiseforbud med et bredere sett av reaksjonsformer når særlige forhold tilsier det, som hensynet til barnets beste. Her tas det sikte på å sende et forslag på offentlig høring i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 454

Innlevert 2. desember 2019 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 19. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Det er økt kapasitet på de nye togsettene, er dette ståplasser eller sitteplasser, og med de planlagte innkjøpene av tog, er statsråden trygg på at det er nok tog tilgjengelig til å ta unna for den økte passasjerveksten i årene framover?

BEGRUNNELSE:

I forslag til endringer i samferdselsbudsjettet for 2019 foreslår Samferdselsdepartementet ei kostnadsramme å kjøpe 30 nye lokaltog. Togene er ment å erstatte lokaltoga av typen 69.

Svar:

Regjeringa foreslår i Prop. 23 S (2019–2020) ei kostnadsramme på 4,2 milliardar kroner og ei styringsramme på 3,0 milliardar kroner til kjøp av 30 nye lokaltogsett (type 77), dei fleste til erstatning for dei eldste togsetta (type 69). Type 69 trafikkerer i dag strekinga Stabekk-Ski på Østfoldbanen. Norske tog AS skal gjennomføra kjøpet, og vil i samband med dette òg be om opsjonar på kjøp av ytterlegare lokaltog, slik at kontrakten med vinnande togprodusent ved behov kan nyttast til å skaffa lokal- og regiontog i lang tid framover.

Dagens lokaltog har ca. 300 sitte- og 270 ståplassar. Ein avgang i rushtid med doble togsett har dermed ein samla transportkapasitet på ca. 1 140 personar. Dei nye toga har ca. 300 sitte- og 550 ståplassar. Ein rushtidsavgang med doble togsett får dermed ein transportkapasitet på ca. 1 700 personar – ein kapasitetsauke på ca. 50 prosent samanlikna med i dag.

I fylgje prognosane for vekst i folketal og transportbehov, saman med regjeringa sitt nullvekstmål for personbiltransport, vil ein på strekninga Oslo-Ski få ein årleg auke i etterspurnaden etter togtransport på 5,8 prosent. Auken i transportkapasitet når dei nye toga er på plass er difor naudsynt for å handtera forventta vekst i etterspurnaden. Ein 50 prosent auke i transportkapasitet, som nemnd

ovanfor, vil dekkja forventta vekst i etterspurnaden 7-8 år etter at dei nye toga er tekne i bruk. Dette gir handlingsrom til å vurdere ekstra infrastrukturtiltak (hovudsakleg auka vendekapasitet), i tillegg til utløyning av opsjon for kjøp av fleire tog slik at tilbodet kan aukast med høgare frekvens i rushtid for å ta unna ytterlegare auke i etterspurnaden.

Talet på sitteplassar i dei nye toga vil vera omtrent som i dag. I vurderingane er det lag vekt på at over 60 prosent av kundane har reisetid på 15-16 minutt eller kortare. Dette tilseier at transportkapasitet (sum sitte- og ståplassar) blir prioritert framfor å maksimera talet på sitteplassar.

SPØRSMÅL NR. 455

Innlevert 2. desember 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 11. desember 2019 av eldre- og folkehelseminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

Hvilke tiltak mener statsråden skal settes inn for å «få ned aggresjonsnivået» blant eldre med demens på sykehjem?

BEGRUNNELSE:

En granskning Aftenposten har gjort av 128.000 avvik i sykehjem i norske kommuner, viser at 13.000 av dem handler om vold, trusler og utagering mot andre medbeboere eller ansatte. Det tilsvarer 36 voldshendelser hver eneste dag. I en kommentar om dette til radiokanalen P4 fredag 29.11 sa statsråden at kommunene skulle «sette inn tiltak som gjør at man får ned aggresjonsnivået». Arbeiderpartiet vil understreke at å bruke medikamenter for å få mer ro blant mennesker med demens ikke er en god vei å gå. Vi mener det viktigste er en grunnbemanning som gjør det trygt å være på jobb, og at kommuneøkonomien regjeringen legger opp til i sitt statsbudsjett ikke er i stand til å sikre dette. Vi mener folk må ha faste, hele stillinger slik at de kjenner pasientene, ikke vikarer som i mindre grad kan rutine og som de eldre ikke kjenner igjen. I tillegg vitner disse sakene om behovet for mer kompetanse. Sykepleiere og helsefagarbeidere må ha demensomsorg som en viktigere del av utdanningen, da det kommer til å bli mange flere mennesker med demens fremover.

Svar:

Omfanget av avvik som følge av voldsepisoder mot ansatte og beboere som Aftenposten har avdekket er urovekkende stort. Avvikene skjer ofte i tilknytning til overganger, som fra dag- til kveldsskift eller ved måltidsituasjoner. For å forebygge og avverge vold på sykehjem er det helt avgjørende med godt lederskap. Dette gjelder ledelsen i kommunen og på det enkelte sykehjem. Regjeringen har endret helselovgivningen fra 1. januar 2018 for å tydeliggjøre at ledelsen i kommunen har det overordnede ansvaret for å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep.

Utgangspunktet for kvalitetsreformen Leve hele livet er en erkjennelse av at tjenestetilbudet ikke alltid er godt nok, og at det ofte er de grunnleggende tingene som svikter i tilbudet til eldre: Mat og måltider, aktivitet og felleskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Vi vet at mange med demens fortsatt er friske og eller raske i kroppen, og at det å være i aktivitet vil kunne virke positivt og forebygge uro og aggressivitet. Det er godt dokumentert at aktivitet, både fysisk og sosialt, øker både matlyst og trivsel.

Jeg har besøkt sykehjem som har lyktes med å få ned aggresjonsnivå, uro og ikke minst som har redusert medisinenbruken kraftig. For å få til dette ble det satt inn mer bemanning og man la til rette for mer aktivitet for beboerne. Mange personer med demens er fysisk friske og

trenger derfor stimulans og å komme seg ut. Vi ser at noen kommuner har god erfaring med å øke grunnbemanningen fordi sykefraværet går ned og bruken av vikarer går ned. Derfor trenger ikke dette koste mye mer. Jeg mener at alle sykehjem som opplever høyt aggresjonsnivå blant beboere og mange avvik knyttet til dette må ta grep og sette inn tiltak. Hvilke som er riktig må vurderes på det enkelte sykehjem. Det er avgjørende at det enkelte sykehjem bygger opp sine ansattes kompetanse på hvordan man skal håndtere og forebygge vold på sykehjem.

Gjennom Demensplan 2020 har vi bidratt til nesten alle landets kommuner har hatt ansatte som har deltatt i kompetansehevingsprogrammene Demensomsorgens ABC og Eldreomsorgens ABC siden deltakere ble regis-

trert i ABC-programmet. Videre har vi økt bevilgningen til nasjonale lederutdanningen for primærhelsetjenesten, for å styrke ledelseskompetansen i tjenestene. Det bevilges også egne midler til etisk kompetanseheving i kommunene, hvor formålet er å bistå kommunene lokalt og regionalt slik at ansatte og ledere får økt kompetanse på å identifisere, reflektere over og håndtere etiske utfordringer i sin praksis.

Fylkesmannen får nå i oppdrag å gi en vurdering av omfanget av vold i sykehjem i sitt fylke og hvordan avviksmeldinger om vold og overgrep mot beboere følges opp og jobbes med. Fylkesmannen skal gi eksempler på kommuner som jobber godt med problemstillingen slik at andre kan lære av dem.

SPØRSMÅL NR. 456

Innlevert 2. desember 2019 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 18. desember 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva er den samlede merkostnaden av at det har vært nødvendig å hente inn hjelp fra Forsvaret for å sikre nødvendig beredskap i luftambulansetjenesten, hvordan blir regningen for disse tiltakene fordelt og hvilke konsekvenser vil Babcocks manglende oppfylling av kontrakten ha for selskapet?

Svar:

Like før midnatt 6. desember varslet Babcock Scandinavian AirAmbulance AS sin oppdragsgiver om at de av hensyn til flysikkerheten kom til å sette fire av luftambulansetjenestens fly på bakken og innføre strengere værbegrensinger på de resterende seks kortbaneflyene. Dette medførte som kjent en plutselig og alvorlig svekkelse av ambulanseflyberedskapen, og det ble nødvendig å hente inn ytterligere ekstraressurser både fra Babcock og eksterne leverandører for å opprettholde beredskapen. Disse ekstraressursene er fortsatt i tjeneste, og deler av disse vil bli videreført over nyttår. Det er derfor for tidlig å si noe om kostnadene og oppgjøret knyttet til disse.

SPØRSMÅL NR. 457**Innlevert 2. desember 2019 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 18. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren sikre at kontrakten med Forsvaret om ekstra helikopter i Finnmark videreføres slik at befolkningen i Finnmark kan stole på at de får den hjelpen de trenger, når de trenger den, og vil han vurdere permanent tilstedeværelse av helikopter i Finnmark?

BEGRUNNELSE:

Den endelige rapporten for november måned for ambulanseflyene i Finnmark viser at det fortsatt er en betydelig beredskapssvikt i Nord. For Kirkenes finner vi en utmelding på 92 timer, Alta 1 på 78 timer utmeldt og Alta 2 61 timer utmeldt. Dette gir en tilgjengelighet på mellom 83 og 89 %, og er langt fra et akseptabelt nivå.

Svar:

Som følge av en ustabil beredskapssituasjon for ambulansefly, spesielt i Nord-Norge, besluttet Helse Nord RHF å be om bistand fra Forsvarets Bell 412 helikopter. Spesielt kysten av Finnmark er sårbar dersom beredskap for ambulansefly som kan betjene kortbanenettet blir svekket. Det ble på bakgrunn av dette fra 16. november 2019 etablert heldøgns helikopterberedskap i Kirkenes for å sikre tilbudet for befolkningen. Dette bidraget er så langt planlagt ut 31. desember 2019. Helsedirektoratet sendte 12. desember en anmodning til Forsvarets operative hovedkvarter om å videreføre avtalen om bistand fra Forsvaret frem til og med 15. januar 2020.

SPØRSMÅL NR. 458**Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Steinar Karlstrøm****Besvart 9. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Staten har inngått avtale med Havila Kystruten AS, som sammen med Hurtigruten Cruise AS, skal levere tilfredsstillende transporttilbud på strekningen Bergen – Kirkenes. Havila har inngått avtale om kjøp av skip hos det kriserammede skipsverftet Barreras. Nå melder media at verftet har kansellert bygging av to nye skip.

Kan samferdselsministeren garantere at kysten fortsatt har daglige og helårlige anløp fra 1. januar 2021 som tilfredsstiller kravene i anbudet?

BEGRUNNELSE:

Hurtigrutens tilbud er svært viktig for bosettingen langs kysten. Transporttilbudet er viktig for tilfredsstillende ferdsestilbud for innbyggerne, turistnæringa som viser god utvikling og øvrig næringstransport. Det er et tverrpolitisk ønske fra Stortinget at dette tilbudet videreføres.

Havila Kystruten AS er et 100 % norskeiet selskap med base i Fosnavåg utenfor Ålesund. Selskapet har forpliktet

seg til å ha 4 skip seilende langs norskekysten på strekningen Bergen – Kirkenes, med anløp i 34 havner på nordgående rute og 33 havner på sørgående sammen med Hurtigruten.

Dagens næringsliv melder at det kriserammede, spanske skipsverftet Barreras har kansellert byggingen av to nye skip for Havila Kystruten. Den spanske lokalavisen Faro de Vigo meldte om bruddet først, og nyheten ble plukket opp av Nett.no på Sunnmøre.

Svar:

Samferdselsdepartementet er gjort kjent av Havila Kystruten AS med at dei har mottatt ein kansellering av skipsbyggingskontraktane frå det spanske verftet Barreras. Verftet skal etter planen bygge to av dei fire skipa som skal trafikkere kystruta frå 2021, Havila Pollux og Havila Polaris. Havila Kystruten AS meiner kanselleringa er ugyldig.

Eg legg til grunn at Havila starter drift på kystruta Bergen – Kirkenes med fire skip frå 1. januar 2021 i tråd med kontrakten med Samferdselsdepartementet. Noka anna er per no eit hypotetisk spørsmål. Kontrakten med Havila oppnar for trekk i utbetalinga frå staten og dagsbøter.

Samferdselsdepartementet har møter med kystruteleverandørane om status for førebuingane fram mot oppstart. Leverandørane skal informere Samferdsels-

departementet om saker som kan ha konsekvensar for kontrakten. Derfor er det no avtalt rapportering og møter med Havila kvar månad.

Havila har meldt at dei sonderer leigemarknaden etter to erstatningsfartøy. Eventuelle erstatningsfartøy må også oppfylle krava i kontrakten, med mindre anna er godkjent av departementet.

SPØRSMÅL NR. 459

Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Solveig Horne

Besvart 9. desember 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde

Spørsmål:

Mener statsråden at nettportalen kriseinfo.no har en fremtid, og hvilke tiltak mener statsråden kan være aktuelle å gjøre for å møte befolkningens forventninger til informasjon fra myndighetene i forbindelse med kriser?

BEGRUNNELSE:

Justis- og beredskapsdepartementet ga i 2010 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) i oppdrag å etablere et nasjonalt nettsted for samordnet risiko- og kriseinformasjon. DSB har driftet portalen siden Kriseinfo.no siden 2012.

Formålet med Kriseinfo.no har vært å sørge for at befolkningen finner relevant informasjon fra myndighetene samlet på ett sted, uten at man må kjenne til hvordan oppgaver og ansvar er fordelt mellom myndighetene. Kriseinfo.no har ikke produsert eget innhold, men kun reproduert redaksjonelle tekster fra andre sentrale aktører for å kunne tilby en samlet kanal for offentlig informasjon før, under og etter kriser.

Behovet for portalen har endret seg vesentlig siden oppdraget ble gitt i 2010. De mest sentrale offentlige virksomheter har i dag sin egen kombinasjon av andre kommunikasjonskanaler, noe som gjør Kriseinfo.no mindre relevant. DSBs befolkningsundersøkelser viser også at nettstedet er svært lite kjent, og at det i liten grad benyttes av aktører som har kjennskap til det.

Dagens tekniske løsning for portalen er også utdatert, og videreføring av portalen vil derfor kreve store investeringer for å kunne imøtekomme dagens krav til robusthet og tilgjengelighet. Dagens mediebilde og raske informasjonsflyt på stadig skiftende digitale plattformer kan også tilsi at det ikke er hensiktsmessig å satse videre på

formidling av kriseinformasjon via nettstedet kriseinfo.no. I tillegg har også regjeringen gode og robuste alternativer via regjeringen.no, samt en rekke andre digitale plattformer i sosiale medier.

Svar:

Formålet med kriseinfo.no har vært å sørge for at befolkningen finner relevant informasjon fra myndighetene samlet på ett sted. Behovet for portalen har likevel endret seg vesentlig siden oppdraget ble gitt i 2010.

De mest sentrale offentlige virksomheter har i dag sin egen kombinasjon av andre kommunikasjonskanaler. Det samme gjelder for Regjeringen som også nå har etablert gode og robuste alternativer via regjeringen.no og en rekke andre digitale plattformer i sosiale medier som nyttes i det daglige.

De nevnte kommunikasjonskanalene vil trolig benyttes under kriser. Det viser seg at befolkningen i det vesentlige benytter de samme kanalene for å søke informasjon i kriser som i det daglige. Portalen kriseinfo.no er lite besøkt.

Samlet sett mener jeg at formålet med etableringen av Kriseinfo.no i det vesentlige er dekket gjennom de nevnte kanalene, og portalen vurderes nå som mindre relevant.

Dagens tekniske løsning for portalen vurderes å være utdatert. Den tekniske utviklingen har endret seg vesentlig. En eventuell videreføring av driften av portalen vil kreve store investeringer for å kunne imøtekomme dagens krav til robusthet og tilgjengelighet for en slik løsning. Dette er midler jeg ønsker å benytte til andre formål innen arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Jeg går derfor inn for avvikling av myndighetsportalen kriseinfo.no i løpet av 2020.

SPØRSMÅL NR. 460**Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 10. desember 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Hvilke tiltak settes i verk fra statsråden for å fange opp individer som sliter psykisk i forlengelsen av å ha mistet sitt levebrød, og hvordan følger statsråden opp med helsetilbud for denne gruppen?

BEGRUNNELSE:

Som følge av avvikling av pelsdyroppdrett i Norge melder tidligere pelsdyrbønder om behov for oppfølging og helsetilbud for enkeltindivider i en svært sårbar situasjon. Norges pelsdyrslag melder om bekymring for den psykiske helsen til tidligere pelsdyrbønder som opplever store økonomiske tap, gjeldsproblemer og uforutsigbarhet knyttet til fremtiden. Forskriften om avviklingsperioden og kompensasjon, som skulle redusere de negative konsekvensene som forbudet mot hold av pelsdyr har for pelsdyroppdrettere, har høstet sterk kritikk fra flere hold og oppleves ikke i tilstrekkelig grad kompenserende.

Svar:

Forbudet mot hold av pelsdyr og konsekvensene av dette, oppleves som en stor belastning for mange pelsdyroppdrettere. På denne bakgrunn har mitt departement bedt Norsk Landbruksrådgivning (NLR) om, gjennom sin HMS-rådgivning, å ha særlig oppmerksomhet på behovet for oppfølging av pelsdyrbønder og eventuelt å tilby krisebistand.

En viktig del av NLRs rådgivningstilbud er innenfor HMS-arbeid, der forebyggende arbeid med psykisk helse og krisebistand inngår. NLR har deltatt på 5 regionale møter i regi av Norsk Pelsdyrslag (NPA), der NLR har informert om sitt tilbud innen HMS-rådgiving og kriseberedskap.

NLR vil, i tilskuddsbrev for 2020 for tilskudd over jordbruksavtalen, bli bedt om å ha en spesiell oppmerksomhet rettet mot pelsdyrbønder gjennom HMS-arbeid og kriseberedskap.

For ordens skyld nevner jeg at Helse- og omsorgsdepartementet i brev til NPA 4. juli 2019 har redegjort for kommunenes ansvar for nødvendige helse- og omsorgstjenester.

SPØRSMÅL NR. 461**Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 18. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden utdype sitt svar på spørsmål 385 om lederlønninger og sluttavtaler i helseforetakene, der statsråden skriver at Oslo Universitetssykehus HF har behandlet saken om en klinikkleders sluttavtale i henhold til den ansattes arbeidsavtale og eksisterende retningslinjer, og redegjøre for om avtalen datert 19.juni 2019 er i tråd med den ansattes arbeidsavtale og eksisterende retningslinjer?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i Dagens medisin 24.11.19 der det står at den kritiserte avtalen med nevnte klinikkdirektør ble in-

ngått 19.juni 2019, og at frem til juni 2019 hadde klinikkdirektøren en avtale på linje med det de andre klinikklederne har. Siden statsråden skriver i sitt svar på spørsmål 385 at OUS har behandlet denne saken -altså avtalen som ble inngått 19.juni 2019 - i tråd med den ansattes arbeidsavtale og eksisterende retningslinjer, er det vanskelig å se at det faktisk kan stemme.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF har informert meg om at de har innhentet ytterligere opplysninger fra Oslo universitetssykehus HF i den aktuelle saken. Helseforetaket opplyser at

det er gjennomført en fornyet vurdering av om de oppfatter at avtalen er innenfor arbeidsavtale og statens retningslinjer. De konkluderer som sist med at avtalen ikke bryter disse retningslinjene. Dette er basert på en konkret vurdering av lederavtalen, der det er åpnet for at leder kan gå over i annen stilling med tilhørende drøftelse av ny lønn.

Det er her ikke snakk om en avtale om sluttvederlag. Slik jeg har forstått det, har klinikkleder derimot utløst en bestemmelse i sin opprinnelige arbeidsavtale om å gå over i fagstilling med ny lønn etter en ny avtale.

Oslo universitetssykehus HF opplyser gjennom Helse Sør-Øst RHF at den omtalte klinikklederens arbeidsavtale fra 2010 inneholder følgende formulering vedrørende fratreddelse fra stillingen:

«Ved eventuell fratreden fra stilling, har arbeidstaker rett til å gå over i annen passende stilling i virksomheten. Ved vurdering av hva som anses som passende stilling, skal det tas utgangspunkt i den stillingen arbeidstaker hadde før tilsetningen i stilling som leder (klinikkleder/klinikkssjef).

Før OUS HF fatter beslutning om den nye stillingen, skal overgangen så langt det er praktisk mulig, drøftes med arbeidstaker med sikte på å finne frem til en stilling som tilfredsstiller begge parter. Slike drøftelser skal være gjennomført i rimelig tid, og senest en måned, før fratreddelse fra stillingen som klin-

ikkleder. Ved overgang til annen stilling under eller etter fullført kontraktstid opptas drøftinger om lønns- og arbeidsvilkår med utgangspunkt i 85 % av total lønn.»

Oslo universitetssykehus HF peker på at klinikkleders avtale gir rett til annen passende stilling, når partene er enige om leders fratreddelse, men at lønns- og arbeidsvilkår i den nye stillingen ikke er fastsatt på forhånd. Avtalen legger derimot opp til at partene skal drøfte lønns- og arbeidsvilkår ved overgang til ny stilling, og man har etter dette endt opp med en løsning som ligger over det nivå som etableres som et "utgangspunkt" i avtalen.

Statens retningslinjer omfatter ikke bruk av såkalte "rettrettstillinger" og følgelig kan man heller ikke si at opprinnelige avtale om rett til annen stilling skulle være i strid med disse retningslinjene. Jeg vil likevel gjenta det jeg skrev i mitt forrige svar, nemlig at Oslo universitetssykehus HF vil gå i dialog med den ansatte for å gjennomgå avtalen på ny.

Helse Sør- Øst RHF har for øvrig informert meg om at Oslo universitetssykehus HF allerede tidlig høsten 2019 startet opp et arbeid med å gjennomgå og revidere interne rutiner og retningslinjer på dette området. Nye interne retningslinjer basert på statens generelle retningslinjer vil bli behandlet og besluttet i foretakets styre, etter planen tidlig i 2020.

SPØRSMÅL NR. 462

Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Torleif Hamre

Besvart 11. desember 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Nok en gang ser vi alvorlige konsekvenser av underbemanning i norske sykehus. Ansatte på Kirkenes Sykehus viser til at det er sendt melding om avvik på avvik, men at dette ikke følges opp.

Var helseministeren kjent med den alvorlige situasjonen på Kirkenes Sykehus, og hva vil han gjøre for å hindre at dette fortsetter?

BEGRUNNELSE:

I følge tall fra Sør-Varanger Avis og NRK har det vært over 700 avvik mellom 12. oktober 2018 og fram til september 2019 på Kirkenes sykehus. Av disse var 41 alvorlige og hendelser som kunne ha ført til betydelig skade på pasienten.

Ansatte sier selv til avisa at det er sendt gjentatte avviksmeldinger, og at dette har vært varslet til fylkesmannen. Fylkesmannen viser videre til helseforetaket, der helseministeren er øverste ansvarlig.

Svar:

Det nye sykehuset i Kirkenes ble som kjent tatt i bruk 28. november 2018, og Helse Nord RHF har bekreftet at det foreligger 700 avviksmeldinger perioden rett før åpningen og frem til i dag. De har videre informert om at Finnmarkssykehuset og klinikk Kirkenes i mange år har vært tydelig på viktigheten av å melde avvik når avvikssituasjoner oppstår. Avviksmeldinger og behandling av disse bidrar til å fremme læring og forbedring. Dette er noe både foretaksledelsen og klinikkledelsen ønsker. Åpenhet og læring står som kjent også helt sentralt i alt kval-

itetsforbedringsarbeid i helsetjenesten, jf. senest omtalt i Meld. St. 9 (2019-2020) Kvalitet og pasientsikkerhet 2018.

De aktuelle avviksmeldingene ved Kirkenes sykehus favner mange ulike typer avvik. Mange går på bygningssmessige forhold som ikke var i orden ved innflyttingen sist høst. I perioden etter innflyttingen har det også vært arbeidet kontinuerlig med utbedringer av bygningsmassen.

Alvorlige avviksmeldinger ble frem til medio mai 2019 sendt som såkalte 3.3-meldinger til Helsedirektoratet. Jeg har fått opplyst at rent tallmessig har det ikke vært en økning i antall avviksmeldinger gjennom de senere

år, heller ikke etter innflyttingen til det nye sykehuset i Kirkenes. Av de vel 50 3.3-meldingene som har blitt sendt i år frem til 15. mai, omhandler flere av disse kapasitets-/bemanningsutfordringer på medisinsk sengeenhet og intensiv med akuttmottak – spesielt relatert til bemanningsutfordringer i helgene. I budsjettprosessen 2019 er det blitt satt inn tiltak lokalt for å møte utfordringene, bl.a. i form av å styrke bemanningen.

Oversikten over større og mindre feil og mangler har vært på flere hundre, men skal nå være nede i under 50. Etter de opplysninger jeg har fått fra Helse Nord RHF antas det at disse i hovedsak vil være utbedret før årsskiftet.

SPØRSMÅL NR. 463

Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 10. desember 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Finansdepartementet har i høringsbrev foreslått et nytt felles regelverk for kapitalkrav for banker. Det er en frykt for at regelverket vil slå negativt ut for lokale banker, selv om finansministeren har uttalt at det ikke får noen konsekvenser.

Hvilken dialog har finansdepartementet med lokale og regionale banker om regelverket, og hvordan kan forståelsen av regelverket være så ulikt?

BEGRUNNELSE:

Fjellnettverket, et politisk nettverk for kommuner, regionråd og fylkeskommuner i Sør-Norge, mener forslaget om endrede krav til kapitalbeholdning i bank kan få negative konsekvenser for lokale banker i distriktene i Norge. Lokale banker har stor betydning for utvikling av næringsliv i distriktene og er en sentral faktor for vekst og utvikling av lokalsamfunn.

Svar:

Kapitalkrav skal sikre at bankene kan tåle tap uten å stramme inn på utlånene eller gå over ende. Det er viktig for stabiliteten i norsk økonomi. EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRD IV blir fra kommende årsskifte del av EØS-avtalen, og da skal kravene beregnes på en annen måte enn før. For mange banker vil de reelle kapitalkravene bli senket. Hensikten med høringen som Finansdepartementet gjennomførte fra juni til septem-

ber, er å opprettholde de reelle kravene på et nivå som samsvarer med risikoen i norsk økonomi. For å fremme finansiell stabilitet og like konkurransevilkår for norske og utenlandske banker, er det i tillegg viktig at kravene utformes slik at de kan gjelde for alle banker med virksomhet i Norge.

Hvordan kapitalkravene tilpasses EU-reglene, har stor betydning for norske banker. Det tar jeg på alvor, og departementet har derfor lagt vekt på å ha en grundig prosess både under og etter høringen. Departementet har mottatt en lang rekke høringsuttalelser fra representanter for banker, næringsliv og samfunnsliv over hele landet. I tillegg til Fjellnettverket som representanten viser til, har departementet mottatt høringsuttalelser fra bl.a. Eika-gruppen (på vegne av 93 mindre banker), Aurskog Sparebank, Høland og Setskog Sparebank, Kredittforeningen for Sparebanker, Namsskogan kommune, Narvik kommune, Regionrådet for Fjellregionen, Sparebanken Møre, Valdres Natur- og kulturpark og Voss Veksel- og Landmandsbank. Finans Norge har som vanlig avgitt en uttalelse på vegne av hele finansnæringen, og de store regionbankene (sparebankene SR-Bank, SMN, Østlandet, Nord-Norge og Vest) har i tillegg avgitt en egen fellesuttalelse. Alle høringsuttalelsene er publisert på departementets nettside.

Finansdepartementet har også hatt møter med alle banker som har bedt om å få legge frem sitt syn på høringsforslaget. Departementet har møtt representanter for de store Sparebank 1-bankene (SR-Bank, SMN, Østlandet og Nord-Norge), Sparebanken Møre, Sparebanken Vest,

DNB, Sbanken, Kommunalbanken, Nordea og de mindre norske bankene (Eika-gruppen på vegne av norske standardmetodebanker, samt representanter fra De Samarbeidende Sparebankene, Sparebank 1 Samspar, Haugesund Sparebank, Sparebank 1 Gudbrandsdal, Sparebanken Sør og Sparebanken Øst).

Flere høringsinstanser har bedt om en helhetlig vurdering av kravene før vi gjør endringer. Det har ligget til grunn for departementets arbeid etter høringen, og er viktig for at de samlede kapitalkravene skal kunne opprettholdes på om lag dagens nivå for norske banker fremover. Departementet vil om kort tid komme tilbake til den konkrete oppfølgingen av høringen.

SPØRSMÅL NR. 464

Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 10. desember 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

En familie i Lierne i Trøndelag får ikke registrert flytting for sin 16 år gamle sønn fordi han ukependler til skole i Østersund og dermed ikke ansees bosatt i Norge. Det fins ingen videregående skole i Lierne kommune og alle ungdommer i kommunen ukependler derfor fra de starter på videregående skole.

Er det myndighetenes oppfatning at familiens sønn må avbryte skolegangen i et år for å bli ansett som bosatt i Norge sammen med sin familie, og mener statsråden at dette er en fornuftig ressursbruk og myndighetsutøvelse overfor familien?

BEGRUNNELSE:

Familien Berglund/Teigen flyttet i august i år fra Sverige til Sørli i Lierne. Eldstesønnen fortsatte sin skolegang ved videregående skole i Østersund og ukependler til Sørli. Alle ungdommene i Lierne ukependler fordi det ikke fins noen videregående skole i kommunen. Noen pendler til Grong andre til Steinkjer. Den samme linjen som sønnen går på i Østersund finnes på Steinkjer, men det er lengre fra Sørli til Steinkjer enn til Østersund.

Skatteetaten nekter å akseptere flytting for gutten fordi han ikke har fast bosted i Norge. Å kreve at sønnen skal måtte bo fast i Lierne i 6 måneder betyr i realiteten at han må avbryte skolegangen og blir et år forsinket med videregående skole. Skatteetaten krever med andre ord at familien skal ta en ungdom skal ut av skolen og at han skal gå gjøresløs i et halvt år. Det virker som helt uforholdsmessig både sett i relasjon til sønnens sosiale nettverk på skolen og det faktum at alle ungdommer i hans situasjon i Lierne er ukependlere.

Resultatet nå er at resten av familien er bostedsregistrert i Sørli, mens sønnen er registrert på en adresse i

Sverige som hans familie ikke lenger bor på. Dette er en rigid og meningsløs fortolkning av regelverket omkring flytting. Her burde alle fakta ført til en fleksibel skjønnsutvøelse.

Svar:

Hvem som skal regnes for å være bosatt i Norge, er regulert i lov om folkeregistrering § 4-1 og § 4-2. For å bli registrert som innflyttet og bostedsregistrert i en norsk kommune, må innflytteren som hovedregel godtgjøre at det dreier seg om et sammenhengende opphold i en norsk kommune i minst seks måneder. Er ikke vilkåret om seks måneders sammenhengende opphold oppfylt, vurderer folkeregistermyndigheten subsidiært om det foreligger hensikt om bosetting i Norge. Dette beror på en konkret skjønnsmessig vurdering, der det tas hensyn til momenter som blant annet disposisjonsrett over bolig, lengden av oppholdene i Norge, familietilknytning, sted for næringsinteresser, statsborgerskap mv.

I saken som spørsmålsstiller refererer til foreligger det ikke et sammenhengende opphold i en norsk kommune på minst seks måneders varighet. Det er derfor et spørsmål om vilkåret om hensikt om bosetting i Norge er oppfylt.

Jeg er enig i at det bør være realitetene som avgjør, og at man i tilfeller hvor realitetene er åpenbare bør utøve et nødvendig skjønn innenfor lovens rammer.

Skattedirektoratet har foretatt en ny vurdering av saken, og kommet til at det også for den aktuelle sønnen foreligger bosetting i Norge og Lierne kommune. Han vil bli bostedsregistrert sammen med sin familie fra det tidspunktet skattekontoret mottok en flyttemelding signert fra begge foreldrene.

SPØRSMÅL NR. 465**Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 13. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Regjeringen legger opp til at offentlig eide bompengeselskaper ikke lenger skal ha utstedervirksomhet i egen regi.

Kan statsråden garantere at dette ikke vil innebære økt bompengekostnad for bilistene?

BEGRUNNELSE:

Trøndelag fylkeskommune har fått beskjed fra regjeringen at fylkeskommunens bompengeselskap, Vegamot, som dekker Trøndelag og Møre og Romsdal, ikke lenger kan ha utstedervirksomhet i egen regi.

Dette vil neppe være til bilistenes fordel. Hvis brikken og innkrevningen må selges ut til andre og de nye private skal få mulighet til å ta avanse vil dette innebære at innkrevningen vil koste mer for dem som betaler.

Videre åpner endringene for at private kan ta avanse på innkreving av skatter og avgifter, noe som er prinsipielt problematisk. Samtidig åpnes det også for at det private selskapet skal kunne videreselge data som genereres ved slik virksomhet. Også dette reiser en lang rekke prinsipielle spørsmål.

Svar:

Bompengereforma er ei stor reform for å gjere bompengennkrevjinga meir effektiv og brukarvenleg. Ein sentral

del av bompengereforma er å skilja rolla som utferdar av bompengebrikke frå bompengeselskapa.

Stortinget har gjennom handsaminga av Meld. St. 25 (2014-2015) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2015-2016) slutta seg til Regjeringas bompengereform. Komiteen støtta utskiljinga av utferdarrolla i sine merknader til behandlinga av begge desse framlegga, og viste til at rollene skal og bør skiljast og at dette er ein føresetnad for å kunne utvide bruken av betalingsbrikka til andre føremål.

Utferdarforskrifta blei gjort gjeldande frå 1. januar i år. Utferdarforskrifta fastset at dei bompengeselskapa som utferdar AutoPASS-brikker og -avtalar i dag, kan halde fram som integrerte utferdarar i ein avgrensa overgangsperiode.

Eit fåtal selskap har så langt søkt om å bli uavhengige AutoPASS-utferdarar. Desse søknadane er no til behandling i Statens vegvesen (SVV). Så langt har dei kommersielle søkjarane sikta seg inn mot å levere tenester til marknaden for tungbil. Det har dessverre så langt vore lita interesse for å tilby tenesta til lettbilmarknaden. Samferdselsdepartementet har derfor gitt tilbagemelding om at dei regionale bompengeselskapa får høve til skaffe egne løysningar for utferdar.

SVV har også tilrådd at overgangsperioden vert forlenga. Samferdselsdepartementet har etter ei samla vurdering valt å tillegga denne tilrådinga stor vekt, og derfor bedt SVV om å utarbeide høringsutkast samt utkast til ny revidert forskrift med forslag til sluttdato for å få innvilga dispensasjon for integrert utferdarverksemd.

SPØRSMÅL NR. 466**Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 10. desember 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for regelverk og rutiner når arbeidsgiver bestrider sykemelding og en arbeidstaker søker NAV om forskuttering av sykepengar, saksbehandlingstid samt omfang av tilfeller der arbeidsgiver bestrider sykemelding?

BEGRUNNELSE:

Når en arbeidstaker er sykemeldt kan arbeidsgiver bestride sykemeldingen. Arbeidsgiver kan nekte å betale sykepengar de første 16 dagene av sykefraværet.

Arbeidstaker kan søke NAV om forskuttering av sykepengar, men står som følge av arbeidsgivers bestridelse av

sykemelding uten inntekt før NAV fatter vedtak om fors-kuttinger.

Tillitsvalgte innen fagforbund ser med bekymring en utvikling der arbeidsgiver bestrider sykemelding og ikke utbetaler sykepenger i arbeidsgiverperioden. En konsekvens er at medlemmer som er sykmeldt opplever å stå uten inntekt i en lengre periode.

Svar:

Dersom en arbeidsgiver ikke utbetaler sykepenger vedkommende er forpliktet til å yte i arbeidsgiverperioden, kan arbeidstakeren kreve at Arbeids- og velferdsetaten utbetaler sykepengene. Beløpet som er utbetalt skal etaten kreve tilbake fra arbeidsgiveren. Dette framgår av folketrygdloven § 8-22.

Når en sykmeldt henvender seg til Arbeids- og velferdsetaten for å få utbetalt sykepenger i arbeidsgiverperioden, må etaten undersøke om vilkårene for å få rett til sykepenger er oppfylt. For å kunne vurdere om vilkårene er oppfylt, må det foreligge dokumentasjon i saken som gjør dette mulig. Det må innhentes opplysninger fra arbeidsgiver, og eventuelt fra lege, dersom det er tvil om at arbeidstakeren fyller vilkåret om å være arbeidsufør på grunn av sykdom. Arbeidstaker gis også anledning til å uttale seg før det treffes vedtak i saken.

Dersom Arbeids- og velferdsetaten kommer til at det er grunnlag for sykmelding, vil etaten utbetale sykepenger til arbeidstakeren og kreve det utbetalte beløpet tilbake fra arbeidsgiveren. Arbeidsgiver kan påklage vedtaket til Ankenemda for sykepenger i arbeidsgiverperioden (etter reglene i folketrygdloven § 21-13).

Dersom Arbeids- og velferdsetaten i likhet med arbeidsgiver kommer til at det ikke er grunnlag for sykmelding, kan arbeidstakeren påklage vedtaket (etter reglene i folketrygdloven § 21-12).

Det foreligger ikke statistikk som viser antall saker som gjelder bestridelse av

sykmelding. Det foreligger heller ikke oversikt over saksbehandlingstid på disse sakene. Arbeids- og velferdsetaten vil som oftest måtte innhente opplysninger fra aktuelle aktører for å få saken tilstrekkelig opplyst før vedtak treffes. Saksbehandlingstiden vil variere og avhenge av hvor raskt etaten mottar denne informasjonen.

Antall saker der Arbeids- og velferdsetaten har utbetalt sykepenger i arbeidsgiverperioden etter § 8-22 er noen hundretalls pr år. Klager fra arbeidsgiver til Ankenemda for sykepenger i arbeidsgiverperioden som gjelder bestridelse av sykmelding er mindre enn 100 pr år. Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at tallene for slike saker kan peke i retning av en svak økning de siste årene, men uten å gi grunnlag for en klar konklusjon om at antall saker totalt er økende.

SPØRSMÅL NR. 467

Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Henrik Asheim

Besvart 9. desember 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Opposisjonen har fremmet alternative statsbudsjetter med betydelige kutt i konsulenttjenester som digitaliseringsprosjekter, utvikling av IKT-løsninger og kvalitetssikring av vei- og jernbaneprosjekter.

Hvordan er den regnskapsførte konsulentbruken i staten så langt i 2019 fordelt på ulike departementsområder?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:355 (2019-2020) der det i svaret kom frem at konsulentkutt innen samferdsel kan gi budsjetterskridelser, at konsulentkutt antakeligvis innebærer

at det må ansettes mange flere byråkrater for å erstatte konsulentene, og at det er svært dyrt å erstatte konsulenter som kun brukes i kortere perioder med fast ansatte som har spisskompetanse innen f.eks. IKT-utvikling. Muligheten for eksterne tjenestekjøp gir fleksibilitet og handlingsrom til nødvendig ressursprioritering, og det er i mange tilfeller et selvstendig poeng at det er noen eksterne som gjør jobben for staten for eksempel i forbindelse med kvalitetssikring.

Svar:

Bruk av konsulenttjenester spesifiseres i statlige virksomheters regnskap ved føring iht. standard kontoplan, kontogruppe 67 Fremmede tjenester. Fra 2019 er spesifikas-

jon av fremmede tjenester i regnskapet endret for å bedre skille mellom kjøp av konsulenttjenester og kjøp av andre fremmede tjenester. Konto 670–673 omfatter konsulenttjenester:

- Konto 670 Konsulentttjenester innen økonomi, revisjon og juss
- Konto 671 Konsulentttjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.

- Konto 672 Konsulentttjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning, mv.
- Konto 673 Andre konsulentttjenester

Basert på rådataene fra statsregnskapet, jf. www.statsregnskapet.no, viser etterfølgende tabell en oversikt over konsulentbruken i staten som er regnskapsført per 3. kvartal 2019, fordelt på departement.

Departement	Bruttobudsjetterte virksomheter		Nettobudsjetterte virksomheter		Samlet
	Mill. kroner	Andel	Mill. kroner	Andel	Andel
Arbeids- og sosialdepartementet	522,5	9 %	1,0	1 %	9 %
Barne- og familiedepartementet	56,6	1 %	0,7	1 %	1 %
Finansdepartementet	683,6	12 %	0,0	0 %	11 %
Forsvarsdepartementet	815,7	14 %	2,0	3 %	14 %
Helse- og omsorgsdepartementet	462,2	8 %	0,0	0 %	8 %
Justis- og beredskapsdepartementet	520,2	9 %	0,0	0 %	9 %
Klima- og miljødepartementet	92,3	2 %	0,4	0 %	2 %
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	246,5	4 %	0,8	1 %	4 %
Kulturdepartementet	60,9	1 %	0,0	0 %	1 %
Kunnskapsdepartementet	205,0	3 %	70,3	86 %	5 %
Landbruks- og matdepartementet	82,1	1 %	4,5	5 %	1 %
Nærings- og fiskeridepartementet	212,1	4 %	0,9	1 %	4 %
Olje- og energidepartementet	104,8	2 %	0,0	0 %	2 %
Samferdselsdepartementet	1 733,5	29 %	0,8	1 %	29 %
Utenriksdepartementet	83,3	1 %	0,0	0 %	1 %
Sum	5 881,1	100 %	81,5	100 %	100 %

Tall fra statsregnskapet blir publisert hver måned på Direktoratet for økonomistyrings (DFØs) nettsider og på statsregnskapet.no. Endringen i kontoplanen fra januar 2019 kan innebære at virksomheter gjør omposteringer senere i året når de har fått erfaring med bruken av konto-

planen. Videre vil det kunne variere når i løpet av et år utgiftene til konsulenttjenester blir regnskapsført. Posterinene i årets første tre kvartaler vil dermed ikke være fullt representative for året som helhet, men gir allikevel et bilde av fordelingen mellom departementsområdene.

SPØRSMÅL NR. 468

Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 10. desember 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kan jeg be om oversikt over kostnadsforskjellen mellom å gi rett til pleiepenger i tre måneder etter barnets død til

alle som er inne på ordningen og regjeringens forslag om å gi tre måneder til alle som har hatt mer enn tre år med

pleiepenger og seks uker til andre, og hvor mange familier som vil omfattes av de to ulike ordningene?

BEGRUNNELSE:

I Innst. 80 L, jf. Prop. 10 L (2019–2020) foreslår regjeringen å gjeninnføre en ordning med pleiepenger etter barnets død. Forslaget innebærer at noen foreldre får pleiepenger i tre måneder, mens andre får dette i seks uker. SV foreslår en ordning der alle som mister barnet sitt får rett til pleiepenger i tre måneder etter barnets død.

Svar:

Det anslås på usikkert grunnlag at 100 familier årlig vil bli berørt av en rett til fortsatte pleiepenger etter barnets død. Anslaget er basert på oppdaterte tall sammenlignet med det som blant annet står i høringsnotatet, der det ble anslått at om lag 175 familier vil kunne bli berørt.

Det nye anslaget bygger på oppdaterte tall for hvor mange barn som har dødd mens minst en av foreldrene mottar pleiepenger. Av disse 100 antas om lag 13 å ha mottatt fulle pleiepenger i mer enn tre år.

En lovendring som gir alle mottakere av pleiepenger rett til tre måneder pleiepenger etter barnets død anslås å innebære en merutgift knyttet til pleiepenger isolert på om lag 9,4 mill. kroner for én forelder. Dersom begge foreldrene benytter denne retten, vil utgiftene dobles.

En lovendring som gir alle mottakere av pleiepenger rett til seks uker pleiepenger etter barnets død anslås å in-

nebære en merutgift knyttet til pleiepenger isolert på om lag 4,7 mill. kroner for én forelder. Dersom begge foreldrene benytter denne retten, vil utgiftene dobles.

Ved den todelte ordningen som departementet har foreslått, anslås kostnadene knyttet til pleiepenger isolert å bli 5,3 mill. dersom en forelder benytter retten for hvert barn. Dersom begge foreldrene benytter retten, vil utgiftene dobles.

Pleiepenger gir på samme måte som arbeidsinntekt opptjening til rett til sykepenger, og mange tidligere pleiepengemottakere mottar i dag sykepenger i kortere eller lengre tid etter barnets død. Anslaget ovenfor viser forskjellen i merutgiften ved ulik lengde på pleiepenger isolert.

Mange foreldre mottar i dag sykepenger når barnet dør. Pleiepenger gir opptjening av rett til sykepenger, og begge ytelsene utbetales av Arbeids- og velferdsetaten og gis med 100 prosent av grunnlaget. Utvidet rett til pleiepenger vil derfor gi innsparinger i utgifter til sykepenger. Anslagene ovenfor tar ikke hensyn til at rett til pleiepenger etter barnets død vil kunne gi reduksjon i utgifter til sykepenger for den samme gruppen. Forholdet mellom reduserte utgifter til sykepenger og økte utgifter til pleiepenger vil avhenge av hvor lenge disse foreldrene ellers ville vært sykmeldt. Dersom foreldrene i dag er sykmeldt i kortere tid enn perioden de får rett til pleiepenger, men etter en ev. endring velger å benytte retten til fortsatte pleiepenger fullt ut, vil innsparingen på sykepenger bli mindre enn merutgiftene til pleiepenger. Vi vet ikke hvor mange foreldre som i dag mottar sykepenger i etterkant av pleiepenger som følge av at barnet dør.

SPØRSMÅL NR. 469

Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 10. desember 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Er statsråden av den oppfatning at endringene som er gjort i erstatningsordningen for pelsdyroppdrettere er så uvesentlig at utredningsinstruksen krav om ny høring ikke kommer til anvendelse, og i så fall, kan statsråden redegjøre for hvorfor uttrykkene «store endringer» og «vesentlig bedre ut» er benyttet i offentliggjøringen av erstatningsordningen?

BEGRUNNELSE:

Den 27.11.2019 kan vi lese på Landbruks- og matdepartementet sider at Landbruks- og matdepartementet har fastsatt forskrift om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr. Det er gjort store endringer etter høringen. Videre siteres statsråden på følgende. – Jeg har lyttet til innspillene i høringsrunden og gjort flere forbedringer i kompensasjonsordningen. Det betyr at flere oppdrettere kommer vesentlig bedre ut. I veilederen til utredningsinstruksen står det pkt. 3.3.5 følgende: Når er det krav om nye høring? Det fremgår av utredningsinstruksen at det

reviderte forslaget skal legges ut på ny høring i tilfeller der høringsuttalelsene eller andre forhold fører til vesentlige endringer i forslaget. I statsrådens egen omtale av endringene så benyttes ordene «store endringer» og «oppdrettere vesentlig bedre ut».

Svar:

Etter høringen har jeg gjort endringer i forskriften om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr mv. som er til gunst for oppdretterne.

Før endringene ble fastsatt vurderte jeg spørsmålet om ny høring ut fra blant annet forvaltningsloven § 37 og utredningsinstruksen punkt 3-3, men jeg kom til at forskriften kunne fastsettes uten slik høring. I den helhetlige

vurderingen av om endringene likevel burde høres, har jeg også sett hen til behovet for at kompensasjonsordningen kunne tre i kraft raskt.

Representanten Aasland viser til at jeg er sitert på at det er gjort «flere forbedringer i kompensasjonsordningen», og at dette betyr at flere «oppdrettere kommer vesentlig bedre ut». Bakgrunnen for dette var et ønske om å kommunisere endringene på en klar måte ut fra virkningen endringene ville ha for mange oppdrettere. Disse beskrivelsene er ikke direkte overførbare til vurderingene av spørsmålet om høring.

Jeg mener også at det kan være gode grunner til forskjeller i begrepsbruk i rettslige vurderinger og i annen kommunikasjon, men jeg er samtidig enig i at det er nyttig å reflektere over dette.

SPØRSMÅL NR. 470

Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 11. desember 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Kor stor auke kan kommunane rekne i inntekt for 2020, og finns det ein mal for kor mykje høgare inntekta kjem til å verte enn det som står i statsbudsjettet for 2020?

GRUNNGJEVING:

Hjå NRK radio 03.12.19 sa stortingsrepresentant Ove Trellevik at det kjem skatteinntektar til norske kommunar som ikkje var i budsjettet.

Svar:

I budsjettet for 2020 som Regjeringa har lagt fram, ligg det ein realauke i dei frie inntektene til kommunesektoren (kommunane og fylkeskommunane) på 1,3 mrd. kroner og ein realauke i dei samla inntektene på 3,2 mrd. kroner.

Auken i inntektene til kommunesektoren i 2020 vert rekna opp mot anslått inntekt i 2019 etter handsaming av Revidert nasjonalbudsjett 2019 i Stortinget. Dette er rekna på same måte som tidlegare år. I kommuneproposisjonen, som vert lagd fram samstundes med RNB, signaliserer Regjeringa kor stor realauke vi tar sikte på for dei frie og samla inntektene til kommunesektoren året etter. Det gjer at inntektene til kommunane vert meir føreseielege. Eventuelle endringar i overslaget for skatteinntektene i inneverande år (meirskatteauke eller skattesvikt) i peri-

oden mellom RNB og Statsbudsjettet, skal dermed ikkje verke inn på vedtaket om inntektene i budsjettåret.

Skatteinngangen gjennom 2019 har vore høgare enn det vi la til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2019. Især har skatt på arbeid, som inntektsskatt for lønstakarar og arbeidsgjevaravgift, vorte høgare enn venta. Dessutan er det òg i 2019 høg skatteinngang frå aksjeutbyte. I Statsbudsjettet 2020 er overslaget for skatteinntektene til kommunesektoren i 2019 4,9 mrd. kroner høgare enn i revidert nasjonalbudsjett. Dette er ekstraintekter for kommunane i 2019 samanlikna med det som låg til grunn da vi gav signal om budsjetttrammene for 2020 i vår.

Tal for skatteinntektene til kommunesektoren både i 2019 og 2020 er overslag som vil verte reviderte med oppdatert informasjon. Overslaget for skatteinntektene til kommunesektoren i 2020 byggjer mellom anna på at sysselsetjinga skal opp med 1 pst., og at årslønsveksten blir 3,6 pst. frå 2019 til 2020. Statsbudsjettet 2020 anslår dei frie inntektene til kommunesektoren i 2020 til 401,9 mrd. kroner, sjå tabell 3.3 i Prop. 1 S (2019-2020) for budsjettåret 2020 frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det svarer til ein auke på 2,1 pst. Dei samla inntektene til kommunesektoren er berekna til 555,7 mrd. kroner i 2020, sjå tabell 3.4 i same proposisjon. I desse tala inngår auken i skatteinntekter etter RNB på 4,9 mrd. kroner i 2019.

Finansdepartementet kjem med nye overslag for auken i inntekt for kommunesektoren i 2020 i Revidert nasjonalbudsjett 2020. Overslaga vil verte baserte på op-

pdatert informasjon om den løpende skatteinngangen i 2020 og vil verte vurderte i lys av situasjonen i norsk økonomi.

SPØRSMÅL NR. 471

Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 11. desember 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Når landbruks- og matministeren har sagt at hun vil «gjøre det som ligger i min makt for å følge opp» det demokratisk vedtatte bestandsmålet, men oppfølgingen nok en gang forhindres av Erna Solberg og Ola Elvestuen, betyr det at KrF er overkjørt i saken i regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Statsminister Erna Solberg har nektet å følge opp Stortingets demokratisk vedtatte politikk for forvaltning av ulv. Det har ført til mye frustrasjon med høyreregjeringen og til to store markeringer utenfor Stortinget for at Stortingets egen vedtatte politikk faktisk må følges opp. Med Vidar Helgesen fra Høyre og Ola Elvestuen fra Venstre har statsminister Solberg ført en politikk som har resultert i at bestanden har blitt dobbelt så stor som Stortingets har vedtatt at den skal være. I Stortinget 23.oktober sa landbruks- og matministeren at hun «vil gjøre det som ligger i min makt, for å følge opp», slik at den gjeldende politikk blir fulgt opp. Men bare litt over en måned etter dette ble lisensfelling stoppet bare timer før den skulle starte. Den ble stoppet i store områder:

Hele Stange og Nord-Odal kommuner, Løten kommune sør for Riksvei 3, Elverum kommune vest for Glomma og sør for Riksvei 3, samt delene av Sør-Odal, Kongsvinger, Grue, Åsnes og Våler som ligger nord/vest for Glomma.

Svar:

I Granavolden-plattformen ble følgende punkt tatt inn om rovvilt: Regjeringen vil "Sikre en tydelig geografisk differensiering mellom rovvilt og beitedyr."

Dette er en erkjennelse av at det fortsatt er store utfordringer med tap av beitedyr i enkelte områder, selv om tap av sau til rovvilt er sterkt redusert de siste 12 årene. Konflikten skal fortsatt reduseres. Det må fortsatt arbeides for at den todelte målsettingen om vern av rov-

vilt og forutsigbarhet for næringsmessig beitebruk skal nås gjennom regionale forvaltningsplaner og de øvrige virkemidlene som Klima- og miljødepartementet disponerer. Derfor ble Klima- og miljødepartementets budsjett til Forebyggende og konfliktdempende tiltak økt med 10 mill. kroner og budsjettet for Statens naturoppsyn (SNO) økt med 5 mill. kroner i 2019, og dette videreføres i 2020. Dette bidrar til at regionale forvaltningsplaner for rovvilt kan følges opp, SNO får større kapasitet til å gjennomføre ekstraordinære uttak, og kommunale fellingslag får økt tilgang til assistanse fra SNO.

Videre vil innføring av mer effektive fellingsmetoder i enkelte situasjoner bidra til å redusere tap av beitedyr og redusere konflikten generelt.

Landbruksdirektoratets involvering på rovviltområdet vil være viktig for å ivareta jordbruks- og rein-driftsfaglige hensyn i forvaltningen.

Når det gjelder ulv spesielt, støtter jeg opp om regjeringens arbeid for at ulvestammen skal bli forvaltet i tråd med de bestandsmålene som er satt.

SPØRSMÅL NR. 472**Innlevert 3. desember 2019 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 9. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Anser anmodningsvedtak 320 vedtatt 15. desember 2017 som oppfylgt etter at kun en høringsprosess ble gjennomført?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 15. desember 2017 et forslag hvor:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at informasjon om konkursskarantene blir offentlig tilgjengelig, og vurdere om det er annen informasjon om lovbrudd som er relevant for næringsvirksomheten som bør gjøres offentlig tilgjengelig.»

Etter dette skjedde det lite før det igjen ble satt politisk søkelys på manglende oppfølging av vedtaket i januar 2019. Regjeringen gjennomførte høringsrunde som ble avsluttet juni 2019. Etter dette har man ikke hørt noe om hvordan regjeringen videre søker å gjennomføre stortingets vilje i vedtak 320. I årets forslag til statsbudsjett for 2020 kunne man lese at:

«Vedtaket er fulgt opp. Justis- og beredskapsdepartementet sendte 7. mars 2019 på høyring eit forslag til endringar i forskrift

23. august 1993 nr. 824 om konkursregisteret og om kunngjøringer etter konkursloven.»

Svar:

Som stortingsrepresentanten peker på, sendte Justis- og beredskapsdepartementet 7. mars 2019 på høring et forslag til endringer i forskrift 23. august 1993 nr. 824 om konkursregisteret og om kunngjøringer etter konkursloven. Høringsfristen var 3. juni 2019.

Forskriftsendringene som ble sendt på høring ble, med enkelte justeringer, vedtatt 4. desember 2019. Endringene vil blant annet innebære at det ikke lenger oppstilles som et vilkår for å få opplyst om en person er ilagt konkursskarantene at vedkommende identifiseres med «sikker identifikasjon». Isteden vil det være tilstrekkelig at det oppgis etternavn og ett fornavn. Opplysninger om konkursskarantene blir dermed enklere tilgjengelig.

Forskriftsendringene trer i kraft 1. april 2020. Ikrafttredelsestidspunktet er valgt på bakgrunn av arbeid med utvikling av en nettbasert søkeløsning hos Brønnøysundregistrene.

SPØRSMÅL NR. 473**Innlevert 4. desember 2019 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 11. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Er det biologiske foreldre, fosterforeldre eller barnevernet som har det avgjørende ord om helse, der det er uenighet mellom biologiske- og fosterforeldre om hva som er det beste for barnet?

BEGRUNNELSE:

Barn som bor i fosterhjem må ha tydelig lovverk om forhold i deres liv. Mange barn er i fosterhjem men der biologiske foreldre har foreldreansvar. Jeg er blitt gjort kjent med at babyer blir omskjæret på private sykehus uten støtte fra fosterforeldre men av biologisk foreldre uten det

daglige ansvaret for barnet. Omskjæring av guttebarn er et fysisk inngrep, uten helsemessig gevinst, som er irreversibelt. Lov om rituell omskjæring § 8 sier at den som har foreldreansvaret kan bestemme om barnet skal omskjæres. Helsedirektoratet har utarbeidet en veileder om rituell omskjæring. Her står det at når det gjelder samtykke til å omskjæres, så gjelder reglene i pasient- og brukerrettighetsloven. Pasient- og brukerrettighetsloven sier at når barnevernet har overtatt omsorgen, skal barnevernet samtykke til helsehjelp.

Svar:

Representantens spørsmål gjelder forhold som dels faller inn under mitt ansvarsområde og dels barne- og familieministerens ansvarsområde. Svaret er omforent med barne- og familieministeren.

Ansvar for å ivareta den daglige omsorgen for et barn ligger i utgangspunktet til foreldre med foreldreansvar og som barnet bor fast hos jf. lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 37. Når fylkesnemnda har fattet vedtak om omsorgsovertakelse går omsorgen for barnet over til barneverntjenesten, jf. lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester (barnevernloven) § 4-18. Fosterforeldrene skal utøve den daglige omsorgen for barnet på vegne av barneverntjenesten. Omsorgsovertakelsen innebærer en begrensning i de biologiske foreldrenes foreldreansvar, fordi barneverntjenesten overtar ansvaret for å ivareta den daglige omsorgen for barnet. De biologiske foreldrene beholder imidlertid et begrenset foreldreansvar for barnet også etter en omsorgsovertakelse. Et begrenset foreldreansvar innebærer at de biologiske foreldrene kan ta avgjørelser om barnets grunnleggende personlige forhold som vergemål, valg av type skole, endring av navn, samtykke til adopsjon og inn- og utmelding i tros- og livssynssamfunn.

I helse- og omsorgstjenestelovgivningen er det fastsatt egne bestemmelser om hvilken kompetanse foreldre har til å samtykke til helsehjelp på vegne av barn, jf. lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven) §§ 4-4 flg. Med "helsehjelp" menes "handling som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller pleie- og omsorgsformål, og som er utført av helsepersonell", jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 1-3 bokstav c. Når barneverntjenesten har overtatt omsorgen for et barn under 16 år, følger det av loven § 4-4 fjerde ledd at barneverntjenesten har rett til å samtykke til helsehjelp. Dette innebærer at barneverntjenesten etter en omsorgsovertakelse overtar foreldrenes kompetanse til å samtykke til helsehjelp på vegne av barnet.

I sin begrunnelse for spørsmålet viser representanten til at babyer skal ha blitt omskåret på private sykehus etter samtykke fra biologiske foreldre uten det daglige ansvaret for barnet, men uten støtte fra fosterforeldrene. Rituell omskjæring er regulert i lov 20. juni 2014 nr. 40 om rituell omskjæring av gutter. Inngrepet er i loven § 2 definert som "et kirurgisk inngrep hvor forhud rundt penis fjernes helt eller delvis, og hvor formålet er religiøst begrunnet". I lovens forarbeider, Prop. 70 L (2013-2014) Lov om rituell omskjæring av gutter m.m., er det på side 63 presisert at når denne type inngrep utføres etter medisinsk indikasjon, så skal dette falle utenfor loven. Slikt inngrep etter medisinsk indikasjon er å anse for "helsehjelp", jf. definisjonen av dette begrepet gjengitt ovenfor. Da vil helseper-

sonelloven og øvrig helse- og omsorgstjenestelovgivning komme direkte til anvendelse.

Av loven § 3 andre ledd fremgår at ved utførelse av rituell omskjæring "kommer helsepersonelloven og pasient- og brukerrettighetsloven til anvendelse så langt de passer. Pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 2 kommer ikke til anvendelse".

I forarbeidene til denne bestemmelsen, jf. spesielle merknader på side 63, er det uttalt at

"rituell omskjæring vanskelig [kan] sies å være omfattet av helselovgivningens definisjon av "helsehjelp", noe som igjen har betydning for i hvilken utstrekning helsepersonellovens og pasient- og brukerrettighetslovens ulike bestemmelser skal komme til anvendelse."

Deretter uttales det blant annet på side 63 og 64:

"Når det gjelder rituelle omskjæringer som blir utført innenfor den private og offentlige helse- og omsorgstjenesten av helsepersonell, legger imidlertid departementet til grunn at personellet som hovedregel vil være underlagt helselovgivningen. Dette innebærer blant annet at helsepersonellovens bestemmelser om forsvarlighet (både knyttet til selve inngrepet og når det gjelder smertelindring og smitteverntiltak), taushetssplikt og dokumentasjon, vil komme til anvendelse. En rekke av pasient- og brukerrettighetslovens bestemmelser vil også komme til anvendelse, for eksempel bestemmelser om informasjon, samtykke, klageadgang og rett til innsyn i journal, se imidlertid lovforslaget § 8.

For å avklare eventuell tvil foreslås det i lovens § 3 andre ledd presisert at helsepersonelloven og pasient- og brukerrettighetsloven skal komme til anvendelse så langt de passer ved utførelse av rituell omskjæring.

Det presiseres særskilt at pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 2 ikke skal komme til anvendelse. Hvordan et tilbud om rituell omskjæring skal organiseres overlates i stor grad til helse- og omsorgstjenesten selv å avklare. En særregulering av rituell omskjæring som loven innebærer, skal imidlertid ikke medføre at et tilbud om rituell omskjæring skjer på bekostning av andre pasienters lovfestede rett til helsehjelp eller at spesialisthelsetjenestens evne til å oppfylle andre lovpålagte krav eller plikter påvirkes."

I forarbeidene til loven er det altså presisert at rituell omskjæring av gutter ikke regnes som "helsehjelp" i helse- og omsorgstjenestelovgivningens forstand. Dette betyr at barneverntjenesten ikke overtar foreldrenes kompetanse til å samtykke til rituell omskjæring av gutter, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-4 fjerde ledd hvor det som nevnt fremgår at barneverntjenesten har rett til å samtykke til "helsehjelp" der hvor barneverntjenesten har overtatt omsorgen for et barn under 16 år. Hvilken kompetanse barneverntjenesten har til å samtykke til denne type inngrep må således løses etter de alminnelige regler for hva de biologiske foreldrene fortsatt kan beslutte og hva som tilligger barneverntjenesten å beslutte. Rituell omskjæring av gutter er definert som et kirurgisk inngrep, hvor formålet er religiøst begrunnet. Som nevnt tidligere har biologiske foreldre etter en omsorgsovertakelse et begrenset foreldreansvar som innebærer at de kan ta avg-

jørelser om barnets grunnleggende personlige forhold, eksempelvis knyttet til religionsutøvelse. Det følger av dette at samtykke til rituell omskjæring av gutter under 18 år er en avgjørelse som ligger til det begrensende foreldreansvaret til de biologiske foreldrene.

For ordens skyld viser jeg til at det av lov om rituell omskjæring § 8 fremgår at rituell omskjæring av gutter

under 18 år bare kan utføres etter "samtykke fra den eller de som har foreldreansvaret for gutten". I forarbeidene er det på side 66 blant annet uttalt til dette at

"(D)ersom begge foreldre har foreldreansvar, må begge foreldre samtykke til at det utføres rituell omskjæring. Rituell omskjæring er ikke en slik type inngrep at det vil være tilstrekkelig med samtykke fra kun én av foreldrene."

SPØRSMÅL NR. 474

Innlevert 4. desember 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 11. desember 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hva er ABE-kuttet på Kulturdepartementets budsjett for budsjettårene 2015-2020 for henholdsvis kap. 321 – kunstnerformål og kap. 328 – Museum og visuell kunst?

BEGRUNNELSE:

Viser til budsjettspørsmål 244 fra Arbeiderpartiet der vi ba om oversikt over ABE-kuttet på kulturbudsjettet, for årene 2013- 2019.

Vi viser til tilsendt tabell der alle kapitler er omtalt bortsett fra kap. 321 og kap. 328. Hva er årsak til at disse mangler.

Svar:

Regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (ABE-reformen) ble innført fra og med statsbudsjettet 2015. Reformen skal gi incentiver til mer effektiv statlig drift, og skape handlingsrom for prioriteringer i statsbudsjettet. Den årlige innsparingen ved reformen utgjør 0,5 pst. av alle driftsbevilgninger som bevilges over statsbudsjettet, beregnet ut fra saldert budsjett året før.

ABE-reformen er begrenset til å omfatte statlige driftsbevilgninger. Tilskuddsbevilgninger inngår ikke som en del av denne reformen. Det er ikke budsjettert med driftsbevilgninger på de nevnte utgiftskapitlene, dvs. at kap. 321 Kunstnerformål og kap. 328 Museum og visuell kunst kun omfatter tilskuddsbevilgninger (70-poster). Svaret som Kulturdepartementet har avgitt på budsjettspørsmål 244 fra Arbeiderpartiet var begrenset til å opplyse om innsparinger som følge av ABE-reformen, og følgelig inngikk ikke bevilgningene på utgiftskapitlene 321 og 328.

Regjeringen har for budsjettårene 2015-2020 lagt til grunn den samme innsparingen for de fleste av tilskuddsbevilgningene på Kulturdepartementets budsjett som for statlige virksomheter. Det innebærer at det er lagt til grunn en generell innsparing på om lag 0,5 pst. av de fleste av tilskuddsbevilgningene på Kulturdepartementets budsjett før ordinær lønns- og prisomregning. Gevinstene ved dette generelle innsparingstiltaket er omfordelt til prioriterte formål i kulturbudsjettet.

Jeg viser ellers til de generelle økningene i kulturbudsjettet de siste årene, som blant annet har medført økte bevilgninger til kunstnerstipender og museer.

Bevilgningene til kunstnerformål, som er budsjettert under kap. 321, har økt fra 473 mill. kroner i saldert budsjett for 2015 til 594 mill. kroner i saldert budsjett for 2020, altså en økning på 121 mill. kroner. Tilsvarende har bevilgningene til utgiftsformålene museer og visuell kunst, som er budsjettert under kap. 328, økt fra 1 432 mill. kroner i 2015 til 2 209 mill. kroner i 2020, en økning på 777 mill. kroner. Det er da tatt hensyn til tekniske endringer i budsjettet, som blant annet at tilskuddet til Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design var budsjettert under et annet budsjettkapittel i 2015 (kap.322).

Økningen i bevilgningene til utgiftsformålene under kap. 321 Kunstnerformål og kap. 328 Museum og visuell kunst er altså vesentlig høyere for budsjettårene 2015-2020 enn hva generell lønns- og prisvekst skulle tilsi.

SPØRSMÅL NR. 475**Innlevert 4. desember 2019 av stortingsrepresentant Vetle Wang Soleim****Besvart 16. desember 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvordan kan regelverket for betaling av merverdiavgift på omtvistede krav i tildelingskontrakter endres, slik at entreprenørene ikke må ta for stor belastning for betaling av merverdiavgift på omtvistede krav, samtidig som man unngår bevisst forskyvning av betaling av merverdiavgift?

BEGRUNNELSE:

Flere aktører i bygg- og anleggsbransjen har tatt opp regelverket for merverdiavgift om tidfesting av omtvistede krav i tildelingskontrakter. Dette gjelder fakturering av krav som blir bestridt av debitor, hvor man må innbetale merverdiavgift av kravet, mens endelig avklaring av kravet tar lang tid.

Ved uenighet mellom entreprenører og staten i tildelingskontrakter må entreprenørene betale merverdiavgift av krav de fremmer, selv om det kan gå lang tid før det oppnås enighet om kravet og betaling til entreprenøren foreligger. Dette vil i mange tilfeller utgjøre en stor likviditetsbelastning for entreprenørene.

Svar:

Merverdiavgift er en skatt på det innenlandske forbruket av varer og tjenester, som fortløpende gir staten et stabilt og vesentlig proveny.

Næringsdrivende som omsetter merverdiavgiftspliktige varer og tjenester, utfører sentrale oppgaver i merverdiavgiftssystemet, herunder ved å beregne, oppkreve og innbetale merverdiavgift til staten.

Plikten til å måtte utføre slik skatteoppkreving for staten ledsages av retten til å fradragsføre merverdiavgift, på kjøp av varer og tjenester som er til bruk i den avgiftspliktige virksomheten. Fradragsretten skjermer de merverdiavgiftspliktige virksomhetene fra avgiftsbelastning, og medfører at de avgiftspliktige bare innbetaler et nettobeløp til staten, dvs. differansen mellom oppkrevd (fakturert) merverdiavgift og fradragsført merverdiavgift. Varer og tjenester blir endelig belastet merverdiavgift først når de selges til en kjøper som ikke har fradragsrett.

Merverdiavgiften er i stor grad en transaksjonsbasert skatt. Både plikten til å betale merverdiavgift, og retten til å kreve fradrag, er i utgangspunktet knyttet opp til selve leveransen og faktureringen av denne, og derimot ikke til når leverandørens vederlagskrav forfaller eller blir betalt. Dette medfører at merverdiavgiftspliktige leverandører kan bli påført likviditetsbelastninger, blant annet dersom

kunden ikke betaler det fakturerte merverdiavgiftsbeløpet – før leverandørens avgiftsoppgjør med staten forfaller.

Jeg ser at merverdiavgiftssystemet kan påføre merverdiavgiftspliktige leverandører vesentlig likviditetsbelastning. Regjeringen vil derfor vurdere om det bør fremmes forslag om regler som åpner for at betalingsplikten for merverdiavgift kan suspenderes, dersom kravet er omtvistet.

Det er, som stortingsrepresentant Soleim peker på, viktig at eventuelle endringer av reglene ikke legger til rette for tilpasninger som har til mål å forskyve innbetalingene av merverdiavgift til staten. Det er også andre sentrale mål som må tas hensyn til, som at merverdiavgiftsreglene skal være både enkle og nøytrale. Nøytralitet er også et EØS-rettslig krav.

Jeg har på denne bakgrunn gitt Skattedirektoratet oppdrag å utrede forslag til ordninger for å skjerme leverandører fra likviditetsbelastningen med å måtte betale merverdiavgift på krav som er omtvistet.

SPØRSMÅL NR. 476**Innlevert 4. desember 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 10. desember 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

I Namdalsavisa onsdag 4. desember kan vi lese om 16-årige Kevin som ikke får flytte med sine foreldre fra Sverige til Lierne uten å måtte slutte på videregående skole i 6 mnd. for å bo fast i Norge, med argument i Norsk regelverk.

Vil statsråden gi skattemyndighetene ordre om bruk av skjønn slik at familien samlet kan bosette seg i Norge?

BEGRUNNELSE:

Foreldrene har sammen med 3 barn flyttet til Sørli i Lierne kommune. Eldste gutt går som flere andre fra Sørli 2- året på videregående skole i Østersund, Familien har fått godkjent endring i folkeregisteret for seg og to av barna fra Sverige til Sørli, men altså avslag på flytting for 16-åringen. For spørsmålsstiller er det merkelig at en 16-åring som ikke er myndig, ikke skal få lov til å flytte med sin mor, som han har bodd sammen med før de flyttet. Nå har han bostedsadresse i Sverige, på en adresse alle har flyttet fra. Gutten bor på hybel i Østersund på ukedagene, og er hjemme i Norge i helgene.

Svar:

Hvem som skal regnes for å være bosatt i Norge er regulert i lov om folkeregistrering § 4-1 og § 4-2. For å bli reg-

istrert som innflyttet og bostedsregistrert i en norsk kommune, må innflytteren som hovedregel godtgjøre at det dreier seg om et sammenhengende opphold i en norsk kommune i minst seks måneder. Er ikke vilkåret om seks måneders sammenhengende opphold oppfylt, vurderer folkeregistermyndigheten subsidiært om det foreligger hensikt om bosetting i Norge. Dette beror på en konkret skjønnsmessig vurdering, der det tas hensyn til momenter som blant annet disposisjonsrett over bolig, lengden av oppholdene i Norge, familietilknytning, sted for næringsinteresser, statsborgerskap mv.

I saken som spørsmålsstiller refererer til foreligger det ikke et sammenhengende opphold i en norsk kommune på minst seks måneders varighet. Det er derfor et spørsmål om vilkåret om hensikt om bosetting i Norge er oppfylt.

Jeg er enig i at det bør være realitetene som avgjør, og at man i tilfeller hvor realitetene er åpenbare bør utøve et nødvendig skjønn innenfor lovens rammer.

Skattedirektoratet har foretatt en ny vurdering av saken, og kommet til at det også for den aktuelle sønnen foreligger bosetting i Norge og Lierne kommune. Han vil bli bostedsregistrert sammen med sin familie fra det tidspunktet skattekontoret mottok en flyttemelding signert fra begge foreldrene.

SPØRSMÅL NR. 477**Innlevert 4. desember 2019 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 12. desember 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Vil KMD la Nye Molde kommune få reguleringsplanen som gjeld giftdeponi på Raudsand til ny handsaming, slik alle parti i den nye kommunen bortsett fra eitt krev?

GRUNNGJEVING:

Kommunane Nesset, Molde og Midsund går saman inn i Nye Molde kommune ved nyttår, og kommunestyret for

den nye kommunen er allereie konstituert. Dei avtropande kommunestyra skal i følge inndelingslova halde seg til det som gjeld avviklinga av kommunane, jamfør inndelingslovas paragraf 27 og teksten "Deira ansvar og fullmakter er likevel avgrensa til det som er nødvendig for å avslutte verksemda i dei eksisterande einingane."

Slik eg les inndelingslova, er det no Nye Molde kommune som har kompetanse til å fatte avgjerder i og for den nye kommunen. Såleis også at Nye Molde kommunestyre

har rettsleg omgjeringsstilgang frå det nye kommunestyret vart konstituert i slutten av oktober. Dette har relevans for giftdeponisaka, der Nesset kommune har hatt fleirtal i kommunestyret for å seie ja til reguleringsplan for giftdeponi, medan verken Molde kommune eller Midsund kommune har hatt befatning med saka som "eigarkommune". Men no inngår alle desse tre kommunane i Nye Molde kommune, der kommunestyret allereie er konstituert og i funksjon for alle avgjerder som ikkje gjeld avvikling av dei tre tidegare kommunane. Alle partia bortsett frå Høgre i denne Nye Molde kommune har bedt Kommunal- og moderniseringsdepartementet om å få reguleringsplanen tilbake slik at dei kan gjennomføre ei ny handsaming av planen før departementet tek avgjerd i saka.

I svaret sitt til brevet frå Nye Molde kommune av 5/11 viser Kommunal- og moderniseringsdepartementet berre til at reguleringsplanen er vedteken av Nesset kommune med motsegner frå Gjemnes, Sunndal og Tingvoll kommunar og frå Møre og Romsdal fylkeskommune, og takkar for innspela utan å svara på anmodninga om at Nye Molde kommune får handsame reguleringsplana på nytt. Eg meiner KMD må svara på eit slikt vis at kommunen faktisk får svar på spørsmålet sitt.

Svar:

Reguleringsplan for Bergmesteren i Raudsand blei vedteken av kommunestyret i Nesset 23. mai 2019, og oversend Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved fylkesmannen sitt brev av 16. august 2019.

Etter § 12-13 i plan- og bygningslova skal departementet avgjere om motsegnene skal takast til følge eller ikkje. Departementet kan gjere endringar i reguleringsplanen når det er nødvendig.

Momenta som er omtala i brev av 6. oktober 2019 frå Rødt Molde, Molde SV, MDG Molde og Nesset Arbeiderpartilag, og i brev av 5. november 2019 frå Molde Sp, Molde Krf, Molde V og Molde Frp, vil inngå i departementet sitt grunnlag for handsaming av motsegnsaka. Momenta er i stor grad dei same som er tekne opp i motsegna frå Møre og Romsdal fylkeskommune av 5. juni 2018 og frå Gjemnes, Sunndal og Tingvoll kommunar i brev av 1. juni 2018.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har og motteke fråsegn frå Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet i saka. Vi er kjent med at saka er set på dagsorden på neste møte for kommunestyret i nye Molde kommune. Departementet vil be om å bli orientert om utfallet av denne handsaminga. Det vil ikkje bli fatta vedtak i saka før årsskiftet.

SPØRSMÅL NR. 478

Innlevert 4. desember 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 10. desember 2019 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

I lys av at Tyrkia nekter å godkjenne NATOs forsterkningsplan for Norge og splittelsen mellom blant andre USA, Tyrkia, Frankrike og Tyskland foran toppmøtet i London, og i lys av at Stortinget 12. desember skal stemme over et forsvarsbudsjett som ensidig bygger på premisset om et samlet NATO:

Vil regjeringen informere Stortinget og offentligheten om de alvorlige konfliktene i NATO, som berører Norges sikkerhet, før Stortingets behandling av regjeringens forslag til forsvarsbudsjett?

BEGRUNNELSE:

2. desember skrev VG at Tyrkia nekter å godta NATOs reviderte forsterkningsplan for Norge, før NATO stempler den kurdiske YPG-militsen som en «terrortrussel» mot Tyrkia.

NATOs norske forsterkningsplan handler om hva som skal skje om Norge blir invadert eller det oppstår en sikkerhetspolitisk krise i landet.

Norge har betalt en høy pris for senere regjeringers NATO-lojalitet. Norge har deltatt i flere kontroversielle NATO-kriger i utlandet, dels i den hensikt å være «relevant i NATO». Ifølge den norske forsvarssjefen har dette gått på bekostning av hjemlig beredskap.

Flere hendelser den siste tiden forsterker imidlertid inntrykket av at NATO ikke er en stabil forsvarsallianse egnet til beskyttelse av småstater som Norge, slik regjeringen gir inntrykk av, men et redskap for stadig mer sprikende

stormaktsinteresser. USAs president Donald Trump har kalt NATO «avleggs» og brukte NATO-toppmøtet i 2018 til å forsøke å presse Tyskland til å endre energipolitikk etter USAs interesser. Frankrikes president Emmanuel Macron uttalte 7. november i år at «NATO-alliansen er hjernedød» og uttrykte sterk tvil om hvorvidt NATOs sikkerhetsgaranti for medlemslandene i det hele tatt gjelder lenger. Trump svarte at «USA trenger NATO minst» og antydte at USA vil straffe Frankrike med økt toll.

Samtidig bruker altså Tyrkia nå NATO til å holde Norge som gissel for sin stormaktspolitikk i Midtøsten, gjennom å nekte å godta den norske forsvarsplanen.

12. desember skal Stortinget behandle regjeringens forslag til forsvarsbudsjett. Der står det at «Bærebjelken i norsk sikkerhetspolitikk er NATO-alliansen og det transatlantiske sikkerhetsfellesskapet». NATO nevnes hele 300 ganger i budsjettforslaget, mens konfliktene som nå preger NATO ikke er nevnt. Regjeringen har bedt Stortinget vedta et forsvarsbudsjett som i stor grad legger Norges sikkerhet i NATOs hender og bygger på premisset om et samlet NATO, heller enn å prioritere Norges selvstendige forsvarsevne. Det ville være alvorlig om regjeringen ikke informerer både Stortinget og offentligheten grundig om de mange og alvorlige interne konfliktene som nå preger NATO og som berører Norge direkte, deriblant Tyrkias veto mot forsvarsplanen for Norge, før Stortinget stemmer over dette budsjettforslaget.

Svar:

NATOs stats- og regjeringssjefer vedtok en samstemt politisk erklæring ved ledermøtet i London. Erklæringen betoner sterkt det allierte samholdet. Sikkerhetsgarantien i Atlanterhavspaktens artikkel 5 om at et angrep på en, er et angrep på alle, understrekes. Jeg kan derfor berolige representanten Moxnes med at det er en styrket allianse som kommer ut av ledermøtet i London.

Premisset i representanten Moxnes' spørsmål om at Tyrkia skal blokkere forsterkningsplan for Norge medfører ikke riktighet. Under NATOs ledermøte i London ble det oppnådd enighet om å oppdatere forsterkningsplanene for de baltiske land og Polen.

Regjeringen har en veletablert praksis med å orientere og konsultere Stortingets organer forut for ministtermøter og møter mellom stats- og regjeringssjefene i NATO, både om utviklingen i alliansen, norske posisjoner, og andre tema. Dette er blitt gjort av utenriksministeren og forsvarsministeren flere ganger de siste månedene. Stortinget bør derfor være godt informert om utviklingen i NATO.

Jeg vil dessuten minne om omtalen av sikkerhetspolitikken i meld. St. nr. 27 (2018- 19) om Norges rolle og interesser i multilateralt samarbeid, som nå er til behandling i utenriks- og forsvarskomiteen. Dette vil også være en anledning til å drøfte både positive utviklingstrekk og sentrale utfordringer i NATO-samarbeidet i sin fulle bredde.

SPØRSMÅL NR. 479

Innlevert 5. desember 2019 av stortingsrepresentant Henrik Asheim

Besvart 12. desember 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kan jeg få beregnet forskjellen mellom snittet av pris- og lønnsvekst og lønnsvekst minus 0,75 for 2020?

BEGRUNNELSE:

I tillegg ber jeg om en beregning av de budsjettmessige konsekvensene til neste år av å benytte snittet av pris- og lønnsvekst for beregning av alderspensjon istedenfor dagens beregningsmodell. Det bes om at to desimaler brukes i utregningen.

Svar:

I september anslo Statistisk sentralbyrå årslønnsvekst til 3,6 prosent i 2020, og prisveksten ble anslått til 1,8 prosent (Konjunkturtendensene 2019/3).

Basert på disse anslagene, vil resultatet av trygdeoppgjøret 2020 gi en årlig realvekst i alderspensjon under utbetaling på 1,00 prosent i 2020, med gjeldende regler. Der som pensjon i stedet skulle reguleres med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst, ville årlig realvekst i alderspensjon under utbetaling blitt 0,88 prosent i 2020.

I statsbudsjettet for 2020 er det foreslått bevilget 244 300 mill. kroner i 2020 på alderspensjon fra folketrygden (kap. 2670). I anslaget er det lagt til grunn at alderspensjon under utbetaling som følge av trygdeoppgjøret vil øke

med 2,8 prosent, for alderspensjon over minstenivå. Utgiftsanslaget for 2020 anslått å øke med til sammen med 6860 mill. kroner som følge av trygdeoppgjøret i 2020.

Med et regelverk der alderspensjonen ble regulert med gjennomsnitt av lønns- og prisvekst ville man lagt til grunn en økning som var 0,12 prosentpoeng lavere. Med

en slik regulering ville effekten av trygdeoppgjøret vært 6615 mill. kroner.

Departementet legger til grunn at det spørres om beregninger basert på 2020-budsjettet. Det er derfor benyttet anslag som forelå da budsjettet ble utarbeidet. Med nye anslag ville tallet vært annerledes og dette vil kunne endre seg gjennom året.

SPØRSMÅL NR. 480

Innlevert 5. desember 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 12. desember 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Siden Stiftelsen Porsgrunns museene sin konsolideringsavtale med Telemark museum sies opp ufrivillig fra og med 01.01.2020, vil statsråden sørge for at de får statstilskudd eller annen økonomisk støtte på nivå med det statstilskuddet de hadde før konsolideringen?

BEGRUNNELSE:

Stiftelsen Porsgrunns museene ble i 2006 konsolidert med Telemark Museum. Før konsolideringen hadde de en egen organisasjon med ansatte og statstilskudd. Ved konsolideringen ble organisasjonen lagt ned, de ansatte overført til Telemark museum, og statstilskuddet gitt til den nye konsoliderte enheten. Stiftelsen har etter konsolideringen hatt et eget styre oppnevnt av Porsgrunn Historielag og eier 12 fredede bygninger og to større grunneiendommer, rundt 30 000 innsamlede gjenstander og 500 000 fotografier.

Konsolideringsavtalen med Telemark Museum er sagt opp fra 01.01.2020, en oppsigelse som i følge Stiftelsen Porsgrunns museene er ufrivillig fra deres side. En av årsakene til det er signalene de har fått om at selv om de hadde eget statstilskudd før de ble konsolidert, vil de ikke få det om de nå står alene utenfor Telemark museum. Stiftelsen er nå svært bekymret for økonomien sin som følge av oppsigelsen, og frykter at de må avvike museet. De har nå alene fått ansvar for sikring, bevaring og formidling av alle verdiene, eiendommene, gjenstandene og museet. De oppgir at de bl.a. har ca. 1,3 millioner til å dekke løpende utgifter (årsregnskapstall for 2018).

Svar:

Telemark museum er et konsolidert museum for Midtre og Nedre Telemark. I Porsgrunn har Telemark museum driftsansvar for Du Verden og Porselensmuseet, samt avgrenset driftsansvar for de to enhetene Brevik historielag og stiftelsen Porsgrunns museene.

Stiftelsen Porsgrunns museene forvalter en relativt stor bygningsmasse med fredede bygninger, hageanlegg, samt gjenstands- og fotomateriale av betydelig omfang. Etter den siste konsolideringsavtalen – som står ved lag fram til 31.12.2019 – mellom Telemark museum og stiftelsen Porsgrunns museene, har Telemark museum hatt en begrenset rolle i driften av Porsgrunns museene. Dette har omfattet tilsyn med bygg, samt forvaltning av fotosamlinger og arkiver, mens stiftelsen Porsgrunns museene selv har ansvar for øvrige samlinger og dokumentasjon av disse, samt noe formidlingsaktivitet.

I Porsgrunn kommunes museums melding 2018 beskrives aktivitet ved stiftelsen Porsgrunns museene slik:

"Porsgrunn historielag har ikke ambisjoner om å drive museum selv, under den vanlige forståelse av begrepet museum i form av fornying, forvaltning, forskning og formidling. Primæroppgaven er å ivareta de historiske bygningene, samt bidra til formidling av historien."

Telemark museum sa opp sin konsolideringsavtale med stiftelsen Porsgrunns museene og Bymuseet i Brevik fra 1. januar 2020. I sin rapportering til Kulturdepartementet begrunner Telemark museum dette slik:

"etter nye avtaler er det nå svært begrenset hva Telemark museum utøver av museumsfaglige oppgaver ved disse to museene" og "styret vurderer at det ikke er økonomiske eller andre forutsetninger for drift ved de enhetene."

Stiftelsen Porsgrunns museene skriver i sitt brev av 9. april 2019 til Kulturrådet at

"det aldri har vært forhandlinger mellom Telemark museum og Stiftelsen Porsgrunns-museene med sikte på opphør av konsolideringsavtalen, og det foreligger ingen slik felles forståelse mellom partene."

Uenigheten mellom eierstiftelsen og hovedmuseet dreier seg om ulik ansvars- og rolleforståelse, samt ulik tilnærming til krav til profesjonell museumsdrift. Det er ikke ukjent at det forekommer slik uenighet mellom eierstiftelser og hovedmuseet i det konsoliderte museumslandskapet. Museumsundersøkelsen gjennomført av Kulturrådet i 2018 viser at det fremdeles er en komplisert eierstruktur i museumslandskapet og enkelte museer har fremdeles store utfordringer med eierstrukturer. Departementet vil se nærmere på spørsmål knyttet til eierstruktur i norske museer i den kommende museumsmeldingen.

Det er viktig å finne fram til en løsning for hvordan samlingen til stiftelsen Porsgrunns-museene kan ivaretas, sikres og formidles på en god måte. Det er videre viktig å

ta vare på den frivillige innsatsen stiftelsen står for i dag. Vi legger til grunn at Porsgrunn kommune og den nye fylkeskommunen også har et ansvar for å bidra til å finne en god løsning i denne saken.

På bakgrunn av innspill fra Porsgrunns-museene bad Kulturdepartementet i møte 15. august 2019 Kulturrådet om i løpet av høsten å ha en faglig dialog med Telemark museum og stiftelsen Porsgrunns-museene for å drøfte saken og komme tilbake til departementet med faglige anbefalinger. Kulturrådet gjennomførte i november 2019 et møte med Telemark museum. Møter med Porsgrunns-museene, samt Porsgrunn kommune og den nye fylkeskommunen planlegges å bli gjennomført tidlig i 2020.

Det er behov for å ha en god prosess rundt stiftelsen Porsgrunns-museene før man kan konkludere hvor det økonomiske ansvaret for stiftelsen bør ligge. Det er ikke avsatt særskilte statlige midler til stiftelsen Porsgrunns-museene i budsjettet for 2020.

SPØRSMÅL NR. 481

Innlevert 5. desember 2019 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust

Besvart 13. desember 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Nylig kom nyheten om at Equinor gir opp å finne olje i de nordlige delene av Barentshavet Sørøst.

Kan statsråden redegjøre for hvor mye penger som har gått fra offentlige budsjetter for å støtte Equinors leteboringer tilknyttet deres lisenser i Barentshavet sørøst?

Svar:

Det bredt forankrede hovedmålet i petroleumpolitikken er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Letevirksomheten er avgjørende for å nå dette målet, og er avgjørende for fremtidig verdiskaping, sysselsetting og statlige inntekter fra olje- og gassvirksomheten.

Det går ikke penger ut fra offentlige budsjetter til å støtte leteboringer på norsk sokkel. Statens netto kontantstrøm for petroleumsvirksomheten består av inntekter fra petroleumsvirksomheten fratrukket utgiftene. De to hovedinntektskildene til Staten er nettoinntektene fra statens direkte eierandeler på norsk sokkel (SDØE) og netto skatter og avgifter innbetalt fra oljeselskapene. Statens inntekter fra olje- og gassvirksomheten overføres i sin

helhet til Statens pensjonsfond utland. Det gjøres et uttak fra fondet for å dekke det oljekorrigerte underskuddet i statsbudsjettet. Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet er i 2019 forventet å bli 255 mrd. kroner, mens det oljekorrigerte underskuddet er i 2019 anslått til 229 mrd. kroner.

SPØRSMÅL NR. 482**Innlevert 5. desember 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 13. desember 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvor mye høyere ville kommunenes inntekter fra formuesskatten vært dersom det ikke hadde blitt innført en verdsettingsrabatt for aksjer og driftsmidler, og hvordan fordeler dette seg mellom kommunene?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2017 foreslo regjeringen å innføre en verdsettingsrabatt i formuesskatten for aksjer og driftsmidler på 10 prosent. Denne er nå økt til 25 prosent. Selv om den kommunale satsen på 0,7 prosent ikke har endret seg, har skattegrunnlaget endret seg som følge av verdsettingsrabatten. Det er av interesse å se hvordan disse endringene har slått ut for kommunesektoren som helhet. Reduserte verdsettingsrabatter for sekundærbolig og næringseiendom kan ha kompensert noe, og det må gjerne også inkluderes en oversikt som viser hvordan dette slår ut.

Svar:

Med regjeringens forslag for 2020 er den kommunale formuesskattesatsen 0,7 pst. og den statlige formuesskattesatsen 0,15 pst. Bunnfradraget er 1,5 mill. kroner per skattyter (3 mill. kroner for ektepar). Verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler og tilordnet gjeld er 25 pst. Verdsettelsesrabatten for sekundærbolig og tilordnet gjeld er 10 pst. i 2020. For primærboliger er verdsettelsesrabatten 75 pst. mens gjeld tilordnet primærbolig uansett verdsettes til 100 pst.

Det vises til Prop. 1 LS (2019-2020) punkt 4.8, der det fremgår at skattørene for 2020 er foreslått fastsatt med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 pst. av kommunenes samlede inntekter. Skatteørene fastsettes innenfor et samlet opplegg for kommuneøkonomien og må ses i sammenheng med utviklingen i skattegrunnlagene, endringer i personbeskatningen og fordelingen av inntektene til kommuner og fylkeskommuner mellom overføringer og skatter.

Av dette følger det at kommunesektoren samlet ikke ville ha fått vesentlige endringer i skatteinntektene sammenlignet med i dag dersom det ikke hadde blitt innført en verdsettelsesrabatt for aksjer og driftsmidler. I så tilfelle ville skattørene blitt justert for å ta hensyn til at skattegrunnlaget fra formue hadde vært et annet. For den enkelte kommune kan det derimot være en forskjell avhengig av hvor mange skattytere som er i formuess-

katteposisjon og hvor stor andel aksjer, driftsmidler, sekundærboliger og næringseiendom utgjør av skattepliktig formue.

Samlet anslås en fjerning av verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler mv. å øke skatteinntektene med 3 390 mill. kroner påløpt og 2 710 mill. kroner bokført. Av dette utgjør inntekter til kommunesektoren 2 790 mill. kroner påløpt og 2 230 mill. kroner bokført. Som det fremgår ovenfor gir imidlertid en slik isolert beregning av hvordan kommunenes skatteinntekter påvirkes liten mening fordi skattørene samtidig ville blitt redusert for å holde kommunenes skatteinntekter på om lag 40 pst. av samlede inntekter.

Provenyanslagene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2017. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2020. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 483**Innlevert 5. desember 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 12. desember 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Møre- og Romsdal fylkeskommune har i følge beregninger fortsatt et behov på kr. 1,5 mrd. for å tilfredsstille kravene i tunnelsikkerhetsforskriften for fylkesveg-tunnellene, men har i statsbudsjettet for 2020 ikke fått tildelt noen midler til tunnelsikkerhetsforskriften.

Vil denne feilen bli rettet opp?

BEGRUNNELSE:

Møre og Romsdal fylkeskommune har i sine høringer til statsbudsjettet varslet en feil i beregninger av midler. De har i brev av 05.11.19 redegjort for situasjonen. For årene 2015 til 2019 har de fått 243,5 mill. kroner. De har fått utvidet fristen for å dekke forskriftens krav til 2025, og lik flere andre fylker med samme kostnadsutfordringer.

Svar:

Fylkeskommunane har sidan 2015 blitt kompenserte for meirutgifter som følger av forskrift av 10.12.2014, nr. 1566 om minimum tryggleikskrav til visse vegtunneler for fylkesveg og kommunal veg i Oslo (tunnelsikkerhetsforskrifta). Midlane blir utbetalte gjennom rammetilskotet

til fylkeskommunane over budsjettet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Kompensasjonsordninga omfattar berre kostnadane som er direkte knytt til krava i forskrifta.

Då statsbudsjettet for 2020 blei lagt fram, viste beregningar frå Statens Vegvesen at Møre og Romsdal fylkeskommune skulle ha mottatt tilstrekkeleg med midlar til å tilfredsstille krava i tunnelsikkerhetsforskrifta. Basert på disse berekningane blei fordelinga mellom fylkeskommunane endra. Ein ny gjennomgang av talmaterialet hos Statens vegvesen viser at det dessverre var ein feil i berekningsgrunnlaget for Møre og Romsdal og at fylket likevel ikkje har motteke nok midlar til å dekke alle tiltaka som trengs for å tilfredsstille minimumskrava i forskrifta. Møre og Romsdal skulle fått 70,8 mill. kroner i kompensasjon for 2020, viss det hadde blitt lagt til grunn riktig berekningsgrunnlag.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har vedtatt å kompensere fylkeskommunen fullt ut for feilen som er gjort. Kompensasjonen vil bli betalt ut som ein del av skjønstilskotet til fylkeskommunane (kap. 572, post 64). Det meste av kompensasjonen vil bli betalt ut i desember 2019, mens det resterande beløpet vil bli betalt ut i januar 2020.

SPØRSMÅL NR. 484**Innlevert 5. desember 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 16. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Jobber statsråden videre med å utvide tilgangen til migrenemedisin på blå resept, gitt at dette er kostnadseffektivt, eller anser han at den åpningen som kom 5. desember 2019 for å få denne typen medisin på blå resept er tilstrekkelig?

BEGRUNNELSE:

5. desember kom meldingen om at det blir mulig å få Aimovig på blå resept, etter individuell søknad. Det stilles

i den forbindelse krav om at man må ha hatt minst 15 hodepinedager per måned i mer enn 3 måneder, hvorav minst 8 er migrenedager. Pasientene må også ha prøvd tre andre forebyggende behandlinger først uten å ha fått tilstrekkelig effekt.

Det er svært positivt at det nå blir mulig for de som er hardest rammet av migrene å få tilgang på migrenemedisin på blå resept, og dette er også i tråd med Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett.

Statens legemiddelverk skriver på sine nettsider at:

«Legemiddelverket mener at nytten ved bruk av Aimovig står i rimelig forhold til kostnadene hos pasienter med alvorlig kronisk migrene, mens legemidlet har medisinsk godkjenning (markedsføringstillatelse) for en bredere bruk enn dette.»

Det er også flere andre nye legemidler mot migrene på vei inn i markedet.

Svar:

Statens legemiddelverk har i sin metodevurdering av legemidlet erenumab (Aimovig) vurdert om ressursbruken ved behandling står i et rimelig forhold til nytten, hensyntatt tilstandens alvorlighet. I metodevurderingen er det gjort separate analyser for kronisk migrene og episodisk migrene. Med den konfidensielle prisen som er avtalt etter prisforhandlingene, er bruk av erenumab i tråd med prioriteringskriteriene for gruppen med kronisk migrene. For gruppen med episodisk migrene (4 til 14 hodepinedager per måned) er kostnaden per vunnet kvalitetsjusterte leveår fortsatt over det som anses som rimelig ut fra gjeldende pris og foreliggende effektdokumentasjon.

En utvidelse av refusjonsvilkårene til å gjelde en bredere pasientgruppe vil først være aktuelt dersom pris-

en reduseres vesentlig og/eller det foreligger dokumentasjon som viser at effekten blant pasienter med episodisk migrene er bedre enn det som foreløpig er vist. I tillegg må budsjettkonsekvensene for hele pasientgruppen, inkludert de med kronisk migrene, ikke overstige fullmaktsgrensen for at Legemiddelverket skal kunne innvilge refusjon uten Stortingets samtykke.

Dersom produsenten av legemidlet mener det foreligger nye opplysninger som tilsier at behandlingen vil være kostnadseffektiv for en bredere pasientgruppe, må dokumentasjon leveres Legemiddelverket for en ny/oppdatert metodevurdering.

Som kjent ble det 5. desember inngått kontrakt med Novartis for legemidlet Aimovig. Det pågår fortsatt prisforhandlinger med både Teva og Eli Lilly, som har markedsføringstillatelse for henholdsvis fremanezumab (Ajovy) og galkanezumab (Emgality). Dersom det oppnås enighet om pris, vil det også kunne innvilges stønad for disse legemidlene etter samme vilkår som er fastsatt for Aimovig. På samme måte vil en utvidelse av refusjon for disse to legemidlene være avhengig av pris og dokumentasjon av effekt i gruppen med episodisk migrene, samt de totale budsjettkonsekvensene.

SPØRSMÅL NR. 485

Innlevert 5. desember 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 17. desember 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil helseministeren iverksette for at antall brudd på arbeidsmiljøloven i sykehusene reduseres, og hvordan vil han sørge for at vi i fremtiden får en statistikk med færre feilkilder på dette området?

BEGRUNNELSE:

Helseministeren viser i sitt svar på mitt skriftlige spørsmål dokument nr.: 15:182 (2019-2020) til at det hittil i 2019 foreligger 491.000 mulige brudd på arbeidsmiljøloven i sykehussektoren. Dette er et særdeles høyt tall, som jeg regner med statsråden følger opp.

Det er også bekymringsfullt at statsråden ikke har oversikt over hvorvidt det faktisk er begått brudd på arbeidsmiljøloven, og bruker betydelige deler av svaret på å henvise til mulige feilkilder. Dette skaper uklarhet rundt

hvor mange og hvor alvorlige bruddene på arbeidsmiljøloven faktisk er i sykehusene.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til mitt svar på spørsmål nr. 182 til skriftlig besvarelse om brudd på arbeidsmiljøloven fra representanten Mørland. Her ble det redegjort for hva som ligger bak tallene for brudd og mulige brudd på arbeidsmiljøloven i helseforetakene. Jeg viste også til Arbeidsutvalgets arbeid (NOU 2016:1) og Fafo-rapporten (Fafo-rapport 2015:47) som både viser at helseforetakene har solide systemer for å kontrollere arbeidstid, og at nevnte utvalg anså antallet mulige brudd i helseforetakene som meget lavt.

Som omtalt i mitt forrige svarbrev har jeg tidligere stilt styringskrav om at helseforetakene må sørge for å etablere gode rutiner for å unngå brudd på arbeidsmiljøloven.

jøloven. Organisering av arbeidstid og oppfølging av regelverket for arbeidstid i virksomheter med døgkontinuerlig drift og ulike arbeidstidsordninger, som sykehusene representerer, vil alltid være komplekst og krevende. Dette er utfordringer og oppgaver som helseregionene og helseforetakene har arbeidet systematisk med over flere år, samtidig som det fortsatt er behov for forbedringer. Jeg vil i det videre omtale noen sentrale tiltaksområder, som relaterer seg til generelle tiltak for å redusere avvik, nødvendig systemutvikling og systemstøtte, opplæring og kompetansehevende tiltak samt reduksjon av feilkilder.

Tiltak for å redusere avvik

Regionale helseforetak har sammen med helseforetakene utviklet felles kunnskapsgrunnlag i de ulike regionene som skal bidra til at ledere på ulike nivå har kontinuerlig oversikt over mulige brudd på arbeidsmiljøloven. Dette er et av grunnlagene for oppfølging av de enkelte enheter og avdelinger i sykehusene. I tillegg er kunnskapsgrunnlaget gjort tilgjengelig for alle, inkludert vernetjenesten og tillitsvalgte. Det arbeides med å vurdere bemanningen og mulige brudd på arbeidsmiljøloven, sett i sammenheng med hvordan arbeidsplaner er satt opp.

Det jobbes med at ledere i de enkelte enheter/avdelinger går gjennom og kvalitetssikrer rapporter som genereres i systemet som viser avvik fra arbeidstidsbestemmelsene. Rapportene inneholder navn på ansatte, tidspunkt for avviket, årsak til avviket og begrunnelse for avviket, samt hvilken arbeidstidsbestemmelse det er avvik på. Ledere, tillitsvalgte og verneombud går månedlig gjennom rapportene for å få en oversikt over årsak og begrunnelse for avvikene, og diskuterer hvilke tiltak som må iverksettes for å redusere antall avvik, f.eks. innleie av ansatte eller bruk av vikarer. Her samarbeider enheter/avdelinger om fordeling av bemanningsressursene for å unngå innleie i tråd med anbefalingen fra Riksrevisjonens undersøkelse om bruk av pleieressurser.

Det arbeides også med lederopplæring av de som har lederansvaret på kveld, natt og helg for å sikre at endring av vakter skjer i tråd med arbeidsbestemmelsene.

Helseregionene har informert departementet om at de vil ha en tettere oppfølging av helseforetak med enheter/områder som har høyest antall brudd på arbeidsmiljøloven, kartlegge årsaker og vurdere og igangsette nye tiltak.

Systemutvikling/systemstøtte

Arbeidsplansystemet skal benyttes for etablering av arbeidsplaner og dag-til-dag styring. Arbeidsplansystemet varsler mulige brudd på arbeidsmiljøloven og ledere må oppgi årsak til disponeringen de foretar. I tillegg må årsakskodene gjennomgås med ledere. Ifølge de regionale helseforetakene viser kunnskapsgrunnlaget at det ennå er manglende registrering av avtaler som er inngått om avvik fra arbeidsmiljøloven.

Første versjon av modulen "lovsjekk" ble produksjonssatt i ressursstyringssystemet våren 2012. Helsere-

gionene og helseforetakene har siden samarbeidet med leverandør av systemet for å forbedre modulen. Arbeidet med forbedring av systemet er en kontinuerlig prosess. "Lovsjekk" av arbeidstidsbestemmelser er omfattende og krever kompleks systemstøtte. Systemet foretar en lovsjekk ved utarbeidelse av arbeidsplaner og kontinuerlig når det registreres arbeidstid ut over det planlagte. Det gir også en tydelig melding når det er avvik fra grenseverdiene på arbeidstid som er lagt inn i systemet.

Når det registreres arbeidstid utover planlagt arbeidstid sjekker systemet hvorvidt det oppstår avvik fra arbeidstidsbestemmelsene. Dersom ekstra arbeidstid legges inn i forkant av vakt, mottar ledere beskjed om hvorvidt dette medfører et avvik på arbeidsmiljøloven eller ikke. Videre blir årsak for avviket oppgitt sammen med en begrunnelse for hvorfor det aksepteres avvik på arbeidstidsbestemmelsene. Et eksempel er ved behov for ekstravakt. Her kan systemet sjekke om en endring i arbeidstiden til den enkelte er i henhold til arbeidstidsbestemmelsene. For at systemet skal kunne gi beskjed om hvorvidt en bytte av vakt medfører avvik eller ikke, så er det avgjørende at all arbeidstid blir registrert så tidlig som mulig og i riktig tidsrekkefølge.

Et annet relevant eksempel er ansatte som arbeider på flere avdelinger. Dette medfører at arbeidstid ofte registreres i «feil» rekkefølge, og i tillegg registreres mange av vaktene i etterkant av utført arbeid på grunn av at det oppstår behov for ekstra ressurser på tidspunkt av døgnet og uke når leder ikke er til stede. Dette er noen av de praktiske eksemplene som helseforetakene sammen med systemleverandør forsøker å justere og forbedre.

Opplæring og kompetansetiltak

Helseforetakene gjennomfører kontinuerlig opplæring av ledere i bruk av ressursstyrings-systemet, opplæring i arbeidsmiljøloven (med særskilt fokus på kapittel 10), opplæring i arbeidstidsplanlegging og utarbeidelse av arbeidsplaner/turnus sett ut i fra driftshensyn, kvalitet i pasientbehandling og i HMS-perspektiv i forhold til ansatte. Opplæringsaktiviteter gjennomføres både i form av workshops, opplæringsdager og en-til-en møter med ledere.

Økt kompetanse til ledere og andre som jobber med arbeidstidsplanlegging, med fokus på lengre planleggingshorisont, strategisk rekruttering og bruk av bemannings-senter, er tiltak som skal gi mer varig reduksjon av avvik. I tillegg vil prosessen med å innføre modul for aktivitet og bemanningsplanlegging være et tiltak til å redusere avvik fra arbeidstidsbestemmelsene. Det foregår også opplæring i målrettet arbeid med å redusere sykefravær, med fokus på helsefremmende arbeidsplaner. I tillegg konverteres mertid og overtid til faste stillinger på noen enheter.

For å vise både kompleksitet og hvordan det jobbes på området, vil jeg bruke noen eksempler.

Bytte av vakt mellom ansatte genererer en del avvik. Ansatte som jobber turnus vil innimellom ha behov for

å bytte vakt, for eksempelvis å kunne delta på ulike arrangementer eller ha sammenhengende fridager ifm. reiser, som ofte er vanskelig å få til i eksisterende arbeidsplan. Bytte av vakt mellom kollegaer med samme kompetanse medfører ofte avvik fra arbeidstidsbestemmelsene.

Dersom utskrivningsklare pasienter blir skrevet ut før kl. 13:00, unngår en vanskeligheter for kommunene med sen utskrivning og mye av belastningen med pasienter som skal skrives ut, samtidig som innleggelser øker i det samme tidsrommet. Dette kan og ta ned belastningen på sengepostene i sykehusene. Det er viktig å utvikle arbeidsplaner som bidrar til å redusere forbruket av variable timer i dette tidsrommet. Det vil også bidra til bedre pasientsikkerhet.

Redusere feilkilder

Avvik fra arbeidstidsbestemmelsene registreres ut i fra de ulike bestemmelsene i arbeidsmiljøloven, og registrering skjer i ressursstyringssystemet på individnivå, enhetsnivå og foretaksnivå ut i fra gjeldende bestemmelser.

Når arbeid utover planlagt arbeidstid registreres i ressursstyringssystemet sjekker systemet om dette medfører avvik på alle tre nivå. Som beskrevet i skriftlig besvarelse på spørsmål nr. 182 kan en hendelse medføre flere avvik, da en hendelse vil kunne utløse avvik på for eksempel både hviletid, samlet arbeidstid dag, samlet arbeid uke og overtid.

Hvorvidt avvik faktisk er et brudd på arbeidstidsbestemmelsene, er en vurdering av den faktiske situasjonen på det tidspunktet den ansatte utførte arbeidet. Dette krever vurdering av ledere i den enkelte situasjonen.

Regionene har ikke samme system for registrering av arbeidstid. For å sikre mer lik statistikk på tvers av regioner, er indikatorer i den interregionale HR-indikator-katalogen avgjørende. Per i dag er det utviklet 37 regionale indikatorer, og en av disse omhandler etterlevelse av arbeidstidsbestemmelser. Indikatoren beskriver felles interregionale årsaker til avvik fra arbeidstidsbestemmelsene. Å kunne sikre mer helhetlig rapportering fordrer samarbeid og enighet om hva det skal rapporteres på, og deretter utarbeidelse av definisjoner som sikrer lik rapportering. Jeg forventer at helseregionene samarbeider tettere på dette området.

Avslutningsvis vil jeg nevne at det vedlagt følger opdaterte versjoner av oversikter over antall brudd på arbeidsmiljøloven for helseregionene. Oversikten i svar på det foregående spørsmål nr. 182 inneholdt for Helse Nord og Helse Sør-Øst også tall for leger. Det foreligger avtale om unntak for leger fra arbeidsmiljøloven med hensyn til arbeidstidsbestemmelser, og det regnes således ikke som brudd på arbeidsmiljøloven. Dette gir totalt et noe lavere tall for antall mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene i spesialisthelsetjenesten enn det som tidligere er formidlet.

Vedlegg

Alle tall for 2019 er ved utgangen av oktober, med unntak av Helse-Vest hvor tallene er pr ultimo november 2019. Det foreligger avtale om avvik for leger fra arbeidsmiljøloven og leger er således ikke tatt med i oversiktene.

Helse Nord

Tabell 1 Helse Nord. Oversikt over mulige brudd på AML per helseforetak 2016 – 2019

Antall mulige brudd på AML	2016	2017	2018	2019
FINNMARKSSYKEHUSET HF(1)	11 923	12 301	12 445	13 611
Akutt aktivitetsforandring	1 220	1 282	1 498	1 519
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	2 625	2 527	2 940	3 413
Akutt sykdom	1 750	2 328	2 313	2 290
Annet	2 967	2 873	3 258	3 476
Bytte av vakt	983	665	562	652
Katastrofealarm	2	1		2
Utrykning	29	32	46	47
Vurdert som systemfeil	203	589	352	97
Mangler verdi	2 144	2 004	1 476	2 115
HELGELANDSSYKEHUSET HF (HSYK)	20 066	15 945	11 741	11 216
Akutt aktivitetsforandring	718	407	535	469
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	1 901	1 529	1 626	2 232
Akutt sykdom	1 595	1 422	1 505	1 540
Annet	8 311	6 754	4 112	2 596
Bytte av vakt	248	216	262	356
Katastrofealarm	25	20	26	13

Utrykning	4 655	3 487	2 492	2 920
Vurdert som systemfeil	161	207	84	41
Mangler verdi	2 452	1 903	1 099	1 049
NORDLANDSSYKEHUSET HF (NLSH)	16 262	15 860	12 335	20 346
Akutt aktivitetsforandring	1 294	1 452	1 295	2 397
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	1 498	2 024	1 933	2 238
Akutt sykdom	2 153	2 316	2 324	3 665
Annet	6 635	5 181	3 478	4 317
Bytte av vakt	998	1 071	744	707
Katastrofealarm	3	2	8	16
Utrykning	1 377	1 915	758	4 949
Vurdert som systemfeil	94	11	4	9
Mangler verdi	2 210	1 888	1 791	2 048
UNIVERSITETSSYKEHUSET NORD-NORGE (TOP)	47 211	46 842	44 257	44 700
Akutt aktivitetsforandring	5 879	6 622	6 446	5 767
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	5 158	7 534	6 866	8 507
Akutt sykdom	6 865	8 031	7 069	8 233
Annet	17 112	14 135	11 988	13 784
Bytte av vakt	40	43	44	88
Katastrofealarm	101	144	68	53
Utrykning	3 512	3 099	2 419	3 191
Vurdert som systemfeil	66	117	115	132
Mangler verdi	8 478	7 117	9 242	4 945
Totalsum	95 462	90 948	80 778	89 873

Tabell 2 Helse Nord. Oversikt over prosentfordeling for hovedårsakene til mulige brudd på AML samlet for perioden 2016-2019

Årsak til avvik	Andel avvik per årsak
Akutt aktivitetsforandring	11 %
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	15 %
Akutt sykdom	16 %
Annet	31 %
Bytte av vakt	2 %
Katastrofealarm	0 %
Utrykning	10 %
Vurdert som systemfeil	1 %
Mangler verdi	15 %
Totalsum	100 %

Helse Midt-Norge

Tabell 1 Helse Midt-Norge. Oversikt over mulige brudd på AML per helseforetak 2015 – 2019

Antall mulige brudd på AML	2015	2016	2017	2018	2019
Helse Møre og Romsdal	40936	41895	38246	51940	42025
Unknown Source Arbeidstidsavvik	11618	10351	9835	15271	13051
Akutt aktivitetsendring	11042	11689	11511	14184	11134
Akutt sykdom	4150	5626	4893	5692	4104
Katastrofealarm	7	63	29	13	192
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	12613	12796	10956	15440	12640
Utrykning på vakt	1506	1370	1022	1340	904

Helse Nord-Trøndelag	11884	12233	12900	17314	13497
Unknown Source Arbeidstidsavvik	2057	2266	2914	5977	4131
Akutt aktivitetsendring	2282	2271	2247	2742	2385
Akutt sykdom	1582	1636	1610	1610	1371
Katastrofealarm	20	11	43	9	9
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	5454	5483	5644	6662	5345
Utrykning på vakt	489	566	442	314	256
St. Olavs Hospital	24966	27311	29376	31641	27850
Unknown Source Arbeidstidsavvik	8860	10709	10822	13068	10839
Akutt aktivitetsendring	3185	3939	4707	4805	4960
Akutt sykdom	3531	3601	3332	3428	2953
Katastrofealarm	14	49	53	37	13
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	8324	7961	9481	9602	8559
Utrykning på vakt	1052	1052	981	701	526
Totalsum	77 786	81 439	80 522	100 895	83372

Tabell 2 Helse Midt-Norge. Oversikt over prosentfordeling for hovedårsakene til mulige brudd på AML samlet for perioden 2015-2019

Årsak til avvik	Andel avvik per årsak
Unknown Source Arbeidstidsavvik	31 %
Akutt aktivitetsendring	22 %
Akutt sykdom	12 %
Katastrofealarm	0 %
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	32 %
Utrykning på vakt	3 %
Totalsum	100 %

Helse Vest

Tabell 1 Helse Vest. Oversikt over mulige brudd på AML per helseforetak 2015 – 2019

Antall mulige brudd på AML	2015	2016	2017	2018	2019
Helse Bergen HF	19 676	19 848	18 718	21 428	23 909
Akutt endring av aktivitet	3 272	3 872	2 873	4 185	4 381
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	5 582	5 212	5 590	6 595	7 225
Akutt sykdom	4 522	4 322	4 468	4 817	6 795
Bytte av vakt på grunn av driftsmessige forhold	610	625	494	351	423
Initiativ fra medarbeider om bytte av vakt søndag	2 362	2 325	2 224	2 156	2 244
Initiativ fra medarbeider om bytte av vakt ukedag	1 419	1 319	1 476	1 558	1 423
Katastrofealarm	32	29	20	17	
Utrykning andre	1 365	991	911	1 147	873
Utrykning driftstekniske- og IKT medarbeidere	439	1 041	611	497	450
Utrykning legegruppen		10	5	57	71
Utrykning prehospitale tjenester	73	30	46	48	24
Helse Stavanger HF	34 158	32 856	29 548	37 185	33 421
Akutt endring av aktivitet	6 925	5 892	6 593	7 399	6 121
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	15 438	15 166	12 938	15 134	13 572
Akutt sykdom	4 143	4 333	4 412	6 132	5 527

Bytte av vakt på grunn av driftsmessige forhold	648	597	605	419	473
Initiativ fra medarbeider om bytte av vakt søndag	3 665	3 688	2 249	2 854	2 678
Initiativ fra medarbeider om bytte av vakt ukedag	2 469	2 233	2 114	3 104	2 786
Katastrofealarm	15	38	3	26	14
Utrykning andre	293	88	83	198	220
Utrykning driftstekniske- og IKT medarbeidere	165	193	164	397	397
Utrykning legegruppen	1	117	47	86	95
Utrykning prehospitale tjenester	395	411	340	1 436	1 538
Helse Fonna HF	8 034	9 397	9 150	10 574	12 670
Akutt endring av aktivitet	1 635	2 038	2 020	2 522	3 555
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	2 833	3 308	3 243	3 797	4 106
Akutt sykdom	973	2 044	1 744	1 804	1 929
Bytte av vakt på grunn av driftsmessige forhold	158	194	183	166	219
Initiativ fra medarbeider om bytte av vakt søndag	1 409	836	665	716	785
Initiativ fra medarbeider om bytte av vakt ukedag	656	598	613	652	796
Katastrofealarm	5	10	8	6	4
Utrykning andre	232	226	520	783	1 092
Utrykning driftstekniske- og IKT medarbeidere	86	23	74	83	84
Utrykning legegruppen		1	5	8	31
Utrykning prehospitale tjenester	47	119	75	37	69
Helse Førde HF	14 916	12 951	11 727	14 390	11 952
Akutt endring av aktivitet	1 582	1 583	1 525	2 725	2 271
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	5 642	4 423	4 185	4 044	3 373
Akutt sykdom	2 398	2 391	2 206	2 702	2 109
Bytte av vakt på grunn av driftsmessige forhold	299	319	259	311	284
Initiativ fra medarbeider om bytte av vakt søndag	1 165	1 251	1 121	1 196	1 219
Initiativ fra medarbeider om bytte av vakt ukedag	723	549	552	692	805
Katastrofealarm	14	3	4	18	18
Utrykning andre	575	537	174	891	589
Utrykning driftstekniske- og IKT medarbeidere	14	14	18	31	72
Utrykning legegruppen		1		5	2
Utrykning prehospitale tjenester	2 504	1 880	1 683	1 775	1 220
Totalsum	76 784	75 052	69 142	83 574	83 273
Andel vakter med mulige brudd på AML	2,23 %	2,18 %	2,02 %	2,44 %	2,40 %

Tabell 2 Helse Vest. Oversikt over prosentfordeling for hovedårsakene til mulige brudd på AML samlet for perioden 2015-2019

Årsak til avvik	Andel avvik per årsak
Akutt mangel på nødvendig kompetanse	38 %
Akutt endring av aktivitet	21 %
Akutt sykdom	16 %
Initiativ fra medarbeider om bytte av vakt søndag	10 %

Initiativ fra medarbeider om bytte av vakt ukedag	7 %
Utrykning andre	3 %
Utrykning prehospitale tjenester	3 %
Bytte vakt på grunn av driftsmessige forhold	2 %
Utrykning, driftstekninske- og IKT medarbeidere	0,3 %
Katastrofealarm	0,1 %

Helse Sør-Øst

Tabell 1 Helse Sør-Øst. Oversikt over mulige brudd på AML per helseforetak 2015 – 2019

Antall mulig brudd på AML	2015	2016	2017	2018	2019
Akershus universitetssykehus	30 489	22 988	19 720	25 293	27 009
(tom)	10 635	6 887	3 376	3 846	4 459
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket	649	499	386	746	864
Akutt sykdom blant personalet	5 630	3 098	4 218	4 459	3 689
Alvorlig driftsforstyrrelse		2	1	155	58
Annet (spesifiser i kommentar)	7 881	6 939	5 587	7 694	5 310
Bytte av vakt		826	741	417	956
Fastvakt				36	990
For å ivareta nødvendig kompetanse	5 638	4 659	5 394	7 152	8 927
Katastrofealarm	56	21	17	23	7
Utrykning på vakt		57		765	1 749
Oslo Universitets Sykehus	71 526	61 287	52 192	62 250	52 958
(tom)	18 860	18 058	14 534	16 268	14 481
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket	1 529	1 455	1 567	1 549	978
Akutt sykdom blant personalet	8 139	8 308	6 053	6 911	5 452
Alvorlig driftsforstyrrelse		16		217	2
Annet (spesifiser i kommentar)	26 449	19 404	16 842	17 997	12 239
Bytte av vakt		2 480	2 307	1 651	2 693
For å ivareta nødvendig kompetanse	16 447	11 344	10 810	12 609	10 050
Katastrofealarm	102	59	71	35	6
Utrykning på vakt		163	8	5 013	7 057
Sunnaas sykehus	575	464	479	463	365
(tom)	119	144	112	57	21
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket	1	8	3	12	6
Akutt sykdom blant personalet	20	82	44	101	55
Annet (spesifiser i kommentar)	401	112	100	157	119
Bytte av vakt		14	24	6	9
Fastvakt					7
For å ivareta nødvendig kompetanse	33	104	196	127	131
Katastrofealarm	1				
Utrykning på vakt				3	17
Sykehus i Vestfold	13 765	14 162	8 111	10 062	10 134
(tom)	4 847	4 461	1 023	1 390	1 406
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket	277	314	440	764	461
Akutt sykdom blant personalet	1 578	1 963	1 010	1 202	1 416
Alvorlig driftsforstyrrelse		4		68	42
Annet (spesifiser i kommentar)	4 839	4 204	3 840	3 797	2 779

Bytte av vakt		546	502	371	564
Fastvakt					253
For å ivareta nødvendig kompetanse	2 219	2 639	1 280	1 724	2 362
Katastrofealarm	5	8	13	3	1
Utrykning på vakt		23	3	743	850
Sykehus Innlandet	48 923	37 699	34 523	52 255	37 477
(tom)	12 684	11 830	4 633	7 128	4 907
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket	1 058	980	1 403	2 914	1 125
Akutt sykdom blant personalet	4 648	5 236	5 438	6 651	5 200
Alvorlig driftsforstyrrelse		15		224	8
Annet (spesifiser i kommentar)	22 597	11 026	13 378	18 590	9 830
Bytte av vakt		1 545	2 026	1 638	2 694
Fastvakt				29	694
For å ivareta nødvendig kompetanse	7 901	6 938	7 609	9 159	7 822
Katastrofealarm	35	30	35	13	
Utrykning på vakt		99	1	5 909	5 197
Sykehusapotekene		453	376	676	427
(tom)		119	71	83	32
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket		54	34	61	34
Akutt sykdom blant personalet		51	60	72	30
Bytte av vakt		29	31	37	17
For å ivareta nødvendig kompetanse		200	180	422	314
Katastrofealarm				1	
Sykehuset Sørlandet	15 963	9 665	9 614	21 092	20 534
(tom)	5 858	2 850	1 972	4 629	4 395
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket	333	234	289	707	532
Akutt sykdom blant personalet	1 593	1 420	1 134	1 370	1 490
Alvorlig driftsforstyrrelse		2		56	1
Annet (spesifiser i kommentar)	6 727	2 904	4 446	7 324	4 983
Bytte av vakt		345	554	424	884
Fastvakt				5	278
For å ivareta nødvendig kompetanse	1 398	1 886	1 194	1 569	2 080
Katastrofealarm	5	7	4	27	5
Utrykning på vakt	49	17	21	4 981	5 886
Sykehuset Telemark	17 034	13 165	13 683	20 898	17 892
(tom)	6 619	4 038	2 903	6 730	5 590
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket	336	353	304	275	362
Akutt sykdom blant personalet	1 844	1 787	1 954	2 130	1 986
Alvorlig driftsforstyrrelse				1	10
Annet (spesifiser i kommentar)	4 897	3 841	4 983	5 709	3 370
Bytte av vakt	409	551	1 271	1 202	1 140
Fastvakt				3	122
For å ivareta nødvendig kompetanse	2 914	2 573	2 255	2 118	1 897
Katastrofealarm	15	10	13	21	2
Utrykning på vakt		12		2 709	3 413
Sykehuset Østfold	16 414	12 981	11 197	17 547	18 659
(tom)	4 281	3 733	2 341	2 113	2 320

Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket	328	273	409	771	639
Akutt sykdom blant personalet	2 325	2 106	1 996	3 099	2 904
Alvorlig driftsforstyrrelse		1		257	65
Annet (spesifiser i kommentar)	6 958	3 841	4 335	6 746	6 126
Bytte av vakt		501	539	481	798
Fastvakt				2	452
For å ivareta nødvendig kompetanse	2 500	2 497	1 568	2 484	3 236
Katastrofealarm	22	16	9	11	
Utrykning på vakt		13		1 583	2 119
Sykehuspartner	1 127	904	800	1 952	1 705
(tom)	1 127	301	108	105	102
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket		14	159	239	216
Akutt sykdom blant personalet		136	36	56	21
Alvorlig driftsforstyrrelse				156	9
Annet (spesifiser i kommentar)		247	400	967	931
Bytte av vakt		33	1	2	10
For å ivareta nødvendig kompetanse		172	89	200	174
Katastrofealarm			6	106	17
Utrykning på vakt		1	1	121	225
Vestre Viken	37 535	33 180	28 246	34 895	33 364
(tom)	8 381	9 797	4 898	4 992	3 802
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket	1 561	857	910	1 489	1 423
Akutt sykdom blant personalet	6 289	4 712	5 192	6 045	5 140
Alvorlig driftsforstyrrelse		6		94	9
Annet (spesifiser i kommentar)	12 724	9 957	7 973	9 675	7 468
Bytte av vakt		1 350	2 348	1 648	2 343
Fastvakt				83	1 049
For å ivareta nødvendig kompetanse	8 528	6 368	6 889	9 335	10 086
Katastrofealarm	52	51	36	24	
Utrykning på vakt		82		1 510	2 044
Totalsum	253 351	206 948	178 941	247 383	220 524

Tabell 2 Helse Sør-Øst. Oversikt over prosentfordeling for hovedårsakene til mulige brudd på AML samlet for perioden 2015-2019

Årsak til avvik	Andel avvik per årsak
(tom)	21 %
Akutt hendelse på avdelingen eller foretaket	3 %
Akutt sykdom blant personalet	15 %
Alvorlig driftsforstyrrelse	0 %
Annet (spesifiser i kommentar)	32 %
Bytte av vakt	3 %
Fastvakt	0 %
For å ivareta nødvendig kompetanse	22 %
Katastrofealarm	0 %
Utrykning på vakt	3 %

SPØRSMÅL NR. 486**Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 16. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Responstid på ambulanse er viktig for tryggheten rundt i landet. AMK og Helseforetakene må melde inn responstiden etter dagens modellen, inntil noe nytt blir vedtatt.

Hva var responstiden på ambulanse for samtlige kommuner i 2018 og hittil i 2019, hva er grunnen til at man eventuelt ikke har villet oppgi det fram til nå, og når vil vi få en ny kvalitetsindikator for AMK og ambulanse?

BEGRUNNELSE:

I 2002 ble det satt en anbefalt responstid på ambulanse, denne tiden gjelder fra innringer får svar hos Landets akuttmedisinske kommunikasjonssentraler (AMK) til ambulanse er fremme på stedet. Videre ble det i NOU 2015:17 foreslått en helhetlig kvalitetsindikator, som gir plikt til å dokumentere resultater, og at disse må gjøres offentlig tilgjengelig.

Tidligere år er responstidene blitt delt ved forespørsel til Helsedirektoratet (eller Helsedep.?). Våren 2019 ble tallene for 2018 offentliggjort, men ble fjernet nesten umiddelbart da noen Helseforetak mener kvalitetsindikatoren viste feil tall. Arbeidstakerorganisasjonen Delta har

etterspurt tallene for 2018 og hittil i 2019 uten å få dette. Kvalitetsindikatoren er nå under revidering, og det er uklart når en ny indikator er på plass. «Indikatoren er under revisjon. Nye oppdaterte tall vil legges ut når indikatoren er ferdig revidert» opplyser Helsedirektoratet på sine nettsider.

Svar:

Responstid for ambulansetjenesten er en nasjonal kvalitetsindikator, i tråd med Akuttutvalgets anbefaling i NOU 2015:17 Først og fremst. Det er riktig at indikatoren er under revisjon, og at resultater for 2018 og 2019 ikke er tilgjengelig på Helsedirektoratets nettsider.

Bakgrunnen er at det er utfordringer med definisjonen av indikatoren og med datagrunnlaget. Helsedirektoratet og helseregionene samarbeider om å løse utfordringene.

Tidspunkt for publisering er avhengig av at ny indikator er ferdigstilt og har vært på høring og at helseforetakene rapporterer inn geodata (dvs. informasjon om helsen har inntruffet i by/tettsted eller grigrendte strøk). Helsedirektoratet opplyser at de tidligst kan publisere resultater i juni 2020, med forbehold om at helseforetakene rapporterer inn komplette og korrekte data.

SPØRSMÅL NR. 487**Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 11. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Det er flere enn 12 000 personer som har sykdommen Multippel sklerose (MS) i Norge. Foreløpig finnes det bare medisiner som bremser sykdomsforløpet men det er mye håp knyttet til stamcellebehandling. På grunn av manglende behandlingstilbud i Norge er det mange som er rammet av sykdommen som har kjøpt stamcellebehandling i utlandet.

Hvordan vil Statsråden sikre fremdrift i arbeidet med en snarlig godkjenning og etablering av tilbud med stamcellebehandling for MS-syke i Norge?

Svar:

Autolog stamcellebehandling skal gis innenfor rammene av en klinisk studie. Det var tilråningen til Beslutningsforum i 2016. Bakgrunnen var en oppsummering av tilgjengelig dokumentasjon om behandlingens effekt, nytte for pasient og kostnadseffektivitet, gjennomført av Folkehelseinstituttet. De konkluderte med at det var for lite dokumentasjon til å kunne vurdere metodens effekt og sikkerhet. Usikkerheten knyttet seg til blant annet til langtidseffekter ved metoden.

For å bedre dokumentasjonen av effekt og sikkerhet pågår det nå en klinisk multisenterstudie som er ledet fra Haukeland universitetssykehus HF. Studien er et samarbeid mellom Akershus universitetssykehus, Universitetssykehuset i Nord-Norge, St. Olavs hospital og sykehus i Sverige, Danmark og Nederland. Dette er en såkalt ublindert randomisert behandlingsstudie. Så langt er det inkludert 37 pasienter, av et behov for 100 pasienter. Jeg er kjent med at prosjektlederen anslår at det vil ta om lag 2-3 år til før inklusjonen av pasienter er ferdig. Pasientene som deltar i studien randomiseres mellom stamcelletransplantasjon (HSCT) og standardbehandling. De planlagte 100 pasientene vil fordeles likt i hver arm av studien. Stamcelletransplantasjonene for norske pasienter i studien vil bli gjort i Helse Bergen. Annen behandling, og utredning/oppfølging blir gjort i pasientens eget helseforetak. Det blir jevnlig lagt ut informasjon på studiens nettside: <https://helse-bergen.no/ram-ms>

Regjeringen har som mål at flere pasienter skal få tilgang til utprøvende behandling. Det er gledelig å se at virkemidlene våre fungerer. Utprøvende behandling skal gis på en forutsigbar måte og som gir verdi utover den

ene pasienten. Derfor har vi sagt at slik behandling som hovedregel skal gis gjennom kliniske studier. For at flere pasienter skal få tilbud om utprøvende behandling etablerte jeg et Program for klinisk behandlingsforskning i spesialisthelsetjenesten i 2016. Programmet eies av de regionale helseforetakene og det lyses ut om lag 130 millioner kroner årlig. Det er dette programmet som har finansiert studien. Jeg mener denne saken også viser hvor viktig det er at Beslutningsforum er tydelige på at det er behov for mer forskning når de vurderer at dokumentasjonen av en ny behandlingsmetode ikke er god nok.

Stramcelletransplantasjon er et risikofylt inngrep, men det har vært lovende resultater. Enkelte pasienter har blitt helt friske. En vellykket stamcelletransplantasjon har stor betydning for pasienten og dens nærmeste, og kan spare det offentlige for store legemiddelutgifter. Det knytter seg derfor store forventninger til metoden og studien som nå pågår. Jeg er sikker på at studien vil gi oss viktig kunnskap. Samtidig kan pasienter som tilfredsstillt kravene for deltakelse i studien få mulighet til å prøve ut en lovende behandlingsmetode.

SPØRSMÅL NR. 488

Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 11. desember 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for fremdriften og prosessen med å ratifisere konvensjonen?

BEGRUNNELSE:

I juni 2019 avholdt ILO sin 108. internasjonale arbeidskonferanse. På konferansen ble konvensjon om avskaffelse av vold og trakassering i arbeidslivet vedtatt.

Svar:

Arbeids- og sosialdepartementet mottok i august i år formell henvendelse fra ILO med anmodning om å ratifisere ILO-konvensjon nr. 190 om avskaffelse av vold og trakassering i arbeidslivet. Arbeids- og sosialdepartementet har i den forbindelse gitt Arbeidstilsynet i oppdrag å gå igjennom konvensjonen og vurdere den opp mot nasjonal rett. Vurderingen vil danne grunnlag for det videre arbeid.

Hvorvidt Stortingets samtykke til ratifikasjon er nødvendig, vurderes i forhold til Grunnloven § 26. Det følger av bestemmelsen at Stortingets samtykke må innhentes før en folkerettslig avtale gjøres bindende for Norge, dersom avtalen krever ny lov, stortingsvedtak (i praksis bevilgningsvedtak) eller er en sak av særlig viktighet.

For øvrig er det norsk ratifikasjonspraksis at nasjonal rett skal være i samsvar med den aktuelle konvensjonen før ev. ratifikasjon. Dersom det er behov for regelendringer for å kunne ratifisere, vil disse på vanlig måte sendes på alminnelig høring. Dersom det er tale om lovendringer, vil nødvendige forslag fremmes i en lovproposisjon for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 489**Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 13. desember 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

I rapporten som Menon Economics og Sweco lagde på oppdrag fra Miljødirektoratet i mars i år, ble kvaliteten på konsekvensutredninger av klima- og miljøtemaer i kommuneplanens arealdel vurdert. Her sies det bl.a. at seks av ti kommuner ikke trekker fram de største negative virkningene i oppsummeringene av samlede arealbruksendringer, og det er lite informasjon om klima- og miljøtemaene og strengere håndheving av forskriften må vurderes.

Vil statsråden vurdere strengere håndheving av forskriften?

Svar:

Jeg vurderer rapporten, som Miljødirektoratet har fått utarbeidet om kvaliteten på konsekvensutredning av klima- og miljøtema i kommuneplanens arealdel, som viktig. Gode konsekvensutredninger er av stor betydning som beslutningsgrunnlag for planer og tiltak. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har satt i gang flere tiltak som følger opp tilrådingene i rapporten.

I rapporten pekes det på at det viktigste tiltaket for å forbedre kvaliteten på konsekvensutredningene, er utarbeidelse av oppdatert og forbedret veiledning knyttet til regelverket om konsekvensutredning. Det er behov for å få fram realistiske eksempler på god praksis. Kommunal- og moderniseringsdepartementet er i gang med flere tiltak for å forbedre kvaliteten på konsekvensutredninger for alle utredningstema. Det ble i november utlyst et oppdrag på å innhente eksempler på gode konsekvensutredninger, og vurdere styrker og svakheter ved eksemplene. I tillegg til klima- og miljøtemaene, skal eksemplene vise hvordan samfunnstemaer behandles i konsekvensutredninger til kommuneplanens arealdel. Oppdraget vil gi viktig kunnskap for departementets veiledning og håndheving av forskriften om konsekvensutredninger. Som et supplement til økt og forbedret veiledning, bør det også vurderes om håndhevingen av forskriften om konsekvensutredninger bør strammes inn. Konsekvensutredninger er et viktig tema i departementets veiledning og nettverk for fylkeskommuner, fylkesmenn og statsetater, som har ansvar for veiledningen til kommunene.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har under ferdigstilling en generell veileder til regelverket om konsekvensutredninger for planlegging etter plan- og bygningsloven. I denne veilederen klargjøres hvilke absolutte krav som må stilles til konsekvensutredninger for

kommuneplanens arealdel. Det vil også bli klargjort hvilke føringer som ligger i EU-retten på området.

Klima- og miljødepartementet er ansvarlig for gjennomføringen av de to EU-direktivene om miljøkonsekvensvurderinger i norsk rett. Klima- og miljødepartementet har videre ansvar for det norske regelverket om konsekvensutredninger for tiltak og planer etter andre lover enn plan- og bygningsloven. Miljødirektoratet har blant annet fått i oppdrag å utvikle generell metodikk for konsekvensutredninger innenfor klima og miljø, og de arbeider kontinuerlig med å utvikle en helhetlig veiledning for klima- og miljøtemaet. Avslutningsvis vil jeg peke på at det av Menon-rapporten framgår at kommunenes evne til å følge opp kravene i regelverket om konsekvensutredninger, i stor grad henger sammen med kommunestørrelse og tilgang på kapasitet og kompetanse i kommunene. Det gjelder også kvaliteten på konsekvensutredningene av klima- og miljøtema. Det er derfor et mål at kommunereformen vil bidra til å styrke kvaliteten på konsekvensutredninger til planer framover.

SPØRSMÅL NR. 490**Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 19. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Skal hormonspiral som behandling for endometriose og adenomyose være gratis for kvinnen uavhengig av om behandlingen gir hos sykehus eller avtalespesialist?

BEGRUNNELSE:

Vi har blitt kontaktet av kvinner som opplever at det er forskjellig praksis knyttet til betaling for hormonspiral som behandling for endometriose og adenomyose, avhengig av om man får hormonspiralen hos sykehus eller avtalespesialist. Mens dette er gratis hos sykehuset, koster det penger hos avtalespesialistene. Ber statsråden klargjøre om det rom for ulik praksis i dette tilfellet.

Svar:

Pasienters egenbetaling i spesialisthelsetjenesten er regulert i spesialisthelsetjenesteloven § 5-5, der det bl.a. er bestemt at departementet kan gi forskrift om pasienters betaling for poliklinisk helsehjelp. Anledningen til å kreve betalt for bl.a. materiell (inkludert hormonspiral) fra pasientene er på dette grunnlag regulert i forskjellige forskrifter for sykehus og avtalespesialister. Forskriftene åpner for ulik grad av betaling fra pasientene.

For sykehusenes vedkommende reguleres betalingen gjennom forskrift om betaling fra pasienter for poliklin-

isk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, som gir en uttømmende fremstilling av hvilke betalinger som kan kreves fra pasientene. Det er i veldig begrenset grad anledning til å ta betalt fra pasientene utover egenandel for poliklinisk helsehjelp. Det er ved enkelte tilfeller anledning til å ta betalt for bandasjemateriell og bedøvelsesmidler (75 kroner), men det er ikke anledning til å kreve betalt for øvrig forbruksmateriell, medisiner, utstyr mv. Det er ikke anledning til å kreve noen form for betaling for pasienter som er innlagt på sykehus. For avtalespesialistenes vedkommende reguleres betalingen i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege. Forskriften gir bl.a. bestemmelser som åpner for at pasienten kan kreves betalt for enkelte typer materiell, herunder spiral. Det er historiske årsaker til at pasientbetalingen er forskjellig på sykehus og hos avtalespesialister. Det er derfor slik at det ikke skal være gratis for bl.a. hormonspiral dersom avtalespesialist setter inn denne, mens det er gratis dersom behandlingen skjer på sykehus.

Dersom pasienten utredes ved sykehus til å ha behov for hormonspiral er det i mange tilfeller naturlig at spiralen også settes inn på sykehuset. At sykehuset i disse tilfellene dekker kostnaden for hormonspiralen, mens pasienten dekker kostnaden dersom prosedyren utføres av avtalespesialist, skal ikke være avgjørende for hvor prosedyren gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 491**Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 16. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan skal pilotprosjektet med pasientens legemiddelliste gjennomføres, når det kun er Direktoratet for e-helse som har mottatt prosjektmidler?

BEGRUNNELSE:

Haraldsplass Diakonale sykehus, sammen med Helse Vest IKT, Helse Bergen og Bergen kommune er nasjonal pilot for pasientens legemiddelliste. Det er vanskelig å gjennomføre en pilot når det ikke er satt av midler til frikjøp av leger og annet personell i sykehusene og de øvrige aktørene som skal delta i piloten, kun hos Direktoratet for e-helse.

Svar:

Utprøving (pilot) av pasientens legemiddelliste skal gjennomføres i tett samarbeid mellom Direktoratet for e-helse og de involverte virksomhetene. Utprøvingen planlegges i Helse Vest RHF's opptaksområde, og det er et samarbeid mellom Direktoratet for e-helse, Bergen kommune og Helse Vest RHF. Både Helse Bergen HF og Haraldsplass Diakonale sykehus er kandidater for å delta i utprøvingen. Planlegging av utprøvingen er påbegynt.

I arbeidet med å prøve ut pasientens legemiddelliste er det i hovedsak lagt opp til at de involverte virksomhetene finansierer egen deltakelse. Imidlertid opplyser Direktoratet for e-helse at det er planlagt å sette av midler til frikjøp av ressurser fra sektoren, herunder fastlege, sykehjemslege og sykehuslege. Disse ressursene skal bidra i arbeidet med å forberede utprøving, informasjonsarbeid,

opplæring og innhenting av erfaringer underveis i utprøvingen. I tillegg til frikjøp av ressurser ligger det midler til assisterende prosjektleder for utprøvingen. Disse midlene kan vurderes delt mellom de involverte virksomhetene. Dette vil kunne være en støtte for virksomhetene, men det vil i alle tilfeller være behov for at virksomhetene selv stiller med eget, lokalt mottaksprosjekt og kunne frikjøpe og fristille helsepersonell til å delta.

Arbeidet med pasientens legemiddelliste er et prioritert arbeid som er etterspurt i hele sektoren. Jeg er derfor glad for at Helse Vest RHF, Haraldsplass Diakonale sykehus og Bergen kommune viser interesse for å delta i utprøvingen. For å lykkes er vi avhengig av at alle aktørene bidrar og tar i bruk de nasjonale e-helseløsningene. Når alle aktørene er med, vil vi få størst nytte av fellesløsningene vi har etablert.

SPØRSMÅL NR. 492

Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 20. desember 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden be om å videreføre bistand fra forsvaret etter jul, slik at luftambulansetjenesten kan opprettholde en beredskap som folk i Nord-Norge kan føle seg trygget med?

BEGRUNNELSE:

Til Dagsrevyen NRK 26/11 -19 uttalte helseminister Bent Høie at beredskapen i ambulanseflytjenesten er i klar bedring. Selv om statsråden sier det er vanlig med innkjøringsutfordringer i nye kontrakter har det nok aldri tidligere vært tilsvarende langvarig beredskaps-svikt i ambulanseflytjenesten enn det Finnmark og Nord-Norge opplever nå. For november var Kirkenes utmeldt 92 timer, Alta 178 timer utmeldt og Alta 261 timer utmeldt. Hvis ikke ekstratiltak hadde vært innsatt ville beredskapssvikten vært enda større. Forsvarets helikopter avlaster for et stort antall akutte oppdrag fra Øst-Finnmark og redder situasjonen for de dårligste pasientene. Tiltaket må videreføres etter jul.

Svar:

Det er viktig for meg at befolkningen i Nord-Norge føler seg trygget og at helsetjenesten gjenoppretter sin tillit i regionen. Jeg har derfor som jeg nevnte både på pressekonferansen og i Stortingets spørretime den 18. desember satt inn flere tiltak gjennom julen og videre i vinter. Et av disse tiltakene er nettopp en videreføring av Forsvarets helikopterbistand i Kirkenes fram til 15. januar 2020. Parallelt med dette jobbes det med å få et helikopter for medisinsk beredskap som kan være i Kirkenes gjennom denne vinteren. Basert på disse erfaringene skal Helse Nord vurdere behov for et permanent ordinært ambulanshelikopter i Kirkenes.

SPØRSMÅL NR. 493**Innlevert 8. desember 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 13. desember 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Er statsråden enig med Statnett i at det "har vært strategisk viktig at Statnett sammen med de andre systemansvarlige selskapene i Norden har vært eiere [av Nord pool]", er beslutningen om nedsalg fra 100 % til 34 % forankret hos Olje- og energidepartementet som eier, hvilke fordeler og ulemper ser statsråden med et slikt nedsalg, er statsråden enig med Statnett i at det om kort tid vil bli flere konkurrerende børser i Norge og Norden, og mener statsråden dette vil være fornuftig?

BEGRUNNELSE:

5. desember ble det kjent at Statnett og de andre systemansvarlige nettselskapene i Norden og Baltikum skal selge 66 prosent av aksjene i den nordiske kraftbørsen Nord Pool til Euronext, som også eier Oslo Børs.

I en pressemelding sa konserndirektør Gunnar Løvås i Statnett følgende:

"Nord Pool har vært en sentral aktør i etableringen av et velfungerende kraftmarked i Norge og Norden, og det har vært strategisk viktig at Statnett sammen med de andre systemansvarlige selskapene i Norden har vært eiere av selskapet. Når vi nå forventer at flere konkurrerende børser vil etablere seg i det nordiske markedet, endrer dette seg."

Videre uttalte Løvås at:

"Det europeiske kraftmarkedet er i endring, og prissetting for de ulike områdene er i dag en felles prosess i hele Europa. Markedsplatsen for kjøp og salg av kraft er i dag konkurranseutsatt i Europa, og det er flere børser i mange land. Alt tyder på at dette om kort tid vil bli etablert også i Norge og Norden."

Statnett har tidligere argumentert for at Nord Pool Spots monopol må beholdes for å bevare forsyningssikkerheten. På Energi Norges vinterkonferanse i Berlin i 2014 uttalte daværende Statnett-direktør Bente Hagem, gjengitt av Teknisk Ukeblad 28. mars 2014, at:

"...i det integrerte europeiske kraftmarkedet er organiseringen av handelen komplisert nok fra før når 40 systemoperatører og 15 børser deltar i den daglige beregningen av spotprisen. Hvis det også skal være mange børser i hvert område, er det en risiko både for prissettingen og for effektiviteten."

Statnett SF er et statsforetak eid av staten ved Olje- og energidepartementet (OED).

Svar:

Jeg ser det slik at Statnetts eierskap i Nord Pool har vært viktig for utviklingen av det nordiske kraftmarkedet. I dag

er det nordiske kraftmarkedet integrert i det europeiske kraftmarkedet gjennom overføringsforbindelser og sammenkobling av kraftbørsene.

Nord Pool har lenge vært den eneste børsen for fysisk krafthandel i Norden, men det har ikke vært noe monopol rettslig sett i Norge. Energiloven stiller imidlertid krav om markedsplasskonsesjon for organisering og drift av markedsplasser for omsetning av elektrisk energi.

Jeg er kjent med at andre kraftbørser nå ønsker å etablere seg i Norge og Norden.

Ved etableringen av flere kraftbørser i vårt område vil det bli konkurranse om å levere den beste tjenesten. Dette kan fremme utvikling i produkter og handelsløsninger, og kan bidra til å redusere gebyrene som markedsoperatørene avkrever.

Statnett er eier av vårt transmisjonsnett, og er systemansvarlig her til lands. Dette er oppgaver som reguleres gjennom energilovgivningen. Som systemansvarlig skal Statnett opptre nøytralt overfor alle børser. Jeg har derfor forståelse for at Statnett sammen med de andre systemansvarlige selskapene i Norden ikke lenger ser det hensiktsmessig å være 100 pst. eier i en kommersiell og konkurranseutsatt virksomhet som Nord Pool.

Samtidig er det sentralt for forsyningssikkerheten at børsvirksomheten tilrettelegges på en god måte slik at markedet bidrar til balanse fra dag til dag mellom kraftproduksjon og forbruk. Jeg mener dette hensynet ivaretas med den eierandelen Statnett og de andre systemansvarlige i Norden beholder i Nord Pool.

SPØRSMÅL NR. 494**Innlevert 8. desember 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 16. desember 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Hva ville blitt konsekvensen for Norge dersom ACERs vedtak av 30. oktober 2019 relatert til det nordiske kraftnettet skulle blitt gjort gjeldende for Norge, og hva er fremdriften for behandling av retningslinjene knyttet til tredje energimarkedspakke som har blitt sendt på høring?

BEGRUNNELSE:

I Stortingets EU/EØS-nytt 27. november omtales et nytt Acer-vedtak om det nordiske kraftnettet, der det bl.a. fremgår at:

"De første retningslinjene knyttet til tredje energimarkedspakke er på høring i Norge. Dersom de allerede hadde vært en del av EØS-avtalen, ville et vedtak i ACER 30. oktober blitt gjeldende for Norge. Formelt ville ACERs vedtak da være basert på et likelydende vedtak i EFTAs overvåkingsorgan ESA."

I nyhetsbrevet fremkommer det videre at saken gjelder vedtak av metode for langsiktig kapasitetstildeling mellom budområdene i Norden. Forslaget til metode ble utarbeidet av operatørene av transmisjonssnettene (TSOene) i Sverige, Danmark og Finland. Den norske TSOen, Statnett, deltok uformelt i arbeidet. Det ble oversendt til energireguleringsmyndighetene i de tre landene for vedtak i januar 2019. Siden de ikke kom til enighet ble saken løftet opp til EUs energireguleringsmyndighet ACER. ACER fattet et vedtak 30. oktober. Ifølge den svenske Energimarknadsinspektionen var uenigheten knyttet til ulike tolkninger av det aktuelle regelverket.

Forordning 2016/1719, som er utgangspunktet for ACERs vedtak, inngår i høringen fra Olje- og energidepartementet som har frist 20. desember. Ifølge ACERs vedtak gjaldt uenigheten mellom de nordiske landene forordningens regler for om metoden skal være flytbasert eller basert på koordinert netto transmisjonskapasitet.

I nyhetsbrevet fremkommer videre at:

"Dersom forordning 2016/1719 allerede hadde vært en del av EØS-avtalen, ville Statnett og Reguleringsmyndigheten for energi (RME) vært en del av denne prosedyren for å vedta metoder og vilkår under forordningen. Da tredje energimarkedspakke ble tatt inn i EØS-avtalen, ble det gjort tilpasninger knyttet til ACERs myndighet til å fatte bindende vedtak. For Norge skal det være EFTAs overvåkingsorgan ESA som treffer vedtak, basert på et utkast fra ACER. Vedtaket skal rettes mot RME. I høringsnotatet legger Olje- og energidepartementet opp til at den samme ordningen skal gjelde for de tre retningslinjene som nå er på høring, og at myndighetsoverføringen regnes som «lite inngripende»."

Svar:

Etter hva jeg er gjort kjent med, innebærer ACERs vedtak 16/2019 i hovedsak at den nordiske beregningsmetoden for langsiktig kapasitetsberegning skal være flytbasert. Den flytbaserte metoden for kapasitetsberegning er beskrevet i departementets høringsbrev av 23. november 2018 med forslag til gjennomføring av kommisjonsforordning (EU) 2015/1222 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM) i norsk rett. Det fremgår av høringsbrevet at metoden skal brukes for beregning av tilgjengelig kapasitet i strømmettet når grensekryssende kapasitet på tvers av budområder i høy grad er gjensidig avhengig. Det fremkom ingen vesentlige innvendinger til metoden i høringen. Reguleringsmyndigheten for energi har opplyst at vedtaket ikke anses å være problematisk for Norge.

Departementet behandler kommisjonsforordningene om retningslinjene som er vedtatt i medhold av EUs tredje energimarkedspakke i henhold til ordinære rutiner etter EØS-avtalen. Dette inkluderer høring av gjennomføringen av forordningene i norsk rett, dersom de skal innlemmes i EØS-avtalen.

Departementet sendte 26. september 2019 på høring forslag til gjennomføring i norsk rett av tre øvrige forordninger – herunder kommisjonsforordning (EU) 2016/1719 om fastsettelse av retningslinjer for langsiktig kapasitetstildeling (forward capacity allocation, FCA). Høringsfristen utløper om få dager. Departementet vil deretter gjennomgå alle høringssvarene og vurdere den videre oppfølgingen på ordinær måte.

Departementet er i dialog med EU om EØS-tilpasninger, og forhandlingene er ikke avsluttet. Det er derfor uklart når en eventuell beslutning om innlemmelse av ovennevnte rettsakter i EØS-avtalen kan fattes av EØS-komiteen, og når saken kan oversendes til Stortinget for behandling.

Jeg vil påpeke at EØS/EFTA-statene oppnådde flere viktige EØS-tilpasninger i beslutningen om innlemmelse av den tredje energimarkedspakken i EØS-avtalen, som er redegjort for i Prop. 4 S (2017-2018). Konstitusjonelle hensyn og norske interesser skal ivaretas fullt ut også i arbeidet med gjennomføringen av de aktuelle kommisjonsforordningene.

SPØRSMÅL NR. 495**Innlevert 8. desember 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 20. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden gi en oversikt over kjente ekstrakostnader for det offentlige i luftambulansetjenesten i 2018 og 2019, inkludert innleie av ekstra fly og økt bemanning i helsetjenesten?

BEGRUNNELSE:

Helt fra overgangen mellom tidligere og nåværende operatør i luftambulansetjenesten har det vært leid inn betydelige ekstra ressurser. Helseminister har tidligere i høst ikke ville opplyse om hva dette har kostet, og svart med at det ikke har vært en hovedprioritet. Det samme opplyser statsråden til Nordlys 08.12.19. Spørsmålsstiller men-

er det er uakseptabelt av regjeringen ikke å opplyse om kjente ekstrakostnader i en sak som har så stor politisk oppmerksomhet, og mener at begrunnelsen fra regjeringen om at det "ikke er en hovedprioritet nå", ikke kan aksepteres når det er blitt fortalt i flere måneder nå.

Svar:

I den situasjonen vi har hatt, og for så vidt tiltaksmessig fortsatt er i, har det ikke vært riktig å prioritere spørsmål omkring de økonomiske sidene ved redusert beredskap eller kjøp av ekstraressurser. Jeg kan derfor ikke på nåværende tidspunkt si hva de totale kostnadene utgjør eller hvem som skal betale for de ulike tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 496**Innlevert 8. desember 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 20. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan statsråden informere om flysikkerheten for de gjenværende ambulansflyene når fem ambulansfly er tatt av tjeneste på grunn av teknisk svikt?

BEGRUNNELSE:

Babcock har måtte sette 5 av 10 ambulansfly på bakken. Årsaken er at flere fly har mistet motorkraft på en av motorene rett før landing. Problemet skal ha vært kjent siden august.

Svar:

Flysikkerhet og Luftfartstilsynets vurderinger var som kjent også et tema i Stortingets spørretime den 18. desember i år. Det er slik at flysikkerheten alltid kommer først i luftfarten, og alle flyselskap har derfor en tett dialog med Luftfartstilsynet rundt disse spørsmålene. Dette var også tilfellet da Babcock valgte å sette de aktuelle ambulansflyene på bakken, og innføre værrestriksjoner for

de øvrige flyene av samme type. Luftfartstilsynet har som rette myndighetsorgan, på bakgrunn av den informasjonen de mottok om hvordan Babcock har fulgt opp situasjonen, de tekniske forholdene ved flyene og de tiltakene som ble gjennomført, uttalt at flysikkerheten var ivarettet.

I nevnte spørretime var det naturlig nok mye fokus på den hendelsen som inntraff 6./7. desember og som førte til at fem ambulansfly ble satt på bakken. Et hovedpoeng for meg da var å formidle at flysikkerhet er grunnleggende, og at operatøren ikke kan klandres for tekniske problemer på de nye flyene. Dette kunne ha skjedd uavhengig av om operatøren hadde vært privat eller offentlig. I en replikkutveksling kom jeg imidlertid i skade for å si at det var et krav i anskaffelsen om at operatør skulle stille med nye fly. Dette er ikke helt riktig. Det ble i anskaffelsen satt krav om nyeste versjon av sikkerhets- og navigasjonsutstyr, forbedring av innflygingshjelpemidlene ved tåke og lavsiktsoperasjoner (ILS CAT II) og såkalt Synthetic Vision, et tredimensjonalt «bilde» av terreng og hindringer presentert på en skjerm i cockpit. Det ble også krav om Flight Data analyseprogram – et system som registrerer flyenes

bevegelser og ytelser for å forebygge feil og utvikle sikre prosedyrer. Det ble også satt krav knyttet til datakommunikasjon for raskere overføring av pasientdata mellom fly og sykehus. Daværende flyambulanseoperatør Lufttrans-

port FW AS innga sitt tilbud basert på sine gamle fly, men modifisert med ny cockpit og ny teknologi for navigasjon, kommunikasjon og sikkerhet etter de krav Luftambulansetjenesten HF hadde satt for ekstra sikkerhet i flyene.

SPØRSMÅL NR. 497

Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 12. desember 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hvor lang saksbehandlingstid beregnes for sakene som Navs innsatsgruppe og såkalte identifiseringsteam jobber med, og hva gjøres for at dette arbeidet ikke går ut over saksbehandlingstider i andre saker?

BEGRUNNELSE:

I VG 29 november 2019 er det en sak om Navs innsatsteam som arbeider som er satt ned for å gå gjennom og tilbakebetale de som er rammet av den såkalte NAV-skandalen. Den består av teamet i Oslo på 15 personer, og team i Trondheim, Tønsberg og Mo i Rana på 7–10 personer hvert sted som skal saksbehandle og utbetale.

I saken kommer det frem at det bak dører merket «Innsatsteam EØS» sitter 15 mennesker som skal finne de som kan være rammet av NAV-skandalen. Rundt 1700 personer som tror de de kan være berørt, har tatt kontakt med NAV.

Videre kommer det frem at de fleste av dem som sitter i NAVs lokaler på Hasle i Oslo, er hanket inn fra lokale NAV-kontorer på Østlandet, fra Drammen til Romerike

Gruppen har hittil gjort om på NAV-vedtak i overkant av 100 saker. Totalt 59 rammede har fått sakene sine ferdigbehandlet, og fått tilbake penger. I to saker er NAV-vedtak opprettholdt. Det er 20 domfelte blant dem som har fått tilbake penger.

Svar:

Arbeids- og velferdsdirektoratet anslår at det er om lag 2 400 saker med urettmessige krav om tilbakebetaling på grunn av NAVs feilaktige praktisering av adgangen til å motta sykepenger, arbeidsavklaringspenger og pleiepenger ved midlertidig opphold i et annet EØS-land. Det kan ikke utelukkes at flere saker blir avdekket gjennom ytterligere søk eller ved at berørte personer selv tar kontakt med Nav.

Flere av sakene er komplekse fordi de omfatter både avslag og stans på ytelse, i tillegg til tilbakekrevingssaken. Det betyr at det må fattes flere nye vedtak i samme sak, og at det vil kunne være behov for dialog med dem det gjelder. Med forbehold om kompleksiteten i sakene, arbeider direktoratet etter en plan om at alle sakene skal være påbegynt i løpet av mars 2020. Når det gjelder saker som gjelder urettmessig stans av og avslag på ytelse, har Arbeids- og velferdsetaten orientert om at det er svært krevende å identifisere disse, og at direktoratet fortsatt er i identifiseringsfasen. Til sammen er det så langt tilbakebetalt 4,1 mill. kroner fordelt på 65 personer.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser om at ressurser er omfordelt internt, slik at de stedene som har avlevert medarbeidere, og har behov for det, får ressursmessig kompensasjon. Direktoratet følger og vurderer saksbehandlingstiden på alle ytelsene og melder foreløpig om at det ikke er noen indikasjoner på at EØS-gjennomgangen svekker saksbehandlingstidene på andre områder.

Det er viktig for meg at den ekstrainsatsen som nå er satt inn for å rydde opp, ikke går ut over den ordinære driften til Arbeids- og velferdsetaten. Regjeringen foreslo derfor å styrke etaten med 40 mill. kroner ekstra for 2020, noe som Stortinget sluttet seg til. Dette vil gi Nav mulighet til å planlegge med høyere kapasitet enn opprinnelig lagt til grunn for 2020.

SPØRSMÅL NR. 498**Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 13. desember 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

I arbeidet med kommunereformen har regjeringen lagt til grunn at samiske språkbrukere ikke skal komme dårligere ut som følge av endringer i kommuneinndelingene, og hvordan vil statsråden med det utgangspunktet ivareta de samiske språkbrukerne i nye Narvik kommune?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 96 S (2016–2017) Endringer i kommunestrukturen fremgår det at:

«Regjeringen er opptatt av å ta vare på samisk språk, og har i arbeidet med kommunereformen lagt til grunn at samiske språkbrukere ikke skal komme dårligere ut som følge av endringer i kommuneinndelingene.»

Rettighetene for innbyggerne i Tysfjord kommune etter at kommunen opphører ved årsskiftet fremstår imidlertid som uavklart. Vestsiden av kommunen blir innlemmet i nye Hamarøy kommune, som blir del av forvaltningsområdet for samiske språk fra 1. januar 2020. Østsiden blir del av nye Narvik kommune, som ikke blir del av forvaltningsområdet for samiske språk fra 1. januar 2020.

I media vises det til at det har vært møter mellom fellesnemnda i nye Narvik og Kommunal- og moderniseringsdepartementet, uten at det verken er på plass en permanent eller midlertidig løsning for samisk språk i nye Narvik.

Svar:

Sameloven gir regler om bruk av samisk språk overfor forvaltningen i kommuner som er med i forvaltningsområdet for samisk språk. Innbyggere i disse kommunene som henvender seg på samisk til forvaltningen, har blant annet rett til å få svar på samisk. Tysfjord kommune er med i forvaltningsområdet for samisk språk. Når kommunen deles, vil lulesamiske språkbrukere i den delen som inngår i nye Hamarøy kommune, fortsatt ha de samme språkrettighetene. Dette fordi nye Hamarøy kommune blir samisk språkforvaltningskommune. Nye Narvik kommune vil ikke inngå i det samiske språkforvaltningsområdet. Lulesamiske språkbrukere fra Tysfjord som innlemmes i nye Narvik kommune, vil derfor ikke ha de samme språkrettighetene som tidligere.

Innlemmelse i det samiske forvaltningsområdet bygger på kommunens frivillighet. Det er kommunene selv

som tar initiativ og søker om innlemmelse, dersom flertallet i kommunestyret ønsker dette.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i samarbeid med Sametinget hatt dialog med nye Narvik kommune for å synliggjøre ulike måter å ivareta hensynet til de lulesamiske språkbrukerne i den nordøstlige delen av Tysfjord på.

Departementet kan ikke bestemme hvordan nye Narvik kommune skal utforme tjenestetilbudet til de samiske språkbrukerne. Det er kommunen selv som kjenner lokale forhold, og som må avgjøre hvordan samiske språkbrukere skal ivaretas.

Selv om nye Narvik kommune ikke har søkt om innlemmelse i språkforvaltningsområdet, ønsker kommunen å tilby innbyggerne som blir med fra gamle Tysfjord, tilnærmet like gode tjenester til samisk språk og kultur som i Tysfjord kommune. Kommunen har sendt en søknad til departementet om midler til dette. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har innvilget Narvik kommune et tilskudd på 2,5 millioner kroner til dette arbeidet i 2020.

SPØRSMÅL NR. 499**Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 17. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

En papirløs ureturnerbar asylsøker fra Irak har den alvorlige sykdommen diabetes 1. Vedkommende får resept på Røde Kors sitt helsesenter for papirløse, men får ikke hentet ut sin medisin fordi har ikke kan legitimere seg på apotek.

Er det regjeringens politikk og vilje at alvorlig syke mennesker ikke skal få ut lovlig utskrevet og livsviktige medisiner i Norge når de er papirløse?

Svar:

Det er ikke et generelt krav i apotekregelverket som pålegger apotekene å kreve legitimasjon før utlevering av et hvert reseptpliktig legemiddel. Forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek § 8-3 inneholder imidlertid et krav om å utvise særlig aktsomhet ved utlevering av legemidler i reseptgruppe A og B – legemidler som kan misbrukes – herunder krav om legitimasjon, fullmakt eller annen bekreftelse på identitet ved utlevering av slike legemidler når kunden ikke er kjent for apoteket.

Legemidler til behandling av diabetes 1 er for øvrig ikke plassert i reseptgruppe A eller B.

Jeg er kjent med at det som en konsekvens av innføring av e-resept er strammet inn på kravet om legitimering når personer henter reseptbelagte legemidler til eget bruk. Direktoratet for e-helse har utarbeidet «Norm for informasjonssikkerhet i helsesektoren» som er en bransjenorm for informasjonssikkerhet og personvern i helsesektoren, herunder apotek. Apotekforeningen har utarbeidet en brosjyre om informasjonssikkerhet i apotek¹. Her finner man svar på rettigheter og plikter når det gjelder utveksling helse- og personopplysninger på apotek. Av brosjyren fremgår det at hvis apotekpersonalet ikke kjenner kunden fra før, er legitimasjon og fullmakt den eneste måten å sikre at person- og helseopplysninger ikke leveres ut til uvedkommende.

Dersom rekvirenten er kjent med at pasienten det skrives ut resept til, ikke vil kunne få hentet ut det forskrevne legemiddelet i apotek som følge av at vedkommende ikke kan legitimere seg, må rekvirenten vurdere om legemiddelet skal rekvireres til bruk i rekvirentens praksis, og utleveres til pasienten der.

SPØRSMÅL NR. 500**Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 12. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Det har lenge vært en erklært sannhet at ny Oslo tunnel er avgjørende for å løse opp i flaskehalsen på togtrafikken rundt Oslo. Men mye tyder på at det er en stor, skjult kapasitet i trafikken vestover ved å la tog til Skøyen/Stabekk fortsette videre og at Flytoget, som har halvfylte vogner til Oslo, nyttes fullt ut.

Vil statsråden vurdere hva disse og liknende tiltak betyr for å utsette byggingen av tunnelen og heller bruke midlene på andre togstrekninger der det er store behov?

Svar:

Omlegging av rutetilbudet i 2012/2014 hadde som målsetjing å tilby eit nytt togtilbod inn og ut av Oslo og leggje til rette for at fleire veljar tog som transportmiddel til arbeid og fritid. Omlegging av tilbudet har vore ein suksess, men også ført til stor trafikkauka. I åra som kjem vil jernbana passere 80 millionar reiser i året. Dette krev ei langsiktig og heilskapleg planlegging av togtilbudet på kort og på lang sikt.

Eg er oppteken av at dei reisande skal få eit betre togtilbod. Difor bad eg Jernbanedirektoratet om å sjå på mo-

¹ http://www.apotek.no/Files/Filer_2013/%C3%85pne%20sider/Om%20apotek/Informasjonssikkerhet/A5_infosikkerhet_web.pdf

glegheitene for å utvide rushtida på Austlandet. Vurderingane til Jernbanedirektoratet har teke utgangspunkt i eksisterande infrastruktur og dagens togmateriell. Frå 15. desember i år blir det rundt 4 000 fleire sitjeplassar inn mot Oslo i morgenrushet og rundt 3 200 fleire sitjeplassar ut av Oslo i ettermiddagsrushet. Dei nye avgangene og den auka setekapasiteten er moglig fordi tidligare NSB og no Norske tog har utvida og fornya deler av togparken. Eg har også bedt direktoratet sjå på meir kapasitetssterkt materiell.

På sikt skal Jernbanedirektoratet sin nye rutemodell, Rutemodell 2027 gje eit betre tilbod for dei reisande på Austlandet, med ein auke i frekvens på mange streknin- gar, noko som gjev redusert ventetid og betre plass om bord. Dette vil vere mogleg mellom anna som følgje av

ferdigstillinga av Follobanen og ombygginga av Bryns- bakken.

Samferdselsdepartementet har og bedt Jernbanedi- rektoratet om å sjå nærare på andre kapasitetsaukande tiltak, mellom anna fordeling av kapasiteten i Osloområ- det for å gje ei meir effektiv utnytting av tilgjengeleg kapa- sitet om bord på toga og på skinna. Dette arbeidet blir no ferdigstilt.

Det er likevel viktig å understreka at sjølv med dei ovannemnde tiltaka, vil det framleis vera behov for ein ny Oslostunnel for å ta hand om den forventa trafikkveksten og for å gjere jernbanesystemet meir robust. I statsbuds- jettet for 2020 har regjeringa satt av pengar til vidare plan- legging av ny jernbanetunnel gjennom Oslo.

SPØRSMÅL NR. 501

Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 13. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Personer med midlertidig arbeidstillatelse i påvente av svar på sin søknad om asyl har levert inn id-papirer, ofte pass, til politiet i forbindelse med oppholdssøknaden. Legitimasjonen får de ikke tilbake før det foreligger svar på søknaden. Skatteetaten krever imidlertid legitimasjon for å gi skattekort, det er vanskelig å få bankkonto og –kort uten godkjent legitimasjon.

Hva gjør statsråden for å sikre at asylsøkere med midlertidig arbeidstillatelse faktisk kan få brukt den ved at de får skattekort og bankkort?

BEGRUNNELSE:

Personer som kan sannsynliggjøre sin ID (som regel med gyldig pass), kan få en arbeidstillatelse i påvente av svar på søknad om asyl. Når de i neste omgang skal søke om skattekort, sier skatteetaten at de må fremlegge pass. Dette ligger hos PU, og de får ikke igjen passet sitt før det foreligger et svar på søknaden om beskyttelse. Skatteetaten godtar ikke bevitnet kopi av passet. Dvs. disse personene sitter med arbeidstillatelse, men kan ikke få skattekort. I tillegg kan de ikke få bankkonto med kort uten å forevise pass. Vi har fått henvendelse om at det er flere personer på mottak som ønsker å jobbe i påvente av svar på søknad om asyl, og med arbeidstillatelse, men de er avskåret fra å jobbe lovlig fordi de ikke får tilgang til hhv skattekort og

bankkonto (få seriøse arbeidsgivere vil gi lønn utenom en bankkonto). En av sakene gjelder en familie fra Tyrkia der begge foreldrene har fått arbeidstillatelse og ønsker å jobbe, men kommer ikke i gang med denne viktige delen av integreringen. I tillegg er saksbehandlingstiden i lang; Svar kan forventes innen utgangen av juni 2020 sier UDI for personer fra Tyrkia som søkte i 2019.

Svar:

For at en person skal kunne få en midlertidig arbeidstil- latelse i påvente av svar på sin asylsøknad, er det et vilkår at det ikke er tvil om vedkommendes identitet. Dette avklares normalt ved at utlendingen leverer fra seg pass eller andre reisedokumenter til politiet sammen med søknaden om asyl. Sett hen til viktigheten av at norske myndigheter skal vite hvem som oppholder seg i landet, og ikke minst med tanke på en eventuell retur av vedkom- mende, er det viktig at politiet kan beholde innleverte pass og andre reisedokumenter til saken er endelig be- handlet. Dersom utlendingen har behov for denne doku- mentasjonen under sitt opphold i Norge mens søknaden er til behandling, vil vedkommende få en kopi.

Selv om utlendingen ikke er i besittelse av sine identitetsdokumenter, skal det ikke være slik at asylsøkere nektes skattekort hvis de har fått en midlertidig arbeid- stillatelse. Etter Skatteetatens egne rutiner for ID-kontroll

gjøres det unntak for asylsøkere fra kravet om fremlegelse av identitetsbevis i forbindelse med utstedelse av skattekort. De må i stedet fremlegge norsk asylsøkerbevis sammen med utskrift fra «UDI oppholdsstatus». I tillegg

må søkeren sannsynliggjøre et behov for skattekort, for eksempel ved å fremlegge en arbeidskontrakt e.l. Søkeren må også møte personlig på et skattekontor for å søke skattekort.

SPØRSMÅL NR. 502

Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 11. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden utsette ikrafttredelse av endringene i forskrift om yrkestransport med motorvogn og fartøy og endringene i lov om yrkestransport med motorvogn og fartøy, slik at aktører i næringen, samt fylkeskommuner og andre, på best mulig måte skal kunne forberede seg på de omfattende endringene?

BEGRUNNELSE:

Det er fra Samferdselsdepartementet varslet at endringene i forskrift om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportforskriften) som berører drosjenæringen, skal tre i kraft 1. juli 2020 - samtidig som endringene i lov om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportlova). Endringene i den nevnte forskriften er

fortsatt ikke offentliggjort. Samferdselsdepartementet har tidligere varslet en lang overgangsperiode.

Svar:

Endringane i yrkestransportforskrifta om drosjereguleringa vert publisert i Lovdata 6. desember 2019. Forskriftsendringane er i all hovudsak i tråd med dei endringane som er varsla, og som går fram av høyringa frå hausten 2018. Endringane i yrkestransportforskrifta følger opp Stortinget sitt lovvedtak frå juni i same sak, og er i tråd med føresetnadane i Prop. 70 L (2018-2019).

Hovudtrekka i endringane i drosjereguleringa har vert kjende i god tid. I lys av dette meiner eg at aktørane har hatt, og har, god tid til å førebu seg på dei endringane som kommer, og ser ingen grunn til å utsette ikraftsetjinga.

SPØRSMÅL NR. 503

Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 16. desember 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Viser til oppslag i Avisa Hadeland 29. november og 4. desember, der en 22 år gammel mann er avhengig av døvetolk. Under videregående skolegang har han bodd på Signo Vivo i Sandefjord, men Jevnaker kommune vil ikke betale videre for oppholdet hans utenfor kommunen. Nå

bor han på kommunens omsorg- og rehabiliteringssenter, og savner noen å snakke med.

Hvordan sikrer regjeringen at kommuner kan tilrettelegge et godt tilbud for de som mangler talespråk?

Svar:

Jeg har stor forståelse for at alle ønsker å være del av et fellesskap, og at man ønsker å leve sammen med andre som deler samme kommunikasjonsform som en selv.

Det er viktig at kommunene lytter til de som har behovet når de utformer tjenestetilbudene. Dette er de også forpliktet til etter pasient- og brukerrettighetsloven § 3-1 der det heter at pasient eller bruker "har rett til å medvirke ved gjennomføring av helse- og omsorgstjenester" og at tjenestetilbudet så langt som mulig

"skal utformes i samarbeid med pasient eller bruker. Det skal legges stor vekt på hva pasienten eller brukeren mener ved utforming av tjenestetilbud etter helse- og omsorgstjenesteloven".

Helse- og omsorgstjenesteloven slår fast at kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Med "nødvendige helse- og omsorgstjenester" menes et forsvarlig og adekvat tjenestetilbud tilrettelagt etter en individuell vurdering av pasienten/brukeren. Det følger videre av loven at tjenestene som ytes skal være forsvarlige. Det er altså kommunen som etter en individuell vurder-

ing av pasient/bruker avgjør hva slags tjenestetilbud som skal gis i det konkrete tilfelle.

Personer med sansetap stiller særlig krav til personellet ved at de ofte har en annen kommunikasjonsform enn helsepersonell til vanlig bruker selv. Evne til kommunikasjon med pasienter og brukere er en vesentlig del av forsvarlighetskravet, og kommunen må være bevisst disse utfordringene og sørge for at de har personell med nødvendig opplæring og kompetanse tilgjengelig. Kommunen kan velge å bygge opp dette selv, eller kjøpe disse tjenestene av en annen kommune eller av en privat aktør. Kommunene har for eksempel anledning til å søke om midler til kompetanseheving av egne ansatte gjennom kompetanse- og innovasjonstilskuddet forvaltet av fylkesmannsembetene.

Jeg mener det skal være et mål at vi har kommunale helse- og omsorgstjenester som så langt det lar seg gjøre legger til rette for at vi kan bosette oss hvor vi vil i Norge, og at vi blir møtt med gode tjenester der vi velger å bo. Det er en verdi i seg selv at vi alle kan bo og leve sammen uavhengig av hvilken funksjonsevne vi har. Målet må være et samfunn der alle kan delta.

SPØRSMÅL NR. 504

Innlevert 6. desember 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 16. desember 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil helseministeren følge opp økningen i antall narkotikarelaterte dødsfall, og vil han forsterke innsatsen når det gjelder dødsfall knyttet til bruk av sterke smertestillende medikamenter?

BEGRUNNELSE:

Folkehelseinstituttets nye tall for narkotikautløste dødsfall viser en betydelig økning fra 249 i 2017 til 286 i 2018. Tallene viser også at en av de store utfordringene er dødsfall knyttet til sterke smertestillende medikamenter eller opiater som morfin, kodein og oxycodon.

Svar:

Det er riktig som representanten Mørland skriver i sitt spørsmål, at det har vært en økning i antall narkotikautløste dødsfall fra 2017 til 2018. Siden antallet narkotikaut-

løste dødsfall i 2018 tilsvarte antallet i 2015/ 2016 kan imidlertid nedgangen i narkotikautløste dødsfall i 2017 ha vært en tilfeldig variasjon. En annen forklaring kan være endringer i tilgang til, eller renhetsgrad på rusmiddel det året. Med så mange ulike faktorer som påvirker risikoen for dødsfall, kan det forventes at antall narkotikautløste dødsfall varierer fra år til år, uten at dette kan knyttes til en spesifikk årsak.

Tallene fra det europeiske overvåkningsorganet (EM-CDDA) viser for øvrig at antall overdoser i Norge etter 2010 ikke har steget i samme grad som i mange andre europeiske land, og ikke minst sammenlignet med USA og Canada.

Norge har likevel, som flere andre land, opplevd en økning i forskrivning og dermed bruk av noen typer sterke opioider. Dette gir grunn til bekymring. Jeg har derfor satt i verk flere tiltak for å stoppe denne utviklingen. Vi må forhindre at bruken av sterke medisiner gjør folk avhengige og at det kan lede til overdosedødsfall. Der-

for er det viktig å følge med på sammenhengen mellom forskrivning av opioidholdige legemidler og endringer i overdosebildet.

Siden 2009 har det vært betydelige endringer i overdosedødsfallene når det gjelder hvilke

opioider som tar liv i Norge. Mens andelen som dør etter heroininntak synker, har andelen som dør etter inntak av sterke smertestillende opioidholdige legemidler økt. Vi har ikke god nok kunnskap om denne utviklingen. Det er derfor behov for mer kunnskap om hvorvidt økningen i dødsfall knyttet til sterke smertestillende medisiner har en sammenheng med økt forskrivning. Dette var bakgrunnen for at jeg i 2019 ga Folkehelseinstituttet i oppdrag å hente ut en oversikt fra Reseptregisteret over brukere med kronisk sterke smerter som får opioider på resept. Jeg vil følge opp dette også i 2020 for å utvide analysen til også omfatte eksempelvis opioidbruk på hvit resept og kombinasjonsbruk av flere opioider og/eller andre vanedannende legemidler.

Mange allmennleger fikk i løpet av 2019 en faglig oppdatering på bruk av opioider gjennom en ny KUPP-kampanje (kunnskapsbaserte oppdateringsvisitter). KUPP er et undervisningsopplegg der tilgjengelig kunnskap om legemiddelbehandling for ulike sykdommer formidles direkte til legen i et en-til-en-møte. En videreføring av kampanjen om riktig bruk og forskrivning av opioider vil bidra til å forebygge en ytterligere vekst i forskrivningen og forbruket av opioider i Norge.

Jeg vil også følge opp helseforetakene for å videreutvikle behandlingstilbudet til pasienter med langvarige smerte- og/eller utmattelsestilstander med uklar årsak, i samarbeid med aktuelle fagmiljøer.

I tillegg reviderer Helsedirektoratet veilederen for vanedannende legemidler og vil etter hvert sende denne på ekstern høring. Helsedirektoratet vil også vurdere be-

hovet for endringer i regelverket for refusjon av opioider ved kroniske sterke smerter.

Stortinget vedtok i mars 2019 ny Nasjonal overdosestrategi for perioden 2019-2022. Strategien viderefører en rekke gode tiltak fra tidligere strategiperiode. De mest sentrale er:

- Switch-kampanjen (overgang fra injisering til røyking)
- økt tilgang til legemiddelassistert rehabilitering (LAR)
- utplassering av nalokson neseppray
- kommunenettverk som læringsmetode
- styrke brukermedvirkning og samarbeid med pårørende
- fokus på sårbare perioder

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utvikle Pakkeforløp for oppfølging etter rusmiddeloverdoser. Oppdraget er en del av overdosestrategien, og skal utvikles etter mal av de eksisterende pakkeforløpene på områdene psykisk helse og rus. Pakkeforløpet vil ha fokus på alle typer rusmidler, altså både illegale rusmidler, vanedannende legemidler og alkohol.

Målet med pakkeforløpet er at alle som har hatt en overdose skal sikres intervensjon med kompetent rusfaglig kompetanse og vurdering på enten kommune- eller spesialisthelsetjenestenivå. I kommunen gjelder dette både legevakt, lavterskeltilbud og annet. På spesialisthelsetjenestenivå gjelder det prehospitaltjenester, somatikk, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). På den måten kan vi sikre bedre forløp etter at den akutte situasjonen er avklart.

Jeg mener det ligger et stort potensial i fortsatt å støtte opp under kommunene og de frivillige organisasjoners innsats på feltet. For 2020 er det bevilget tilskudd på 492 millioner til kommunene alene og nærmere 350 millioner kroner til aktivitet og institusjoners arbeid med behandling og oppfølging av rusavhengige. Med den samlede innsatsen i rusfeltet og øvrige tiltak som nevnt over, vil det være håp om at antall overdoser kan bli færre.

SPØRSMÅL NR. 505

Innlevert 5. desember 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 24. desember 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Miljøundersøkelser viser at Hammerfest havn er sterkt forurensset av miljøgifter. En av Nord-Norges og blant landets mest forurensede havner. Med bakgrunn i den påviste forurensningen er Hammerfest havn utpekt som ett av de

prioriterte områdene i regjeringens handlingsplan for opprydding i forurensset sjøbunn, jf. Stortingsmelding nr. 14 (2006 - 2007) "Sammen for et giftfritt miljø".

Når vil klima- og miljøministeren sette i gang den helt nødvendige oppryddingen av Hammerfest havn?

BEGRUNNELSE:

Miljøkartlegging, handlingsplan for miljørydding og detaljprosjektering var ferdigstilt i 2016/2017. Det ble søkt om finansiering over statsbudsjettet for 2018 og 2019 men prosjektet fikk ingen bevilgning.

Planene for opprydding av havna i Hammerfest er klare. I utarbeidelsen av prosjektet har det vært et faglig samarbeid og samordning mellom Miljødirektoratet, Kystverket, fylkesmannens Miljøvernavdeling i Finnmark, Finnmark fylkeskommune, Hammerfest kommune og Hammerfest Havn KF. Prosjektet er forankret i tverrpolitisk og enstemmig støtte og vedtak i Hammerfest kommunestyre. Et enstemmig fylkesting i Finnmark vedtok 17.06.2019 sin støtte til prosjekt Ren Havn Hammerfest. «RenHavn Hammerfest» er ferdig detaljprosjektert, innehar alle tillatelser og er klar til oppstart og gjennomføring. Det er lagt inn en søknad for 2020, men bevilgninger til prosjektet er ikke tatt med i forslag til Statsbudsjett som ble lagt frem 07.10.2019.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å rydde opp i forurenset sjøbunn. Stortingsmeldingen nr. 14 (2006-2007) Sammen for et giftfritt miljø, inneholder en helhetlig handlingsplan for opprydding i forurenset sjøbunn og omfatter 17

prioriterte kyst- og fjordområder, prioriterte havner og skipsverft. Forurensner-betaler-prinsippet og pålegg etter forurensningsloven ligger til grunn for alt arbeid med forurenset sjøbunn og med forurenset grunn på land. Statlige myndigheter bidrar med finansiell støtte der dette er aktuelt, f.eks. der den ansvarlige ikke kan identifiseres, ikke lenger finnes, ikke er betalingsdyktig eller det av andre grunner ikke ville være rimelig å pålegge den ansvarlige de fulle kostnadene. Den statlige støtten bevilges over KLDs budsjett, administrert av Miljødirektoratet. Arbeidet med forurenset sjøbunn omfatter både mindre og større tiltak som kartlegging, forundersøkelser, pilotprosjekter, planlegging, prosjektledelse, tildekking med rene masser, oppgraving (mudring) og deponering av forurensede masser, kontroll og overvåking.

Hammerfest havneområde er et av de prioriterte områdene i den nasjonale handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn. Sjøbunnen i havneområdet er betydelig forurenset av miljøgifter som PCB og TBT fra tidligere tiders aktiviteter, og utgjør en risiko for helse og økosystemer. Hammerfest kommune og Hammerfest Havn KF planlegger å samkjøre oppryddingen av sjøbunnen med bygging av ny havneterminal, fiskerikai og Kystverkets planer for farledsutdyping i nærliggende områder.

Prosjektet vil gi både god miljø- og samfunnsnytte, og opprydding i Hammerfest havn er høyt prioritert fra min side.

SPØRSMÅL NR. 506

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 13. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over antall politijurister per kontorsted per år fra 2012 til 2019?

Svar:

Innledningsvis ønsker jeg å understreke at Justis- og beredskapsdepartementet styrer Politidirektoratet gjennom å sette mål og stille krav på et overordnet nivå. Departementet har derfor ikke detaljert informasjon om antall politijurister per kontorsted.

Jeg viser imidlertid til politiets nettside (www.politi-et.no), området aktuelt, tall og fakta, hvor informasjon om bemanningen i politietaten ligger åpent og tilgjengelig

for offentligheten. Bemanningstallene er kategorisert i tre typer stillingskategorier: politi, jurist og sivil. Jurist omfatter følgende stillingskoder: Politifullmektig, politiinspektør, politiadvokat og politiadvokat 2. I tillegg omfatter jurist følgende lederstillinger: Direktør, assisterende direktør, politimester, visepolitimester, sjef for utrykningsspolitiet, sjef for Politihøgskolen, assisterende sjef for Politihøgskolen, sjef for Økokrim samt de statsadvokater som er ansatt i Økokrim.

Statistikken viser at antall årsverk i stillingskoden jurist i etaten totalt har økt fra om lag 740 årsverk til om lag 910 årsverk i perioden fjerde kvartal 2013 til tredje kvartal 2019. Dette er en økning på over 20 pst., og tilsvarer om lag 170 årsverk. Av disse har 95 pst. kommet i politidistriktene, dvs. 165 årsverk i stillingskategorien jurist.

Statistikken viser altså ikke utviklingen i antall politijurister isolert sett, men indikerer at påtalesiden i politiet også er betydelig styrket under denne regjeringen. Kriminalitetsutviklingen viser imidlertid at det er behov for å

styrke etterforsknings- og påtalekapasiteten ytterligere, og regjeringen har derfor foreslått å bevilge 83 mill. kroner til politidistriktene for å styrke kapasiteten på straffesaksområdet.

SPØRSMÅL NR. 507

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani

Besvart 16. desember 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å rydde opp i dette?

BEGRUNNELSE:

Gjennom TV2 har vi blitt oppmerksomme på en sak der en familie med mor som jobber i Norge, og to barn som går på skole i Norge og er EØS borgere, har moren fått avslag på opphold i Norge. Moren risikerer nå å bli tvunget til å forlate sønnene sine. Formålet etter regelverket er kun at personen ikke skal være en byrde for samfunnet.

Svar:

Representanten Masud Gharahkhani viser til en konkret sak, omtalt i TV2 der en kvinne fra Peru har fått avslag på søknad om familiegjengenforening med sin mindreårige sønn etter EØS-regelverket. Fordi kvinnen ikke har rett til opphold i Norge må hun forlate Norge innen 11. desember 2019.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler og avgjør saker og klager etter utlendingsloven. Verken regjeringen eller jeg instruerer eller påvirker utfallet av enkeltsaker med mindre det gjelder hensyn til grunnleggende nasjonale interesser, eller utenrikspolitiske hensyn. Det er derfor ikke riktig av meg å uttale meg om hvordan regelverket er praktisert i en konkret sak.

I lys av representantens spørsmål, kan det likevel være grunn til å omtale sider ved det utlendingsforvaltningen tar hensyn til. På generelt grunnlag legger jeg til grunn at både UDI og UNE har vurdert om kvinnen har rett til å oppholde seg i Norge på grunnlag av utlendingsregelverket som gjennomfører våre internasjonale forpliktelser, herunder EØS-regelverket. Når det gjelder hensynet til den mindreårige sønnen kan det være grunn til å peke på at i alle avgjørelser som gjelder barn, skal hensynet til barnets beste være et grunnleggende hensyn. Det betyr ikke at barnas tilknytning alene er ensbetydende med å få opphold i Norge. Det hører under utlendingsforvaltningens kompetanse å vurdere dette.

SPØRSMÅL NR. 508

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 16. desember 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvilke grep vil statsråden gjennomføre for å redusere den rekordstore handelslekkasjen til Sverige slik at vi kan sikre

og utvikle arbeidsplassene innen foredlings, handels og servicenæringene i Norge?

BEGRUNNELSE:

Verre enn våre verste mareritt, slik siteres Virke direktør Harald Jachwitz på spørsmål om grensehandelen i Nettavisen den 29 november 2019. Og fortsetter med å si at dette må være en brutal vekker for politikerne. Tallene som vises til er ifølge SSB slik at grensehandelen økte i 3 kvartal 2019 med 15.1 prosent mens antall dagsturer over grensen økte med 20.7 prosent i samme tidsrom. Dette betyr at de i løpet av de siste 12 måneder er handlet for om lag 17.6 milliarder kroner, noe som er ny rekord for grensehandelen. Ifølge Virke er nå grensehandelen vokst seks ganger så mye som norsk dagligvarehandel. NHO ber om at det tas grep for å tette igjen handelslekkasjen for å styrke og sikre norske arbeidsplasser og norsk verdiskaping. Som grensefylke til Sverige har vi i Østfold over tid sett en utvikling som svekker og truer arbeidsplassene i handel, foredlingsindustrien og servicenæringen i Østfold.

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrås (SSBs) kvartalsvise grensehandelsundersøkelse, handlet nordmenn for 17,6 mrd. kroner på dagsturer til utlandet de siste fire kvartalene (4. kvartal 2018 – 3. kvartal 2019). Dette er en økning på 15,1 pst. fra forrige firekvartalsperiode. Undersøkelsen er basert på telefonintervjuer med et representativt utvalg av befolkningen. SSB understreker at en slik intervjuundersøkelse basert på et utvalg har betydelig usikkerhet. Usikkerheten skyldes at SSB kun intervjuer en liten del av befolkningen og at det kan være vanskelig for respondene å gi gode anslag på forbruksutgiftene på dagsturer til utlandet.

Ut fra hjemlige interesseorganisasjoner kan en få inntrykk av at grensehandel i hovedsak skyldes avgiftsforskjeller. Prisdifferansen mellom Norge og Sverige påvirkes av avgiftsforskjeller, men også av andre forhold som endring i valutakurser og det generelle kostnadsnivået i landene. En stor del av grensehandelen omfatter dessuten varer som i liten grad er berørt av særavgifter, blant annet kjøttvarer og andre tollbelagte matvarer. For slike varer bidrar det høye norske tollvernet til grensehandel. Også faktorer som tilgjengelighet og vareutvalg har betydning for grensehandelen.

Avgiftene på typiske grensehandelsvarer som alkohol og tobakk skal bidra til redusert forbruk av helseskadelige varer. Reduserte avgifter kan føre til økt forbruk, med økte helsemessige- og sosiale kostnader som resultat. Samtidig må avgiftsnivået ikke bli så høyt at negative og utilsiktede virkninger på illegalt forbruk og grensehandel blir for store.

Forøvrig må en huske at grensehandel ikke er udelte negativt. Grensehandel utvider nordmenns valgmuligheter og kan dermed være en fordel for forbrukerne.

Regjeringen fjerner nå den såkalte 350-kronersgrensen for avgiftsfritt kjøp av varer fra utlandet. For næringsmidler, det vil si mat og drikkevarer, restriksjonsbelagte varer og andre varer som ilegges særavgifter, avvikles ordningen fra 1. januar 2020. Varer som sjokolade, godterier og mineralvann kjøpt på nett fra utlandet vil bli avgiftslagt fra første krone. Dette er gode nyheter for norske næringsdrivende.

Det foreligger lite detaljert informasjon om hvilke varer nordmenn kjøper på grensehandel. I Meld. St. 9 (2018-2019) Handelsnæringen – når kunden alltid har nett varslet regjeringen derfor at den vil utrede behovet for et årlig grensehandelsbarometer. Som en oppfølging av dette har Nærings- og fiskeridepartementet og Finansdepartementet inngått to avtaler med SSB om kjøp av statistikk. SSB gjennomfører nå en pilotstudie (en spørreundersøkelse), hvor grensehandelsstatikken skal brytes ned på en rekke varegrupper. Dette skal gi mer detaljert informasjon om grensehandel av kategoriene som blant annet mat, mineralvann, sjokolade og godteri, alkohol, tobakkvarer, elektronikk og klær. SSB skal også lage statistikk om grensekryssende netthandel av varer og tjenester basert på nordmenns bruk av kort over internett i utlandet. Begge prosjektene ferdigstilles i januar 2020.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at det er de samlede rammebetingelsene som har betydning for vekst og arbeidsplasser i Norge. Denne regjeringen har redusert skatter og avgifter med om lag 25,5 mrd. 2020-kroner. 6,8 mrd. 2020-kroner er lettelsener i næringsbeskatningen. Det gir både investeringer og arbeidsplasser. Det er god vekst i økonomien, og det skapes arbeidsplasser over hele landet.

SPØRSMÅL NR. 509**Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 13. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Vil justisministeren gi PST instruks om at de som har blitt rammet av PST personvernskandale får personlig beskjed om dette?

BEGRUNNELSE:

EOS-utvalget har lever en særskilt melding til Stortinget om PSTs ulovlige innhenting og lagring av flypassasjeropplysninger (Dokument 7:2 (2019-2020)). Meldingen beskriver et PST som har på ulovlig vis lagret og hentet inn opplysninger om over en million passasjerer. Dette er et Norgeshistorien største brudd på vårt grunnlovfestede personvern. Spørsmålsstiller er sterkt bekymret over hva konsekvensene er for tillitten til PST og politiet for øvrig. De som har fått lagret sine personopplysninger hos PST bør få beklagelse og oppreisning så raskt som mulig.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at jeg tar EOS-utvalgets kritikk på det største alvor. Det er viktig at vi har en

sikkerhetstjeneste som får den informasjonen de trenger for å sikre Norge, men det skal skje innenfor rammene av de lover og regler som regulerer dette. Det er fundamentalt i en demokratisk rettsstat, men også nødvendig for å opprettholde befolkningens tillit til sikkerhetstjenestene våre.

PST har som følge av kritikken fra EOS-utvalget avsluttet den kritiserte praksisen med rutinemessig innhenting og lagring av passasjerlister fra enkelte flyselskap. De har også slettet de innhentede passasjerlistene, og det er således ikke mulig å få oversikt over hvilke personer det dreier seg om. Det kan dermed heller ikke gis noen beskjed til disse personene.

Jeg viser for øvrig til at det etter politiregisterloven ikke er innsynsrett i opplysninger som behandles hos PST. Det er EOS-utvalget som kontrollerer PST i tråd med EOS-kontrolloven og politiregisterloven. Alle som mener at PST urettmessig har behandlet opplysninger om dem, kan klage til EOS-utvalget.

SPØRSMÅL NR. 510**Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 12. desember 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Hvorfor er 30 pst. isfrekvens valgt som alternativ til 0,5 pst. isfrekvens for avgrensning av iskantsonen i Faglig forums faggrunnlag for revideringene og oppdateringene av forvaltningsplanene for norske havområder, og hvor er den faglige begrunnelsen for 30 pst. isfrekvens?

BEGRUNNELSE:

I rapporten Særlig verdifulle og sårbare områder fra Faglig forum er det eneste som er å finne av begrunnelser for avgrensning av iskantsonen følgende:

«Avgrensningen av området som iskantsonen kan bevege seg innenfor, bør derfor settes der det kan forekomme havis i april måned basert på en tidsserie med satellittobservasjon av isutbredelse for 30-årsperioden 1988–2017. Det er imidlertid forskjellig syn i Faglig forum om det skal benyttes 30 prosent (som tidligere) eller 0,5 prosent isfrekvens for å avgrense det området hvor iskantsonen som et SVO beveger seg innenfor fordi en avgrensning ved 0,5 prosent isfrekvens vil bety at havområder der det sjeldent har forekommet havis i den siste 30-årsperioden, vil bli liggende innenfor dette området.» (side 88-89).

I rapporten Sammendrag av det faglige grunnlaget for revisjon og oppdatering av forvaltningsplanene for havområdene, gjengis dette på side 21. Utover dette er det i faggrunnlaget skrevet omfattende om økologien i iskant-

sonen og om det tekniske rundt innhenting av data og diverse begreper som isfrekvens og isdekke. Blant annet står det «Imidlertid vil hele iskantsonen alltid være viktig for flere arter og/ eller biologiske prosesser uavhengig av årstid.», men det er ikke skrevet noe mer om den faglige begrunnelsen bak valg av isfrekvens for avgrensningen.

1. desember kom det fram i NRK.no-artikkelen «En konstruert grense i Arktis kan få dramatiske følger for norsk klimapolitikk» at Polarinstituttet og Havforskningsinstituttet, som er representert i Faglig forum, har lagt seg på en definisjon av iskantsonen på 0.5 pst. isfrekvens.

Fag-grunnlaget trekker fram at «Avgrensningen av området som iskantsonen kan bevege seg innenfor, bør derfor settes der det kan forekomme havis i april måned...». Alle områder der det kan forekomme hav-is i april måned er ikke omfattet ved en definisjon på 30 pst. isfrekvens. Det er ikke en selvstendig faglig begrunnelse for hvorfor akkurat 30 pst. isfrekvens er valgt som et alternativ.

Forskjellen på en iskantdefinisjon på 30 pst. og 0.5 pst. isfrekvens vil utgjøre omtrent 150 000 kvadratkilometer, altså et areal tilsvarende nesten halve fastlands-Norge.

Skal Stortinget kunne ta en forvaltningsbeslutning, må de faglige begrunnelsene være på plass.

Når faginstitusjonene Havforskningsinstituttet og Polarinstituttet legger seg på 0.5 pst. isfrekvens, og det i faggrunnlaget sterkt fremheves at iskantsonen bør omfatte alle steder det kan forekomme havis i april måned så må vi få avklart hva som er den faglige begrunnelsen for å definere iskantsonen ved 30 pst. isfrekvens.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 5. desember 2019 på representanten Haltbrekkens spørsmål nr. 406 om samme sak. Det finnes ikke noen andre vurderinger fra Faglig forum av hvorfor 30 % isfrekvens i april er valgt som alternativ til 0,5 %, enn det som ligger i det faggrunnlaget jeg der har vist til. I Granavolden-plattformen står det at regjeringen vil "Fastslå definisjonen av iskanten i forbindelse med revidering av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, og i lys av anbefalinger fra Faglig forum". Faglig forums rolle har vært å vurdere definisjonen av iskanten som et særlig verdifullt og sårbart område på faglig grunnlag. Regjeringen vil presentere sine vurderinger av denne saken for Stortinget i den kommende stortingsmeldingen om forvaltningen av norske havområder.

SPØRSMÅL NR. 511

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 12. desember 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Ønsker kunnskapsministeren at fraværsreglementet i skolen skal stå i veien for at elever skal kunne delta som representanter for ungdomsråd?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt at alle kommuner og fylkeskommuner skal opprette ungdomsråd. Rådet er et rådgivende organ som gir innspill og anbefalinger til kommunen i saker som gjelder ungdom i kommunen/fylkeskommunen. Ungdomsrådet skal kunne uttale seg om et bredt spekter av saker i kommunen eller fylkeskommunen, og kan uttale seg om alle saker som gjelder ungdom. Medlemmene i rådet har både rett og plikt til å delta i møtene i rådet. At medlemmene har plikt til å møte, betyr at de må komme på møtene i rådet med mindre de har gyldig

forfall. Medlemmene som er til stede i møtet, har plikt til å stemme når en sak tas opp til avstemming.

Når elever engasjerer seg i politisk arbeid, blir det fort over 10 dagers fravær. Noen lærere noterer ikke dette så nøye, mens andre igjen følger reglene fullt ut. Erfaring fra blant annet Skjervøy kommune i Troms viser at når man kommer til et visst punkt på året, daler engasjementet og en vegrer seg for å delta på flere møter. Dette begrunnes i fraværsreglene.

Representanter for ungdomsråd bør ha like rettigheter som folkevalgte. Erfaringen fra ungdomsrådet på Skjervøy blir da et paradoks. Flere av representantene, spesielt fra ungdomsskolen, har ikke mulighet til å delta i ulike sammenhenger. Begrunnelsen ligger i for mange dager med fravær i skolen.

Svar:

Det er viktig og nødvendig at barn og unge får anledning til å være politisk aktive, og delta i for eksempel ungdomsråd. Dette mener jeg at dagens fraværsregler i skolen bidrar til.

I grunnskolen er regelverket slik at kommunen kan gi den enkelte elev permisjon i inntil to uker av gangen, dersom det er forsvarlig. Dette gir kommunene anledning til å vurdere permisjon på grunnlag av for eksempel politisk aktivitet, herunder deltakelse i ungdomsråd. Dersom det er misnøye med en kommunes praksis i vurderingen av permisjonssøknader i grunnskolen, bør dette i første omgang tas opp på lokalt nivå.

I videregående skole kan fravær for blant annet politisk arbeid unntas fra reglene om fraværsgrensen.

Fravær skal som utgangspunkt føres på vitnemålet fra og med 8. trinn på grunnskolen. Det samme gjelder fravær i videregående opplæring. Det er likevel regler som gjør at inntil 10 dager fravær kan unntas ført på vitnemålet. Når det gjelder det fraværet som blir ført på vitnemålet, kan den enkelte elev kreve at årsaken til fraværet blir ført på et vedlegg, dersom årsaken kan dokumenteres.

Jeg mener derfor at dagens regler om både fravær og fraværføring er forenlige med ønsket om at ungdom skal kunne engasjere seg politisk og delta i for eksempel ungdomsråd.

SPØRSMÅL NR. 512

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 17. desember 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

I Norge har vi god oversikt over hvor mange svangerskap det er, og hvordan disse fordeler seg utover året. Det burde tilsi at det er mulig å sikre tilstrekkelig kapasitet i svangerskapsoppfølgingen. Likevel er det eksempler på gravide som får tilbud om ordinær ultralyd etter uke 20.

Hva kan være årsaken til dette, og hvordan sikrer helseministeren at svangerskapsoppfølgingen på landets sykehus har god nok kapasitet?

BEGRUNNELSE:

I Norge tilbys ultralyd til gravide rundt uke 18 som en del av den standardiserte svangerskapsoppfølgingen. På ultralyden undersøkes fosterets alder og termin, antall fostre, morkakens plassering, og fosterets utvikling og anatomi. Som debatten om senabort og abortlovens paragraf 2 C viste oss, kan en på denne ultralyden også få beskjed om fosteret er alvorlig sykt eller ikke er forenlig med liv. Det finnes eksempler på gravide som har fått tilbud om ultralyd først i mellom uke 21 og 22. Dette er svært sent om en der skulle oppdage noe alvorlig ved fosteret. I tillegg blir gravide i innkallingen bedt om å gi beskjed om en venter tvillinger. Noe som ikke kan oppdages uten å ha vært på ultralyd. Spørsmålet er da om helsevesenet tar utgangspunkt i at folk benytter seg av private tilbud om tidlig ultralyd og om det er kostnadsbesparelser som er skyld i sen gjennomføring av ordinær ultralyd.

Svar:

Ultralydundersøkelsen av gravide omkring svangerskapets uke 18 er en viktig del av svangerskapsomsorgen. Formålet med undersøkelsen er særlig å fastsette en mest mulig sikker termin dato, vurdere morkakens plassering i livmoren, måle fosterets hode- og magediameter og påvise flerlingesvangerskap. Som representanten Kaski er inne på i sin begrunnelse, kan ultralydundersøkelsen også påvise utviklingsavvik hos fosteret.

Alle gravide i Norge får tilbud om undersøkelsen, og ifølge faglige retningslinjer bør den gjennomføres før uke 20.

For å besvare representantens spørsmål om kapasitet ved landets sykehus, har departementet bedt om informasjon fra de fire regionale helseforetakene.

De regionale helseforetakene opplyser at det vanligvis ikke er kapasitetsproblemer som er årsak til at undersøkelser unntaksvis blir gjennomført etter uke 20. De vanlige grunnene som oppgis er usikkerhet om siste menstruasjon og derfor også om svangerskapets lengde, eller at kvinnen oppdager svangerskapet sent og at henvisning derfor kommer sent til sykehuset. Det finnes også tilfeller der kvinnen på grunn av sykdom eller andre årsaker har bedt om utsettelse av opprinnelig time.

Det er ifølge informasjonen fra de fire regionale helseforetakene kun Akershus universitetssykehus HF som forteller om perioder med kapasitetsproblemer for ultralydundersøkelsen. Helse Sør-Øst RHF opplyser at de vil

be Akershus universitetssykehus levere en statusrapport med årsaksanalyser og en beskrivelse av tiltak, slik at ordinær ultralydscreening kan tilbys innen uke 20.

Det er ifølge informasjonen fra de regionale helseforetakene ingen sykehus som baserer seg på at den gravide benytter seg av privat ultralydundersøkelse. Det er likevel kjent at en del gravide får utført tidlig ultralyd utenfor den offentlige helsetjenesten. Det er også noen gravide som har vært til tidlig ultralyd på sykehuset, og

enkelte fastleger benytter ultralyd i svangerskapskontrollene. Noen gravide med tvillinger er derfor kjent med dette før ultralyd i uke 18. Tvillingsvangerskap medfører økt risiko, spesielt hvis fostrene har felles morkake. Disse svangerskapene skal ha spesiell oppfølging. Informasjon til sykehuset om tvillingsvangerskap kan derfor være viktig, selv om det etter hva departementet får opplyst, ikke er vanlig å stille spørsmål om dette i innkallingen til ultralydundersøkelsen.

SPØRSMÅL NR. 513

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 16. desember 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Når vil «nødpet» fra statsrådets partifeller og de andre kommunestyrerepresentantene på Osterøy bli besvart fra regjeringens side?

BEGRUNNELSE:

I Nationen 28.11.19 skriver et samlet kommunestyre fra Osterøy om den økonomiske situasjonen for deres kommune.

Kommunen har de siste årene hatt god budsjettstyring, men har med regjeringens forslag til kommuneopplegg for 2020 problemer med å saldere budsjettet.

Veksten i frie inntekter til kommunene er på 0,3 prosent i 2020. På toppen av et svakt kommuneopplegg kommer statlige reformer og føringer uten tilstrekkelig finansiering.

Innlegget fra et samlet kommunestyre på Osterøy har fått tittelen «Naudrop til regjeringa frå ein heilt vanleg kommune», og kan oppsummeres med at kommunen vil være på grensen av lovbrudd i tjenestene med ytterligere nedskjæringer i 2020.

Nødpet til regjeringen er også signert av representanter fra alle fire regjeringspartier. Foreløpig har ikke regjeringen kommet med en respons på det tverrpolitiske «nødpet».

Svar:

Kommunesektoren har blitt styrket med om lag 30 milliarder kroner under denne regjeringen. Sektoren har hatt gode overskudd, og antall kommuner som er registrert i

ROBEK (Register for betinget godkjenning og kontroll) er historisk lavt.

Det går godt i norsk økonomi. Arbeidsledigheten er lav, og det skapes nye jobber i både bygd og by. Dette gir positive effekter i lokalsamfunn rundt om i landet, og høy sysselsetting er viktig for å skape et bærekraftig velferdssamfunn. Ledigheten i Osterøy er lav, og ligger lavere enn snittet i landet. Når det går godt i norsk økonomi, er det viktig å holde igjen på utgiftene over statsbudsjettet, og det vil også få konsekvenser for de økonomiske rammene for kommunesektoren.

I 2020 legges det opp til en realvekst i frie inntekter på 1,3 milliarder kroner. Veksten dekker økningen i kostnader som følge av endringer i befolkningssammensetningen og økte pensjonsutgifter, anslått til samlet 900 millioner kroner i 2020. Noen av regjeringens hovedsatsinger foreslås dekket innenfor veksten i frie inntekter. Dette gjelder 400 millioner kroner til satsing på tidlig innsats i skolen, og 150 millioner kroner til satsingen på rusfeltet. Osterøy kommune anslås å få en vekst i frie inntekter som er noe høyere enn veksten for landet ellers.

Osterøy har imidlertid hatt svake nettodriftsresultat over flere år, langt under landsgjennomsnittet. Unntaket var i 2018, da kommunen fikk betydelige midler fra Havbruksfondet. Vi har allerede varslet at kommunesektoren i 2019 kan forvente en merskattevekst på 4,9 milliarder kroner. Merskatteveksten i 2019 kommer alle kommuner til gode, også Osterøy kommune. Kommunesektoren går derfor inn i 2020 med et godt økonomisk grunnlag.

Kommunene har et bredt spekter av oppgaver de skal løse. Som kommunalminister er min viktigste oppgave å sørge for en solid og forutsigbar kommuneøkonomi, der kommunene har tilstrekkelige inntekter til å løse sine

oppgaver, slik at kommunene kan foreta prioriteringer til beste for sine innbyggere. Innenfor de rammene kommunene har til rådighet, vil det så være opp til det enkelte

kommunestyre å prioritere mellom de ulike formålene. Regjeringen har lagt godt til rette for dette ved å prioritere kommunesektoren i denne regjeringsperioden.

SPØRSMÅL NR. 514

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 18. desember 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva utgjør de totale kostnadene for de ekstraordinære tiltakene som har blitt iverksatt, og hvor stor andel av disse kostnadene vil bli belastet Babcock?

BEGRUNNELSE:

Som følge av ambulansefly-krisen i nord har det blitt iverksatt ekstraordinære kompensierende tiltak for å sørge for beredskapen i tjenesten.

Svar:

I den situasjonen vi har hatt, har det ikke vært riktig å prioritere spørsmål omkring de økonomiske sidene ved redusert beredskap eller kjøp av ekstraressurser. Jeg kan derfor ikke på nåværende tidspunkt si hva de totale kostnadene utgjør eller hvem som skal betale for de ulike tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 515

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 13. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Stortinget vedtok mot tre stemmer første halvår 2018 å utvide straffelovens bestemmelser om hatefulle ytringer, hatkrim og diskriminering til å gjelde personers kjønnsuttrykk eller kjønnsidentitet. Siden den gang har det blitt rapportert om flere personer som er angrepet på bakgrunn av kjønnsuttrykk eller -identitet, likevel har ikke regjeringen fremlagt forslag til lovendring for Stortinget eller høring.

Når kan Stortinget forvente at det vedtatte forslaget blir fulgt opp av regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller viser til Stortingets vedtak 698 i 2018:

"Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvide straffelovens bestemmelser om hatefulle ytringer, hatkriminalitet og diskriminering slik at de også omfatter hatefulle ytringer som fremsettes, eller diskriminering som utøves, på grunn av en persons kjønnsuttrykk eller kjønnsidentitet."

Stortingets vedtak er ennå ikke fulgt opp gjennom lovproposisjon til Stortinget, og forslag er heller ikke sendt ut på høring fra regjeringen. Spørsmålsstiller forventer derfor en dato for når Stortingets vedtak blir fulgt opp av regjeringen.

Svar:

Det er viktig at det strafferettslige vernet mot diskriminering er tilstrekkelig effektivt og tilpasset de situasjoner som oppstår i praksis. De ulike diskrimineringsgrunnlagene

bør vurderes samlet. Regjeringen har derfor tatt initiativ til en helhetlig gjennomgang av regelverket på dette området i samsvar med regjeringens strategi mot hatefulle ytringer 2016-2020 og regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk 2017-2020.

Justis- og beredskapsdepartementet sendte 4. juli 2018 på høring en ekstern utredning om det strafferettslige vernet mot diskriminering. Et av forslagene i utredningen er å inkludere kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk som relevante diskrimineringsgrunnlag i flere strafferettslige bestemmelser, blant annet straffeloven § 185 om hatefulle ytringer og § 186 om diskriminering. I tillegg fremmes det en rekke andre forslag. Høringsfristen var 1. november 2018, men flere høringsinstanser leverte høringssvar på et senere tidspunkt.

For å sikre et godt beslutningsgrunnlag er det viktig at berørte offentlige instanser, private institusjoner, organisasjoner og privatpersoner får komme til orde før Regjeringen fremmer lovforslag for Stortinget. Arbeidet med å vurdere de forskjellige innspillene er i gang. Regjeringen tar sikte på å følge opp saken overfor Stortinget så snart som mulig.

Avslutningsvis finner jeg grunn til å nevne at det etter gjeldende rett er en skjerpende omstendighet ved straffutmålingen dersom en straffbar handling har sin bakgrunn i «forhold som støter an mot grupper med et særskilt behov for vern». Personer som bryter med normer knyttet til kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, tilhører nettopp en slik gruppe.

SPØRSMÅL NR. 516

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 17. desember 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Prestestien borettslag i Bergen omfatter 655 leiligheter, og har erstattet sitt utdaterte fjernvarmeanlegg med et bergvarmeanlegg. De har redusert utslipp med 578 817 m³ naturgass. De ble anbefalt å søke Enova sitt fjernvarmeprogrammet på grunn av prosjektets størrelse. I senere telefonmøte med Enova ble det sagt at de ikke ville støtte prosjektet fordi det ikke var rett løsning og ville belaste nettet.

Kan Enova nekte et borettslag å søke midler, og gjelder ikke prinsippet om likebehandling i saksbehandling?

BEGRUNNELSE:

Prestestien borettslag sitt fjernvarmeanlegg var nær ved å kollapse. Borettslaget valgte å investere i et nytt bergvarmeanlegg med elektrisitet som spissvarme i spesielt kalde perioder. I 2017 brente Borettslaget 578 817 m³ naturgass. Det er nå erstattet med ren fornybar energi. Væske til varmepumpe bruker strøm for å produsere energi, og gir en besparelsen på mellom 65 % til 80 % i forhold til ren elektrisk oppvarming.

Borettslaget tok kontakt med Thunestvedt AS som har installert tilsvarende løsninger i mange borettslag og har god erfaringer med Enova.

Det viste seg at søknaden ikke var kompatibel med Enovas programmer for energisentraler på grunn av installasjonens størrelse. Borettslaget ble oppfordret til å søke på Enovas Fjernvarmeprogram. I telefonmøte med Enova, kom det frem at Enova hadde kontaktet BKK om Thunestvedt sitt tilbud. Det til tross for at de var en av konkurrentene. Det kom videre frem at Enova ikke kom til å støtte søknaden. De mente det ikke var rett løsning for borettslaget siden det ville bli en belastning for nettet. Men de kunne gi inntil 8 millioner kr. til utbedring av det gamle fjernvarmeanlegget basert på naturgass.

På nettet står det at Enova arbeider for Norges omstilling til lavtslippsamfunnet og gir gode råd om energi.

Det er underlig at små og store borettslag blir forskjellsbehandlet på denne måten. Når målet er å redusere utslipp så bør offentlige støtteordninger ha fleksibilitet til å støtte store borettslag på samme måte som mindre prosjekter. Dersom størrelsen tilsier utfordringer for strømmettet bør slik dialog skje i en åpen transparent prosess. Det bør være mulig å søke og gis klageadgang. Det gir rettsikkerheten og bedre mulighet til å forbedre rammebetingelsene. Ingen er tjent med lukkede ikke dokumenterbare beslutningsprosesser.

Det er spesielt at offentlig forvaltning gir konkurranter innsyn i andre tilbyders søknader, slik Enova har gjort med BKK.

Prestestien borettslag var i en prekær situasjon med et gammelt anlegg som var nær ved å kollapse. Styret ønsket en fornybar løsning og ikke reparasjon av et naturgass anlegg. Prestestien borettslag mener de har rett til å velge den løsningen som de mener er best. Det finnes ikke fjernvarmeanlegg i denne delen av Bergen.

Svar:

Klima- og miljødepartementets styring av Enova skjer på et overordnet nivå, hovedsakelig gjennom fireårige avtaler. Formålet til Enova er å bidra til reduserte klimagassutslipp og styrket forsyningssikkerhet for energi, samt teknologiutvikling som på lengre sikt også bidrar til redusert klimagassutslipp. Innenfor rammene av avtalen er det opp til Enova å prioritere mellom områder, utforme programmer og tildele støtte til enkeltprosjekter slik at målene nås mest mulig effektivt. Potensielle søkere må forholde seg til programkriteriene på Enovas nettsider.

Enova opplyser om at de har hatt omfattende kontakt med både borettslaget og leverandøren i denne saken, uten at det er registrert noen formell søknad. Slik det påpekes av stortingsrepresentanten er det i dette tilfelle snakk om å bytte ut et gassfyrte varmeanlegg i et borettslag med energibrønner og væske-vann varmepumpe. Det har slik Enova oppfatter det ikke vært snakk om å knytte borettslagets varmesentral til fjernvarmenettet, som i Bergen eies og driftes av BKK.

Enova skal fremme styrket forsyningssikkerhet gjennom fleksibel og effektiv effekt- og energibruk, noe som blant annet innebærer å redusere belastningen på kraftnettet. Fjernvarme er en god løsning i så måte. Dersom dette ikke er relevant kan bedrifter og borettslag gjennom varmesentralprogrammet til Enova få støtte på inntil 1 million kroner til varmesentraler basert på flis, pellets, solfanger eller væske-vann varmepumpe. Varmesentraler hvor spisslasten dekkes av elektrisitet bidrar ikke til å avlaste kraftnettet ettersom varmebehovet er størst i de kaldeste timene, når også belastningen på nettet er størst.

SPØRSMÅL NR. 517

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Torleif Hamre

Besvart 17. desember 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

På bakgrunn av de siste dagers oppslag i VG:

Hvilke rutiner er sykehuset pålagt å følge når sykepasienter som trenger videre oppfølging i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, sendes ut etter opphold på sykehus, i hvilken grad kontrolleres det at disse følges ved utsending, og hvilke muligheter har den kommunale helse- og omsorgstjenesten til å returnere pasienten dersom forutsetningene for sikker hjemreise ikke er tilstede?

BEGRUNNELSE:

De siste dagers medieoppslag i VG har vist at det er vanlig at svært syke pasienter, ofte eldre uten nettverk, sendes tilbake til kommunale omsorgstilbud uten at epikriser, medisinalister eller annen viktig informasjon følger med, og uten at tjenestene er varslet. På denne bakgrunnen er det viktig å få klarhet i hvilke rutiner sykehuset er pålagt å følge når sykepasienter som trenger videre oppfølging i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, sendes ut etter opphold på sykehus, i hvilken grad det kontrolleres at rutinenes følges ved utsending, og hvilke muligheter den

kommunale helse- og omsorgstjenesten har til å returnere pasienten dersom forutsetningene for sikker hjemreise ikke er tilstede.

Svar:

Både spesialisthelsetjenesteloven og helse- og omsorgstjenesteloven slår fast at tjenestene som tilbys skal være forsvarlige. Ifølge helsepersonelloven skal helsepersonell utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig. Med mindre pasienten motsetter seg det, skal det ved utskrivning fra helseinstitusjon oversendes epikrise til innleggende eller henvisende helsepersonell, til det helsepersonellet som trenger opplysningene for å kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging, og til pasientens faste lege. Disse bestemmelsene skal sikre en forsvarlig utskrivningsprosess.

De lovpålagte samarbeidsavtalene mellom kommuner og helseforetak skal bidra til at pasienter og brukere mottar et helhetlig tilbud om helse- og omsorgstjenest-

er. Avtalene skal blant annet inneholde retningslinjer for samarbeid i tilknytning til innleggelse, utskrivning og retningslinjer for innleggelse i sykehus. I tillegg vil de enkelte helseforetak ofte ha utarbeidet egne rutiner for utskrivningsprosessen.

Reinnleggelse på sykehus avgjøres ut fra pasientens behov på samme måte som innleggelser for øvrig.

Jeg viser ellers til mitt svar til representanten Torleif Hamre datert 11. desember 2019, der jeg omtaler etablering av helsefelleskap og oppdraget til Helsedirektoratet om å utrede hva som er en god utskrivningsprosess og foreslå eventuelle endringer i nasjonale rammevilkår.

SPØRSMÅL NR. 518

Innlevert 9. desember 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 13. desember 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kan det være at feriepengerregelverket ikke har vært i tråd med reglene som Norge er forpliktet til å følge gjennom EØS-avtalen, og hva gjør regjeringen for å finne ut av dette?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten skrev 9. desember 2019 om at det er mistanke om at det norske feriepengerregelverket ikke er i tråd med EØS-regelverket. Det er nå viktig å få svar på om dette er riktig, og hva regjeringen gjør for å finne ut av dette.

Svar:

Ferieloven skiller mellom rett til feriepenger og rett til ferie. Bakgrunnen for dette skillet er at loven bygger på et prinsipp om at feriepengene, som skal kompensere for lønnsbortfallet under ferien, må opptjenes før de kan utbetales. Ferieåret, det vil si når ferien skal avvikles, følger kalenderåret, mens opptjeningsåret for feriepenger er det forutgående kalenderår. Dette innebærer at det er en viss forskyvning mellom opptjeningsperioden for feriepenger og perioden for ferie. Det er i den sammenheng viktig å fremheve at ferieloven sikrer alle arbeidstakere; uavhengig av om de er fast, midlertidig eller deltidsansatt, opptjening av feriepenger fra første dag og første krone. Spørsmålet i denne saken dreier seg altså ikke om arbeidstakers rett til feriepenger, men om når feriepengene skal utbetales.

Departementet er godt kjent med at det er en diskusjon om et system med forutgående opptjening av feriepenger er i tråd med arbeidstidsdirektivet. Dette er et system som Norge ikke er alene om, men som også de øvrige nordiske landene og enkelte andre EU-land har. Vi har

en tett og god dialog med nordiske myndigheter om de spørsmål som har vært reist knyttet til disse ordningene og om forholdet til arbeidstidsdirektivet. Departementet er også godt kjent med at EU-kommisjonen har stilt spørsmål til danske myndigheter om deres ordning, og har fulgt med på den danske ferielovrevisjonen som har vært i kjølvannet av dette.

Det rettslige spørsmålet i saken er hvilket nasjonalt handlingsrom som ligger i arbeidstidsdirektivet artikkel 7 som sier at arbeidstakerne skal sikres minst fire ukers årlig betalt ferie "... i overensstemmelse med de kriterier for oppnåelse og tildeling heraf, som er fastsat i national lovgivning og/eller praksis." Allerede i forbindelse med endringer i ferieloven i 2007, ble det grunnleggende spørsmålet om hvorvidt ferielovens ordning med forutgående opptjening av feriepenger var innenfor det nasjonale handlingsrommet i arbeidstidsdirektivet artikkel 7 adressert og vurdert. Regjeringen Stoltenberg II konkluderte da med at den norske ferielovens system ikke var i strid med direktivet.

Departementet er ikke kjent med rettspraksis fra EU- eller EFTA-domstolen som avklarer dette spørsmålet. Som nevnt ovenfor er departementet vel kjent med at EU-kommisjonen har stilt spørsmål ved det danske systemet, men registrerer også at Kommisjonen, så vidt vi vet, ikke har foretatt seg noe overfor de andre EU-landene som har lignende ordninger som den norske, med forutgående opptjening av feriepenger.

Ferielovens system er komplekst. En eventuell omlegging av dagens system vil kunne få betydning for hele lovens innretning og medføre betydelige økonomiske og administrative konsekvenser for virksomhetene. Så langt jeg har registrert, er det heller ikke noen uro rundt det norske ferielovsystemet i norsk arbeidsliv. Departementet

har derfor vært opptatt av ikke å igangsette en forhastet prosess.

Jeg vil understreke at regjeringen er opptatt av at Norge skal oppfylle sine EØS-rettslige forpliktelser. I lys av at den danske ferielovprosessen nå er ferdigstilt, mener jeg at det vil være hensiktsmessig at vi igjen vurderer feri-

elovens ordning opp mot direktivet, og om det eventuelt er behov for endringer i vårt regelverk. Som et første steg i en slik gjennomgang vil departementet invitere partene i arbeidslivet til en innledende diskusjon om de spørsmål som saken reiser.

SPØRSMÅL NR. 519

Innlevert 10. desember 2019 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 13. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Hvorfor har ikke regjeringen laget en rettshjelpsordning som gir potensielle ofre av Nav-skandalen anledning til å kontakte egen advokat, som kan vurdere og eventuelt innhente informasjon fra Nav, og hvorfor mener justisminister at potensielle ofre av Nav-skandalen først må kontakte Nav for vurdering om vedkommende er kvalifisert til Fri rettshjelp?

BEGRUNNELSE:

Onsdag 05.12 sendte justisdepartementet ut et rundskriv hvor de informerte om en særskilt rettshjelpsordning i forbindelse med den feilaktige lovanvendelsen i trygdeforordningen. Ordningen som beskrives er svært teknisk. De potensielle ofrene av Nav-skandalen er ikke nødvendigvis ikke i stand til å vurdere dette selv, og regjeringen må sørge for at helt nødvendige rettshjelp er tilgjengelig. Slik spørsmålsstiller tolker rundskrivet må den enkelte ta kontakt med Nav selv først, før man eventuelt får vite om man er innenfor kriterium for rettshjelpsordningen. Dette er en håpløst tungvint ordning og skaper terskler hvor dette er helt nødvendig at tersklene er så lave som mulig. Det er langt bedre og enklere at de kan kontakte advokat først for å få en vurdering av at de er omfattet av skandalen. Så kan advokaten hjelpe dem med prosessen opp mot Nav på deres vegne.

Svar:

NAV har av eget tiltak iverksatt en gjennomgang av de aktuelle sakene, og vil behandle disse på ny. På NAV sin hjemmeside gis det grundig informasjon om hva en skal foreta seg dersom en mener å være omfattet av feilen som NAV har begått i disse sakene. NAV oppfordrer samtlige personer som mener de er berørt, om å kontakte NAV for

en vurdering av saken. Det er derfor ikke behov for advokatbistand for å be om gjenopptak av egen sak.

Jeg har forståelse for at rettshjelpstiltaket, slik det er formulert i rundskrivet, kan virke teknisk. Rundskrivet retter seg imidlertid først og fremst mot advokatene som skal yte rettshjelpen og fylkesmennene som utbetaler salær til advokatene.

Den som ønsker å klage på det nye vedtaket fra NAV kan selv velge hvilken advokat han eller hun ønsker å bruke og kontakte denne. Det kreves ikke at vedkommende først kontakter NAV for en vurdering av hvorvidt vedkommende faller inn under det særlige rettshjelpstiltaket. Det vil være den enkelte advokatens oppgave å informere klienten om rettshjelpstiltaket og vurdere om vedkommende faller inn under tiltaket.

Fylkesmannen i Oslo og Viken vil snarlig, etter innspill fra Advokatforeningen oppnevne to koordinerende advokater. Disse har til oppgave å sikre god og ensartet behandling av sakene ved å dele informasjon mellom advokatene som yter fritt rettsråd.

SPØRSMÅL NR. 520**Innlevert 10. desember 2019 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad****Besvart 16. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å følge opp anbefalingene til Sivilombudsmannen som omhandler helseområdet?

BEGRUNNELSE:

I særskilt melding til Stortinget om isolasjon og mangel på menneskelig kontakt i norske fengsler, Dokument 4:3 (2018-2019) kommer Sivilombudsmannen med en rekke anbefalinger også under helseministerens ansvarsområde, blant annet:

- Revidere nasjonal veileder for helse- og omsorgs tjenester for innsatte i fengsler, slik at denne sikrer at isolasjonsskader identifiseres og isolerte innsatte ivaretas.
- Lovfeste helsetjenestens oppfølgingsansvar av isolerte, slik at innsatte som er isolert eller utelukket, blir fulgt opp av helsepersonell daglig.
- Sørge for at fengselshelsetjenestene får en styrket felles faglig plattform, med spesielt fokus på kompetanse om innsattes særlige helseutfordringer, isolasjon og isolasjonsskader.

Svar:

Jeg vil følge opp Sivilombudsmannens anbefalinger med å gi Helsedirektoratet i tildelingsbrevet for 2020, i oppgave å revidere gjeldende nasjonal veileder for helse- og omsorgstjenester for innsatte i fengsler. En revidering av nevnte veileder medfører at alle områder som veilederen omtaler, vil bli gjennomgått og endret i tråd med ny kunnskap og regelverk på de områdene som veilederen inneholder. I oppdraget til Helsedirektoratet inngår også at veilederen skal omtale rutiner for hvordan kriminalomsorgen, i samarbeid med helsetjenesten, bør forholde seg til at innsatte av ulike grunner blir isolert. Arbeidet gjøres i samarbeid med kriminalomsorgen.

Et oppfølgingsansvar av isolerte er allerede lovfestet gjennom gjeldende regelverk. Det fremgår av lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m., at i kommuner hvor det ligger fengsler, skal kommunene ha tilbud om helse- og omsorgstjenester for de innsatte. De regionale helseforetakene har ansvar for å tilby spesialisthelsetjenester til innsatte i fengsel og fylkeskommunene skal tilby tannhelsetjenester til innsatte etter Rundskriv IK28/89.

Kompetansesenter for fengsels-, retts- og sikkerhetsspsykiatri i Helse Sør-Øst (SIFER) gjennomførte i 2014 en landsdekkende undersøkelse av forekomsten av psykiske lidelser blant domfelte i fengsel (Cramer-undersøkelsen).

Undersøkelsen tyder på at forekomsten av psykiske lidelser og rusproblemer blant domfelte i fengsel er betydelig høyere enn i befolkningen ellers. For å følge opp denne rapporten, vil jeg i 2020 gi de regionale helseforetakene i oppdrag å utarbeide en konkret plan for etablering av en områdefunksjon for spesialisthelsetjenesten innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) for innsatte.

Kommuner der det ligger fengsel, mottar årlige tilskuddsmidler som skal bidra til å yte helse- og omsorgstjenester til innsatte. Midlene kan også benyttes til å heve kompetansen til ansatte i kommunen som yter disse tjenestene, slik at innsattes særlige helseutfordringer blir ivaretatt. I tillegg arrangerer Helsedirektoratet årlige dialogmøter med ledere/ansatte i fengselshelsetjenesten som skal bidra til felles faglig forståelse og utveksling av erfaringer.

SPØRSMÅL NR. 521**Innlevert 10. desember 2019 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 19. desember 2019 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hva hadde konsekvensene for Utenriksdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken årlig med henholdsvis 7,2 millioner kroner og 17,7 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør Utenriksdepartements andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk er 1 pst. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for Utenriksdepartement på henholdsvis 7,2 millioner kroner og 17,7 millioner kroner.

Svar:

Dersom Utenriksdepartementet får et kutt på henholdsvis 7,2 mill. kroner eller 17,7 mill. kroner vil dette bl.a. gi redusert kapasitet til å drive effektiviserings-, omstillings- og utviklingsarbeid i organisasjonen.

Departementet benytter hovedsakelig konsulenttjenester for å opprettholde sikker og stabil drift av IKT-sys-

temer og til utvikling av digitale løsninger som styrker styring, kontroll og resultatmåling. Slikt arbeid krever teknisk spisskompetanse, ofte i kortere perioder, hvor det å ansette medarbeidere i fast stilling ville være vesentlig dyrere enn å benytte seg av konsulenter.

Et konkret utviklingsprosjekt som ikke ville kunne gjennomføres som planlagt gitt et kutt i konsulentbruken som beskrevet i spørsmålet, er leveransen av resultatportalprosjektet. Resultatportalen er et viktig tiltak som skal forbedre hvordan vi måler effekten av norsk bistand. Det norske bistandsbudsjettet er på i underkant av 40 milliarder kroner, og det er viktig å jobbe kontinuerlig for å forbedre kvalitetskontrollen av vår bistand. Resultatportalen skal gi informasjon om kvaliteten på de enkelte tiltakene som mottar midler fra Utenriksdepartementet og gjøre denne informasjonen lett tilgjengelig for offentligheten på internett.

Et annet område hvor departementet anvender konsulentmidler er innen eiendomsforvaltningen, hvor vi bl.a. benytter lokal juridisk kompetanse i forbindelse med leieforhandlinger i utlandet. Et kutt i konsulentutgifter innen eiendomsforvaltning ville kunne medføre at departementet inngår leieavtaler med ugunstige betingelser fordi en mangler nødvendig kompetanse på lokale forhold i det enkelte leiemarked.

Andre områder hvor departementet benytter konsulenter er på kompetanseheving innenfor viktige områder for utenrikstjenesten som sikkerhet og krisehåndtering, samt språkopplæring og oversettelser.

SPØRSMÅL NR. 522**Innlevert 10. desember 2019 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 18. desember 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hva hadde konsekvensene for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag

for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 28,9 og 70,6 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør Kommunal- og moderniseringsdepartementets andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk 4 %. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for Kommunal- og moderniseringsdepartementet på henholdsvis 28,9 og 70,6 mill. kr.

Svar:

Tabellen under viser beløpsmessige konsekvenser for departementet og underliggende etater dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 28,9 og 70,6 millioner kroner.

Kuttene er fordelt på virksomhetene/formål ihht. andel regnskapsførte utgifter per oktober på bruk av konsulenttjenester og de konti som Finansdepartementet viser til i svar på spørsmål nr. 467.

(i 1000 kroner)

Virksomhet/formål (alfabetisk)	Andel av regnskap per oktober	Kutt Senterpartiet	Kutt Arbeiderpartiet
Datatilsynet	0,4 %	128	312
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	17,8 %	5 151	12 583
Direktoratet for byggkvalitet	6,2 %	1 797	4 390
Direktoratet for forvaltning og IKT	35,1 %	10 139	24 768
Fylkesmannsembetene	2,6 %	745	1 821
Husbanken	8,9 %	2 576	6 293
Husleietvistutvalget	0,1 %	18	44
Internasjonalt reindriftssenter	0,0 %	3	7
IT-politikk	0,1 %	25	61
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	6,3 %	1 833	4 479
Kompetansesenter for distriktsutvikling	0,1 %	34	84
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	1,9 %	535	1 307
Nasjonale minoriteter	0,0 %	4	10
Omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distriktene	0,0 %	8	21
Rammetilskudd til kommuner	1,6 %	465	1 136
Statens kartverk	3,8 %	1 105	2 700
Statsbygg	10,7 %	3 081	7 526
Tariffavtalte avsetninger	0,1 %	19	47
Tilskudd til de politiske partier	0,2 %	72	175
Valgdirektoratet	3,7 %	1 067	2 608
Valgutgifter	0,4 %	111	272
Totalsum	100 %	28 917	70 643

Departementet har innhentet vurderinger om mulige konsekvenser ved de foreslåtte kuttene i 2020 fra virksomhetene som har hatt høyest konsulentbruk i 2019, dvs. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS), Statsbygg og Husbanken.

Virksomhetene har meldt at de i stor grad benytter konsulenttjenester for å ha tilgang til oppdatert spisskompetanse bl.a. til effektiviserings- og digitaliserings-

prosjekter. Prosjektene forventes å medføre effektiviseringsgevinster både i staten, kommunene og i og privat næringsliv. Alternativet til kjøp av konsulenttjenester, vil i mange tilfeller være å ha flere fast ansatte med spisskompetanse innenfor IKT. Det vil både være mer kostbart og mindre fleksibelt.

I 2019 er om lag halvparten av de regnskapsførte utgiftene under Difi benyttet til konsulenttjenester innenfor medfinansieringsordningen for samfunnsøkon-

misk lønnsomme IKT-prosjekter. Difi har også benyttet konsulenttjenester til forvaltning av felleskomponenten ID-porten og utvikling av digitale fellestjenester. DSS har benyttet konsulenttjenester bl.a. til digitale leveranser til departementene, prosjektene mobil arbeidsflate og alarm- og adgangskontroll og til effektiviseringsprosjektet. Husbanken har bl.a. benyttet konsulenttjenester ifm. modernisering av kjernesystemene for låne- og tilskuddsforvaltningen. En stor del av Statsbyggs konsulentkostnader er knyttet til pågående prosjekter for effektivisering og digitalisering av byggenæringen, herunder drift og vedlikehold av eiendommene som Statsbygg forvalter på vegne av staten.

Nedenfor følger tilbakemelding fra virksomhetene om konsekvenser av kuttene som er foreslått av Senterpartiet og Arbeiderpartiet i 2020.

Direktoratet for forvaltning og IKT

Difi har meldt at de foreslåtte kuttene vil svekke Digitaliseringsdirektoratets leveransekapasitet, som i stor grad er knyttet til forvaltning og videreutvikling av fellesløsningene. Digitaliseringsdirektoratet har ansvar for. Fellesløsningene er etablert for å gjøre det enkelt for offentlige virksomheter å lage og tilby effektive og brukervennlige digitale tjenester til innbyggere og næringsliv på en kostnadseffektiv måte. De sørger således for økt produktivitet gjennom redusert samlet tids- og ressursbruk for leverandører og kunder, mindre duplisering og enklere grensesnitt for brukervirksomheten.

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

DSS har meldt at et kutt på 5,2 mill. kroner bl.a. vil bety reduksjon i videreutvikling og endringer i tjenesten Regjeringen.no. I tillegg vil det bety at noen feil ved leveranser til effektiviseringsprosjektet og prosjektet mobil arbeidsflate ikke rettes. Arbeidet i effektiviseringsprosjektet, bl.a. med å utvikle verktøy for rekruttering, anskaffelser og automatisk arkivering, vil stoppe opp ved et kutt i konsulenter. Mobil arbeidsflate, som omfatter tilgang til Intranett, Office produkter, epost, kalender og samarbeidsrom på mobil og nettbrett, er i pilot i DSS. Noen tekniske problemer må fortsatt løses, og et kutt vil medføre at tjenesten ikke ferdigstilles.

Konsekvensen av et kutt på 12,6 mill. kroner vil i tillegg bety at feil på tjenester som oppstår i løpet av året må vurderes i forhold til konsekvenser og ev. ikke bli rettet. Det vil bety økt risiko for DSS tjenesteleveranser til departementene. Risikoen for driftsforstyrrelser vil øke, og nye fellestjenester for departementene vil ikke bli implementert.

Statsbygg

Statsbygg har meldt at de vil utsette eller avlyse planlagte tiltak dersom de blir nødt til å gjennomføre kutt. Ved et kutt på 3 mill. kroner vil Statsbygg redusere utgiftene til Forvaltningsplaner og Kartlegging av biologisk mangfold på eiendommene med hhv. 1 og 2 mill. kroner. Ved et ev. kutt på 7,5 mill. kroner vil de i tillegg redusere utgiftene

til Smart drift – digital grunnmur og Smart drift – mager BIM/Digital tvilling, scanning og modellering med hhv. 2 og 4 mill. kroner. Konsekvensene vil være at arbeidet med å utvikle byggenæringen i Norge med digitalisering og effektivisering vil settes tilbake. Videre vil Statsbygg få utfordringer med å nå ambisjonene om effektivisering av eiendomsdriften og å nå miljø- og klimaambisjoner for 2020.

Husbanken

Husbanken har varslet at ev. kutt vil få konsekvenser for moderniseringen av låne- og tilskuddsforvaltningen og prosjekt for kommunalt disponerte utleieboliger. Husbanken er i gang med en større modernisering av sine kjernesystemer for låne- og tilskuddsforvaltning. Moderniseringen bidrar til effektivisering, enklere arbeidsprosesser og bedre kundeoppfølging. I tillegg får Husbanken bedre oversikt over egen forvaltning. Et kutt vil medføre forsinkelser og/eller risiko for lav kvalitet i leveransene. Innføringen av nytt kjernebanksystem i Husbanken er fundamentet for alle banktjenestene, og er således virksomhetskritisk.

Prosjekt for kommunalt disponerte utleieboliger handler om å avklare behovet for, og utvikle digitale løsninger for kommunalt disponerte utleieboliger. Prosjektet er i en så tidlig fase at det er vanskelig å si noe presist om konsekvensene. Arbeidet så langt har imidlertid avdekket et betydelig gap mellom tilgjengelig funksjonalitet og behov i kommunene.

SPØRSMÅL NR. 523**Innlevert 11. desember 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 16. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Justisministeren besøkte grensestedet Morokulien i september 2019, og forsikret da at en planlagt felles svensk-norsk politistasjon på grensen var høyt prioritert. Nå varsler POD at prosjektet er lagt på vent i 2020, ifølge Glåmdalen 9. desember 2019. Ifølge POD er prosjektet utsett "i påvente av avklaring rundt finansiering og arbeidet med tilpasninger i lovverket".

Hvordan samsvarer dette med at prosjektet har høy prioritet, og konkret hvilke avklaringer og tilpasninger står i veien for å bevilge penger til dette?

Svar:

Jeg mener et felles tjenestested på Magnormoen vil kunne gi et viktig bidrag til bedre polititjenester i grensenære

områder. Derfor er også en slik felles politistasjon høyt prioritert.

Politidirektoratet (POD) har orientert departementet om at Politiet, ved Innlandet politidistrikt, har gjennomført en utredning av muligheten for å opprette et felles norsk-svensk tjenestested på Magnormoen og at det gjenstår problemstillinger som må avklares før et samarbeid med svensk politi kan etableres. Disse er knyttet til juridiske sider av samarbeidet og et bevilgningsbehov ut over det POD prioriterer innenfor rammen.

Departementet avventer en nærmere redegjørelse fra POD vedrørende budsjett og juridiske forhold som direktoratet anser nødvendig for å gå videre med dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 524**Innlevert 11. desember 2019 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 18. desember 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Hva hadde konsekvensene for Forsvarsdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 101,1 og 247,2 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør forsvarsdepartementets andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk 14 %. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for forsvarsdepartement på henholdsvis 101,1 og 247,2 millioner kroner.

Svar:

Jeg viser til svaret fra finansministeren på spørsmål nr. 467 om bruken av konsulenttjenester i staten. Pr. 3. kvartal 2019 er regnskapsførte utgifter til konsulenttjenester i forsvarssektoren om lag 812 mill. kroner. Utgiftene til konsulenttjenester er i hovedsak knyttet til forskning-soppdrag som del av sektorens investeringsprosjekter, løpende utvikling av sektorens administrative og operative IKT-systemer samt utgifter til prosjekt 7707 Joint Strike Missile (JSM) trinn 3 for å ferdigstille utviklingen av JSM og klargjøre missilet for integrasjon på F-35.

Konsulenttjenester benyttes i sektoren blant annet for midlertidig tilgang til nødvendig og oppdatert spisskompetanse på områder som sektoren selv ikke besitter i dag. Dersom oppdragene som i dag løses gjennom bruk av konsulenttjenester skal løses av egne ansatte i sektoren, antar vi dette over tid vil bli en mer kostbar løsning.

Forsvarsdepartementet vurderer at kutt i konsulent-tjenester i den størrelsesorden som skisseres vil få betydelige konsekvenser for sektorens forsknings- og utvikling-

saktiviteter samt redusere fremdrift og effektoppnåelse i investeringsprosjektene.

SPØRSMÅL NR. 525

Innlevert 11. desember 2019 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 19. desember 2019 av eldre- og folkehelseminister Terje Sjøviknes

Spørsmål:

Kan statsråden svare på hva begrunnelsen er for at destillerier ikke kan ha gårdsutsalg på lik linje som for eksempel siderbønder?

BEGRUNNELSE:

Norge har en stolt tradisjon innen produksjon av alkoholholdige drikkevarer av høy kvalitet, og regjeringen har fått til viktige liberaliseringer på området. Regjeringens åpning for gårdsutsalg av sider er en stor suksess. Nå ser vi at flere gårder også lager brennevinprodukter, som for eksempel Handverksdestilleriet i Nordfjord, som NRK har en sak om på sine nettsider den 11. desember. <https://www.nrk.no/sognogfjordane/handverksdestilleriet-i-nordfjord-producerer-brennevin-av-myse-1.14816686>

Med dagens lovgivning har de ikke lov til å selge sitt eget brennevin fra sitt eget gårdsutsalg.

Svar:

I forbindelse med at det ble åpnet for såkalt gårdsutsalg av alkoholholdig drikk, ble spørsmålet om salg av alkoholholdig drikk over 4,7 volumprosent fra slike utsalg, grundig vurdert. Det ble bl.a. vurdert om en slik ordning ville være mulig EØS-rettslig. Helse- og omsorgsdepartementet bestilte en EØS-rettslig vurdering av om salg av alkohol fra nisjeprodusenter kan tillates uten å svekke dagens monopolordning. Utredningen ble utført av Finn Arnesen og Fredrik Sejersted den gang begge professorer ved Senter for Europarett.

Konklusjonen i utredningen var at å åpne for gårdsalg av produkter over 4,7 volumprosent som er omfattet av EØS-avtalen, f.eks. brennevin, vil sette monopolordningen i fare. Utrederne uttalte bl.a.

"Dersom en slik ordning innføres vil den med stor sannsynlighet bli angrepet rettslig, enten av ESA eller av private aktører – og mest sannsynlig vil staten da tape. I beste fall vil det

føre til at ordningen må avvikles, i verste fall til at hele den EØS-rettslige begrunnelsen for Vinmonopolet svekkes."

Dette er begrunnelsen for at det ikke kan åpnes for at destillerier kan drive gårdsutsalg for slike produkter.

Utredningen av 30. september 2014 av Sejersted og Arnesen kan for øvrig leses i sin helhet her:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/lmd/vedlegg/utredning_hod_gardssalg_arnesen_og_sejersted_300914.pdf

SPØRSMÅL NR. 526**Innlevert 11. desember 2019 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 16. desember 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hvordan var fordelingen mellom antall vanskeligstilte og antall førstegangsetablerere som fikk startlån fra Husbanken i årene mellom 2005 og frem til i dag?

BEGRUNNELSE:

I 2018 formidlet Husbanken over 9 milliarder kroner i startlån. Det var et rekordhøyt beløp knyttet til denne lånekategorien. Vanskeligstilte på boligmarkedet er nå høyt prioritert for startlånsordningen, særlig barnefamilier.

Husbanken hadde tidligere en ordning hvor startlån ble gitt til førstegangsetablerere. Ordningen ble avvirket med Høyre i regjering, blant annet for å sørge for at de som sto lengst unna boligmarkedet skulle få mer hjelp til å skaffe sin egen bolig. Den tidligere ordningen prioriterte unge med god betjeningsevne, og dermed var det mindre rom til å prioritere vanskeligstilte.

Jeg ønsker en oversikt over hvordan fordelingen har vært mellom antallet vanskeligstilte og førstegangsetablerere som har mottatt startlån, samt en oversikt over utviklingen av antall vanskeligstilte som har mottatt startlån etter at startlån for førstegangsetablerere ble avvirket.

Svar:

Et av regjeringens mål for boligpolitikken er at vanskeligstilte på boligmarkedet skal kunne skaffe seg og beholde en egnet bolig. Startlån er et av de viktigste virkemidlene vi har for å gjøre det mulig for vanskeligstilte å bli eiere av egen bolig.

Startlånsordningen ble etablert i 2003. Fra 2003 til 2014 var formålet med startlån å bidra til å skaffe egnede boliger for unge og vanskeligstilte på boligmarkedet. Personer som hadde problemer med å skaffe egenkapital til å etablere seg på boligmarkedet, falt innenfor ordningen.

Det er viktig at lån fra staten ikke konkurrerer med det private kredittmarkedet, og at det kun er vanskeligstilte som får startlån. Mange vil kunne kjøpe seg bolig etter å ha spart en tid. Reglene for låneordningen ble derfor endret fra 1. april 2014. Med denne forskriften ble startlånsordningen strammet inn og spisset mot personer med langvarige boligfinansieringsproblemer. Unge i etableringsfasen var ikke lenger en uttalt del av målgruppen. Det ble bestemt at startlån skal gå til personer med dårlig råd, men likevel stabil og tilstrekkelig inntekt til å kunne nedbetale startlån. Startlånet skal som hovedregel tildeles etter en behovsprøving.

Vedlagte tabell viser resultatet av endringen i regelverket, der andelen startlån som går til vanskeligstilte har økt vesentlig.

Tabell 1. Utviklingen i antall vanskeligstilte som får startlån. Antall og prosent

År	Antall vanskeligstilte	Ordinær etablering/ reetablering	Andel vanskeligstilte i prosent
2005	1884	5000	27
2006	1807	4237	30
2007	1768	4103	30
2008	2017	4371	32
2009	2161	5616	28
2010	2566	6907	27
2011	2821	7941	26
2012	2603	9899	21
2013	2499	8795	22
2014	2508	6286	29
2015	2425	4873	33
2016	5574	1349	81
2017	6795	110	98
2018	5738	38	99 ¹

1) Husbanken opplyser at det er usikkerhet med registreringen på brukergrupper for 2018, og 1124 saker ikke er fordelt på brukergrupper. I 2018 ble det gitt 6 900 startlån totalt.

Tallene i tabellen viser at forskriftsendringen har hatt effekt, og at andelen vanskeligstilte har økt vesentlig. Tallene for 2018 er beheftet med usikkerhet. Jeg mener likevel at vi ser en klar utvikling i riktig retning. Dette bildet underbygges når vi ser på inntektene til mottakerne av startlån. Startlånet har blitt mer målrettet mot lavinntektsgrupper. I 2013 hadde 23 pst av alle startlåns-mottakerne en

husholdningsinntekt på over 400 000 kr. I 2018 var denne andelen kun 5 pst. I 2018 gikk litt over halvparten av alle startlån til barnefamilier (55 prosent). Denne andelen har vært ganske stabil i perioden 2015-2017, men steg med 4 prosentpoeng fra 2017-2018, i tråd med en priorit-

ering av barnefamilier. I 2005 var gjennomsnittlig startlån 559 000 kr. Dette hadde økt til 1,3 millioner kr i 2018. Det

betyr at hver låntaker i gjennomsnitt har fått mer startlån. Siden 2014 har antall startlån gått ned, mens samlet startlånsbeløp har økt. En slik utvikling er i tråd med spissingen av startlånsordningen mot mer vanskeligstilte grupper. Denne gruppen får i større grad

fullfinansiert boligen med startlån, mens gruppen unge førstegangsetablerende i stor grad benyttet startlån som topplån, i samfinansiering med private banker. Regjeringen vil fortsatt prioritere startlån som et viktig virkemiddel innenfor Husbankens

låneramme. Samtidig vil vi følge med på at lånet går til dem som trenger det mest. Vi vil fortsette med å legge til rette for at så mange som mulig som ønsker det, skal kunne eie sin egen bolig, for eksempel ved at tiltaket «fra leie til eie» i større grad tas i bruk i hele landet. Det har vi uttrykt direkte i Granavolden-plattformen.

SPØRSMÅL NR. 527

Innlevert 11. desember 2019 av stortingsrepresentant Torleif Hamre

Besvart 20. desember 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Tilskuddsmidlene til videregående utdanning i psykoterapi og psykoanalyse er i statsbudsjettet overført til regionale helseforetak.

Hvordan vil helseministeren sikre at midlene fortsatt øremerkes til dette formålet, at kompetansemiljøene fra den gamle tilskuddsordningen trekkes inn i ny forvaltning av midlene, om de eventuelt samles i ett helseforetak, og hvordan vil helseministeren planlegge for en videreføring av tilskuddsordningen i kommende år?

BEGRUNNELSE:

Den individuelle tilskuddsordningen for videregående utdanning i psykoterapi og psykoanalyse (TVUPP) har eksistert i ca. 30 år. Formålet har vært å sikre og øke kompetanse i helsetjenesten og sørge for god dekning i hele landet av psykiatere og psykologer med høy kompetanse innen psykodynamisk psykoterapi. Denne tradisjonen utgjør en viktig del av det psykiske helsevernet og utfyller andre behandlingsformer i psykiatrien. TVUPP har vært et avgjørende bidrag for å utdanne psykoterapiveiledere for leger i spesialisering innen psykiatri. Både i gammel og nye spesialistordning er det et krav om et visst antall

veiledningstimer innen psykodynamisk psykoterapi, og veiledningen skal gis av leger som har tatt videregående utdanning innen psykodynamisk psykoterapi. De individuelle tilskuddene har blitt brukt til å finansiere obligatorisk egenterapi (minst 200 timer), ukentlig veiledning på egne pasientforløp og reisevirksomhet for å delta på samlinger i forbindelse med videreutdanningen. Tilskuddet har dekket 30-40% av de reelle utgiftene til utdanningen. Et bortfall vil kunne svekke utdanningen av psykiatere i Norge.

I henhold til statsbudsjettet for 2020 (Kap. 765, post 73) skal midlene til TVUPP, 5 millioner kroner, overføres fra Helsedirektoratet til de regionale helseforetakene, men uten øremerking og plan for videreføring utover budsjettperioden. Dette har skapt stor bekymring i de tre instituttene som er direkte berørt: Institutt for psykoterapi, Norsk psykoanalytisk institutt og Norsk Karakteranalytisk Institutt. Den norske legeforeningen og Norsk psykologforening deler bekymringen.

I disse fagmiljøene er det derfor et sterkt ønske om at den øremerkete, individuelle tilskuddsordningen opprettholdes for å

- Sikre dekning av psykoterapiveiledere for leger i spesialisering innen psykiatri i hele landet

- Sørge for god dekning av kvalifiserte psykoterapeuter i spesialisthelsetjenesten.

Primært er ønsket fra miljøene at ordningen driftes som før i samarbeid mellom helsedirektoratet og instituttene som driver etterutdanning innen psykodynamisk psykoterapi. Subsidiært kan en se for seg at midlene øremerkes til samme formål og administreres av ett regionalt helseforetak, for eksempel Helse Midt, i samarbeid med utdanningsinstituttene slik det gjøres i dagens ordning.

Svar:

La meg først si at den individuelle tilskuddsordningen hadde en viktig funksjon da den ble opprettet. I dag har vi både tydelige ansvarsbærere og definerte læringsmål som utgjør en forsvarlig ramme for virksomheten.

De regionale helseforetakene har det lovbestemte ansvaret for planlegging og drift av spesialisthelsetjenesten. Vurdering av kompetansebehov og planlegging av kompetanseoppbygging er en viktig del av denne oppgaven. Det gjenspeiles også i bestemmelsene om opplæring, videre- og etterutdanning i lov om spesialisthelsetjenesten, hvor det slås fast at dette ansvaret ligger hos virksomhetene.

Helsedirektoratet har i samarbeid med bl.a. yrkesorganisasjonene fastsatt læringsmål for legespesialistutdanningene. I læringsmålene for spesialiteten psykiatri heter det bl.a. at kandidatene skal: "Ha god kunnskap om

det teoretiske grunnlaget for de mest anvendte psykoterapeutiske metoder i individuell-, gruppe- og familiebehandling, herunder psykodynamiske, kognitive og gruppeterapeutiske metoder." Dette setter en faglig ramme for opplæring og kompetanseoppbygging i psykisk helsevern.

Tilskuddsordninger som griper inn i områder hvor etater eller foretak har et lovbestemt ansvar er uheldig. Det kan føre til uklarhet om ansvar eller ansvarsfraskrivning og legge føringer som i prinsippet kolliderer med ansvaret som er gitt i lov. Derfor har vi foreslått at ansvaret for tilskuddet overføres til de regionale helseforetakene (RHF). Det gjelder hele tilskuddet på 5 millioner kroner.

Når bevilgningen overføres til RHF i 2020 vil det i oppdraget bli presisert at utdanningskandidater som har startet utdanning med støtte fra tilskuddsordningen, skal sikres at utdanningen kan fullføres, at hvert regionale helseforetak må sørge for at midlene videreføres til formålet i 2020 og at RHF i samarbeid med Helsedirektoratet må sørge for at behovet for veiledere til spesialistutdanningen blir ivaretatt. I tillegg skal vi følge opp Stortingets ønske om at de fire regionale helseforetakene samler seg om en felles administrasjon av ordningen i 2020. Vi vil da be et av de regionale helseforetakene om å forvalte ordningen i 2020, og at året også brukes til å planlegge hvordan man fremover skal ivareta utdanningsbehovet. I samarbeid med RHF og Helsedirektoratet vil vi legge til rette for en smidig overgang i 2020.

SPØRSMÅL NR. 528

Innlevert 11. desember 2019 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen

Besvart 18. desember 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Kan statsråden si hvilke planer Telenor har for å sørge for at de deler av selskapets linjenett som ikke lenger er i bruk, blir fjernet på en forsvarlig og miljømessig god måte?

BEGRUNNELSE:

Det vises til spørsmål 15:1913 (2017-2018) til samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen, besvart 2. juli 2018. Spørsmålet dreide seg om hvem som er ansvarlige for å rydde opp i utrangerte telelinjer som har gått i luftspenn, men som har falt ned og ligger i utmark til fare for menne-

sker og dyr. Det ble vist til oppslag om vilt som går seg fast i kobberlinjene og skader seg, dør, eller må avlives.

Statsråden sa seg enig i at det var svært uheldig at det ligger utrangerte telelinjer i terrenget, og viste til at det både kan være skadelig for miljøet og en ulempe og i verste fall en helsefare for dyr og mennesker. Statsråden svarte videre:

"I tillegg til utbrukte telekabler kan også ubrukte stolper være et problem. Ettersom Telenor har varslet at kobbernett etter hvert vil bli utfaset, kan dette problemet i prinsippet tenkes å øke i omfang."

Avslutningsvis lovet statsråden:

"Samferdselsdepartementet vil derfor undersøke nærmere med Telenor om hvilke planer selskapet har for å sørge for at de deler av selskapets linjenett som ikke lenger er i bruk blir fjernet på en forsvarlig og miljømessig god måte."

Det etterlyses derfor et klargjørende svar på hva disse nærmere undersøkelsene med Telenor har resultert i. En engasjert innbygger har bedt om innsynsbegjæring i Telenors besvarelse på departementets henvendelse. Svaret fra departementet er at det foreligger ingen skriftlig dokumentasjon, da saken er fulgt opp gjennom møtedialog med Telenor. Statsråden bes derfor nå, nesten et og et halvt år senere, svare på hvilke planer Telenor har for å fjerne disse utrangerte linjene, og hva statsråden for øvrig tenker kan gjøres for å få igangsatt nødvendig opprydding.

Daværende statsråd besvarte i juli 2018 skriftlig spørsmål om ansvar for opprydding av utrangerte telefoner, med at samferdselsdepartementet ville undersøke nærmere med Telenor.

Svar:

Etter at ansvaret for elektronisk kommunikasjon ble overført fra Samferdselsdepartementet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (departementet), har departementet hatt løpende dialog med Telenor om den pågående prosessen med modernisering av telenettet og sanering av kobbernettet. Som en del av denne dialogen, har departementet bedt om informasjon om pågående og planlagt opprydding av utstyr og materiell som ikke er i bruk. Som grunnlag for besvarelse av foreliggende spørsmål fra representanten Bøkestad Andreassen, har departementet bedt om oppdatert status for dette arbeidet.

Telenor har opplyst til departementet at selskapet, i forbindelse med moderniseringen av telenettet fra kobber til fiber og mobil, kommer til å fjerne alt utstyr tilknyttet kobbernettet som ikke skal brukes videre til andre formål. Den fysiske saneringen vil bestå i å tømme eller rive bygg/rom helt eller delvis, samt fysisk opprydding av Telenoreide stolper, koblingsskap og ledninger i alle landets kommuner.

Moderniseringen av kundens tjenester foregår frem til slutten av 2022, og oppryddingen på de steder hvor nettet er modernisert i løpet av 2019 er, ifølge Telenor, allerede i gang. Selskapet har opplyst at det foreligger halvårslige planer for opprydding. I andre halvår av 2019 har syv entreprenører ansvar for å rydde bort ca. 9 000 Telenoreide stolper, ca. 500 km kobberledning og ca. 300 koblingsskap. I tillegg er det fjernet kobberanlegg fra ca. 3 000 stolper eid av andre infrastrukturaktører (fellesføring). En tilsvarende mengde Telenoreide stolper og kabel skal tas ned i første halvår av 2020.

Arbeidet foregår til dels i utmark og utilgjengelige områder uten veiforbindelse, der både båt og helikopter

har bistått med å få tatt ut det sanerte materiellet, og få dette fraktet til en midlertidig oppsamlingsplass. Her blir alt materiell sortert for videre transportering til godkjent mottak. Oppryddingen etter kobbernettet gjennomføres område for område, alt etter fremdriften i moderniseringen. Hvilke konkrete stolper som skal fjernes, avhenger av hvilke utbyggingsløsninger som skal benyttes fremover. Derfor vil arbeidet strekke seg ut over 2022, som er fremdriften Telenor har satt for overgangen fra kobber til nye løsninger.

Telenor har opplyst at selskapets mål er at det ikke skal være spor av kobbernettet når oppryddingen i et geografisk område er ferdig. Hull etter fjernede stolper skal fylles igjen med masse tilsvarende massen på stedet. På dyrket mark skal de øverste 50 cm av stolpehullet fylles igjen med stenfri masse.

Telenor har totalt ca. 800 000 stolper, og en andel av disse vil bli stående til andre formål.

Telenor har videre opplyst at selskapet kontinuerlig får henvendelser fra kommuner og fylker med ønsker og krav om rydding av utstyr og anlegg som ikke lenger er i bruk. Anlegg/stolper som anses som til fare for liv og helse blir, ifølge Telenor, fortløpende vurdert av selskapets prekvalifiserte entreprenører. Det som vurderes som farlig, blir tatt hånd om så fort som mulig.

Telenor har opplyst at store utrangerte anlegg de siste årene er sanert i Nordland og Finnmark samt på Vestlandet, i dialog med fylkesmenn og kommuner.

Departementet vil i den videre dialogen med Telenor i forbindelse med den pågående saneringen av kobbernettet, fortsatt jevnlig be om oppdatert status når det gjelder opprydding av utstyr og materiell som ikke er i bruk.

SPØRSMÅL NR. 529**Innlevert 11. desember 2019 av stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud****Besvart 18. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

På hvilken måte vil statsråden følge opp rapporten fra Kriminalomsorgen og Politidirektoratet?

BEGRUNNELSE:

En ny rapport fra Kriminalomsorgen og Politidirektoratet slår fast at det er et økende problem med domfelte som ikke tar straffen sin.

Rapporten viser at det for tiden er 4000 domfelte og bøtelagte fra 83 land etterlyst fordi de ikke har møtt opp til soning.

Svar:

Arbeidsgrupperapporten Utfordringer knyttet til domfelte som ikke møter til straffegjennomføring er utarbe-

det av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra politiet, Riksadvokaten og kriminalomsorgen. Rapporten ble levert til Justis- og beredskapsdepartementet 19. november 2019.

Arbeidsgruppen, som har vært ledet av Rita Kilvær, direktør i Kriminalomsorgen region sør, har avdekket at gruppen domfelte som ikke møter er stor og variert og at dagens praksis og regelverk har en rekke forbedringsspunkter. De etterlyste for innkalling til soning av dom er statsborgere fra 83 forskjellige land, herunder norske statsborgere.

Arbeidsgruppen har formulert syv forslag til tiltak. Flere av tiltakene krever endringer i lov eller forskrift, mens andre tiltak lar seg gjennomføre uten dette.

Justis- og beredskapsdepartementet ser alvorlig på de forhold som rapporten avdekker. Departementet vil nå gå gjennom rapporten og vurdere de foreslåtte tiltak.

SPØRSMÅL NR. 530**Innlevert 11. desember 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 24. desember 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Vil landbruks- og matministeren følge opp Stortingets flertall slik at fjellstyrenes økonomi bedres ved å kreve i regjeringen at SNO kjøper mer av tjenestene av fjellstyrene slik flertallet har bestemt?

BEGRUNNELSE:

Landbruks- og matdepartementet (LMD) har ansvar for statsallmenningssloven og felloven. I innstillingen til statsbudsjettet i 2020 fra næringskomiteen står det:

Komiteen mener at de oppgavene som Statens naturoppsyn ønsker løst, og som er knyttet til fjellstyrenes områder, fortrinnsvis skal kjøpes fra fjellstyrene. Dette er kostnadseffektivt for staten, og reduserer ferdsele i sårbare områder. Flertallet ber derfor regjeringen om å påse at Statens Naturoppsyn fortrinnsvis kjøper tjenester fra

fjellstyrene der oppgavene er knyttet til fjellstyrenes områder.

Komiteen vektlegger det viktige arbeidet fjellstyrene gjør med å legge til rette for aktivitetstilbud for allmenheten i statsallmenningene og gi tilgang til rimelig og godt tilrettelagt jakt og fiske.

Svar:

Spørsmålet er stilt til landbruksministeren, men som ansvarlig for Statens naturoppsyn, som er en del av Miljødirektoratet, er spørsmålet oversendt til meg.

Statens naturoppsyns samlede tjenestekjøp dekkes fra flere poster under Klima- og miljødepartementets budsjett, og gjelder i tillegg til oppsyn (det vil si tilsyn og kontroll med at miljøregelverket etterleves mv.) også andre operative feltoppgaver som skjøtsels- og tilretteleggingstiltak i verneområder, skadedokumentasjon ved

rovviltskade på husdyr og tamrein og naturovervåking. Flere av oppdragene er dels styrt av akutte hendelser og dels av konkrete bestillinger fra forvaltningen, og varierer derfor med tanke på årlig omfang og geografisk område.

Statens naturoppsyn vil i 2020 som i tidligere år kjøpe tjenester fra fjellstyrene etter tilgjengelig budsjetttrammer

og behov. I planleggingen av faglig oppgaveløsning i de ulike områdene legges det stor vekt på å optimalisere ressursbruken hva angår egne ressurser og bruk av tjenestekjøp.

SPØRSMÅL NR. 531

Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Zaineb Al-Samarai

Besvart 18. desember 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Oslo kommune har et kommunalt ansvar for innbyggere og bydeler i Oslo. Kommunen har kommunale virkemidler.

Hvilke statlige virkemidler finnes tilgjengelig for flerkulturelle bydeler som opplever uro, og hvordan skal bydeler få tilgang på de statlige virkemidlene for å dempe uroen?

BEGRUNNELSE:

By- og levekårsutvalget ble nedsatt av Regjeringen Solberg 26. oktober 2018. I mandatet for utvalget heter det at «Opphopning av levekårsutfordringer i områder i og rundt de store byene er en utfordring i en rekke land i Europa. Personer med innvandrerbakgrunn er overrepresentert i disse områdene. Også i Norge ser vi tendenser til en slik utvikling, selv om bildet ikke er entydig.»

I NOU 2017:2 Integrasjon og tillit påpekes det at det er behov for at det norske samfunnet lykkes med integrering av innvandrere og flyktninger fra land utenfor Europa. Kun ved å lykkes på dette feltet, vil det norske samfunnet kunne ivareta samhörighet, tillit og den norske samfunnsmodellens legitimitet. I bydelene Grorud, Stovner, Alna og Søndre Nordstrand har over 50% av innbyggerne en

landbakgrunn utenom Norge. I fire bydeler i Oslo er altså den etnisk norske befolkningen i mindretall.

I disse fire bydelene har det gjennom flere år vært oppslag om bråk på skoler, lite respekt for politi og myndighetspersoner, og en hverdag som for mange ungdommer er preget av trusler og vold. Den siste tiden er dette blant annet dokumentert i NRKs nyhetsoppslag 2. desember 2019 om Loftsrud skole i bydel Søndre Nordstrand, samt i en kronikk i Ytring på NRK fra lærere ved Loftsrud skole den 11. desember 2019.

Svar:

Statlige områdesatsinger i Oslo

Staten bidrar med virkemidler til områdesatsinger i enkelte områder i storbyene med særskilte levekårsutfordringer. Det er inngått samarbeid om områdesatsing i Oslo for områdene Groruddalen, Oslo indre øst og Oslo sør. Områdesatsingene i Oslo er en ekstra innsats i utsatte områder, og samarbeid på tvers skal bidra til at alle områder i Oslo oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp.

Statlige bevilgninger til områdesatsinger i Oslo for 2020

Område	KMD	ASD	HOD	JD	KD	KLD	KUD	SUM
	Bomiljøtiltak og områdeutvikling	Kvalifisering til arbeid, sosiale tjenester, sosialt entreprenørskap	Forebygginge, helsefremmende tjenester og nærmiljøtiltak	Kriminalitetsforebygging	Tidlig innsats i barnehage og skole og integreringsfremmende tiltak	Blågrønn infrastruktur	Frivillighet, kunst og kultur mv.	
Groruddalen i Oslo	15 674	5 000	4 500		12 840		5 000	43 014
Oslo indre øst	10 000	4 000	4 400		17 850			36 250
Oslo sør	17 500	1 000			15 500			34 000
Øremerket Oslo	9 400			37 000		5 000		51 400

I tillegg er det øremerket 2,5 mill. kroner i spillemidler til områdesatsingen i Oslo indre øst, som ikke bevilges over statsbudsjettet (tall i 1000 kroner).

Bydelene, i samarbeid med befolkning, lokale organisasjoner og næringsliv, søker om de statlige midlene som er bevilget til områdesatsingene. Midlene til kriminalitetsforebygging bevilget av Justis- og beredskapsdepartementet disponeres av politiet, og bydelene kan ikke søke på disse.

I Oslo er politiinnsatsen styrket for å følge opp unge i risikozonen, og for å forhindre rekruttering til kriminelle miljø. Områdesatsingene i Oslo på 37 mill. kroner er videreført i 2020. Målet er å bidra til å opprettholde den styrkede forebyggende innsatsen fra politiet gjennom at politiet er sterkere tilstede i utsatte områder, tettere oppfølging av unge i risikozonene, og sterkere samarbeid mellom politiet og de andre aktørene i det kriminalitetsforebyggende arbeidet. I statsbudsjettet for 2019 ble det i tillegg bevilget 24 mill. kroner til styrket politiinnsats mot ungdomskriminalitet og kriminelle gjengmiljøer. Denne satsingen er også videreført i 2020. Oslo kommune og Oslo politidistrikt har også en samarbeidsmodell, SaLTo, for å forebygge kriminalitet og rusmisbruk blant barn og unge.

Områdesatsingene i Oslo er organisert i tre delprogrammer

Delprogram for oppvekst og utdanning. Mål: Flere skal sikres gode oppvekstsvilkår, og flere skal fullføre og bestå videregående opplæring gjennom forbedring av tjenester på oppvekst- og utdanningsfeltet i områdesatsingene. Eksempler på tiltak: Styrking av lærerens språk og praksis i undervisningen er et pilotprosjekt med uttest-

ing av ny modell for lærere med behov for å styrke sine norskspråklige og didaktiske ferdigheter. Utvikling av en tverretattlig modell for ungdom som har fullført, men ikke bestått, videregående opplæring. Modellen består av undervisnings- og veiledningstilbud tilpasset den enkelt- es faglige og sosiale behov. Prosjektet "Fra beste til neste praksis" har som mål å videreutvikle og forbedre barnehagetilbudet i områdesatsingene. Særlig er arbeidet med systematisk styrking av barnas norskspråklige ferdigheter sentralt.

Delprogram for sysselsetting. Mål: Flere skal komme ut i ordinært arbeid, og flere skal få varig tilknytning til arbeidslivet gjennom utvikling av tjenestene innen sysselsettings- og kvalifiseringsfeltet i områdesatsingene. Eksempler på tiltak: Hurtigspor IKEA er et samarbeid mellom IKEA, NAV-Alna og Oslo VO. Deltakerne i prosjektet gjennomfører en intensiv språkopplæring i tre måneder, før de starter i arbeidspraksis hos IKEA i kombinasjon med videre norskopplæring. Datadrevet oppfølging som gir veiledere og ledere et mer sammensatt kunnskapsgrunnlag om brukere på tvers av relevante aktørers datasystemer.. Utvikling av tilpassede videregående opplæringsløp skal hjelpe innvandrere som ikke vil kunne klare å gjennomføre ordinære løp, på grunn av manglende norskerferdigheter og kjennskap til norsk arbeidsliv.

Delprogram for nærmiljø. Mål: Nærmiljøkvaliteter i lokalområder i områdesatsingene skal styrkes, og innsatsen skal bidra til inkluderende lokalsamfunn der flere er aktivt deltakende. Eksempler på tiltak er kartlegging

og analyse av utfordringene i levekårsutsatte områder. Bydelene har utviklet og iverksatt mange prosjekter og tiltak i bydelene knyttet til inkluderende lokalsamfunn og aktiv befolkning, møteplasser innendørs og utendørs, gode og trygge bomiljøer og bærekraftig lokal byutvikling,

Andre statlige virkemidler

I tillegg til områdesatsingene bevilges det også midler til disse temaene over flere departementers budsjetter.

Eksempler er barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, tilskudd til tilbud til barn og unge med behov for langvarig og sammensatt oppfølging, støtte til oppfølgings- og løsfunksjoner til ungdom, mentor- og trainee-ordninger, og støtte til frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører.

SPØRSMÅL NR. 532

Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 19. desember 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at barnevernet og andre norske myndigheter trykker barns rettigheter i tilfeller der barn sendes ut av landet?

BEGRUNNELSE:

Avisen Hammerfestingen har i flere artikler dokumentert at kanskje så mange som 33 barn med somalisk bakgrunn er sendt ut av landet. Barna som tidligere gikk i norske barnehager og skoler ble sendt til Dubai, og sannsynligvis videre.

Ingen synes å vite hvor barna befinner seg nå.

Både lokale myndigheter og IMDi synes i villrede om hva de kan gjøre i slike saker. Det er uklart om barnevernet har opprettet sak.

Svar:

Først vil jeg understreke at det i utgangspunktet er foreldrenes ansvar å ivareta omsorgen for barnet og treffe avgjørelser om hvor barnet skal bo. Barn over 12 år skal etter barneloven likevel samtykke til å flytte eller ha opphold i utlandet når dette skjer uten at minst én av foreldrene med foreldreansvar er sammen med barnet. Når det gjelder barn som reiser til utlandet, er det derfor først og fremst foreldre som har ansvar for å ivareta barnets rettigheter og behov.

I noen saker kan det være fare for at barn blir etterlatt i utlandet mot sin vilje og utsatt for trusler, frihetsberøvelse, tvangsekteskap eller andre former for vold. Dette er svært alvorlig for dem som rammes. Regjeringen har utarbeidet en handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse for 2017-

2020, Retten til å bestemme over eget liv. Her inngår tiltak som blant annet tar sikte på å klargjøre offentlige myndigheters ansvar og muligheter for å hjelpe barn som er etterlatt i utlandet. Regjeringen har også flere andre prosesser som adresserer tematikken, blant annet særskilte tiltak for å forhindre at barn blir etterlatt i utlandet og tiltak i regjeringens integreringsstrategi 2019-2022 - Integrering gjennom kunnskap.

Jeg har sammen med kunnskapsminister Jan Tore Sanner sendt ut et brev før sommerferien til alle landets kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn for å gjøre ulike tjenester oppmerksomme på at for noen unge kan opphold i utlandet i ferien innebære en fare for å bli etterlatt i utlandet mot sin vilje, utsatt for trusler, frihetsberøvelse, tvangsekteskap eller andre former for vold. I møte med ungdom er det viktig at tjenestene er oppmerksomme på å avdekke bekymring knyttet til utreise og at tiltak må iverksettes dersom bekymringsfulle forhold avdekkes. I brevet presiseres det at når barneverntjenesten mottar en bekymringsmelding om et barn som står i fare for å bli tatt med til utlandet mot sin vilje og utsatt for negativ sosial kontroll, tvang eller vold, må barneverntjenesten på vanlig måte undersøke saken og eventuelt treffe nødvendige tiltak. Slik kan barneverntjenesten bidra til å forebygge og forhindre at barn sendes ut av landet. Det er imidlertid begrenset hva barneverntjenesten kan bistå med når et barn først er etterlatt i utlandet. Barneverntjenesten skal gjennomgå bekymringsmeldinger, og åpne undersøkelsessak, men har i dag ikke en lovfestet plikt til å tilby hjelpetiltak når barn oppholder seg i utlandet. Jeg har imidlertid understreket at barneverntjenesten kan og bør tilby foreldre hjelpetiltak når barn med vanlig bosted i Norge oppholder seg i utlandet og har særlig behov for

hjelp, for eksempel når barn står i fare for å bli utsatt for tvang eller negativ sosial kontroll.

Jeg har vurdert om barneverntjenesten bør ha flere virkemidler for å hjelpe barn som har vanlig bosted i Norge, men som oppholder seg i et annet land. I høringsnotatet til ny barnevernslov foreslår jeg derfor å innføre en plikt for barneverntjenesten til å tilby foreldre hjelpetiltak når et barn med vanlig bosted i Norge oppholder seg i utlandet og har særlig behov for hjelp. En forutsetning er at foreldrene oppholder seg i Norge og at tiltaket kan iverksettes i Norge. Videre må hjelpetiltak rettet mot foreldrene anses som et egnet hjelpetiltak ut fra barnets behov. Barneverntjenesten skal i slike tilfeller gå i dialog med foreldrene og tilby råd, veiledning og eventuelt andre tiltak for å hjelpe barnet. Bestemmelsen vil være særlig aktuell når et barn er sendt ut av landet mot sin vilje og utsettes for negativ sosial kontroll, tvang eller vold, men den er ikke begrenset til disse tilfellene. Departementet arbeider nå med å følge opp høringen og skal etter planen legge frem en proposisjon med forslag til ny barnevernslov våren 2021.

Mitt direktoratet har også utarbeidet veiledningsmaterieell på dette feltet, både en veileder til barneverntjenesten om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold, samt tverretatlige retningslinjer om etterlatte barn. Retningslinjene inneholder informasjon om hvordan ansatte i tjenestene skal identifisere og følge opp utsatte personer, samt hvilke instanser som skal varsles.

Jeg viser også til at regjeringen har foreslått flere endringer i passloven og ID-kortloven, blant annet nye regler om tilbakekall og nektelse av pass og nasjonalt ID-kort med reiserett, jf. Prop. 126 L (2018–2019). Dette gjelder dersom det er grunn til å tro at den mindreårige vil bli utsatt for straffbare forhold i utlandet, eller forhold som kan medføre fare for liv eller helse. Regelendringene vil gjøre det lettere å hindre at barn sendes ut av landet til skadelige forhold i utlandet. Justiskomiteen har nylig avgitt sin

innstilling, jf. Innst. 85 L (2019–2020), og saken ble annen-gangs behandlet i Stortinget 17. desember 2019.

For å styrke kunnskapsgrunnlaget har regjeringen nedsatt en ekspertgruppe som gjennomgår enkeltsaker der unge har blitt etterlatt i utlandet og hvordan de er fulgt opp når de kommer hjem til Norge. Rapport skal foreligge våren 2020. I tillegg har Oslo Economics fått i oppdrag å kartlegge kommuners erfaringer med barn og unge som blir etterlatt i utlandet mot sin vilje, rapporten foreligger i januar 2020. By- og regionforskningsinstituttet NIBR har fått i oppdrag å foreta en helhetlig gjennomgang av de særskilte hjelpetjenestene for personer utsatt for negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse når det gjelder organisering, samhandling med ordinære tjenester, og brukernes erfaringer, rapport skal foreligge i mai 2020.

Jeg minner ellers om at det er utenriktjenesten som gir bistand til norske borgere i utlandet. Ambassadene i Amman, Ankara, Islamabad og Nairobi har spesialut-sendinger med spisskompetanse om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, og æresrelatert vold, såkalte integreringsrådgivere. Spesialut-sendingene bidrar også til kompetanseheving i tjenesteapparatet i Norge gjennom råd og veiledning i enkeltsaker og kompetansehevingstiltak. Utenriktjenestens bistand i utlandet skjer etter retningslinjer for konsulær bistand. Det er viktig å være oppmerksom på at det er begrenset hva norske myndigheter kan bistå med når et barn oppholder seg i utlandet. Utenriktjenesten må forholde seg til vertslandets regelverk, og det er svært varierende om disse gir beskyttelse mot handlinger som er straffbare i Norge. I praksis er det svært krevende å gi bistand i enkelte land, og i noen tilfeller ikke mulig. Det er viktig å være klar over at norske myndigheter fraråder reiser og opphold i noen land, og at norske borgere ikke kan forvente den samme bistanden fra utenriktjenesten i land hvor det er utstedt reiseråd.

SPØRSMÅL NR. 533

Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Elin Tvete

Besvart 19. desember 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Vil statsråden stille krav til type åte som kan benyttes til villsvinjakt for å hindre bruk av bearbeidet mat som åte?

BEGRUNNELSE:

Målsettingen i Handlingsplan mot villsvin 2020-2024 er færrest mulig villsvin på et minst mulig område. Åtejakt er sannsynligvis den mest effektive jaktformen for å op-

pnå dette målet. I Østfold er vi kjent med at det benyttes bearbeidet mat, brød, godteri, sjokolade og søte bakevarer som åte. Dyrene får da i seg store mengder sukker og karbohydrater, som igjen fører til gode vekstvilkår og store kull. Ikke bearbeidet mat, korn, mais og grønnsaker, vil ikke gi like gode vekstvilkår og være begrensende for bestandsveksten.

Svar:

Spørsmålet er oversendt landbruks- og matministeren som rette vedkommende.

Miljødirektoratet og Mattilsynet har nylig lagt fram Handlingsplan mot villsvin 2020-2024, der hovedmålet er minst mulig villsvin i Norge, spredt utover et minst mulig område. Handlingsplanen er nå til vurdering i Landbruks- og matdepartementet og i Klima- og miljødepartementet.

Bruk av åte til villsvin er en effektiv jaktform som vil være viktig for å begrense villsvinbestanden. Føring, der det legges ut større mengder mat med formål å øke overlevelse og reproduksjon til villsvin, er ikke forenlig med målet om færrest mulig villsvin.

Samtidig med utarbeidelsen av handlingsplanen har Miljødirektoratet hatt forskrift om utlegging av åte og føring av vilt på høring med frist 15. oktober, hvor de har foreslått forbud mot føring av villsvin.

Forskrift om utlegging av åte og føring av vilt er fastsatt av Miljødirektoratet 17. desember og trer i kraft fra 1. januar 2020. Følgende fremgår av forskriften § 6:

"§ 6 Føring og utlegging av åte til villsvin

Det er ikke tillatt å føre villsvin.

Til villsvin er det kun tillatt å benytte åte i forbindelse med jakt, felling og fangst. Åte som legges ut til villsvin skal ikke være i større mengde enn at det normalt konsumeres i løpet av et døgnstid."

Denne forskriften regulerer ikke bruk av bearbeidet mat som åte. Jeg mener det er av underordnet betydning hva slags mat som brukes til åte, siden mengden åte som kan brukes er begrenset. Det viktigste er at vi nå får på plass et forbud mot føring av villsvin, siden føring kan bidra til flere villsvin og ikke færre.

SPØRSMÅL NR. 534

Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Elin Tvete

Besvart 19. desember 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Vil statsråden tillate kunstig ikke-fastmontert lys for å holde villsvinbestanden nede?

BEGRUNNELSE:

Villsvin er et nattaktivt dyr som fører til stor skade på åker og avling. Kunstig ikke-fastmontert lys er avgjørende for å forsvare dyrka mark på nattetid.

Svar:

Spørsmålet er oversendt landbruks- og matministeren som rette vedkommende.

Av hensyn til sikker jaktutøvelse åpner ikke viltloven i dag for bruk av kunstig lys. Forbudet fremgår av viltloven § 20 tredje ledd. Det er imidlertid visse unntak fra forbudet. Unntakene omfatter åtejakt på rev når lyskilden er fast montert, ettersøk av påskutt hjortevilt og avliving av vilt som er fanget levende i felle.

Bestemmelsen åpner for at departementet gjennom forskrift kan gi nærmere regler om bruk av kunstig lys i tilfeller som nevnt i tredje ledd. Departementet kan også ved forskrift tillate at kunstig lys benyttes ved åtejakt på andre arter enn rødrev, ved ettersøk av andre arter enn hjortevilt og ved avliving av vilt i andre tilfeller enn nevnt i tredje ledd. I dag er det kun åpnet for bruk av kunstig lys ved åtejakt på jerv.

Miljødirektoratet og Mattilsynet har nylig lagt fram "Handlingsplan mot villsvin 2020-2024". I handlingsplanen foreslås det en rekke tiltak. Ett av disse er bruk av kunstig lys ved åtejakt på villsvin, der lyskilden er fast montert, som for rødrev. Åtejakt er effektivt på villsvin, og bruk av fastmontert kunstig lys på åteplass vil effektivisere villsvinjakta ytterligere.

Miljødirektoratet har som en del av arbeidet med Handlingsplanen satt i gang arbeidet med å lage et forslag om forskriftsregler for bruk av kunstig lys ved åtejakt på villsvin der lyskilden er fast montert. Dette vil jeg følge opp slik at en raskest mulig kan sende en slik regelendring

på høring. I tillegg ønsker jeg at direktoratet skal utarbeide

et forslag om å forskriftsfeste regler for bruk av kunstig lys ved ettersøk av påskutt villsvin.

SPØRSMÅL NR. 535

Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 24. desember 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Trøndelag fylkeskommune setter nå av midler til igangsetting av et planprogram for kartlegging av Trondheimsfjordens økologiske tilstand. Kartlegging av tilstanden i Oslofjorden er allerede gjennomført, med støtte fra Klima- og miljødepartementet.

Vil regjeringen gi tilsvarende støtte i et slikt samarbeidsprosjekt for Trondheimsfjorden?

BEGRUNNELSE:

Trondheimsfjorden er grunnlaget og forutsetningen for trøndersk bosetting og trøndersk kultur. Det er avgjørende for Trøndelag at fjorden holder seg frisk. Derfor haster det å gjennomføre en kartlegging av Trondheimsfjordens økologiske tilstand, som et ledd i langsiktig sikring av vannressursene i regionen.

Fylkestinget i Trøndelag har derfor gjort følgende vedtak:

Rådmannen må snarest sette i gang arbeidet med et planprogram for kartlegging av Trondheimsfjordens økologiske tilstand. Planprogrammet må blant annet inneholde forslag til parametere som må granskes, en oversikt over potensielle samarbeidspartnere, framdriftsplan og en plan for finansiering av arbeidet.

Prosjektet i Oslofjorden er et samarbeid mellom blant annet nasjonalparkene, fylkeskommunene i Vestfold og Østfold og Kongsberg Maritime.

Klima- og miljødepartementet har gitt midler for kartlegging til et marint økologisk grunnkart for sjøbunnen i Ytre Oslofjord.

Svar:

Dette er et godt initiativ som jeg er svært positiv til. Jeg forutsetter at denne kartleggingen vil komplettere arbeidet som gjøres med de regionale vannforvaltningsplanene etter vannforskriften, da det er Fylkeskommunen i Trøndelag som er vannregionmyndighet med ansvar for koordinering av planarbeidet i denne vannregionen.

De inneværende vannforvaltningsplanene for Trøndelag som ble vedtatt i 2016 viser at kunnskapsgrunnlaget, også for Trondheimsfjorden, må styrkes. Klima- og miljødepartementet bevilger derfor årlig en betydelig sum til dette arbeidet. I 2019 ble det bevilget nærmere tre millioner kroner til ytterligere kunnskapsinnhenting, miljøtiltak og styrkingen av den helhetlige vannforvaltningen for Trøndelag. Denne finansieringen har jeg foreslått å opprettholde og styrke i 2020.

Vannforvaltningsplanene som er landsdekkende er nå under rulling. Oppdaterte planer for perioden 2022-2027 skal vedtas av fylkestingene i løpet første halvår 2021 og godkjennes av Klima- og miljødepartementet før utgangen av samme år. Arbeidet som ledes av Trøndelag fylkeskommune involverer alle sektormyndigheter og berørte kommuner, samt næringsinteresser og miljø- og brukerorganisasjoner. Som en del av rullingene oppdateres kunnskapsgrunnlaget i løpet av januar 2020. Denne oppdateringen vil gi oss en fersk oversikt over tilstand, påvirkning og mulige forbedringstiltak, samt eventuelt behov for ytterligere kunnskapsinnhenting.

SPØRSMÅL NR. 536

Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Steinar Karlstrøm

Besvart 18. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva er totalt investeringsbehov/vedlikeholdsetterslep pr. desember 2019 på alle dagens statlige fiskerihavner, spesifisert hvor hver havn, summert for hvert fylke (de 11 fra 2020) og totalt for hele landet?

BEGRUNNELSE:

Viktig info ved overføring av fiskerihavner fra stat til fylkeskommunene.

Svar:

Kystverket har fram til no eigd om lag 300 kaiar og 800 moloanlegg, som er fordelt på om lag 500 fiskerihavner.

Kystverket har oversikt over vedlikehaldsbehov på landsbasis og fordelt på kvar fylkesregion, men Kystverket har ikkje liggande lett tilgjengelege tal for kvart enkelt anlegg som dei eig i dei om lag 500 fiskerihavnene.

Kystverket gjennomfører drifts- og vedlikeholdsgjøper med utgangspunkt i rullerande fireårsplanar, som blir justert med dei årlege budsjetta. Behova blir registrert

gjennom eiga kartlegging og gjennom tilbakemeldingar frå brukarane. Over perioden 2006-2018 har Kystverket totalt gjennomført større og mindre vedlikeholdstiltak på nærmare 150 anlegg, med ein samla kostnadsramme på om lag 350 mill. kroner. Dette gir eit snitt på om lag 27 mill. kroner pr. år til vedlikehald av Kystverket sine fiskerihamneanlegg.

Det blei i 2014 utarbeidd ei samla oversikt over det tekniske vedlikeholdsetterslepet for Kystverket sine kaiar og moloanlegg. Denne oversikta er basert på tidlige kartleggingar av kaiar over perioden 2012-2015 og moloanlegg over perioden 2004-2007. Desse undersøkingane viser eit samla teknisk vedlikeholdsetterslep på om lag 660 mill. kroner, jf. tabell 1.

I forbindelse med overføringa av fiskerihamneanlegg til dei nye regionane har desse talla også blitt lagt fram for fylkeskommunane.

Vidare er det viktig å gjere oppmerksom på at det tekniske vedlikeholdsetterslepet nødvendigvis ikkje atterspeglar det faktiske behovet, då mange av anlegga ikkje er i bruk eller har den same funksjonen som dei opphavleg var tiltenkt.

Tabell 1: Oversikt teknisk vedlikeholdsetterslep i undersøking frå 2014.

Tal i 1000-kr

FYLKER	TEKNISK VEDLIKEHOLDSETTERSLEP		
	Kaier	Molo	SUM
Troms og Finnmark	40 000	93 000	133 000
Nordland	55 000	156 000	211 000
Trøndelag	35 000	45 000	80 000
Møre og Romsdal	33 000	53 000	86 000
Vestland	35 000	37 000	72 000
Rogaland	10 000	21 000	31 000
Agder	20 000	11 000	31 000
Vestfold og Telemark	6 000	2 000	8 000
Viken	5 000	4 000	9 000
SUM	239 000	422 000	661 000

Frå og med 1. januar 2020 har Kystverket ikkje lenger det ansvaret for fiskerihamneforvaltninga som dei tidlegare har hatt. Kystverket vil vedlikehalde anlegg som fortsatt er i statleg eie, men vil ikkje foreta nye investeringar. Kystverket har difor ikkje oversikt over investeringsbehov i fiskerihamnene ut over dei behova som kjem fram av Nasjonal transportplan 2018-2029.

Stortinget har i behandlinga av Prop. 84 S (2016-2017) Ny inndeling av folkevalt regionalt nivå vedtatt at dei nye

fylkesregionane skal overta eigarskapen og forvaltningssansvaret for fiskerihamneanlegg frå 1. januar 2020, og at dette skal skje gjennom avtalar med kvar fylkeskommune. Det er vidare lagt til grunn at Samferdselsdepartementet sine budsjettmidlar til statlige fiskerihamneanlegg og tilskotsordninga til kommunale fiskerihamneanlegg vil bli del av rammetilskotet til fylkeskommunane, etter at dei nye fylkesregionane tek over eigarskap og forvaltning-

sansvar frå staten. Vedlikehaldsetterslep i regionen er ein av nøklane i den regionvise fordelinga av midlane.

Vidare har eg tillit til at fylkespolitikarane vil gjere dei rette prioriteringane når dei no får overført fiskerihamne-

midlar over ramma,, i tråd med intensjonen i regionreforma og Stortinget si handsaming av denne.

SPØRSMÅL NR. 537

Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 19. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Fra ulike hold er det lansert forslag om å anlegge et kollektivfelt mellom Kringenkrysset (kryss riksveg 22/fylkesveg 170) og dagens Fetsund bru, slik at busser kan komme raskere frem.

Er dette vurdert fra vegmyndighetene, hvordan vurderer statsråden situasjonen, og vil han foreta seg noe for å få på plass et slikt kollektivfelt?

BEGRUNNELSE:

Ny bru på riksveg 22 over Glomma på Fetsund i Akershus lar vente på seg. I mens øker køene og pendlerne blir mer og mer frustrerte. Siden det ikke finnes omkjøringsveger står bussene i samme kø som privatbilene.

Svar:

Statens vegvesen gjer kontinuerlege vurderingar av tiltak som kan betre framkomsten aust for Fetsundbrua i rushtid. I tråd med Nasjonal transportplan 2018-2029 planlegg Statens vegvesen ny firefelts veg over Glomma. Da vil det bli vesentleg høgare kapasitet enn i dagens vegsystem og dei problema vi ser i dag med trafikkavvikling vil forsvinne.

Etter at rv 22 var ferdig bygd som firefelts veg mellom Lillestrøm og Gardervegen (Fetsund) i 2015, blei det i 2016 etablert ei ny rundkøyring til erstatning for eit signalregulert kryss på rv 22 vest for Glomma. Rundkøyringa vest for Glomma har medverka til noko betre trafikkavvikling i krysset og trafikkflyt i området. Effekten er likevel ikkje stor nok til at ein har fått betydeleg reduksjon i problema med trafikkavvikling på rv 22. I 2018 ble det etablert eit kort filterfelt for buss og det blei teke i bruk ein ny haldeplass rett aust for dagens bru, slik at bussane ikkje må køyre av rv 22 for å plukke opp passasjerar. Statens vegvesen seier at eit kollektivfelt mellom Kringenkrysset og rundkøyringa aust for Glomma er mogleg reint teknisk,

men at det vil krevje omfattande inngrep i sideterreng. Tiltaket vil derfor vere kostbart og krevjande, samt gi omfattande trafikale utfordringar i ein anleggsperiode. Eit slikt tiltak vil krevje ein eigen planprosess og finansiering. I lys av planane for ny firefelts veg, er det ikkje utarbeidd planar eller kostnadsoverslag for kollektivfelt i dette området (rv 22/fv 170).

Kommunedelplanen for ny Glommakryssing er sendt til Fet kommune for sluttbehandling. Fet kommune blir slått saman med Skedsmo og Sørums kommunar frå 1. januar 2020. Planen vil behandlast våren 2020 i nye Lillestrøm kommune. Deretter kan arbeidet med regulering kome i gong.

SPØRSMÅL NR. 538**Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 20. desember 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smnes Tybring-Gjedde****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden beredskapen ved ulykker i tilknytning til transport av gass på veg, hvilke planer finnes for å bedre beredskapen, og når vil tiltak bli iverksatt?

BEGRUNNELSE:

Fra ulikt hold i transportbransjen er beredskapen ved ulykker i tilknytning til transport av gass på veg tatt opp. Det trengs enheter med utstyr og kompetanse som kan bistå lokalt brannvesen med opplæring og som kan rykke ut med materiell når det er nødvendig. I lengre tid er det fra myndighetenes side jobbet med å få på plass beredskaps-sentra med kompetent mannskap og materiell, men dette er ikke iverksatt.

Svar:

Kommunene skal i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven § 9 gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brann- og redningsvesenet blir best mulig tilpasset de oppgavene de kan bli stilt ovenfor. Transport av gass på vei vil blant annet være en risiko som brann- og redningsvesenet må ha oversikt over. Kommunene må ta stilling til om gassulykker på vei skal være dimensjonerende for brann- og redningsvesenet og være et grunnlag for organisering, utrustning og bemanning. Ryggraden i kjemikalie- og eksplosivberedskapen på lokalt nivå er brann- og redningsvesenet, ambulansetjenesten, politiet, kommunene, og lokalt industrivern ved de virksomhetene som har en slik ordning.

Brann- og redningsvesenet er en god lokal beredskapsressurs med kort innsatstid og god grunnkompetanse på primæroppgavene. Store hendelser på dette området er sjeldne, og det er ikke realistisk at alle brann- og redningsvesen skal opparbeide seg god nok kompetanse og erfaring alene, eller anskaffe eget utstyr til å håndtere slike hendelser. Det vil være variasjon i spesialkompetanse og spesialutstyr knyttet til for eksempel ulykker med gass på veg. Det er derfor viktig at man spiller på den kunnskapen og alle de beredskapsressursene som finnes totalt sett, herunder i større brann- og redningsvesen, industrivern og vertsbrannvesen i de interkommunale utvalgene for akutt forurensning (IUA).

I løpet av 2020 skal det utarbeides en felles CBRNE-prosedyre for nødetatene. Dette vil kunne bidra til at ansvarsforhold ved CBRNE-hendelser er avklart og kjent

blant nødetatene, og ikke minst at det er kunnskap om hvilke aktører som kan gi faglige råd ved og under håndteringen av en CBRNE-hendelse, herunder en transportulykke med energigasser.

Videre er det besluttet å etablere et nettverk med deltakere med kompetanse innen kjemikalie- og eksplosivområdet (CE) som allerede i dag har en 24/7-beredskap. Et slikt nettverk vil kunne bidra til generell kunnskapsheving og kjennskap på dette området hos de ulike aktørene. Nettverket vil være en ressurs som skal kunne benyttes av nødetatene i håndteringsfasen.

Når det gjelder henvisningen til myndighetenes arbeid med å få på plass et beredskapsenter vises det til Prop. 1 S (2019-2020) fra Justis- og beredskapsdepartementet hvor det fremgår at departementet anbefaler å styrke kompetansesentrene i justissektoren fremfor å bygge nye for utvikling av samvirke mellom nød- og beredskapsetatene. Det skjer i dag viktig samtrening og kompetanseheving på flere arenaer, i tillegg til aktiviteten på eksisterende kurs- og øvings-senter.

SPØRSMÅL NR. 539**Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Kristine Hallingstad****Besvart 2. januar 2020 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan vil helseministeren sikre at pasientgruppen med medfødt hjertefeil får god nok psykisk oppfølging også i voksen alder?

BEGRUNNELSE:

1 av 100 barn som fødes har en medfødt hjertefeil. I dag når nesten alle voksen alder, takket være god medisinsk oppfølging. Derfor blir det stadig flere over 18 år som lever med en medfødt hjertefeil. Voksne med hjertefeil er en av de raskest økende pasientgruppene i Norge – og i verden. Det er rundt 9000 hjertebarn under 18 år i Norge, og trolig rundt dobbelt så mange over 18 år. Det å ha en medfødt hjertefeil følger pasienten gjennom hele livsløpet. Også i voksen alder kan det føre til nye sykehusopphold og behov for spesialisert behandling. For å gi denne pasientgruppen god og forsvarlig helsehjelp, behøves tverrfaglig kompetanse ikke bare innenfor spesialisert kardiologi og kirurgi, men også kompetanse i psykisk helse for å sikre utredning av og behandling av psykiske vansker. Forskning viser at medfødt hjertefeil og erfaringer fra operasjoner gjør denne pasientgruppen spesielt sårbar for angst, depresjon og traumerelaterte lidelser. Jamfør Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023 skal psykiske helsetjenester styrkes, og «(...) barn og unge og brukere med alvorlige og sammensatte behov vises særlig oppmerksomhet». Innen pediatrien er det i dag et integrert tilbud for langtidssyke og kronisk syke barn. For voksne med medfødt hjertefeil finnes det per i dag ikke noe tilbud for å lette psykisk belastning ved en livslang sykdom.

Svar:

For å besvare representantens spørsmål har departementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst har blant annet ansvar for all kirurgisk og kate-terbasert behandling av barn og voksne med medfødt hjertefeil, som er sentralisert til Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet.

Informasjonen fra Helse Sør-Øst RHF bekrefter at det er et strukturert tilbud til barn og unge med medfødt hjertefeil, slik representanten Hallingstad skriver i sin begrunnelse for spørsmålet. Dette tilbudet omfatter oppfølging av både somatiske og psykiske helseutfordringer. Det er også klare faglige føringer for oppfølging av ungdom som lever med alvorlig hjertesykdom, og for den iblant krevende overgangen fra ungdom til voksen, med større

ansvar for eget liv og helse. I denne perioden overføres også pasienten fra barneavdeling til voksenavdeling. Barnekardiologisk avdeling ved Oslo universitetssykehus har laget en egen veileder for forhold som må ivaretas ved denne overgangen fra barn til voksen.

De fleste voksne med medfødt hjertefeil følges ikke primært opp ved Rikshospitalet, men henvises dit ved behov. Enheten for voksne med medfødt hjertefeil arrangerer kurs for pasienter og pårørende hvor de lærer om psykisk helse. Psykisk helse vektlegges ifølge Helse Sør-Øst også i utdanningen i kardiologi for leger i spesialisering og i utdanningen av spesialsykepleiere. I redegjørelsen fremkommer det at også den voksne pasientgruppen tilbys hjelp for psykiske helseplager på Oslo universitetssykehus i den grad det er mulig. Det skjer enten i poliklinikk eller ved innleggelse. Pasientene henvises ved behov til oppfølging ved lokalt distriktpsykiatrisk senter (DPS) eller hos fastlegen.

Fagmiljøet som er ansvarlig for oppfølging av den kirurgiske behandlingen av voksne med hjertesykdom, har ifølge redegjørelsen stor oppmerksomhet på den psykiske helsen til pasientene. Dette bidrar til at både pasienten selv og andre deler av helsetjenesten er oppmerksomme på den psykiske helsens betydning for livskvalitet og livsmestring. Helse Sør-Øst RHF viser også til den rollen som lærings- og mestringssentrene ved helseforetakene har i å bistå pasienter og deres pårørende med å mestre livet med sykdom.

Psykisk helsehjelp til voksne pasienter med medfødt hjertesykdom vil i stor grad ivaretas av fastleger som vurderer behov for behandling ved DPS eller hos praktiserende spesialister, slik som for den øvrige voksne befolkningen. LHL-sykehuset, som er en del av ordningen med fritt rehabiliteringsvalg, gir også tilbud til pasienter med psykiske problemer etter operasjon for medfødt hjertesykdom. Rehabiliteringstilbud til pasienter med medfødt hjertesykdom gis også ved en rekke andre private rehabiliteringsinstitusjoner som er med i fritt rehabiliteringsvalg.

SPØRSMÅL NR. 540**Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 18. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Forslag til reguleringsplan for fellesprosjektet E16 og Ringeriksbanen ble oversendt KMD i sommer, men fortsatt foreligger ikke planvedtak fra regjeringa.

Er det riktig som noen rykter sier at det er stasjonsløsningen i Hole som er for komplisert og dyr, eller skyldes forsinkelsene at regjeringa er i ferd med å innse at et trasévalg med sterke negative konsekvenser for sjukeheimen i Hole og et av Norges viktigste våtmarksområder, medfører uakseptabelt store menneskelige, økologiske og økonomiske konsekvenser?

Svar:

Regjeringa gir høy prioritet til planlegginga av fellesprosjektet Ringeriksbanen/E16 Høgstet-Hønefoss. I statsbudsjettet for 2020 er det difor foreslått 528 mill. kroner

til vidare planlegging. Med dette er det samla sett brukt 1,9 mrd. kroner til planlegging av fellesprosjektet.

Planprosessen for Ringeriksbanen/E16 har tatt lengre tid enn ein tidligare rekna med.

Planlegginga og reguleringsplanarbeidet har avdekket risiko for økte kostnader, både for veg- og jernbanedelen av prosjektet. Denne risikoen er no til vurdering i fagetatane. Siste kostnadsanslag for fellesprosjektet er 33,9 mrd. kroner. Dette er 5,5 mrd. kroner, tilsvarende 19 pst., mer enn 28,4 mrd. kroner som framgår av gjeldande NTP.

Eg er oppteken av å ta valg basert på oppdatert informasjon frå fagetatane, slik at vi sikrar ei økonomisk ramme for fagetatane som er forsvarleg, og som legg til rette for ei utbygging av prosjekta som er omtalte i NTP. Dette gjer at vi tek beslutningar på eit forsvarleg fagleg grunnlag, og ikkje basert på rykter slik representanten antyder i sitt spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 541**Innlevert 12. desember 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 20. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Fra 1. juli 2020 skal fordelingen av bruk av personalbillettordningen for jernbaneansatte fordelsbeskattes, også for pensjonistene. Det har Stortinget vedtatt etter forslag fra regjeringen. I november 2019 mottok jernbanepensjonistene informasjon fra Bane NOR om ny rutine for innberetning av den skattemessige fordelingen. Den krever datakyndighet og -bruk på et nivå som er fremmed for mange eldre.

Er statsråden villig til å se på alternative løsninger som er bedre tilpasset pensjonerte jernbanefolks behov?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har mottatt kopi av brev fra Bane NOR, datert 25. november 2019, til pensjonister og enker/enkemenn etter tidligere ansatte. Av brevet framgår det at fysiske reisebevis ikke lenger kan benyttes. I stedet må

den enkelte laste ned Vy-app via "App store" eller "Google play" på mobil eller nettbrett. Mange pensjonister vil trolig oppleve dette kravet som en uoverstigelig barriere, som kan bety at de ikke lenger er i stand til å benytte seg av den personalfordelen som i sin tid ble innført mot tilsvarende reduksjon i lønnskrav.

Digitalisering av offentlig sektor er på mange måter et gode, både for bruker og forvaltning, men ikke alltid for alle brukere, særlig ikke for dem som ikke er digitale. Det gjelder mange eldre, men også en del yngre.

En alternativ måte å sikre Skatteetaten nødvendige opplysninger om fordel som skal beskattes på, kan være å bruke de digitale billettkontrollsystemene som allerede finnes på konduktørenes hånd til en innberetning fra togselskapene, i stedet for fra den enkelte passasjer.

Brevet fra Bane NOR inneholder i tillegg et krav om at den som ønsker å benytte personalrabatten, må melde fra innen 13. desember 2019 og samtidig betale en egenandel

på 250 kroner. Den som ikke melder fra innen denne fristen, mister samtidig retten til å benytte personalrabatt.

Den valgte løsningen er et eksempel på hvordan kravet til "effektivisering" av offentlig sektor først og fremst skyver ansvaret for gode løsninger over fra forvaltningens ansvarsområde og ut til den enkelte bruker. Effektiviseringskravet flyttes fra offentlig sektor og ned til den enkelte bruker, uavhengig av den enkelte brukers fungeringsnivå på digitale medier. Det vil jeg anta er en uheldig utvikling, også sett med statsrådets øyne.

Svar:

Frå 1. juli 2020 blir det innført skatt på føremon når ein nyttar personalbilletten til private reiser på jernbana. Dette er ei fylgje av dei nye reglane for skattlegging av naturalytingar. Dei nye reglane gjeld òg for pensjonistar med personalbillett.

Jernbanedirektoratet har i samarbeid med arbeidsgjevarforeininga Spekter hatt dialog med skattestyresmaktene for å definera krav til registrering av reiser, og innrapportering av skatteføremon for arbeidstakarar og pensjonistar med personalbillett. Konklusjonen er at det må etablerast ei elektronisk billetteknisk løysing, og at reisande med personalbillett må validera billetten sin før dei

nyttar toget til reiser med privat føremål. I praksis skjer dette ved at dei kjøper billett for ei einskild reise eller eit periodekort via ein app til kr. 0,-, og at skattepliktig føremon blir akkumulert i ein personleg profil. Når året er omme, blir akkumulert skatteføremon rapportert til skattestyresmaktene.

Målsetjinga er at flest mogleg skal nytta løysinga med personleg profil i app for å unngå ekstra administrasjon som følgje av dei nye skattereglane. Entur vil likevel tilby ei manuell løysing for dei som ikkje har moglegheit til eller ønskjer å nytta smarttelefon eller nettbrett. Løysinga føreset at billetten tingast via Entur sitt kundesenter i forkant av ei reise, og at billetten blir henta ut via aktivering av reisekort, i form av papirbillett på ein automat eller at den blir sendt på e-post. På enkelte større stasjonar kan dessutan billetten hentast ut via betent billettssal.

For å oppfylle dei nye krava i skattereglane, vil det ikkje lenger vera høve å gå om bord i toget utan validert billett ved bruk av personalbillett til private reiser. Salsterminalane til personalet om bord på toga har ikkje tilstrekkeleg funksjonalitet til å handtera sal av personalbillettar knytt opp mot ein personleg profil som registrerer skatteføremon.

Eg vonar dette vil gje ei god løysing for dei tilsette.

SPØRSMÅL NR. 542

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 17. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Om du kjører en dieselbil gjennom så mange bomsnitt i Oslo du bare klarer i en hel time - midt i rushtiden – koster det deg 24 kroner og 80 øre. En enkeltbillett på bussen, trikken eller t-banen koster til sammenlikning 36 kroner. Altså nesten 70% mer. I Aftenposten 10. desember går det frem at samferdselsministeren vil nekte Oslo kommune å bruke bominntekter på å redusere kollektivprisene.

Mener statsråden at dette er en god miljøpolitikk og en effektiv samferdselspolitikk?

Svar:

Bilistane betaler bompengar når det lokalt er eit ønskje om å finansiere vegbygging raskare. Gjennom åra har det òg vore opna for at bompengar kan brukast til infra-

struktur for kollektivtransport samt til driftstiltak for kollektivtransporten i byområda. Det siste skjedde gjennom ei lovendring i veglova § 27 i 2008 på bakgrunn av eit lokalpolitisk ønskje frå Oslo og Akershus.

Det er eit fylkeskommunalt ansvar å finansiere drift av lokal kollektivtransport. Bruk av bompengar til slike driftstiltak skal i så fall vere eit supplement og føre til ei utviding av tilbodet, og den fylkeskommunale innsatsen skal ikkje kunne reduserast tilsvarende. Dette går fram av Ot.prp. nr. 15 (2007-2008) som er grunnlaget for lovenndringa. Det går vidare fram at bompengar kan nyttast til driftstiltak for all rutegåande kollektivtransport i eit byområde, inkl. jernbane.

Omgrepet 'driftstiltak' er ikkje nærare presisert, men intensjonen med å kunne bruke bompengar til dette formålet er å kunne gi ei reell styrking av kollektivtilbodet. Dette ble nærare tolka i eit brev av 19. mars 2010 frå

Samferdselsdepartementet til Oslo og Akershus der det blir slått fast at føremålet med å bruke bompengar til driftstiltak har vore å kunne gi eit styrka kollektivtilbod – som t.d. hyppigare frekvens, auka rutetilbod og auka kjøp av materiell. Det går fram at det vil ikkje kunne akseptertast å bruke bompengar til å finansiere takstendringar på kollektivreiser, dersom reduksjonen i takstane er eit sentralt element. Takstreduksjon blei ikkje vurdert som eit utvida eller kvalitativt betre tilbod. Dette er ei tolking av

regelverket som i si tid blei lagt til grunn av ei raudgrøn regjering, og dette er ei forståing som eg fullt ut støttar.

Eg vil vidare understreke at eg ser stor verdi i eit godt kollektivtilbod. Regjeringa har ei offensiv satsing på kollektivtransport, både gjennom styrking av norsk jernbane og ein historisk stor finansiell støtte til storbyområda. Nettopp derfor har eg i eit nyleg brev til Oslo og Akershus kome med eit tilbod på eit betydeleg auka statleg tilskot for både å redusere bompengane, auka kollektivtilbod og reduserte billettprisar. Dei treng berre å takke ja.

SPØRSMÅL NR. 543

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 19. desember 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hvordan sikres det at det henvendelser i lys av Nav-skandalen (blant annet 1700 telefoner) til Navs kontaktsenter og andre kontaktpunkter ikke fører til at Nav blir mindre tilgjengelig for de som trenger kontakt med Nav?

BEGRUNNELSE:

I VG 29. november 2019 er det en sak om Navs innsatsteam som arbeider som er satt ned for å gå gjennom og tilbakebetale de som er rammet av den såkalte NAV-skandalen. Videre fremkommer det i saken at NAV har oppfordret de som tror de kan være berørt av NAV-skandalen til å ta kontakt. Nav oppgir at det er omtrent 1700 mennesker som har ringt, og at innsatsgruppen har vurdert en tredjedel av de henvendelsene som har kommet derfra. Det er ikke innsatsgruppen som mottar disse telefonene i første linje.

Svar:

Som representanten tidligere er gjort kjent med gjennom mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 497/2019, er det viktig for meg at den ekstrainsatsen som nå er satt inn for å rydde opp i feilaktig praktisering av adgangen til å motta sykepenges, arbeidsavklaringspenges og pleiepenges ved midlertidig opphold i et annet EØS-land, ikke skal gå ut over den ordinære driften til Arbeids- og velferdsetaten. Regjeringen foreslo derfor å styrke etaten med 40 mill. kroner ekstra for 2020, noe som Stortinget sluttet seg til. Dette vil gi etaten mulighet til å planlegge med høyere kapasitet enn opprinnelig lagt til grunn for 2020.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser om at de ikke har indikasjoner på at feil praksis i EØS-saker har ført til økte ventetider ved Nav-kontorene. Ventetiden ved NAV Kontaktsenter har vært noe høyere enn normalt som følge av EØS-saken. Lengre ventetid skyldes økt pågang fra brukere som er direkte berørt av feil praksis i EØS-saker og at flere brukere med ytelse fra Nav henvender seg med spørsmål om kommende reiser til utlandet. I tillegg har veilederne ved NAV Kontaktsenter generelt sett brukt lengre tid på henvendelsene, både for å sikre god informasjon og for å trygge brukerne. Arbeids- og velferdsdirektoratet følger situasjonen ved NAV Kontaktsenter tett og opplyser om at budsjettet til NAV Kontaktsenter vil bli styrket i 2020.

SPØRSMÅL NR. 544**Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 6. januar 2020 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Med utgangspunkt i forslaget til Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023, hva er regjeringens plan for når et nytt akutt- og intensivbygg ved Sørlandet sykehus HF i Kristiansand skal være på plass?

BEGRUNNELSE:

I forslag til ny Nasjonal helse- og sykehusplan for 2020-2023, skriver regjeringen under kapittel 12.4 «Investeringer for perioden 2020-2024» om prosjekter med en investeringskostnad på 52 milliarder i Helse Sør-Øst. Her listes det opp konkrete prosjekter som utgjør disse investeringene. Dette gjelder både prosjekter som er under gjennomføring og med vedtatte lånerammer, og prosjekter som er under planlegging.

Deretter skriver man i stortingsmeldingen at: «Det ligger også flere prosjekter i helseforetakenes økonomiske langtidsplaner som planlegges gjennomført. Disse prosjektene avhenger dels av fremdriften i andre prosjekter og dels av planlagt resultatutvikling.» Her listes det opp en rekke prosjekter, et av de er nytt akuttbygg ved Sørlandet sykehus HF.

Gjennom flere år har det vært jobbet for å få på plass et nytt intensiv- og akuttbygg ved Sørlandet sykehus i Kristiansand. 21.juni 2018 uttalte sjefen for akuttmottaket til Fædrelandsvennen at «Vi trenger nye lokaler i både akuttmottak og på intensiv i dag.» Hun viste videre til at hele sykehusledelsen er veldig bekymret for pasientsikkerheten med de lokalitetene man har til akuttmottaket og intensiv i dag.

Sørlandet sykehus opplever for tiden en svært stram økonomisk situasjon, og administrerende direktør ved sykehuset varslor at man må spare 200 millioner. Med de nåværende økonomiske rammene fra regjeringen, blir det krevende å få til både nødvendige investeringer, som nytt akutt- og intensivbygg, samtidig som dette ikke skal gå utover annen drift ved de tre sykehusene til Sørlandet sykehus.

I den nye helse- og sykehusplanen til regjeringen får man inntrykk av at det er helt uvisst om og når det vil komme på plass nytt akutt- og intensivbygg ved Sørlandet sykehus HF i Kristiansand. Det vil derfor være nyttig om helseministeren kan avklare hvordan dette skal oppfattes i tilknytning til den nye helse- og sykehusplanen.

Svar:

De regionale helseforetakene har et helhetlig ansvar for investeringer og drift. Det er de regionale helseforetakenes planer som er gjengitt i Nasjonal helse- og sykehusplan. De regionale helseforetakene går igjennom og oppdaterer årlig sine planer i forbindelse med utarbeidelsen av sine økonomiske langtidsplaner.

Helse Sør-Øst viser til at nytt akuttbygg ved Sørlandet sykehus HF er blant de prioriterte prosjektene i Helse Sør-Øst sin økonomiske langtidsplan for 2020-2023. Det vil si at dette er et prosjekt som Helse Sør-Øst planlegger skal starte opp innenfor langtidsplanperioden. Helse Sør-Øst opplyser at akuttbygget ligger inne med planforutsetning om oppstart av prosjektinnramming i 2021, og oppstart forprosjekt etter at nybygg for psykisk helsevern i Kristiansand er ferdigstilt. Sistnevnte ligger inne med en byggeperiode til og med 2022. Tidligfaseutredning av nytt akuttbygg ved Sørlandet sykehus HF har ikke startet, og oppstart prosjektinnramming må godkjennes av Helse Sør-Øst RHF. Det skal også gjøres nærmere vurderinger knyttet til prosjektets og helseforetakets bæreevne i tidligfaseutredningen. Det er også lagt til grunn forutsetninger om lån til prosjektet over statsbudsjettet.

Helse Sør-Øst RHF viser til at Sørlandet sykehus HF har iverksatt en rekke tiltak fra 2018/2019 for å kunne håndtere utfordringene knyttet til akuttmottaket i Kristiansand. Dette inkluderer blant annet bygningsmessige tiltak, tiltak for å styrke bemanning og kompetanse og driftsmessige forbedringer. Helse Sør-Øst viser til følgende tilbakemelding fra Sørlandet sykehus HF:

«I 2018/19 er det gjennomført en rekke tiltak, etter at pasientsikkerhetsrisikoen i akuttaksen høsten 2017 ble vurdert som uforsvarlig høy. Det ble satt opp et modulbygg på 200 m², som inneholder bl.a. skadepoliklinikk og et nytt stort undersøkelsesrom som brukes av akuttmottaket. Observasjonsposten tilknyttet akuttmottaket ble nedlagt og ombygd, for å gi plass til noen flere overvåkningsenger. Overvåkningsarealet ble oppgradert med moderne overvåkningsutstyr, bedre skjerming av pasientene, HC-toalett og nødstrøm. Akuttmottaket fikk 2 nye sykepleierårverk i 2018, og har bedt om en videre økning i 2020 (ikke innvilget p.t.). Skadepoliklinikken ble forsterket med ortoped på dagtid. Vaktrommet/ arbeidsrommet for leger i akuttmottaket er fortsatt altfor lite, og det er vanskelig å finne areal til en svært påkrevd utvidelse.

Dedikerte og kompetente medarbeidere i front er avgjørende for god pasientsikkerhet. Kirurgisk vakt har i 2019 dubler LiS-sjiktet deler av døgnet (høyaktivitet). Medisinsk avdeling har i flere år hatt dobbelt LiS-sjikt 24/7. Begge avdelinger bruker erfarne LiS i første linje i akuttmottaket. SSK har i 2019 fått godkjent 2 akutt- og mottaksmedisinere, og har søkt om å bli utdanningsinstitusjon for denne spesialiseringen. Det

arbeides for å øke bemanningen av akuttmedisinere, for å sikre kompetanse i front større deler av døgnet. Det legges stor vekt på regelmessig teamtrening og simuleringstrening, og akutt-mottaket er landsledende på simuleringsovelser.

Det er utarbeidet plan for høy aktivitet for både akutt-mottaket og for intensiv. Klinikken etablerte i 2019 2 nye inter-

mediærplasser, og forsterket intensivenheten med i underkant av 6 spesialsykepleierårsverk. Legetjenesten blir i 2020 forsterket med en lungespesialist knyttet til intensiv/intermediærfunksjonene. Det er utarbeidet planer for ytterligere en intensivplass og to intermediærplasser, men disse tiltakene er satt på vent av økonomiske årsaker, i påvente av pågående analysearbeid i SSHF.»

SPØRSMÅL NR. 545

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 19. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Pelle politibil er blitt alvorlig syk og trenger reparasjon. Det er forståelse for at dette ikke er en kjerneoppgave for politiet og at en ønsker å prioritere ressursene til andre oppgaver. Det er likevel svært mange som ønsker å bidra.

Vil justisministeren legge til rette for at Pelle politibil kan få nødvendig behandling med midler som stilles til rådighet av andre?

Jeg er derfor godt fornøyd med at denne saken har funnet sin løsning.

BEGRUNNELSE:

Pelle politibil har vært en viktig ambassadør for politiet i mange år og mange har vokst opp med Pelle. Det er derfor et stort engasjement nå når det er blitt kjent at Pelle trenger reparasjon for å unngå avskilting.

I følge oppslag i media er det ikke mulig for politiet å ta imot gaver. Onsdag uttalte Åge «Onkel Richard» Magnussen at Pelle tidligere har vært syk, den gang på 90-tallet. Da måtte de søke om dispensasjon for at private skulle få bidra til reparasjoner, og et bilverksted sørget for nødvendige reparasjoner.

Svar:

Jeg er glad for å kunne meddele at Pelle Politibil skal bli frisk igjen. Politimesteren i Nordland opplyser at politidistriktet vil inngå en avtale med den ideelle organisasjonen Salten motorhistoriske forening om at de skal utføre arbeidet på Pelle, og at politidistriktet selv vil dekke utgiftene til nye deler.

Pelle Politibil er en sentral figur for barn i Norge, og har vært det i snart to generasjoner. Han har også vært en viktig del av identiteten til politiet i Nordland, og i Norge for øvrig.

SPØRSMÅL NR. 546**Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 18. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Viser til spørsmål 393 (2019-2020). Tidligere justisminister Wara sa i 2018 at det var "et kjempeproblem" å få tvangsreturnert irakere.

Har den situasjonen forandret seg nå, og er de 7 som er tvangssendt tilbake til Irak kurdere som er sendt til Nord-Irak, hva var formålet med besøket fra irakiske myndigheter som var i Norge for to uker siden, hvorfor måtte de irakiske innsatte på Trandum møte dem og hvordan vurderer regjeringen sikkerhetssituasjonen i Irak på nåværende tidspunkt for returnerte asylsøkere?

Svar:

Som jeg viste til i mitt svar på spørsmål 393 (2019 – 2020), inngikk Norge og Irak en avtale (MoU – Memorandum of Understanding) om retur i 2009. Avtalen åpner for tvangsmessig retur av irakiske statsborgere til Irak, og vi forholder oss til denne. Selv med en avtale på plass, kan

imidlertid tvangsretur være vanskelig å gjennomføre – også til Irak.

Formålet med besøket fra irakiske myndigheter det vises til i spørsmålet var blant annet å verifisere identiteten til irakere internert på Trandum. Dette er nødvendig for at irakiske sentralmyndigheter skal kunne akseptere tvangsretur. Samtlige som har blitt returnert med tvang fra Norge til Irak i 2019 har vært kurdere og blitt returnert til Nord-Irak.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler enkeltsaker etter utlendingsloven. I saksbehandlingen gjøres det konkrete vurderinger av sikkerhetssituasjonen i landene det er aktuelt å returnere asylsøkere til, blant annet Irak. Utlendingsforvaltningens enhet for landinformasjon, Landinfo, bidrar med relevant landinformasjon til både UDI og UNE. Landinfo har sitt hovedfokus på menneskerettighetssituasjonen i land Norge mottar flyktninger og asylsøkere fra. Jeg har tillit til at utlendingsforvaltningen foretar vurderinger i asylsaker på en forsvarlig måte basert på oppdatert informasjon.

SPØRSMÅL NR. 547**Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 18. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Flere personer er dømt og har sonet fengselsstraff pga. en feiltolkning av flyktningkonvensjonen, noe Høyesterett påpekte i 2014. Det gjaldt personer som søkte om asyl med falske id-dokumenter. Advokater sier til TV2 at mange kan ha sonet fengselsstraff uriktig, som i Nav-saken. Personene det gjelder er ikke kontaktet og feilen ikke rettet opp, noe som er i strid med rettsstatsprinsipper.

Vil statsråden sikre at de som uriktig er blitt dømt, får saken omgjort og sikre at praksisen heretter følger flyktningkonvensjonen?

BEGRUNNELSE:

Flere jurister sa i går (10.12) til Tv2, <https://www.tv2.no/a/11049557/>, at det er grunn til å tro at antallet fengselsstraffer i disse sakene er på linje med antallet i Nav-saken. I 2014 slo Høyesterett fast at den norske praksisen rundt å straffeforfølge flyktninger som kom til Norge med falske dokumenter og ikke «straks» opplyste om dette, var i strid med flyktningkonvensjonen. For ifølge konvensjonen skal en flyktning, dersom visse vilkår er oppfylt, ikke straffes for ulovlig innreise når dette regnes som nødvendig. Vedkommende må da gi beskjed om dette «without delay», heter det i den engelske versjonen. Riksadvokaten endret kort tid etter høyesterettsdommen sine retningslinjer, og forståelsen av «without

delay» ble endret fra «straks» til «uten ugrunnet opphold». Men Riksadvokaten instruerte ikke politi og påtalemyndighet til å ta tak i saker der personer allerede hadde sonet fengselsstraffer på grunn av den norske feiltolkningen. Leder av ICJ Norge, jusprofessor Terje Einarsen har i brev til Riksadvokaten bedt Riksadvokaten om å instruere politi og påtalemyndighet om å gå gjennom gamle saker som gjelder flyktningers angivelige ulovlige innreise til Norge. Han sier også: "I tillegg har vi fått indikasjoner på at politi og påtalemyndighet har fortsatt å tolke flyktningkonvensjonens straffefrihetsregel feil og i en del tilfeller regelrett oversett bestemmelsen." Dette er alvorlig og kan få veldig alvorlige konsekvenser for de som rammes og dette må det ryddes opp i.

Svar:

Ansvar for behandling av enkeltsaker på straffesaksfeltet ligger til påtalemyndigheten under ledelse av Rik-

sadvokaten. Det er således påtalemyndigheten som må vurdere gjenopptakelse av rettskraftig avgjorte saker.

Riksadvokaten har opplyst at man som følge av henvendelsen fra ICJ nå vurderer om det er noe som kan og bør gjøres for ytterligere å følge opp denne type saker, ut over det som ble gjort i 2014. I etterkant av Høyesteretts avgjørelse 24. juni 2014 endret Riksadvokaten sine relevante retningslinjer for å reflektere Høyesteretts avgjørelse.

Riksadvokaten vil vurdere om det bør tas skritt for å forsøke å identifisere eventuelle rettskraftige dommer som kan bygge på feil rettsanvendelse. Det vil også bli vurdert om det bør iverksettes tiltak for å sikre nødvendig oppmerksomhet i politiet og i påtalemyndigheten om forståelsen av flyktningkonvensjonen artikkel 31, og hvilke tiltak som i så fall er hensiktsmessige.

SPØRSMÅL NR. 548

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 20. desember 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Viser til forslag om endring i friskolelova om realkompetansevurdering og åpning for unntak.

Hvilke andre løsninger for realkompetansevurdering er utredet, hvordan er disse utredet, og når er endelige forslag til endringer tenkt framlagt for Stortinget?

Svar:

Realkompetansevurdering er et viktig virkemiddel som gir voksne adgang til å få formell dokumentasjon av sine kunnskaper og ferdigheter, uavhengig av på hvilken måte de er oppnådd. På bakgrunn av blant annet tilbagemeldinger fra friskolenes organisasjoner har departementet utredet om kravet i friskoleloven § 3-1 om at voksne søkere skal realkompetansevurderes før inntak til videregående opplæring ved en friskole virker etter sin hensikt, eller kan være et hinder for at voksne søker seg til videregående opplæring.

Voksne elever i friskoler kan deles inn i to grupper – voksne med og uten rett til videregående opplæring. Voksne uten rett til videregående opplæring kan tas inn

som elever ved friskoler som tilbyr særskilt tilrettelagt opplæring for funksjonshemmede og ved visse andre friskoler som er listet opp i forskrift til friskoleloven.

Jeg vil vise til at voksne som søker inntak på en friskole ofte ønsker seg inn på én spesifikk skole som har et fagtilbud som svarer til den voksnes behov og opplæringsmål. Disse voksne vil ofte ikke ha ønske om eller behov for en fullstendig realkompetansevurdering. Jeg viser videre til at voksne søkere til friskoler på grunn av sin elevstatus bare kan tas inn i fag de ikke har fra før. Dette innebærer også at den voksne kan ta deler av fag. Krav om en total realkompetansevurdering kan derfor i noen tilfeller innebære unødig ressursbruk.

Jeg er opptatt av at voksne ikke bør bli stanset av unødige hindre på veien mot videregående opplæring. Regelen i friskoleloven som setter et absolutt krav om realkompetansevurdering før inntak kan være et slikt hinder. Dette gjelder særlig for voksne som ikke har rett til videregående opplæring og dermed heller ikke har rett til å bli realkompetansevurdert.

Dette er bakgrunnen for at departementet i høst har hatt på offentlig høring et forslag om å endre friskoleloven § 3-1 slik at det åpnes for at departementet i forskrift kan

gi unntak fra kravet om realkompetansevurdering. Departementet går nå gjennom høringsuttalelsene, og vil gjøre nødvendige utredninger på grunnlag av disse. Jeg tar sikte på å legge frem endelige forslag til lovendringer i en lovproposisjon til Stortinget i vårsesjonen 2020.

Jeg vil til slutt understreke at siden forslaget går ut på å gi departementet hjemmel til i forskrift å gi unntak fra kravet om realkompetansevurdering, vil videre utredninger – forutsatt Stortingets tilslutning til forslaget – bli foretatt i som ledd i arbeidet med forskriftsbestemmelser.

SPØRSMÅL NR. 549

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 19. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

E16 Fagernes-Hande falt ut av NTP 2018-29.

Kan Statens vegvesen ta i bruk planleggingsmidlene de disponerer til å prosjektere, om de finner rom for det?

Svar:

Prosjektet E16 Fagernes-Hande i Oppland er ikke prioritert i Nasjonal transportplan (NTP) 2018-2029. For å sikre ein mest mogleg effektiv og målretta bruk av planleggingsressursane er det i utgangspunktet berre prosjekta som er prioriterte i NTP som blir vurderte for detaljplanlegging. Arbeidet med revideringa av NTP for perioden 2022-2033 pågår.

SPØRSMÅL NR. 550

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 20. desember 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Er finansministeren enig i at det er behov for å styrke kapasiteten ved grensekontrollen i Hedmark og vil hun vurdere opprettelse av en norsk tollstasjon på Magnor?

BEGRUNNELSE:

I debatten om toll i Stortinget 13. desember stilte jeg finansministeren spørsmål om fravær av norske tollmyndigheter langs svenskegrensen i Hedmark. Spørsmålet ble ikke besvart. Landets nest største grensepassering finner vi i Kongsvingerregionen. I tillegg håndterer Kongsvinger Tollområde 28 av landets 62 grenseoverganger, samt at Stockholmstoget snart kommer med 16 passeringer daglig. I dag er det ikke et eneste bemannet tollkontor

på norsk side i Hedmark. Ved Magnormoen som er den nest største grenseovergangen har myndighetene overlatt kontrollen av grensen til de svenske tollmyndighetene i Eda, som har åpent kun innenfor normal kontortid.

Svar:

Stortingsrepresentanten Sandtrøen viser i spørsmålet til at Tolletaten har "overlatt kontrollen av grensen til de svenske tollmyndigheten i Eda, som har åpent kun innenfor normal kontortid". Begge disse premisene er feil.

For det første: På grenseovergangen på Magnor (Rv2) utfører svenske tollmyndigheter ekspedisjonsoppgaver for både svenske og norske tollmyndigheter på Eda. Dette tollstedet har åpent hele døgnet, hele uken, altså godt

utover det som vanligvis anses som "normal kontortid". Grensetollsamarbeidsavtalen mellom Norge og Sverige/EU dekker både ekspedisjon av varer og kontrollsamarbeid. Fordeling av ekspedisjonsoppgavene mellom Norge og Sverige er en vanlig ordning, basert på denne avtalen, som benyttes på de fleste grenseovergangene. Samarbeidet gjør det også enklere for næringslivet, som blant annet slipper å stoppe både før og etter grensepasseringen. Tolletaten oppfatter at samarbeidet med svensk toll fungerer godt og imøtekommer næringslivets behov.

For det andre: Tolletaten i Norge har ikke overlatt kontrollen på Magnormoen til sine svenske kollegaer, selv om ekspedisjonsoppgavene gjøres på svensk side. På Magnormoen har Tolletaten en stor (1400 m²) og moderne kontrollhall, som ble åpnet i 2011. Kontrollstasjonen bemannes av tollere fra Kongsvinger og kontrollinnsatsen fordeles mellom de ulike grenseovergangene, der Magnormoen utgjør en vesentlig del av oppgaveporteføljen, basert på Tolletatens egne risikovurderinger.

Hedmark fylke har om lag 350 kilometer grense mot Sverige og 38 grenseoverganger med varierende trafikkbelastning. Det er ikke realistisk å ha fast bemanning på mer enn et fåtall av disse grenseovergangene. Tolletaten har derfor fått anledning til å benytte skiltlesende kameraer (ANPR) og blåløs, for i større grad være i stand til å drive såkalt "mobil kontroll". Informasjon fra kameraene gir etaten bedre grunnlag for å plukke ut aktuelle kontrollobjekter og sikrer oppsyn og kontroll, også på grenseoverganger hvor etaten ikke har fast, fysisk tilstedeværelse. Det er planlagt at alle landeveis grenseoverganger fra Norge til Sverige, Finland og Russland og alle fergeterminaler med

utlandstrafikk skal være utstyrt med skiltlesende kameraer ved utgangen av 2020.

Det har over tid vært en betydelig og vedvarende økning i grensekryssende trafikk og vareførsel til og fra Norge. Økningen i varestrømmene, i kombinasjon med stadig mer profesjonelle aktører innen den ulovlige vareførselen, legger et betydelig press på Tolletaten. For å møte denne utviklingen, må Tolletaten ta i bruk nye arbeidsmetoder, kontrollmetodikk og teknologi. Tolletaten har også nylig gjort endringer i organiseringen av etaten, som blant annet vil gi større mulighet til å omdisponere ressurser til de innsatsområdene hvor behovet til enhver tid er størst.

Tolletatens kontrollbemanning i Hedmark må sees i lys av behovet for bemanning andre steder, ut fra trafikkomfang og smuglingsrisiko i de ulike områdene. Dette er vurderinger som Tolletaten gjør løpende. Jeg har full tillit til at tolldirektøren vurderer og prioriterer ut fra risiko og vesentlighet, slik at vi har en best mulig tollkontroll over hele landet samlet sett.

Gjennom den såkalte "Treff-satsingen" utvikler Tolletaten ny og forbedret systemstøtte til kontrollområdet og en ny løsning for deklarerer og automatisk fortolling på grensen. I statsbudsjettet for 2020 er det satt av 156,3 mill. kroner til satsingen, som er planlagt gjennomført i perioden 2019 til 2022 med en samlet kostnadsramme på 530 mill. kroner. Treff-satsingen vil bidra til å styrke Tolletatens kontroll med vareførselen og forenkle deklarasjon og fortolling for både næringslivet og Tolletaten. Dette ventes på sikt å redusere behovet for fysisk tilstedeværelse for å håndtere den legale vareførselen, slik at mer ressurs kan benyttes på innsats mot den illegale vareførselen.

SPØRSMÅL NR. 551

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 19. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I Aftenposten 6 desember kan vi lese at Statens vegvesens prosjekter i gjennomsnitt har blitt 40 % dyrere og Nye Veiers prosjekter har blitt 20 % billigere, og at en dermed skal prøve ut nye modeller for Statens vegvesen.

Finnes det en utredning, og oversikt over hvilke prosjekter er det som ligger bak tallene 40 % og 20 %?

Svar:

Når det gjeld Statens vegvesen sine prosjekt som er blitt 40 pst. dyrere vises det til Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029. Her kjem det fram at vegprosjekta som er prioritert i Nasjonal transportplan 2018-2029, og som også var prioritert i førre Nasjonal transportplan (2014-2023), hadde ein gjennomsnittleg kostnadsauke gjennom planfasa på om lag 40 pst. Kost-

nadsutviklinga for dei einskilde prosjekta er lista opp i tabell 4.1 på ss. 61-62 i meldinga.

Nye Veier AS har som målsetnad at vegselskapet sine prosjekt samla sett skal oppnå 20 pst. kostnadsreduksjon. Den faktiske kostnaden blir då samanlikna med dei kostnadsvurderingane Statens vegvesen har gjort før

overføring av prosjekta til selskapet. Selskapet legg til grunn at kostnadsreduksjonen vil kunne variere mellom dei ulike prosjekta, slik at det i nokre prosjekt vil være ei større innsparing og i andre vil innsparinga være lågare enn 20 prosent.

SPØRSMÅL NR. 552

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 20. desember 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Regjeringens budsjettforslag innebærer at det kan gjennomføres om lag 11 100 tiltaksplasser i varig tilrettelagt arbeid i 2020.

Hvor mange VTA-plasser blir da besatt fordelt på fylker?

Svar:

Ansvar for fordelingen av tiltaksressurser mellom de ulike fylkesregioner og NAV-kontor, ligger hos Arbeids- og velferdsdirektoratet. Arbeids- og sosialdepartementet har derfor innhentet uttalelse fra direktoratet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skriver at Arbeids- og velferdsetatens fylkesregioner får tildeling på kroner- og ikke antall plasser. Deretter er det opp til fylkesregionene selv å fordele antall tiltaksplasser som kan leveres innenfor den tildelte ressursrammen. I disse dager pågår prosessen med å motta og vurdere budsjettforslagene fra etatens regioner. Arbeids- og velferdsdirektoratet har derfor ikke nå en totaloversikt over den budsjetterte fordeling på fylker for 2020.

Arbeids- og velferdsdirektoratet vil i utgangspunktet benytte samme fordelingsmodell som i 2019, dvs. en modell der man vurderer behovet for plasser i varig tilrettelagt arbeid basert på antall uføretrygdete under 40 år. I tillegg tas det hensyn til gjennomføringsevnen i de enkelte regioner.

SPØRSMÅL NR. 553

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 19. desember 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Insektslarver har potensial for å bli en viktig protein- og fettkilde for norske husdyr. Enkelte insektlarver er skapt for å leve i slam og de akkumulerer ikke uønskede substanser eller bakterier. Det er viktig at vi får et forsvarlig kunnskapsnivå og et tilpasset regelverk for å utnytte denne verdifulle ressursen.

Hva kan ministeren konkret bidra til for å få vurdert risiko ved bruk av slam fra settefiskanlegg til produksjon av svarte soldatfluelarver?

BEGRUNNELSE:

Det produseres årlig nesten 400 millioner smolt av laks. Disse produseres i landbaserte anlegg der det samles opp

cirka 40 000 tonn slam. Dette slammet ender på fyllinger, brennes eller brukes som gjødsel. Mengden slam vil øke i årene som kommer fordi oppdretterne holder fisken lengre tid i landbaserte anlegg, lukka anlegg i sjø utvikles og produksjonen av laks og ørret ventes å øke i årene som kommer.

NOFIMA har vist at dette avfallet er næringsrikt og inneholder mye protein og fett. Havforskningsinstituttet har vist at insektlarver kan utnytte dette avfallet. Enkelte insektlarver er skapt for å leve i slam og de akkumulerer heller ikke uønskede substanser eller bakterier. Larver fra for eksempel svart soldatflue har potensial for å bli en svært viktig protein- og fettkilde for norske husdyr.

Dette vil være bærekraftig sirkulær bioøkonomi, men det er forskrifter som sier at det er forbudt å bruke fekalier i fôr til dyr. Dette var fornuftig når det gjaldt våre landlevende husdyr, men er et hinder for en bærekraftig sirkulær bioøkonomi der en utnytter ressursene i slam fra fiskeoppdrett til produksjon av insektlarver som igjen kan gå inn i kraftfôr til husdyr. Vi kan altså på grunnlag av avfallsprodukter bidra til å redusere import av soya og øke norsk proteinproduksjon og selvforsyning.

Svar:

Jeg er enig i at god ressursutnyttelse er viktig. Samtidig må hensynet til trygg matproduksjon ivaretas når "nye" råvarer skal brukes i matproduksjonen.

I gjeldende fôrregelverk som er harmonisert innen EØS, er avføring og urin, mage- og tarminnhold listet opp sammen med andre produkter som det er forbudt å omsette og bruke som fôr. Dette forbudet gjelder også bruk som substrat til insektlarver.

Det er likevel en åpning i regelverket som sier at listen over forbindelser som er forbudt å bruke til fôr, kan endres dersom det tas hensyn til tilgjengelige vitenskapelige data.

Oppdrett av insekter til bruk som mat og fôr er relativt nytt i Europa og det mangler grunnleggende kunnskap om tryggheten av ulike fôrsubstrater til insekter for folkehelse, dyrehelse og miljø. Regelverket er utviklet for å håndtere en risiko og basert på en vurdering av aktuelle farer. Gjennom å følge regelverket sikres trygg mat. Når det mangler vitenskapelig dokumentasjon, kan føre var-prinsippet brukes.

For å endre regelverket for hvilke fôrsubstrat man kan benytte når man dyrker insekter, må det først skaffes fram vitenskapelig dokumentasjon for hvilke farer dette kan utgjøre for folkehelse, dyrehelse og miljø ved å benytte ulike fôrsubstrater til insekter. Denne kunnskapen må brukes i en risikovurdering. Risikoen kan håndteres f.eks. gjennom tiltak som nedfelles i regelverk.

Regelverk på fôrområdet blir utviklet av EU sine medlemsland i fellesskap. Norge har ikke stemmerett, men har mulighet til å påvirke gjennom møte- og talerett.

Før det fra norsk side eventuelt skal gis konkrete innspill til å endre dette regelverket, må det fremskaffes nødvendig kunnskap og risikovurderinger som grunnlag for å fremme et slikt forslag.

Det vil være forskningsmiljøene som i første omgang kan bidra med å fremskaffe den kunnskapen som er nødvendig for en risikovurdering. Deretter kan det være aktuelt å be Vitenskapskomiteen for mat og miljø gjøre en risikovurdering.

SPØRSMÅL NR. 554

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 20. desember 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden be om at sædprøver i norske sædbankar som elles ville vorte destruert i året som kjem, likevel ikkje vert destruert, av respekt for at Stortinget kan kome til å endre bioteknologiloven på dette punktet?

GRUNNGJEVING:

Bioteknologiloven gjev gifte og sambuarar rett til assistert befruktning, men tillet ikkje at sæd kan verte utlevert til assistert befruktning etter at donor ikkje lenger er i live. I bioteknologiloven § 2-11, tredje ledd, står det: «Sæd kan ikkje utleveres til assistert befruktning etter givers død». Føresegna seier ikkje noko om lagring av sæd etter at ektefelle eller sambuar har gått bort, men destruksjon av alle

sædprøver frå ein donor som ikkje lenger er i live er dagens praksis i norske sædbankar.

Endringar i bioteknologiloven vert lagt fram av regjeringa 13.12.2019 og Stortinget skal ta stilling til framlegget i 2020. Som ein del av handsaminga må Stortinget òg ta stilling til § 2-11, tredje ledd, og ei eventuell endring, dersom Stortinget sjølv vil det.

Svar:

Bioteknologiloven inneholder et forbud mot å utlevere sæd for bruk til assistert befruktning etter givers død. Loven sier ikke noe om videre lagring etter sædgivers død.

Det er med andre ord opp til helseforetakene og de private sykehusene hvordan lagring praktiseres.

Jeg er kjent med at Oslo Universitetssykehus ikke vil destruere prøver i den nærmeste fremtid. Dersom det er personer dette er aktuelt for nå der sæden er lagret ved andre klinikker, kan disse henvende seg til den aktuelle klinikken og be om at klinikken avventer Stortingets behandling før ev. destruksjon. Loven åpner som kjent opp for å vente med å destruere slike prøver.

SPØRSMÅL NR. 555

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 6. januar 2020 av olje- og energiminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

Hva vil bli de dynamiske effektene av North Connect-kabelens påvirkning på kraftkrevende industri sine strøm-kostnader i et langsiktig perspektiv, og hvis statsråden ikke kan svare på det, hvorfor har ikke NVE beregnet dette?

inn i norsk økonomi. Jeg legger opp til at denne type virkninger vil bli belyst i det videre arbeidet med søknaden til North Connect før det tas noen beslutning i spørsmålet om konsesjon. Effekten for private husholdninger vil være en viktig del av vurderingen.

BEGRUNNELSE:

NVE la fram sin faglige vurdering av North Connect 10.12.2019. Konklusjonen er at kabelen er lønnsom, fordi den vil gi en samfunnsmessig gevinst på 8,5 milliarder kroner over 40 år. Samtidig vil noen tape hvis kabelen bygges, skriver NVE. Norske strømpriser vil i snitt gå opp 1-3 øre per kwh hvert år. Dette kan gi 185 milliarder i økt strømpris, ifølge ABC Nyheter (10.12.2019). Dette er ikke lagt inn i beregningene til NVE.

Svar:

Olje- og energidepartementet mottok NVEs vurdering av North Connect-kabelen for kort tid siden. I departementet skal vi nå sette oss grundig inn i NVEs vurdering av saken, og de bakgrunnsanalyser som er foretatt. Vurderingen av virkningen på ulike forbruksgrupper inngår som en del av departementets gjennomgang av samfunnsøkonomien ved NorthConnect-kabelen.

NVEs vurderinger av North Connect begrenser seg til de første direkte virkningene i kraftmarkedet, og omfatter ikke analyser av hvordan strømpriser virker videre

SPØRSMÅL NR. 556**Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Peter Frølich****Besvart 2. januar 2020 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Hva hadde konsekvensene for Justis- og beredskapsdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 125 millioner kroner og 158,9 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer hva den regnskapsførte bruken av konsulenter i staten utgjør for hvert departement. Senterpartiet og Arbeiderpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør Justis- og beredskapsdepartementets andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk 9 prosent. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for Justis- og beredskapsdepartementet på henholdsvis 125 millioner kroner og 158,9 millioner kroner.

Svar:

På grunn av avtale- og kontraktsforpliktelser, vil det ikke være mulig å kutte bruken av konsulenttjenester vesentlig på kort sikt. I første omgang ville derfor deler av de foreslåtte budsjettkuttene antakelig ha rammet andre driftsoppgaver i virksomhetene.

Justis- og beredskapsdepartementet har ikke detaljert informasjon om den enkelte virksomhets planlagte bruk av konsulenttjenester i 2020, og svaret må derfor gis med klare forbehold. Konsulentbruk i justissektoren omfatter imidlertid hovedsakelig bruk av konsulenter til IKT-utvikling og -drift, til utredninger og kvalitetssikring av byggeprosjekter, samt noe til organisasjonsutvikling og revisjoner.

Utviklingsoppgaver innen IKT er tidsavgrensede, og bruk av konsulenter sikrer en fleksibilitet som gjør det mulig å tilpasse ressursbruken til varierende oppgavemengde. Om det kuttet vesentlig i konsulentbruken, vil flere nødvendige digitaliserings-prosjekter måtte stanses eller utsettes. Flere virksomheter har avtaler med selskaper som yter IKT-tjenestene istedenfor å ha egne ansatte. På sikt vil reduksjon i kjøp av tjenester fra leverandørene føre til at virksomhetene må redusere ambisjonsnivået betydelig, eller rekruttere et stort antall ansatte til drift og utvikling av IKT. Det vil formelt gi mindre bruk

av konsulenter, men vil samtidig gi varige driftskostnader til fast ansatte. Ved en slik strategi er det også risiko for at det må brukes betydelig mer midler på de samme oppgavene, siden konsulentene er spesialiserte innenfor den konkrete oppgaven de skal løse. Det er derfor ikke slik at de som ansettes fast i et prosjekt, kan gjennomføre det neste prosjektet som er av en helt annen karakter.

Flere av virksomhetene i justissektoren bruker konsulenter til prosjektering og gjennomføring av større prosjekter (for eksempel politiets beredskapssenter, nytt Agder fengsel, tinghus, nødnett etc.). Konsulentene bidrar til å sikre nødvendig kvalitet i arbeidet med konseptvalgutredninger (KVU) og kvalitetssikring (KS1/KS2) av beslutningsgrunnlaget. Dersom denne konsulentbruken reduseres, vil det kunne svekke kvaliteten på beslutningsgrunnlaget og medføre utsettelse eller terminering av utredninger og prosjekter.

For 2020 har Stortinget etter forslag fra regjeringen vedtatt å sette i gang en rekke nye tiltak som er avhengig av innkjøp av konsulenttjenester for å kunne gjennomføres. Dette vil for eksempel gjelde rehabilitering av Ila fengsel og forvaringsanstalt, forprosjektering av nytt Oslo fengsel, konseptvalgutredning for mobilbasert befolkningsvarsling, nød- og beredskapskommunikasjon, videreutvikling av elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesakskjeden (ESAS), Entry/Exit og Etias etc.

SPØRSMÅL NR. 557**Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 2. januar 2020 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Situasjonen i luftambulanseflytjenesten er nå meget alvorlig. Ifølge tall fra Universitetssykehuset i Nord-Norge er det til nå registrert 286 uønskede hendelser siden Babcock overtok ansvaret for ambulanseflytjenesten 1. juli. Hvis ikke ekstratiltak hadde vært satt inn, blant annet fra Forsvaret, ville svikten i beredskapen vært større.

Kan ministeren legge fram en oversikt som viser konkret hvor disse hendelsene har funnet sted, gjerne på kommunenivå?

BEGRUNNELSE:

I NOU 2015:17 Først og fremst. Et helhetlig system for håndtering av akutte sykdommer og skader utenfor sykehus framgår det at det er fare for at operatørbytte i luftambulansetjenesten ved inngåelse av nye kontrakter bryter god samhandling som er opparbeidet mellom operatør og helseforetak gjennom mange år. Det framgår videre at luftambulansetjenesten er risikoutsatt, og at samhandling er en forutsetning for sikker gjennomføring av oppdragene. Utredningen peker også på at det er viktig å sikre god offentlig kontroll over kritiske samfunnsfunksjoner, også for å minimalisere økonomisk og operativ risiko.

Situasjonen i luftambulanseflytjenesten er nå så alvorlig at Senterpartiet ønsker å forberede offentlig drift av luftambulanseflytjenesten slik at den blir en integrert del av helseforetakenes øvrige ambulansetjeneste og akuttmedisinske beredskap.

Svar:

De siste ukene har vært krevende for flyambulansetjenesten og har skapt usikkerhet i befolkningen, men en samlet tjeneste har også vist hva den kan levere selv når fly blir satt på bakken og andre blir underlagt restriksjoner. Uønskede hendelser vil alltid kunne oppstå og det er viktig at det da meldes avvik slik at tjenesten kan lære av det.

Når det gjelder de 286 uønskede hendelsene ved Universitetssykehuset i Nord-Norge som det refereres til i spørsmålet, så vil jeg korrigere dette bildet. I en pressemelding sist torsdag redegjorde helseforetaket for fakta knyttet til de 286 oppdragene, som i realiteten var 15 avvik og 8 hendelser.

Jeg vil avslutningsvis orientere om at Statens helsetilsyn har informert departementet om at de vil føre tilsyn med om befolkningen har fått og får tilgang til forsvarlige luftambulansetjenester i Nord-Norge.

SPØRSMÅL NR. 558**Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 24. desember 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Ulven som ble flyttet med helikopter fra Engerdal til Kongsvinger har vandret tilbake til Engerdal igjen. Også tidligere forsøk på å flytte ulv i Europa har stort sett vært mislykkede. Belastningen fra ulv er over bristepunktet.

Hva mener statsråden må til for at grensen er nådd slik at det kan gis fellingstillatelse på ulven?

Svar:

Opplysningene som legges til grunn i spørsmålet er ikke riktige. Jeg vil anbefale representanten å forholde seg til informasjon fra forvaltningen og overvåkingsprogrammet.

Den genetisk verdifulle ulven som ble flyttet fra samiske beiteområder i Engerdal kommune i midten av november er radiomerket og følges tett opp. Ulven har så langt (per 19. desember) ikke vandret tilbake til områder nord for ulvesonen.

Forvaltningen vil fortsatt ha en tett oppfølging av ulven, og situasjonen og eventuelle behov for nye tiltak vurderes.

deres fortløpende av Fylkesmannen og Miljødirektoratet ut i fra hvor ulven befinner seg.

SPØRSMÅL NR. 559

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 17. desember 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Kan statsråden avklare at han deler synspunktet til sitt eget parti, og at Frps statsråd derfor vil sørge for at NorthConnect-kabelen ikke blir bygd ut?

BEGRUNNELSE:

Viser til at parlamentarisk leder i Frp ved gjentatte anledninger den siste uken har gjort det klart at Frp vil stanse utbyggingen av eksportkabelen NorthConnect.

Svar:

NorthConnect har søkt om konsesjoner for å bygge og drive en ny utenlandsforbindelse for strøm mellom Norge og Storbritannia. Høsten 2017 ba Olje- og energidepartementet NVE om å foreta en samlet vurdering av NorthConnects søknader. NVEs vurdering ble oversendt departementet 10. d.m. I tillegg har departementet fått gjennomført en ekstern utredning om rammebetingelser

og prisutvikling på strøm i Norge og Europa av Pöyry (nå AFRY). Både vurderingen fra NVE og rapporten fra Pöyry er sendt på høring, med frist for innspill innen 10. mars 2020.

Som representanten Vedum burde være vel kjent med, skal en konsesjonsbehandling følge ordinære forvaltningsrettslige regler, og i denne saken de saksbehandlingsregler som gjelder etter energiloven. Konsesjonsspørsmålet avgjøres først når saksbehandlingen er avsluttet på ordinært vis.

Olje- og energidepartementet skal nå foreta en grundig behandling av konsesjonssøknadene i tråd med energilovgivningen. NVEs vurdering, den eksterne utredningen og høringsinnspillene vil være viktig for å belyse saken best mulig før konsesjonsspørsmålet avgjøres. Den endelige beslutningen vil være basert på en helhetlig vurdering av prosjektets samlede virkninger i tråd med energilovens krav og Stortingets føringer.

For øvrig kan jeg opplyse at jeg med glede vil betale medlemskontingenten for neste år til mitt parti, Framskrittspartiet, partiet for folk flest.

SPØRSMÅL NR. 560

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 20. desember 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Ulikheten i Norge er større enn offisiell statistikk viser. Gjennom tilbakeholdt overskudd i holdingselskaper kan landets rikeste akkumulere stadig større formuer skattefritt.

Vil finansministeren gjennomgå tallene presentert i St. meld 13 (2018-2019), Ulikhetsmeldingen, og presentere nye oppdaterte tall for ulikhet i Norge, og igangsette et arbeid i departementet for å tette dette skattehullet?

BEGRUNNELSE:

En sak presentert i DN 13. desember viser omfanget av overflyttingen av kapital til private holdingselskaper.

Dette er en effektiv måte å slippe unna inntektsbeskatning. Og samtidig betyr dette at disse inntektene ikke vises på den offisielle ulikhetsstatistikken.

Svar:

Innledningsvis vil jeg påpeke at Norge er et land med små forskjeller og store muligheter. Slik skal det være i fremtiden også. Da må vi ha rammebetingelser som fremmer investeringer, vekst og verdiskapning. At overskuddet reinvesteres i nye ideer og lønnsomme prosjekter kommer oss alle til gode. Det legger til rette for arbeidsplasser i bygd og i by. At det investeres i selskaper og arbeidsplasser som går med overskudd og betaler selskapsskatt, legger grunnlaget for velferden vår. Vi må skape et samfunn der det er lov å lykkes, lønnsomt å jobbe og som løfter alle som bidrar.

SSBs inntekts- og formuesstatistikk ligger til grunn for flere ulikhetsmål, inkludert Gini-indeksen for disponibel inntekt. I denne statistikken omfatter inntektsbegrepet inntekt etter skatt (som benyttes i de fleste fordelingsanalyser) summen av yrkesinntekter (lønn- og næringsinntekter), kapitalinntekter (renteinntekter av bankinnskudd og avkastning på diverse verdipapirer) samt ulike overføringer (for eksempel pensjoner, bostøtte og sosialhjelp). Til fratrekk kommer utlignet skatt og negative overføringer.

Selv om inntektsbegrepet omfatter de fleste kontante inntekter som husholdningene mottar, vil det også være andre faktorer som i stor grad påvirker inntektsnivået til barn og voksne, men som ikke omfattes av denne inntektsdefinisjonen. Det gjelder blant annet verdien av gratis eller subsidierte offentlige tjenester, ubetalt arbeid i hjemmet, ulike naturlytelser, avkastningen av egen bolig, skattefrie leieinntekter, en del kommunale ytelser og urealiserte gevinster.

Inntektsstatistikken gir med andre ord ikke et fullstendig bilde av de økonomiske ressursene norske husholdninger disponerer. Dette er det redegjort for i Mulighetsmeldingen (Meld. St. 13 (2018–2019)) s. 26. Denne statistikken er imidlertid lett tilgjengelig, og vi har detaljerte og nær korrekte tall for hele befolkningen. Problemstillinger tilknyttet fordelingen av de tilkomstene som ikke inngår i inntekts- og formuesstatistikken, kan ofte belyses med supplerende kilder.

Ett eksempel på en slik supplerende kilde er SSBs pågående arbeid med å tilordne tilbakeholdt overskudd til eierne av bedriftene. Dette arbeidet er omtalt i Mulighetsmeldingen (s. 28), hvor det også vises til foreløpige resultater for hvordan Gini-indeksen påvirkes dersom et slikt justert inntektsbegrep legges til grunn. Det understrekes

at SSB i dette arbeidet kun justerer for tilbakeholdt overskudd. Andre studier av øvrige tilkomster som ikke inngår i inntektsstatistikken, for eksempel det offentlige tjenestetilbudet, har vist at ulikheten reduseres når man legger til grunn et utvidet inntektsbegrep (se for eksempel Aaberge m.fl. (2017). The distributional impact of public services. I Atkinson, A.B., Guido, A.-C. & Marlier, E. (Eds.), *Monitoring social Europe*, kap. 8, Luxembourg: Eurostat.).

Jeg anser disse forbeholdene til inntekts- og formuesstatistikken som nøye belyst i Meld. St. 13 (2018–2019).

Representanten Kaski viser til en artikkel i DN 13. desember om inntekter i holdingselskap som er omfattet av fritaksmetoden. Tilbakeholdt overskudd i holdingselskap er normalt beskattet med selskapsskatt i de selskapene hvor overskuddet er opptjent. For norske eiere inngår dessuten tilbakeholdt overskudd i beregningsgrunnlaget for formuesskatten. Jeg mener derfor at tilbakeholdt overskudd i holdingselskap ikke kan anses som skattefritt.

Verdiskapingen i selskapssektoren blir løpende beskattet gjennom selskapsskatten. Fritaksmetoden sørger for at overskudd ikke skattlegges flere ganger gjennom eierkjeder av selskap, såkalt kjedebeskatning, ved at utbytte og aksjegevinster normalt er skattefrie for selskap som mottar utbytte eller gevinst. Uten mekanismer for å motvirke kjedebeskatning kan skattenivået på selskapsoverskudd bli urimelig høyt og vilkårlig, avhengig av hvordan selskapsstrukturen ser ut. Kjedebeskatning kan føre til at kapital låses inne i mindre lønnsom virksomhet, som igjen fører til lavere samlet avkastning på kapitalen i økonomien.

Før innføringen av fritaksmetoden i 2004 hadde vi andre regler for å motvirke kjedebeskatning i selskapssektoren. Utbytte fra norske selskap var i praksis skattefrie gjennom den såkalte «godtgjørelsesmetoden». Skatt på utbytte fra utenlandske selskap ble redusert gjennom kreditfradrag for selskapsskatten og kildeskatten som det underliggende selskapet hadde betalt i utlandet. Skatt på gevinster på aksjer i norske selskap ble utlignet krone for krone mot skatt på tilbakeholdt overskudd i det underliggende selskapet gjennom den såkalte RISK-metoden. Fritaksmetoden innebar i stor grad en videreføring av skattefritaket på aksjeinntekter i selskap.

Da Stortinget innførte fritaksmetoden i 2004 som en del av 2006-reformen, ble det vist til at metoden føyde seg inn i en internasjonal trend der godtgjørelsessystemene ble erstattet med skattefritak for aksjeinntekter i selskap fra både innenlandske og utenlandske selskap. Det ble blant annet vist til at slike skattefritak var innført eller planlagt innført i Sverige, Danmark, Finland, Storbritannia, Tyskland og Nederland, se Meld. St. 29 (2003–2004) Om skatterreform, punkt 3.4.1.3. EØS-avtalen krevde dessuten at aksjeinntekter fra norske og utenlandske ble likebehandlet.

DN-artikkelen som representant Kaski viser til i begrunnelsen for spørsmålet, fremstiller innføringen av fritaksmetoden gjennom 2006-reformen som en gavepakke til landets rikeste. Det er ikke en dekkende fremstilling. For det første, som forklart ovenfor, innebar fritaksmetoden i stor grad en videreføring av skattefritak på aksjeinntekt i selskap. For det andre innførte vi samtidig aksjonærmodellen, som skattlegger aksjeinntekt utover risikofri rente når inntekten tas ut til personlige aksjonærer. Utbytte og aksjegevinster var i stor utstrekning skattefrie for personlige aksjonærer før 2006-reformen, som følge av at også personlige aksjonærer kunne kreve godtgjørelsesfradrag og RISK-fradrag.

Representant Kaski spør om departementet vil igangsette et arbeid med å tette det representanten omtaler som et skattehull, nærmere bestemt at tilbakeholdt overskudd i holdingselskaper innebærer at «landets rikeste akkumulere stadig større formuer skattefritt».

Videre vises det til en artikkel i Dagens Næringsliv fra 14. desember. Det sentrale poenget i artikkelen er at det ikke betales personlig utbytteskatt så lenge selskapsoverskudd ikke betales ut til personlig aksjonær. Slik mener jeg det fortsatt bør være. Dette følger av uttaksprinsippet i aksjonærmodellen, som er godt begrunnet.

Artikkelen gjør videre et poeng av at holdingselskap kan motta aksjeinntekt skattefritt gjennom fritaksmetoden. Som nevnt er formålet med fritaksmetoden er å hindre at overskudd i selskap beskattes flere ganger. Derfor er utdeling av utbytte fra ett selskap til et annet

skattefritt. Endringer i fritaksmetoden som fører til kjedebeskatning av overskudd, vil som nevnt føre til innlåsing av kapital i selskap. Fritaksmetodens egenskaper som motvirker slik kjedebeskatning, bør bevares.

Dersom en skulle vurdere særlige tiltak, mener jeg at det ville være mer relevant å se på reglene knyttet til personlige aksjonærer. Her har regjeringen allerede gjort endringer. Aksjonærmodellen ga mulighet for å utsette utbytteskatt ved at aksjonæren kunne få tilgang på selskapets midler ved å ta opp lån fra selskapet istedenfor å dele ut utbytte. For å motvirke dette fremmet regjeringen forslag til Stortinget om at slike lån skal beskattes som utbytte, se Prop. 1 LS (2015–2016) kapittel 5. Stortinget vedtok forslaget.

Artikkelen gir videre inntrykk av at utbytteskatten kan omgås ved at personlig aksjonær kan benytte midler som ligger i selskap til privat konsum. Vederlagsfritt privat konsum av selskapets midler skal imidlertid beskattes som utbytte for eieren. Selskapet skal på sin side inntektsføre og beskattes for verdien av den vederlagsfrie overføringen til aksjonæren. Alternativt må eieren betale markedspris for varer eller tjenester den tar imot fra selskapet. Selskapet må da skatte av vederlaget på vanlig måte. Å konsumere gjennom eget selskap er altså ikke en lovlig metode for å unngå utbytteskatt.

Et annet tilfellet som har vært trukket frem, er aksjonærer som flytter ut av landet. Her har vi særlige regler om beskatning av ubeskattede gevinster som tas ut av norsk beskatningsområde ved utflytting.

SPØRSMÅL NR. 561

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Kårstein Eidem Løvaas

Besvart 20. desember 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Hva hadde konsekvensene for Landbruks- og matdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 7,2 og 17,7 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og

Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør Landbruks- og matdepartementets andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk 1 %. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for Landbruks- og matdepartementet på henholdsvis 7,2 og 17,7 mill. kroner.

Svar:

Øremerkede kutt i konsulentbruken i den størrelsesordenen som angitt i spørsmålet ville rammet landbruks- og

matsektoren særlig når det gjelder utvikling av IKT-løsninger, siden om lag 2/3 av konsulentbruken er knyttet til dette. Hensiktsmessige IKT-løsninger er helt avgjørende for en effektiv og god oppgaveløsning i virksomhetene under Landbruks- og matdepartementet.

Bruken av konsulentttjenester på mitt område varierer naturlig nok noe fra år til år. På landbruks- og matområdet hadde bruttobudsjetterte og nettobudsjetterte virksomheter pr 3. kvartal 2019 brukt henholdsvis 82,1 mill. kroner og 4,5 mill. kroner på kjøp av konsulentttjenester,

jf. finansministerens svar 9. desember 2019 på spørsmål 467 om utgifter til bruk av statens konsulentttjenester.

Jeg har tillit til at virksomhetslederne i min sektor utøver det beste skjønn når de tar stilling til behov for konsulentkjøp for å løse sine samfunnsoppdrag. Et eventuelt øremerket kutt på konsulentkjøp ville være en direkte inngripen i virksomhetsledernes prioriteringer og ansvar for den operative styringen. Det ville være helt uhensiktsmessig for departementet å gå inn på en slik form for detaljstyring av virksomhetene på det landbruks- og matpolitiske området.

SPØRSMÅL NR. 562

Innlevert 13. desember 2019 av stortingsrepresentant Kårstein Eidem Løvaas

Besvart 3. januar 2020 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hva hadde konsekvensene for Nærings- og fiskeridepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 28,9 og 70,6 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør Nærings- og fiskeridepartementets andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk 4 %. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for Nærings- og fiskeridepartementet på henholdsvis 28,9 og 70,6 mill. kroner.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet og våre underliggende etater benytter blant annet konsulentttjenester i forbindelse med større prosjekter innen IKT, for eksempel i Brønnøysund-registrene og Altinn, og i etater som har mottatt finansiering gjennom medfinansieringsordningen i DIFI. Videre benyttes konsulentttjenester både til utredninger og ekstern kvalitetssikring ved større statlige investeringer, i bedømmingsoppdrag gjennom Norsk akkreditering og til spesialkompetanse i forbindelse med statlig eierskapsforvaltning. Tjenestene er oftest av en slik art at de krever spesialkompetanse og/eller oppdragene har en kort tidshorisont hvor ansettelse av egne ansatte ikke vurderes som aktuelt.

Tabellen under gir en oversikt over fordelingen av de 212,1 mill. kroner i regnskapsførte utgifter til konsulentttjenester under departementets ansvarsområde ved utgangen av 3. kvartal som det vises til i spørsmålet. Det er også er gitt noen kommentarer på noen av hovedområdene som utgiftene dekker (alle tall i mill. kroner).

Kap.	Område	Utgifter pr. 3. kvartal 2019	Kommentar
900	NFD	36,1	Utredning og kvalitetssikring av større statlige investeringsprosjekter, herunder: • Ocean Space Laboratories • nytt bygg for Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet i Bergen • håndtering av nukleært avfall. Eksterne konsulenter til gjennomføring av evalueringer, områdegjennomganger mv.
950	NFD statlig eierskap	20,1	Kjøp spesialkompetanse/rådgivning, eiersaker.
903	Norsk Akkreditering	7,9	Kjøp av bedømmere, jf. kap. 3903/01
904	Brønnøysundregistrene	108,4	Altinn (finansiert gjennom inntekter/refusjon fra tjenesteeiere), kap. 3904/03 (71,4 mill. kroner), ny register-plattform Brønnøysundregistrene (37 mill. kroner)
905	NGU	4,3	Kjøp av tjenester m/ refusjon kap. 3905/03.
906	Direktoratet for mineralforvaltning	5,0	IKT-prosjekter.
910	Sjøfartsdirektoratet	22,7	Større IKT prosjekter, delfinansiert fra Difis medfinansieringsordning.
2460	GIEK	7,6	Utgiftene gjelder i all hovedsak kjøp av internrevisjonstjenester og en markedsføringskampanje for å gjøre GIEKs tilbud kjent blant små og mellomstore bedrifter (administrasjonskostnadene dekkes av premieinntekter fra garantiordningene).
	Sum	212,1	

Som tabellen viser var over halvparten av de regnskapsførte utgiftene knyttet til videreutvikling av Altinn og ny registerplattform for Brønnøysundregistrene. Bevilgningene til Altinn, som utgjorde om lag 70 mill. kroner av de 212,1 mill. kroner i regnskapsførte utgifter til kjøp av konsulenttjenester pr. 3. kvartal under NFD, er for øvrig overført til Kommunal- og moderniseringsdepartementet fra og med 2020.

Vi oppfatter spørsmålet slik at det ikke er lagt til grunn at kutt i konsulenttjenester helt eller delvis vil motsvares av økte bevilgninger til styrket kompetanse og kapasitet i egenregi for å ivareta oppgavene som i dag dekkes av kjøp av konsulenttjenester.

Selv om departementet alltid forsøker å holde konsulentbruken på et forsvarlig nivå, vil større pålagte kutt i kjøp av konsulenttjenester på henholdsvis 28,9 og 70,6 mill. kroner måtte få store og svært uheldige konsekvenser for viktige områder som NFD har ansvar for. Som tabellen viser vil dette særlig gjelde muligheten til å bruke nødvendig ekstern kompetanse til utviklingen av ny registerplattform for Brønnøysundregistrene, spesialkompetanse og rådgivning i eiersaker, utvikling av digitaliseringsløsninger i underliggende virksomheter, utredning og kvalitetssikring av store statlige investeringer,

herunder strengt nødvendige utredninger og vurderinger av forsvarlig håndtering av nukleært avfall og Ocean Space Laboratories, samt eksterne evalueringer og områdegjennomganger.

Dersom det skulle bli vedtatt et større kutt vil departementet måtte utrede nærmere hvordan eventuelle kutt skal fordeles på enkeltområder og tiltak, og dermed de konkrete konsekvensene for de enkelte områdene og tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 563**Innlevert 15. desember 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 2. januar 2020 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Ser statsråden behov for endring og/eller presisering av fritaksmetoden eller andre skatteregler med bakgrunn i Dagens Næringslivs reportasje 14. desember, og hvilke initiativer vil statsråden i så fall ta?

Svar:

Vi må ha rammebetingelser som fremmer investeringer, vekst og verdiskapning. At overskuddet reinvesteres i nye ideer og lønnsomme prosjekter kommer oss alle til gode. Det legger til rette for arbeidsplasser i bygd og i by. At det investeres i selskaper og arbeidsplasser som går med overskudd og betaler selskapsskatt, legger grunnlaget for velferden vår. Vi må skape et samfunn der det er lov å lykkes, lønnsomt å jobbe og som løfter alle som bidrar.

Verdiskapingen i selskapssektoren blir løpende beskattet gjennom selskapsskatten. Fritaksmetoden sørger for at overskudd ikke skattlegges flere ganger gjennom eierkjeder av selskap, såkalt kjedebeskatning, ved at utbytte og aksjegevinster normalt er skattefrie for selskap som mottar utbytte eller gevinst. Uten mekanismer for å motvirke kjedebeskatning kan skattenivået på selskapsoverskudd bli urimelig høyt og vilkårlig, avhengig av hvordan selskapsstrukturen ser ut. Kjedebeskatning kan føre til at kapital låses inne i mindre lønnsom virksomhet, som igjen fører til lavere samlet avkastning på kapitalen i økonomien.

Før innføringen av fritaksmetoden i 2004 hadde vi andre regler for å motvirke kjedebeskatning i selskapssektoren. Utbytte fra norske selskap var i praksis skattefrie gjennom den såkalte «godtgjørelsesmetoden». Skatt på utbytte fra utenlandske selskap ble redusert gjennom kreditfradrag for selskapsskatten og kildeskatten som det underliggende selskapet hadde betalt i utlandet. Skatt på aksjegevinster på aksjer i norske selskap ble utlignet krone for krone mot skatt på tilbakeholdt overskudd i det underliggende selskapet gjennom den såkalte RISK-metoden. Fritaksmetoden innebar i stor grad en videreføring av skattefritaket på aksjeinntekter i selskap.

Da Stortinget innførte fritaksmetoden i 2004 som en del av 2006-reformen, ble det vist til at metoden føyde seg inn i en internasjonal trend der godtgjørelssystemene ble erstattet med skattefritak for aksjeinntekter i selskap fra både innenlandske og utenlandske selskap. Det ble blant annet vist til at slike skattefritak var innført eller planlagt innført i Sverige, Danmark, Finland, Storbritan-

nia, Tyskland og Nederland, se Meld. St. 29 (2003–2004) Om skattereform, punkt 3.4.1.3. EØS.

DN-artikkelen som representant Gjelsvik viser til i begrunnelsen for spørsmålet, fremstiller innføringen av fritaksmetoden gjennom 2006-reformen som en gavepakke til landets rikeste. Denne fremstillingen er ikke dekkende. For det første, som forklart ovenfor, innebar fritaksmetoden i stor grad en videreføring av skattefritak på aksjeinntekt i selskap. For det andre innførte vi samtidig aksjonærmodellen, som skattlegger aksjeinntekt utover risikofri rente når inntekten tas ut til personlige aksjonærer. Utbytte og aksjegevinster var i stor utstrekning skattefrie for personlige aksjonærer før 2006-reformen, som følge av at også personlige aksjonærer kunne kreve godtgjørelsesfradrag og RISK-fradrag.

Representant Gjelsvik spør om jeg ser behov for endring eller presisering av fritaksmetoden eller andre skatteregler med bakgrunn i Dagens Næringslivs reportasje. Det sentrale poenget i artikkelen er at det ikke betales personlig utbytteskatt så lenge selskapsoverskudd ikke betales ut til personlig aksjonær. Slik mener jeg det fortsatt bør være. Dette følger av uttaksprinsippet i aksjonærmodellen, som er godt begrunnet.

Artikkelen gjør videre et poeng av at holdingselskap kan motta aksjeinntekt skattefritt gjennom fritaksmetoden. Som nevnt er formålet med fritaksmetoden å hindre at overskudd i selskap beskattes flere ganger. Derfor er utdeling av utbytte fra ett selskap til et annet skattefritt. Endringer i fritaksmetoden som fører til kjedebeskatning av overskudd, vil som nevnt føre til innlåsing av kapital i selskap. Fritaksmetodens egenskaper som motvirker slik kjedebeskatning, bør bevares.

Dersom en skulle vurdere særlige tiltak, mener jeg at det ville være mer relevant å se på reglene knyttet til personlige aksjonærer. Her har regjeringen allerede gjort endringer. Aksjonærmodellen ga mulighet for å utsette utbytteskatt ved at aksjonæren kunne få tilgang på selskapets midler ved å ta opp lån fra selskapet istedenfor å dele ut utbytte. For å motvirke dette fremmet regjeringen forslag til Stortinget om at slike lån skal beskattes som utbytte, se Prop. 1 LS (2015–2016) kapittel 5. Stortinget vedtok forslaget.

Artikkelen gir videre inntrykk av at utbytteskatten kan omgås ved å konsumere midler i selskap. Når vi har utbytteskatt for personlige aksjonærer, kan det gi insentiv til å omgå utbytteskatt ved at eier for eksempel bruker av selskapets midler/eiendeler til å dekke sitt private konsum. Vederlagsfritt privat bruk av selskapets midler skal

imidlertid beskattes som utbytte for eieren. Selskapet skal på sin side inntektsføre og beskattes for verdien av den vederlagsfrie overføringen til aksjonæren. Alternativt må eieren betale markedspris for varer eller tjenester den tar imot fra selskapet. Selskapet må da skatte av vederlaget på

vanlig måte. Å konsumere gjennom eget selskap er altså ikke en lovlig metode for å unngå utbytteskatt.

Et annet tilfellet som har vært trukket frem, er aksjonærer som flytter ut av landet. Her har vi særlige regler om beskatning av ubeskattede gevinster som tas ut av norsk beskatningsområde ved utflytting.

SPØRSMÅL NR. 564

Innlevert 15. desember 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 6. januar 2020 av olje- og energiminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

Mener statsråden det er riktig at et lokalsamfunn skal sitte igjen med større utgifter enn inntekter fra vindkraftutbygging, mener statsråden det er grunn til å se på regelverket knyttet til fordeling av kostnader for ny og/eller forsterket nettinfrastruktur i forbindelse med utbygging av vindkraft, og hvilke initiativer vil statsråden i så fall ta?

BEGRUNNELSE:

I 2020 skal Guleslettene vindpark i Sogn og Fjordane stå ferdig, med 47 vindturbiner. I en TV2-reportasje 15. desember vises til at for å håndtere strømmen som skal produseres må det lokale energiselskapet bygge ut nettet og sette opp nye kraftmaster i terrenget, rundt 20 meter fra der de gamle står. Dagens strømmnett må vrakes.

Til TV2 15. desember sier, Asgeir Aase, direktør i nettselskapet til Sogn og Fjordane Energi (SFE): "Jeg er kjempefrustrert over å måtte sanere et godt nett og å bygge ut et nytt som vi ikke trenger." I følge direktøren får energiselskapet får alle utgiftene men ingen av inntektene - og regningen havner hos strømkundene. Aase sier videre at "Et regelverk sier at den som utløser nettet slipper å betale, så vindparken slipper gratis. Kundene får den regningen. Det ser vi som en alvorlig feil i systemet. Det burde vært gjort noe med, sier direktøren."

Nettleien blir mellom 300 og 400 kroner dyrere hvert år på grunn av det nye strømmettet rundt Guleslettene vindpark, viser beregninger TV 2 har fått tilgang til fra SFE. For innbyggerne kan det utgjøre totalt rundt 3,5 millioner kroner i økte utgifter hvert år. Dette må betales årlig i minst 30 år, viser beregningene til SFE. Til sammenligning vil kommunen årlig få utbetalt rundt to millioner i eien-
domsskatt fra vindparken.

Svar:

Ved en forskriftsendring som trådte i kraft ved forrige årsskifte, ble det tatt et viktig grep for å sikre en rimeligere kostnadsfordeling for nettselskapenes kunder. Nettselskapene skal nå kreve inn anleggsbidrag fra kunden som utløser investeringer i nettet, og denne bestemmelsen er også utvidet til å gjelde i regional- og transmisjonsnettet.

Utgangspunktet er at de som utløser en nettinvestering skal betale det investeringen koster. Dette er for å unngå denne type situasjoner i fremtiden. For høyere nettnivåer er det fastsatt enkelte særlige bestemmelser fordi det i regional- og transmisjonsnettet vanligvis er vanskeligere å henføre nyttevirkningene av investeringer til én bestemt kunde eller en avgrenset kundegruppe. Kunder som utløser investeringer på høyere nettnivå vil dermed normalt ikke avkreves hele nettinvesteringen. For anlegg som er rent kundespesifikke skal det uansett betales fullt anleggsbidrag.

Etter de overgangsbestemmelsene som gjelder, skal kraftprodusenter som har fått konsesjon og uttakskunder som har krevd tilknytning før 1. juli 2018, behandles etter de tidligere anleggsbidragsbestemmelsene, der det ikke var anledning til å ta anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnettet. Forutsetningen for å komme inn under overgangsordningen er at kundene blir tilknyttet innen 1. juli 2022.

Dersom det er tilslutning lokalt til at det skal gis konsesjon til vindkraftverk, mener jeg det er på sin plass at lokalsamfunnet i så fall skal kompenseres på skikkelig vis ved en utbygging. Derfor går vi nå i departementet gjennom alle de ordninger som kan være aktuelle for å sørge for at inntektene fra vindkraftutbygging også kommer kommunen og innbyggerne som blir berørt til gode.

SPØRSMÅL NR. 565**Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 2. januar 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hvilke forpliktelser har FeFo til å videreføre Finnmarkslovens prinsipper og bestemmelser i festekontrakter som inngås, herunder reglene om forvaltning av ressurser, bevaring av naturmangfold, lokal medbestemmelse mv?

BEGRUNNELSE:

Fefo har nylig, gjennom å inngå en festekontrakt for Nordkapp-platået, gitt monopol på en av landets viktigste naturattraksjoner i Finnmark til en nasjonal finansiell aktør i 99 år fremover. Dette er klart i strid med lokalbefolkningens og kommunestyrets ønske. Fefo stiller ingen særskilte krav til fester for forvaltningen av dette unike området, og fester har fått en rett til å selge festekontrakten videre – om så til utenlandske aktører.

Finnmarksloven inneholder omfattende regler, og herunder krav til FeFos forvaltning av grunn og naturressurser mv. som det eier. Formålet med loven er å legge til rette for at grunn og naturressurser i Finnmark fylke forvaltes på en balansert og økologisk bærekraftig måte til beste for innbyggerne i fylket og særlig som grunnlag for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv.

Et overordnet prinsipp ved forvaltningen er at den skal skje på en økologisk bærekraftig måte, og at naturens mangfold og produktivitet skal bevares, jf. lovens § 21. Det overordnede ansvaret for å forvalte ressursene innenfor de alminnelig fastsatte rammene for utnyttelsen er tillagt FeFo, mens rettighetene til å utnytte ressursene er fordelt mellom kommunens og fylkets innbyggere.

FeFo inngikk den 3. desember 2019 en ny festekontrakt med selskapet ANS Nordkapp 1990 (eid av Rica) om bortfeste av en viktig del av Nordkapp-platået. Den nye festekontrakten har en festetid på 99 år og gir fester en enerett til å kontrollere tilgangen til, og drive monopol på, en av Norges største naturattraksjoner. Fester står etter festekontrakten også fritt til å selge festet uten bortfesters (FeFos) samtykke, herunder selge festet til høystbydende utenlandske aktør.

Den nye festekontrakten inneholder ingen henvisning til Finnmarksloven eller dens bestemmelser. Mot denne bakgrunn er det vanskelig å se hvordan FeFo ved bortfeste av eiendommen til ANS Nordkapp 1990 /Rica (eller de som festekontrakten senere måtte bli overdratt til) skal kunne ivareta de krav som følger av Finnmarksloven på Nordkapp-platået.

Svar:

Da Finnmarksloven trådte i kraft 25. november 2005, ble 95 prosent av grunnen i Finnmark, drøyt 45.000 km², overført fra Statsskog SF til lokalt eierskap gjennom Finnmarks-eiendommen. Finnmarkseiendommens styre består av seks medlemmer, hvorav tre velges av Sametinget og, fra 1. januar 2020, tre velges av Troms og Finnmark fylkesting.

Finnmarkseiendommen er et eget rettssubjekt, som i utgangspunktet står i samme forhold til offentlige myndigheter som private grunneiere. Det er imidlertid visse offentligrettslige innslag i den nærmere reguleringen av Finnmarkseiendommens virksomhet. Det er for eksempel slått fast i loven at Finnmarkseiendommen skal forvalte grunn og naturressurser i samsvar med Finnmarkslovens formål, som er:

"å legge til rette for at grunn og naturressurser i Finnmark fylke forvaltes på en balansert og økologisk bærekraftig måte til beste for innbyggerne i fylket og særlig som grunnlag for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv."

Videre går det fram av Finnmarksloven § 49 annet ledd at Finnmarkseiendommen har overtatt ansvaret for alle avtaler som var inngått av Statskog SF på det som nå er Finnmarkseiendommens grunn, for eksempel løpende avtale om bortfeste av grunn. Hvilke bestemmelser Finnmarkseiendommen kan kreve å ta inn ved fornyelse av festeavtaler, vil bero på en konkret vurdering av den enkelte sak. Ved eventuell uenighet mellom tomtefester og Finnmarkseiendommen om hvordan vilkårene skal være, vil det være opp til domstolene å løse tvisten. Departementet kan derfor ikke kommentere den aktuelle saken som stortingsrepresentanten viser til i begrunnelsen for spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 566**Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 20. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Er det mulig å utbedre tunnelene mellom Lyngdal og Flekkefjord på mindre tid?

BEGRUNNELSE:

En sak som har skapt stor frustrasjon i Lister de siste månedene er utbedringer på E 39 på strekningen Lyngdal – Flekkefjord.

Veien har vært stengt i 3 måneder og all trafikk har gått på den gamle E39 over Kvinesheia. Dette medfører dårligere vei og lengre reisetid både for personer og næringsliv.

Så vidt jeg forstår via media og intervju med Statens Vegvesen, jobbes det ikke alle dager, ikke helg og ikke kvelder og netter.

Nå er veien åpnet for vinteren, men vi får en ny periode med stenging igjen til våren.

Mitt spørsmål er om det er mulig å få til en ordning som gjør at arbeidet kan gjennomføres på mindre tid. Noe som vil bety mye både for trafiksikkerhet og samfunnsøkonomi.

Svar:

Strekninga inngår i OPS-kontrakten Lyngdal – Flekkefjord, og arbeidet med oppgraderinga av tunnelane er naudsynt for å tilfredsstille tunnelsikkerheitsforskrifta. Statens vegvesen har inngått ein eigen avtale med OPS-selskapet Allfarveg for oppgradering av fire tunnelar på strekninga. Avtalen regulerer når og kor lenge E39 kan stengjast for å utføre dette arbeidet.

Når E39 er stengt, må trafikken gå på gamle E39 via Liknes i Kvinesdal. Ekstra køyrelengde er om lag 14 km og det tar om lag 15 minutt lengre tid å køyre her.

Arbeidsmiljølova regulerer arbeidstid i døgnet og tillèt ikkje arbeid på søndagar, og heller ikkje nattarbeid, med mindre det er absolutt naudsynt.

Eg meiner det er viktig at vi held oss til Arbeidsmiljølova sine rammer, dette hindrar likevel ikkje at ein innanfor desse rammene har så høg framdrift som praktisk mogleg. Rask framdrift på både utbygging og vedlikehaldsarbeid har vore høgt prioritert under vår regjering. Dette har vore viktig for at folk raskt skal få nye vegar, eller minst mogleg ulemper når utbetring går føre seg. Utan at eg på noverande tidspunkt kan love endra framdriftsplan for det vidare arbeidet med oppgradering vil eg be Statens vegvesen om ei fornøya vurdering av moglegheitene for dette innanfor rammene av Arbeidsmiljølova.

SPØRSMÅL NR. 567**Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 6. januar 2020 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

I 2017 kunne Bufdir fortelle at de ikke hadde oversikt over tvangsbruk i private barnevernsinstitusjoner da dette ikke ble registrert i systemet. Praksisen skulle endres og private institusjoner skulle på lik linje med de statlige barneverninstitusjonene registrere tvangsbruk.

Hvilken rutiner har man i dag for registrering av tvangsbruk i private barnevernsinstitusjoner, og kan

statsråden legge ved statistikk på tvangsbruk i private barnevernsinstitusjoner fra 2018 til d.d.?

Svar:

Alle barn som oppholder seg i private institusjoner har de samme rettighetene som barn i offentlige institusjoner. Alle tjenester og tiltak som gis etter barnevernloven skal være forsvarlige, uavhengig av eierstruktur.

Forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barnevernsinstitusjon¹ regulerer i hvilke tilfeller tvangsbruk er lovlig. Tvangsbruk skal protokollføres, og sendes til fylkesmannen som er tilsynsmyndighet og klageinstans. Institusjonen skal ved beboers ønske, bistå i utforming av klage.

For øvrig viser jeg til at Bufetat har nasjonale rutiner for oppfølging av private plasseringer, som blant annet innebærer at private institusjoner skal sende kopi av tvang-

sprotokoller til inntaksenheten. Inntaksenheten registrerer protokollene i fagsystemet BiRK.

Tabellen under gir en oversikt over tvangsbruk i private barnevernsinstitusjoner, i perioden januar 2018 til november 2019. Tabellen er sortert etter hvilken bestemmelse i rettighetsforskriften som er brukt som hjemmel for tvang.²

Hjemmel for bruk av tvang etter rettighetsforskriften	2018	2019
§ 14 Tvang i akutte faresituasjoner	611	612
§ 15 Kroppsvisitasjon	90	113
§ 16 Ransaking av rom og eiendeler	237	200
§ 17 Beslaglegging/tilintetgjøring/overlevering til politi	102	84
§ 18 Kontroll av post til beboer	9	6
§ 19 Samtykke til å avlegge urinprøve	81	71
§ 20 Tilbakeføring mot barnets vilje ved rømming	42	31
§ 22 Bevegelsesbegrensning	335	244
§ 23 Besøksnekt	3	1
§ 24 Bruksnekt av elektroniske kommunikasjonsmidler	144	94
§ 25 Urinprøvetaking etter vedtak i fylkesnemnda eller samtykke	367	500
§§ 15+16	19	10
§§ 15+17	3	1
§§ 15+16+17	13	15
§§ 16+17	51	42
§§ 22+23	5	
§§ 22+23+24	2	
§§ 22+24	14	13
§§ 23+24	2	
Sum	2130	2037

SPØRSMÅL NR. 568

Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Kent Gudmundsen

Besvart 20. desember 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hva hadde konsekvensene for Kunnskapsdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 21,7 og 53 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og

¹ Forskrift av 15. november 2011 nr. 1103.

² Tvangsprotokoller fra omsorgssentre er ikke inkludert i oversikten.

Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør Kunnskapsdepartementets andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk 3 prosent. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for Kunnskapsdepartementet på henholdsvis 21,7 mill. kroner og 53,0 mill. kroner.

Svar:

Konsekvensene for Kunnskapsdepartementet og underliggende etater av kutt i bruk av konsulenter, vil avhenge av hvilke kapitler og poster i statsbudsjettet som kuttet. Dersom kutt i den størrelsesorden som nevnt i spørsmålet tas på Kunnskapsdepartementets poster med bevilgning til digitaliseringsprosjekter eller utredninger, kan det medføre utsettelse av viktige digitaliseringstiltak og sveket kunnskapsgrunnlag for beslutninger som kan få konsekvenser for barn i barnehage eller elever og studenter i utdanning. To konkrete eksempler kan hentes fra Lånekassen, som ville ha brukt mye lengre tid på å gjennomføre

gradspremiering og studiestøtte i 11 måneder dersom det ikke var aktuelt å bruke konsulenter. Lånekassens forsøk med bruk av kunstig intelligens ville heller ikke ha vært mulig uten å trekke inn ekstern spesialistkompetanse.

For Kunnskapsdepartementet og de underliggende etatene vil det antagelig være kostbart å ha fast ansatte med spisskompetanse som det er behov for kun i en avgrenset periode, eller for å løse en avgrenset spesialisert oppgave. Ved å benytte eksterne tjenestekjøp reduseres behovet for å ansette byråkrater, samtidig som det gir fleksibilitet og handlingsrom til nødvendig ressursprioritering. Det skal også nevnes at når nøkkelpersoner i virksomheten skal ha lengre permisjoner, er konsulenter ofte den eneste realistiske erstatningen.

Hver enkelt etat under Kunnskapsdepartementet kan selv kjøpe konsulenttjenester innenfor rammen av sitt driftsbudsjett og etter lov og forskrifter om offentlige anskaffelser. Et eventuelt kutt i konsulentbruken må derfor spesifiseres på konkrete budsjettkapitler og -poster, dersom Kunnskapsdepartementet skal kunne vurdere konsekvensene mer inngående.

SPØRSMÅL NR. 569

Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 20. desember 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hva hadde konsekvensene for Kulturdepartementet og underliggende etater vært dersom Arbeiderpartiet og Senterpartiet og hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 17,7 og 7,2 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer hva den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør Kulturdepartementets andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk 1 prosent. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for Kulturdepartementet på henholdsvis 17,7 og 7,2.

Svar:

Jeg viser til finansministerens svar på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, jf. Dokument 15:467 (2019-2020). Av dette svaret framkommer det at Kulturdepartementet og dets underliggende virksomheter har utgiftsført om lag 60,9 mill. kroner til kjøp av konsulenttjenester (konto 670-673 i standard kontoplan) per tredje kvartal 2019. Størstedelen av disse utgiftene var knyttet til kjøp av konsulenttjenester til utvikling av programvare, IKT-tjenester (konto 671) og andre konsulenttjenester (konto 673).

Samlet utgjorde kjøp av konsulenttjenester i underkant av 4 pst. av de samlede driftsutgiftene som var ført i Kulturdepartementet og dets underliggende virksomheter på dette tidspunktet. De innkjøpte konsulenttjenestene er nært knyttet til behovet for å gjennomføre digitaliserings- og omstillingsprosjekter innen kultur- og frivillighetssektoren. Hensikten ved dette er blant annet å forenkle og forbedre søknadsprosessene for kulturaktører

og frivillige organisasjoner. I tillegg kjøper blant annet Nasjonalbiblioteket og Arkivverket konsulentttjenester til utvikling av nye systemer for å bevare og gjøre tilgjengelig kulturarvsmateriale. Bruk av "andre konsulentttjenester" (konto 673) er i stor grad knyttet til eksterne forsknings- og utredningsoppdrag på kultur- og frivillighetsområdet, som er nødvendig for å innhente kunnskap om utviklingstrekk innen disse sektorområdene.

Dersom de angitte innsparingene skulle vært gjennomført på Kulturdepartementets område, ville det svekke virksomhetenes muligheter til å gjennomføre digital-

iserings-, omstillings- og FoU-prosjekter. Nær halvparten av utgiftene til konsulentttjenester per tredje kvartal er utgiftsført i Norsk kulturråd og Arkivverket. Dersom de angitte innsparingene skulle vært fordelt i tråd med dette, ville konsekvensene bli størst for disse to virksomhetene.

Jeg viser for øvrig til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2019 har foreslått større innsparinger i driftsbevilgningene til flere virksomheter under Kulturdepartementet, utover den generelle reduksjonen som er foreslått i statlig kjøp av konsulentttjenester. Det vil i så fall ytterligere svekke virksomhetene.

SPØRSMÅL NR. 570

Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen

Besvart 6. januar 2020 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Hva hadde konsekvensene for Barne- og familiedepartementet og underliggende etater vært dersom Arbeiderpartiet og Senterpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 17,7 og 7,2 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer hva den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør Barne- og familiedepartementets andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk 1 prosent. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for Barne- og familiedepartementet på henholdsvis 17,7 og 7,2 mill. kroner.

Svar:

Utgiftene til konsulentbistand i Barne- og familiedepartementet og i underliggende virksomheter per tredje kvartal var 57,3 mill. kroner. Dersom det forutsettes et tilsvarende forholdsmessig nivå på utgiftene også i fjerde kvartal, tilsvarer dette årlige utgifter til konsulentbistand på om lag 76 mill. kroner. De skisserte kuttene på 17,7 og 7,2 mill.

kroner tilsvarer en reduksjon i nivået på henholdsvis 23,3 og 9,5 prosent.

En stor andel av konsulentbruken på Barne- og familiedepartementets område gjelder eksternt bistand til utvikling av programvare og IKT-systemer knyttet til pågående IKT-prosjekter i sektoren. Dette er i stor grad kompetanse som virksomhetene ikke selv innehar, og som de er avhengig av å kjøpe inn i markedet. Denne kategorien konsulentttjenester utgjorde om lag 56 pst. av utgiftene til konsulentbistand per tredje kvartal. Det meste av dette er knyttet til pågående IKT-prosjekter i Barne-, ungdoms- og familieetaten og i Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker.

Eksempler på slike IKT-prosjekter er DigiBarnevern, som er et nasjonalt samarbeidsprosjekt som skal øke kvaliteten og effektiviteten i det kommunale barnevernet, og det pågående prosjektet med å utvikle digitale verktøy som skal gi økt tilgjengelighet til psykisk helsehjelp for barn og unge i barnevernsinstitusjoner. De skisserte kuttene ville kunnet ført til forsinkelser i denne type IKT-prosjekter, noe som ville rammet innsatsen overfor barna tiltakene er rettet mot.

Jeg regner også med de skisserte kuttene ville ført til forsinkelser på andre områder. Dette gjelder blant annet utredningsarbeider i departementet og i de underliggende virksomhetene der det er behov for å kjøpe inn juridisk, økonomisk eller annen faglig bistand. Et annen viktig område der konsulentbistand benyttes er organisasjon-utvikling. Jeg regner derfor også med at de skisserte kuttene ville medført at planlagte organisatoriske tiltak ble utsatt eller ikke ble gjennomført.

En reduksjon i budsjettmidlene til konsulenttjenester vil også over tid kunne føre til at departementet og de underliggende virksomhetene i noen grad må erstatte bruken av konsulenter med faste ansatte. For oppgaver

som er tidsavgrensede og krever spesialistkompetanse, vil en slik endring kunne innebære dårligere ressursutnyttelse.

SPØRSMÅL NR. 571

Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 9. januar 2020 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva hadde konsekvensene for samferdselsdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 209,4 og 512,1 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør samferdselsdepartements andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk 29 prosent. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for samferdselsdepartementet på henholdsvis 209,4 og 512,1 millioner kroner.

Svar:

Spørsmålet er ei oppfølging av svar fra finansministeren på spørsmål nr. 467. I svaret fra finansministeren går det fram at per tredje kvartal 2019 utgjorde utgiftene til konsulenttenester på artskonti 670-673 for Samferdselsdepartementet og underliggende etater i alt 1 734,3 mill. kr. Dette gir eit bilete av konsulentbruken i dei einskilde verksemdene, men vil ikkje vere heilt dekkjande fordi utbetalingane ikkje skjer jamt over året.

Det er ikkje eit mål for regjeringa å bruke mest mogleg konsulentar, men tvert om er det viktig for oss å innrette arbeidet i staten slik at vi får mest mogleg infrastruktur att for kvar krone. Det gjer at kjøp av konsulentar skjer av ulike årsaker. Nokre kjøp skjer fordi ein har behov for spesialkompetanse som det ikkje er hensiktsmessig

å byggje opp i verksemda t.d. juridiske tenester, utvikling og implementering av datasystem og andre utviklingsoppgåver. For dei av etatane som har ansvaret for utbyggingssprosjekt blir konsulentar nytta i planlegging og prosjektering av prosjekt. Dette skjer for å ha muligheit til å halde tempoet oppe i utbygging av nye infrastruktur. I den samanheng viser eg til at det var relativt få prosjekt som var ferdig planlagde når denne regjeringa overtok i 2013, Styrking av planleggingsarbeidet har difor vore eit viktig grunnlag for det høge tempoet som har vore i utbygging av veg og jernbane under denne regjeringa.

Eit kutt i midlar til konsulentprosjekt vil påverke aktiviteten til departementet og etatane. Det vil føre til at oppgåver vil måtte utsetjast t.d. digitaliseringsprosjekt og utvikling av sjølvbeteningsløysingar. Det vil gi eit dårlegare kunnskapsgrunnlag. Vidare vil planlegging og førebuingar av prioriterte prosjekt kunne bli vesentleg forseinka eller måtte utsetjast. Dette kuttet på Samferdselsdepartementet vil altså kunne ha stor påverknad på framdrifta i viktige samferdselsprosjekt.

Den største delen av Kystverkets konsulentutgifter er knytt til utvikling/drift av datasystem og programvare. Dette er programvare som lar Kystverket drive effektiv produksjon og tenesteyting, men òg programvare som er brukarretta. Vidare er delar av konsulentbruken ein direkte følgje av enkeltprosjekt som t.d. arbeidet med U-864.

Mykje av planlegginga etter plan- og bygningslova i Statens vegvesen skjer ved hjelp av innleidde konsulentar. Statens vegvesen bruker òg mykje konsulentar til å prosjektere prosjekta. Eit pålagt kutt i konsulentbruken vil redusere handlingsrommet for Statens vegvesen betydeleg, og vil mest sannsynleg føre til forseinkingar i planlegginga av nye prosjekt og førebuingane av allereie prioriterte prosjekt som er prioritert i Nasjonal transportplan 2018–2029), Døme på dette er E39 Hordfast, E39 Rogfast og E18 Lysaker – Ramstadsletta.

Vidare nyttar Statens vegvesen eksterne konsulentar i arbeidet med verksemdsutviklingsprosjekt og utvikling av IKT-system. Dette gjeld m.a. utvikling og implementering innanfor Nasjonal Vegdatabank og Vegtrafikksentralane, digitalisering av vegtransport og utvikling av sjølvbeteningsløyningar på trafikant- og køyretøyområdet. Kutt i konsulentbruken vil derfor føre til redusert takt i utviklinga innanfor desse områda. Dette kan vidare resultere i redusert framkome og trafikktryggleik.

For jernbanen er òg bruk av konsulentar viktig både i drifta av etaten og i planlegginga og utgreiinga av nye jern-

baneprosjekt i tidleg fase. Eit krav om redusert konsulentbruk vil som for dei andre transportformene kunne forseinke prosjekt eller gi eit dårlegare kunnskapsgrunnlag som vil kunne få konsekvensar for prosjekt på eit seinare tidspunkt. Kutt i bruk av konsulenttenester vil derfor kunne påverke kunnskapsnivå og framdrifta til planlegging av tiltak for å ta i bruk nye persontog, planlegging av godstiltak prioritert i Nasjonal transportplan 2018–2029, og utredningsgrunnlag for Nasjonal transportplan 2022–2033, som for eksempel konseptvalgutredningar, rutemodellar og effektiv bruk av infrastrukturen.

SPØRSMÅL NR. 572

Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 20. desember 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Har regjeringen gjort en vurdering av reglene for utenlandsopphold for mottakere av stønad til enslig mor eller far oppimot gjeldende EØS-regelverk?

BEGRUNNELSE:

Viser til lov om folketrygd, kapittel 15 (stønad til enslig mor eller far). Etter lov om folketrygd skal stønad gis under utenlandsopphold dersom forsørgeren oppholder seg i utlandet i mindre enn seks uker i løpet av en tolv måneders periode.

Svar:

Stønader etter folketrygdloven kapittel 15 (overgangsstønad mv.) gis til enslig mor eller far som har aleneomsorg for barn. Formålet med stønadene er "å sikre inntekt for medlemmer som har aleneomsorg for barn, og å gi disse medlemmene midlertidig hjelp til selvhjelp slik at de kan bli i stand til å forsørge seg selv ved eget arbeid". Det stilles bl.a. krav om at den som mottar stønadene oppholder seg i Norge. Oppholdskravet gjelder ikke ved kortvarige utenlandsopphold på inntil seks uker i løpet av en tolv månedersperiode, eller utenlandsopphold pga. arbeid for en norsk arbeidsgiver.

Det kreves ingen annen opptjening enn medlemskap i folketrygden som bosatt i Norge i de siste tre årene før stønaden innvilges. Stortinget har den 17. desember 2019 vedtatt at dette botidskravet skal økes til fem år fra 1. oktober 2020. Det kreves ikke opptjening gjennom arbeid og

eventuell tidligere inntekt har ingen betydning for størrelsen på stønaden.

Overgangsstønadene skiller seg dermed klart både fra andre ytelser som dagpenger, sykepenger og arbeidssklaringspenger, og også fra folketrygdens pensjoner og andre langtidsytelser til livsopphold.

I forbindelse med inngåelsen av EØS-avtalen ble det gjort en vurdering av hvilke trygdeytelser som var omfattet av den dagjeldende trygdeforordningen (EF1408/71).

I St.prp. nr. 100 (1991–92) Om samtykke til ratifikasjon av Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS), undertegnet i Oporto 2. mai 1992, er det i pkt. 6.4.3 uttalt at folketrygdlovens kapittel om stønader til enslige, skilte og separerte forsørgere må antas å ligge utenfor avtalens materielle virkeområde. Dette var begrunnet med at denne type stønader er en del av sosialhjelpsordningene i de fleste andre land innenfor EØS.

Overgangsstønadens spesielle karakter har dermed ført til at den faller utenfor den internasjonale trygdekoordineringen. Det ble dermed lagt til grunn at ytelsene til enslige foreldre falt utenfor virkeområdet for trygdeforordningen.

Selv om det er gjort flere endringer i regelverket, er det neppe grunnlag for å si at overgangsstønadens spesielle karakter er endret siden innlemmelsen av EØS-avtalen og tilhørende regelverk i 1994. Derfor ble det på samme måte som for den gamle trygdeforordningen, lagt til grunn at stønadene til enslige foreldre heller ikke er omfattet av den nye trygdeforordningen (EF883/2004).

Det er i liten utstrekning stilt spørsmål om den vurderingen. Den 24. september 2007 besvarte daværen-

de arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hansen et spørsmål fra stortingsrepresentant Vigdis Giltun, som gjaldt rett til overgangsstønad for en enslig mor som var bosatt i Sverige, men jobbet i Norge (se spm. nr. 15/1390). Også i dette svaret ble det lagt til grunn at overgangsstønaden ikke var omfattet av trygdeforordningen. Jeg er ikke kjent med at det er reist spørsmål ved vurderingen av overgangsstønaden og forholdet til EØS-regelverket som oppfølging av dette svaret. Så langt jeg har kunnet bringe på det rene, er det heller ikke senere stilt spørsmål ved vurderingen.

Det vises for øvrig til omtale i mitt brev til Stortinget, Kontroll- og konstitusjonskomiteen av 19. november 2019 hvor det framgår at departementet vil vurdere hvilke ordninger det vil være behov for å se nærmere på, når

direktoratet har gjennomgått forholdet til EØS-retten for en rekke ytelser. I den forbindelse bestilte Arbeids- og velferdsdirektoratet en rapport fra de juridiske fakultetene i Bergen, Oslo og Tromsø, "Ikke stykkevis og delt – rapport om Arbeids- og velferdsetatens EØS-rettslig forpliktelser" (12. desember 2019). I rapporten pekes det på at det i lys av rettsutviklingen i EU kan være grunn til å se nærmere på vurderingen av stønadene etter folketrygdloven kapittel 15.

Rapporten inneholder imidlertid ikke noen konkrete vurderinger av overgangsstønaden som tilsier at vurderingene som hittil har vært lagt til grunn, er uriktige. Jeg vil uansett følge opp anbefalingen i rapporten om å se nærmere på de EØS-rettslige vurderingen av stønadene etter folketrygdloven kapittel 15.

SPØRSMÅL NR. 573

Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 20. januar 2020 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Kva er provenyet dersom fritaksmodellen som vart innført i 2006 vert reversert, og kva endringar kan gjerast i modellen for å hindre at ein får evigvarande utsatt skatt?

GRUNNGJEVING:

Viser til omtale av fritaksmodellen i DN 14.12.19 om konsekvensar av fritaksmodellen som vart innført i 2006. I evalueringa av skattereformen vart ikkje provenyeffekten av endringar i fritaksmodellen vurdert. At overskot aldri vert skatta av, dersom ein aldri tek utbytte, vart adressert i Skauge-utvalet. Der stod det at:

«Systemet åpner bl.a. for at det kan bygges opp store skattecreditter innenfor selskapssektoren, med fare for at overskudd over alternativavkastningen aldri kommer til beskatning i Norge.»

Sia dette var ein kjent, teoretisk moglegheit bør eventuelle verkemidler for å motverke det og vere ein del av den offentlege debatten.

Svar:

Vi må ha rammer som fremjar investeringar, vekst og verdiskaping. Det kjem oss alle til gode at overskotet blir reinvestert i nye idear og lønsame prosjekt. Det legg til

rette for arbeidsplassar i bygd og i by. At det blir investert i verksemdar og arbeidsplassar som går med overskot og betalar skatt, legg grunnlaget for velferda vår. Vi må skape eit samfunn der det er lov å lykkast, lønnsamt å jobbe og som løfter alle som bidrar.

Verdiskapinga i selskapssektoren blir løpande skatlagd gjennom selskapsskatten. Fritaksmetoden sørger for at overskot ikkje blir skattlagt fleire gonger i kjeder av selskap, såkalla kjedeskattlegging, ved at utbytte og aksjegevinstar normalt er skattefrie for selskap som mottok utbytte eller gevinst. Utan mekanismar for å motverke kjedeskattlegging kan skattenivået på selskapsoverskot bli urimeleg høgt og vilkårlig, avhengig av korleis selskapsstrukturen ser ut. Kjedeskattlegging kan føre til at kapital vert låst inne i ei lite lønsam verksemd, som igjen fører til lågare samla avkastning på kapitalen i økonomien.

Før innføringa av fritaksmetoden i 2004 hadde vi andre reglar for å motverke kjedeskattlegging i selskapssektoren. Utbytte frå norske selskap var i praksis skattefrie gjennom den såkalla «godtgjeringsmetoden». Skatt på utbytte frå utanlandske selskap vart redusert gjennom kreditfrådrag for selskapsskatten og kjedeskatten som det underliggende selskapet hadde betalt i utlandet. Skatt på aksjegevinstar på aksjar i norske selskap vart utlikna krone for krone mot skatt på tilbakehalde overskot i det underliggende selskapet gjennom den såkalla

RISK-metoden. Fritaksmetoden inneber i stor grad ei vidareføring av skattefritaket på aksjeinntekter i selskap. I så måte må ein anta at provenyverknadene har vore moderate.

I visse høve inneber fritaksmetoden lågare skattlegging av aksjeinntekt i selskap samanlikna med systemet før skattereforma i 2006. Aksjegevinstar knytt til utanlandske selskap blei skattlagde fullt ut før reforma, medan desse i stor utstrekning vart skattefrie med fritaksmetoden. Lik behandling av aksjeinntekter frå norske og utanlandske selskap var nødvendig for å etterleve pliktene som Noreg har etter EØS-avtala. Før skattereforma i 2006 vart dessutan aksjegevinstar knytt til forventningar om framtidig overskot, altså ikkje knytt til tilbakehalde overskot, skattlagt i selskapet ved realisasjon. Før skattereforma i 2006 vart det heller ikkje skatt på aksjegevinstar når ein så seljar og kjøpar under eit. Ein skatt på gevinst hos seljaren blei alltid over tid motsvar av eit seinare frådrag hos kjøpar som følgje av RISK-modellen. Systemet før reforma ga motiv til å realisere tap tidleg og utsetje gevinstar så lenge som mogleg. Fritaksmetoden, som erstatta RISK-metoden, vart ikkje berre ein forenkling, men tok også bort denne mogligheita til å tilpassa seg systemet.

Då Stortinget innførte fritaksmetoden i 2004 som ein del av 2006-reforma, blei det vist til at metoden gjekk inn i ein internasjonal trend der godtgjeringsystema vart erstatta med skattefritak for aksjeinntekter i selskap frå både innanlandske og utanlandske selskap. Det blei mellom anna vist til at slike skattefritak var innført eller planlagt innført i Sverige, Danmark, Finland, Storbritannia, Tyskland og Nederland, sjå Meld. St. 29 (2003–2004) Om skattereform, punkt 3.4.1.3.

Departementet har ikkje berekna provenyverknaden av å erstatte fritaksmetoden med reglane for skattlegging av aksjeinntekter for selskap som gjaldt før 2006-reforma. Dette krev først eit anslag på samla inntekt under fritaksmetoden, og deretter eit anslag på RISK-frådrag, godtgjeringsfrådrag og kreditfrådrag som hadde utlikna dei auka inntektene som ville oppstått utan fritaksmetoden. Vidare måtte ein tatt høgde for at innføring av det gamle systemet for skattlegging av aksjeinntekt i selskapssektoren kunne føre til innlåsingeffektar for investeringar som ville fått kjedeskattlegging. Det gjeld dei tilfella der overgangen til fritaksmetoden ga lågare eller utsett skatt. Innlåsinga ville gitt færre realisasjonar og dermed lågare skatteinntekter frå tiltaket.

Eg vil dessutan hevde at eit anslag på provenyverknader av å reversere reglane om skattlegging av aksjeinntekt for selskap til dei som gjaldt før 2006-reforma, vil vere av avgrensa interesse ettersom eit slikt tiltak ikkje vil vere i tråd med EØS-retten og difor ikkje mogleg å gjennomføre.

DN-artikkelen som representant Tajik viser til i grunngjevinga for spørsmålet, framstiller innføringa av fritaksmetoden gjennom 2006-reforma som ei gåvepakke til landets rikaste. Denne framstillinga er ikkje dekkande. For

det første, som forklart ovanfor, inneber fritaksmetoden i stor grad ei vidareføring av skattefritak på aksjeinntekt i selskap. For det andre innførte vi samstundes aksjonærmodellen, som skattlegg aksjeinntekt ut over risikofri rente når inntekta går til personlege aksjonærer. Utbytte og aksjegevinstar var i stor utstrekning skattefrie for personlege aksjonærer før 2006-reforma som følgje av at også personlege aksjonærer kunne krevje godtgjeringsfrådrag og RISK-frådrag.

Representant Tajik spør kva som kan gjerast med fritaksmetoden for å unngå evigvarande utsett skatt. Utifrå grunngjevinga for spørsmålet forstår eg spørsmålet som å gjelde moglege endringar i fritaksmetoden for å unngå utsett utbytteskatt for personleg aksjonær. Utbytteskatten skal først betalast når selskap deler ut utbytte til personleg aksjonær eller når personleg aksjonær realiserer aksjegevinst. Dersom selskapet ikkje deler ut utbytte til personleg aksjonær, vil det heller ikkje utløyse utbytteskatt for aksjonæren. Dette følgjer av uttaksprinsippet i aksjonærmodellen.

Dersom ein skulle vurdere særlege tiltak, meiner eg at det ville vere meir relevant å sjå på reglane knytt til dei personlege aksjonærane.

Her har allereie regjeringa tatt grep. Aksjonærmodellen ga moglegheit for å utsetje utbytteskatt ved at aksjonæren kunne få tilgang på middel i selskapet ved å ta opp lån frå selskap i staden for å dele ut utbytte. For å motverke dette fremja regjeringa forslag for Stortinget om at slike lån skal skattleggast som utbytte, sjå Prop. 1 LS (2015–2016) kapittel 5. Stortinget vedtok forslaget.

Det har òg vore peikt på høve der eigar privat har nytta selskapet sine midlar. Når vi har utbytteskatt for personlege aksjonærer, kan det gi insentiv til å omgå utbytteskatt ved at eigaren til dømes bruker av selskapets midlar til å dekkje sitt private konsum. Vederlagsfritt privat konsum av selskapets midlar skal skattleggast som utbytte for eigaren. Selskapet skal på si side inntektsføre og skattleggast for verdien av den vederlagsfrie overføringa til aksjonæren. Alternativt må eigaren betale marknadsspris for varer eller tenester ein tek imot frå selskapet. Selskapet må då skatte av vederlaget på vanleg måte. Å konsumere gjennom selskapet som ein eig, er altså ikkje ein lovleg måte å unngå utbytteskatt på.

Eit anna høve som har vore peikt på, er aksjonærer som flytt ut av landet. Her har vi serlege reglar om skattlegging av ikkje-skattlagde gevinstar ein tek ut av norsk skattleggingsområde ved utflytting.

Formålet med fritaksmetoden er å hindre at overskot i selskap vert skattlagt fleire gonger ved at utdeling av utbytte frå eit selskap til eit anna er gjort skattefrie. Endringar i fritaksmetoden som fører til kjedeskattlegging av overskot, vil vere uheldig fordi det kan føre til innlåsing av kapital i lite lønsame selskap.

SPØRSMÅL NR. 574

Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 9. januar 2020 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil det enstemmige vedtaket til Moss kommunestyre om å unngå RV19 gjennom kulturlandskapet i Rygge bli hensyntatt i den videre prosessen?

BEGRUNNELSE:

De å få løst trafikkproblemene i Moss er en veldig viktig sak og det er å finne en løsning på RV19 som haster mest. Det er viktig at man ikke sløser bort planleggingsmidler på løsninger ingen ønsker. Et enstemmig Moss kommunestyre vedtok at man ikke ønsker RV19 gjennom kulturlandskapet i Rygge. Men de øvrige alternativene må man utrede videre. SVV sier at de ikke vil forholde seg til vedtaket.

Svar:

I Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt til grunn anleggsstart på prosjektet rv. 19 Moss i siste del av planperioden. Statens vegvesen har gjennomført ei utgreiing, inkl. siling av alternativ, som grunnlag for å tilrå kva alternativ etaten meiner det skal gjennomførast planlegging etter plan- og bygningslova for.

Statens vegvesen har nyleg oversendt si tilråding om vidare planarbeid til Samferdselsdepartementet. Eg vil gå grundig inn i denne tilrådinga. Det er difor førebels for tidleg for meg å ta stilling til kva styringssignal som vil bli gitt for det vidare planarbeidet, men lokale vedtak er alltid ein faktor som inngår i vurderinga.

SPØRSMÅL NR. 575

Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 8. januar 2020 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Etter at våre allierte senhøsten 2018 trente på å komme Norge til unnsetning under NATO-storøvelsen Trident Juncture, fikk de tilsendt bompengekrav på til sammen nesten en million kroner. Ifølge NATOs avtaleverk er militære kjøretøy fritatt for veiavgifter.

Hvorfor har ikke forsvarsministeren ryddet opp og unngått å stille Norge i forlegenhet hos våre allierte?

Svar:

«Etter at våre allierte senhøsten 2018 trente på å komme Norge til unnsetning under NATO-storøvelsen Trident Juncture, fikk de tilsendt bompengekrav på til sammen nesten en million kroner. Ifølge NATOs avtaleverk er militære kjøretøy fritatt for veiavgifter. Hvorfor har ikke forsvarsministeren ryddet opp og unngått å stille Norge i forlegenhet hos våre allierte?»

Ingen NATO-allierte vil bli belastet for bompengekrav i Norge. Regningen for passeringene i forbindelse med

Trident Juncture 2018 ble ikke sendt til de aktuelle nasjonene, men ble kun fremsendt til det norske Forsvaret. Forsvaret har ikke sendt ut noen krav til våre NATO-allierte og kommer heller ikke til å gjøre det.

Forsvarsdepartementet vil i denne saken gå i dialog med Samferdselsdepartementet som har det overordnede ansvaret for bompenger i Norge. I påvente av denne avklaringen har Forsvaret betalt regningene for de allierte styrkene som øvde i Norge i forbindelse med Trident Juncture 2018.

SPØRSMÅL NR. 576**Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 30. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Har samferdselsdepartementet kjennskap til resultater fra forsøkene i Canada, og mener samferdselsministeren dette kan være aktuelt å teste ut i Norge hvis resultatene har vært positive?

BEGRUNNELSE:

I byen Rosemere i Quebec i Canada har de testet bruk av treflis på vegene for å sikre biler bedre framkommelighet på is og snø.

Svar:

Samferdselsdepartementet har ikkje konkret kjennskap til dei testane som er gjennomført i Rosemere i Canada, men er kjent med produktet som er kalla for «Stop Gliss Bio eller Eco Ice Grip». Produktet er utvikla og patentert i Sveits og er mellom anna testa ut på gang- og sykkelveggar i Finland.

Ifølgje produsenten, er dette eit produkt som er egna for gang- og sykkelveggar, offentlege og private gardsplassar, parkeringsplassar og lågtrafikkerte vegar med fartsgrønse under 40 km/t med snødekt vegbane. Årsaka er at treflisa er svært lett og er difor utsett for vind og turbulens frå bilar.

Testresultata frå Finland støttar dette og viser at produktet har eit noko avgrensa bruksområde. Treflisane kan brukast som eit alternativ til strøsand på gang- og sykkelveggar med snøsåle i typisk innlandsklima. Testane viser

ei avgrensa varigheit i bakkar, vindutsette stadar, i umiddelbar nærleik til bilveg eller stadar der det er kryssande biltrafikk. Produktet har høgare produksjonskostnader og det trengs større mengd av produktet samanlikna med tradisjonell strøsand. Finland oppgir at treflisane er 8 gonger dyrare per km gang- og sykkelveg enn tradisjonell strøsand. Sveits anslår prisen å være 6 gonger dyrare enn strøsand.

På bakgrunn av produsenten si eiga anbefaling og dei testane som er gjennomført i Finland vil ikkje Statens Vegvesen anbefale å teste produktet på ein bilveg. SVV meiner det finst eit betre norsk alternativ, nemleg fastsand. Fastsand (varm sand) er ein forholdsvis ny metode kor sand vert blanda med varmt vatn med ein temperatur på 90-95 gradar. Når denne blandinga av sand og varmt vatn treff ein kald snø- eller issåle vil blandinga fryse fast og skape ein sandpapireffekt som gjer ein god friksjon/godt veggrep. Metoden eignar seg når det er kaldt klima og vil i slike periodar skape både høgare friksjon og lengre varigheit enn tradisjonell tørrsanding.

Bruken av fastsand i Norge har auka dei siste årane og det er ein ønska utvikling. Sist vintersesong var om lag 20 % av det totale sandforbruket fastsand. Statens vegvesen testar no også fastsand på ein gang- og sykkelveg i Kongsvinger og dei trur at metoden kan gje lengre varigheit, mindre materialbruk og auka sikkerheit og framkommelegheit også for syklande og gåande.

Eg meiner uansett at vi alltid skal være opne for å ta i bruk nye produkt som viser seg effektive, herunder trebaserte produkt. Det er likevel Statens vegvesen som er dei som må gjere dei konkrete vurderingane av dette.

SPØRSMÅL NR. 577**Innlevert 16. desember 2019 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 3. januar 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hva gjør Utenriksministeren for å sikre at midler over UDs budsjett tildeles på en upartisk måte og uten påvirkning fra personlige vennsforhold, og vil hun vurdere om

det er hensiktsmessig å stille krav til åpenhet om øvrige bidragsytere til prosjekter og virksomheter som Norge bidrar økonomisk til?

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv publiserte 12. desember en artikkel som forteller at ekspedisjonssjef Geir O. Pedersen erklærte seg habil da tenketanken som vennen Terje Rød-Larsen leder ble tildelt 36 millioner kroner over UDs budsjett, selv om UD selv påpekte at Pedersen kunne være inhabil. Tildelingene til Rød-Larsens tenketank startet under den rød-grønne regjeringen, og vurderingen av habilitet ble også gjort da. DN skriver videre at Pedersen «var i posisjon til å avgjøre Norges økonomiske støtte for en ny periode» til Rød-Larsens tenketank. DN tegner dermed et bilde av at norske toppdiplomaters personlige forbindelser er utslagsgivende for at prosjekter tildeles penger over UDs budsjett. Dette forsterker et inntrykk mange har av at betydelige deler av norsk utenriksforvaltning og diplomati styres av en liten, innvidd krets som sørger for hverandre. Norge er et lite land med en offentlighet hvor mange kjenner hverandre. Da forplikter det å være særlig varsom når profesjonelle og private koblinger krysser, og man kan følgelig stille seg spørsmål om hvorvidt tilstrekkelig varshet ble benyttet i dette tilfellet.

Det er også kjent at Jeffrey Epsteins stiftelse donerte penger til Rød-Larsens tenketank. DN rapporterer i en artikkel fra 10. desember at UD var misfornøyd med manglende åpenhet om finansene i tenketanken. Det fremgår også at departementet generelt ikke stiller krav om donorliste til mottakere at denne typen tilskudd.

Svar:

Utenriksdepartementets tildelinger gjøres innenfor de rammene som Stortinget har fastlagt, og følger de lovene og det regelverket som gjelder for forvaltning av offentlig tilskudd.

Utenriksdepartementets klare føringer for forvaltning av tilskuddsmidler er nedfelt i den såkalte «Grant Management Assistant» (GMA), som er en veileder for saksbehandlere i utenriktjenesten. Veilederen omfatter samtlige relevante lover og regler, og veileder saksbehandlerne gjennom hele tilskuddssyklusen fra tildeling til avtaleinngåelse, gjennom oppfølging av prosjekter, og til avslutning av avtaler.

Tilskudd tildeles basert på faglige og budsjettmessige vurderinger, og disse nedfelles i beslutningsdokumenter eller fordelingsnotater. Slike dokumenter utarbeides av saksbehandler. Fordelingsnotater godkjennes av politisk ledelse. Beslutningsdokumenter godkjennes av linjeledelsen innenfor rammene av politiske føringer fastsatt av politisk ledelse, så vel som rammene som følger av Stortingets bevilgningsvedtak. Juridisk kvalitetssikring er tilgjengelig for samtlige avtaler, og er obligatorisk for avtaler som overskrider bestemte beløp.

I tildelingsprosesser er habilitet et viktig spørsmål. Habilitetsvurderinger foretas helt i begynnelsen av saks-

behandlingssyklusen. I tråd med forvaltningslovens §8 er det tjenestemannen selv som avgjør om han eller hun er inhabil, og GMA gir veiledning til å gjennomføre en slik vurdering. Alle saksbehandlere og ledere med ansvar for tilskuddsforvaltning får undervisning om habilitetsvurderinger gjennom obligatoriske kurs i tilskuddsforvaltning. I tvilstilfeller skal tjenestemannen forelegge spørsmålet for sin nærmeste overordnede til avgjørelse.

Utenriksdepartementet krever budsjetter og regnskap for tiltak som støttes. Disse skal inkludere eventuelle andre finansieringskilder for tiltaket. Dette gjøres bl.a. for å forebygge såkalt «double-dipping» eller overfinansiering, men også for å sikre at prosjekter som ikke fullfinansieres av Utenriksdepartementet har tilstrekkelige ressurser for å kunne realiseres. Av kapasitetsgrunner kontrollerer imidlertid Utenriksdepartementet ikke systematisk alle mulige finansieringskilder til alle tilskuddsmottakernes aktiviteter som man fra norsk side ikke er engasjert i.

Utenriksdepartementet har også retningslinjer og rutiner for vurdering av våre partnere. Disse skal bl.a. belyse tilskuddsmottakerens kompetanse og kapasitet. Partnerens finansieringsmåte kan også inngå i en slik vurdering dersom det er grunn til det. Fokus i en slik gjennomgang vil imidlertid være partnerens finansielle situasjon, og hvorvidt denne kan ha innflytelse på partnerens kapasitet, uavhengighet og profesjonalitet.

Utenriksdepartementet gir offentlig informasjon og viser åpenhet om vår tildeling av midler, blant annet på UDs tilskuddsportal på regjeringen.no. Utenriksdepartementet stiller også krav om åpenhet til mottakere av tilskudd.

Vi har således klare regler for åpenhet, men jeg vil også minne om at det i visse tilfeller kan være ulemper ved å sette søkelyset på enkeltdonorer til organisasjoner og prosjekter. Et eksempel er vårt internasjonale arbeid med menneskerettigheter. Organisasjoner som arbeider med dette temaet i vanskelige landsituasjoner vil ofte risikere å bli karakterisert som «utenlandske agenter» av myndighetene for å delegitimere menneskerettighetsarbeidet. Oppmerksomhet om hvem som er på donorlisten vil kunne vanskeliggjøre arbeidet til slike organisasjoner.

Utenriksdepartementet praktiserer nulltoleranse for økonomiske misligheter og har strenge regler for oppfølging dersom det forekommer økonomiske mislighold i prosjekter. Disse reglene kan komme til anvendelse dersom partneren eller en av partnerens samarbeidspartnere er involvert i korrupsjon, misbruk av tilskuddsmidler e.l.

Når det gjelder utenriksdepartementets samarbeid med International Peace Institute (IPI), har skiftende regjeringer i flere tiår støttet denne organisasjonen. Denne støtten har vært basert på faglige vurderinger om at de har oppnådd gode resultater, og støtten har blant annet gått til tiltak for å gjøre FNs fredsbevarende operasjoner mer effektive i felt, særlig i Afrika. IPI har levert finansielle

rapporter og opprettholdt sine forpliktelser i henhold til avtalene med Utenriksdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 578

Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 20. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Har departementet vurdert om kjøring i regi av kommuner utløser løyveplikt dersom kommunen henholdsvis tar betalt og ikke tar betalt for transporttjenesten, og har statsråden gjort en vurdering av om eventuelt krav om løyve er den best egnede måten å regulere kommuners transportvirksomhet?

BEGRUNNELSE:

Viser til brev fra Sarpsborg kommune til Samferdselsdepartementet sendt 1. november. Brevet omhandler tolkning av yrkestransportlova § 4 – løyve.

Sarpsborg kommune kjører eldre og personer med funksjonsnedsettelse til kommunens dagsentre.

Kommunen tar ikke betalt for bruk av dagsentre, men krever dekket transport med kr. 70,- pr bruker pr. dag. Sarpsborg kommune oppgir at de årlige kostnadene som knytter seg mot transport av brukere til og fra dagsenter/aktivitetssenter beregnet til ca. 10 millioner kroner og inntekt fra egenandel fra brukere er ca. 800 000 kroner.

Det er knyttet usikkerhet til regelverket. Sarpsborg kommune har derfor bedt om en avklaring om forholdene beskrevet utløser løyveplikt. Undertegnede forutsetter at dette er en avklaring som er nødvendig for flere kommuner.

Svar:

Den som skal drive persontransport mot vederlag må ha løyve etter yrkestransportlova.

Krava som er sett i yrkestransportlova gjeld både i privat og offentlig sektor.

Når ein kommune regelmessig driv persontransport til og frå dagsenter, vil transporten krevje løyve dersom det vert krevd eigendelar av dei som nyttar transporten. Dette gjeld uavhengig av storleiken på eigendelane, eller om transporten har eit kommersielt formål. Når det gjeld bruk av køyretøy registrert for meir enn 9 personar må ein ta omsyn til regelverk som er ein del av EØS avtalen.

Det kan vere løyveplikt sjølv om det er andre enn passasjerane som som betaler eller finansierer transporten. Det vert ikkje rekna som vederlag dersom transporten fullt ut vert finansiert av ein institusjon/verksemd som sjølv eig eller disponerar køyretøyet og førar er tilsett same stad. Føresetnaden for dette er at vedkommande institusjon/verksemd ikkje leverer kommersielle tenester.

Ikkje minst av omsyn til brukarane meiner eg at transporten som nemnt ovanfor bør utførast av innehavarar av løyve dersom det finst tilgjengeleg transporttilbod med løyve som kan utføre transporten. Det er sett særskilde krav til sjåførar i løyvepliktig persontransport og krav til årleg periodisk køyretøykontroll for køyretøy som vert brukt i løyvepliktig verksemd.

Det er i dag høve for kommunar å kunne få løyve for persontransport med buss dersom dei ønskjer å drive persontransport mot vederlag. Etter 1. juli 2020 vert behovsprøvinga av m.a. drosje opheva og kommunar vil kunne dra nytte av større konkurranse om offentlege transportoppdrag enn det som er tilfelle i dag.

SPØRSMÅL NR. 579

Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 20. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Korleis vurderer statsråden at det billigaste alternativet på strekninga E136 Flatmark–Monge er i samsvar med Stortingets mål om å redusere nedbygginga av dyrka mark og omsynet til etablerte verneområde, og er statleg plan rett å bruke i slik sak?

GRUNNGJEVING:

Når vegprosjekt skal planleggjast, er det ein fordel om alle involverte partar blir einige om ei løysing. Dette var tilfellet då ein i 2008 godkjente kommunedelplanen for Flatmark-Monge på E136, sjølv om det å finne ei løysing for strekninga innebar særers vanskelege avvegingar.

No har Statens Vegvesen (SVV) sett i gang eit arbeid med å oppgradere planen i tråd med nye vegstandardar. SVV har teke utgangspunkt i Samferdselsdepartementets føringar om kostnadsstyring og vurdert andre og rimelegare alternativ til den opprinneleg løysinga. SVV meiner at det billigaste alternativet som ligg føre bør leggjast til grunn for eit nytt styringsmål for prosjektet. Det nye alternativet inneber nedbygging av mykje dyrka mark, det kjem i konflikt med vedteke verneområde og omsynet til nærings- og kulturinteresser. Rauma kommunestyre

var i sommar på synfaring i det aktuelle området. Seinare har SVV nemnt for leiinga i Rauma kommune at dei vil bruke ei statleg plan, noko kommunen har uttalt seg slik om: «Rauma kommune finner det merkelig at et så sterkt virkemiddel skal kunne tas i bruk på nåværende stadium i prosessen.» Kommunen legg til at bruk av statleg plan vil vera ei «overkjøring av lokalt og regionalt selvstyre», og ber om at vanlege planprosessar blir brukt i saka vidare.

Svar:

Statens vegvesen har sendt ein førespurnad om bruk av statleg plan på prosjektet E136 Flatmark – Monge – Marstein i Møre og Romsdal. Saka er til vurdering i Samferdselsdepartementet. Eg har difor ikkje grunnlag for å inn i detaljerte vurderingar av dette på noverande tidspunkt. Det er Kommunal- og moderniseringsdepartementet som ev. tek stilling til om prosjekt skal bli gjennomført som statleg plan. Omsyn til jordvern og verneområder vil bli vurdert i det vidare planarbeidet.

Eg legg likevel til at nedbygginga av dyrkajord er monaleg redusert under vår regjeringsperiode og at nydyrkinga har gått opp samstundes. Det viser at regjeringa tek jordvernsspørsmål på stort alvor.

SPØRSMÅL NR. 580

Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 20. desember 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Det velfungerende Utrykningspolitiet (UP) er en svært viktig grunn til at tallet på alvorlig skadde og drepte i trafikken er lavt i forhold til mange andre land.

Er det grunn til å bekymre seg for at regjeringen ønsker å legge ned UP eller omstrukturere UP fra dagens modell?

Svar:

Arbeidet med trafikkssikkerhet er og vil være en viktig del av politiets ansvarsområde. Jeg er generelt opptatt av hvordan politiet organiserer sine oppgaver, og vurderer dette fortløpende. Jeg vil involvere Stortinget på egnet måte dersom det skulle bli aktuelt å vurdere organiseringen av trafikkssikkerhetsarbeidet i politiet.

SPØRSMÅL NR. 581**Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 20. januar 2020 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Svalbard er et utstillingsvindu for Norge og for arktisk bosetting. Ved behandling av Stortingsmeldingen om Svalbard i november 2016 ba Stortinget Regjeringen om at det måtte utarbeides en plan for å erstatte eksisterende kullkraft med ny utslippsfri energiforsyning i Longyearbyen.

Når vil regjeringen legge frem et forslag til ny energiforsyning som også legger til rette for en lokal skipsfart med lavere utslipp?

Svar:

Regjeringen gjennomgår og vurderer nå langsiktige energiløsninger for Longyearbyen og vil komme tilbake til saken når beslutningsgrunnlaget legger bedre til rette for dette. I 2018 fikk Olje- og energidepartementet gjennomført en bred teknisk mulighetsstudie av alternative energiløsninger. Studien er fulgt opp med et innspillsmøte og kontaktmøter med relevante aktører. I denne prosessen er det kommet inn forslag til løsninger som legger til rette for lavere utslipp fra skipsfart og andre deler av nærings-

slivet på Svalbard. Både de alternativene som er utredet, og de som er spilt inn, går nå gjennom på grundig vis av energimyndighetene.

Regjeringen ønsker å finne en løsning som gir trygghet for at innbyggere og virksomhetene i Longyearbyen har sikker tilgang på strøm og varme. At Svalbard er et isolert øysamfunn med krevende klimatiske forhold, store miljøverdier og med begrenset tilgang på infrastruktur medfører utfordringer. En energiløsning må også legge grunnlaget for en rimelig kostnadsfordeling mellom innbyggere og virksomheter, og tilpasses den eksisterende infrastrukturen i Longyearbyen. En ny løsning for energiforsyningen må være bærekraftig, og samsvare med våre øvrige mål om utviklingen i Longyearbyen og på øygruppen for øvrig.

I samarbeid med Longyearbyen Lokalstyre undersøker nå Justis- og beredskapsdepartementet og Olje- og energidepartementet tilstanden til det eksisterende kullkraftverket. En tilstandsvurdering fra lokalstyret skal etter planen være klar nå ved dette årsskiftet. Resultatet fra tilstandsvurderingen vil gi rammen for når en ny energiforsyning senest bør komme på plass, og samtidig bidra til å belyse hvilke løsninger som vil være mest aktuelle.

SPØRSMÅL NR. 582**Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 20. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Medfører det riktighet at det ikke lenger er mulig å kjøpe periodebillett for reise med tog verken av konduktør om bord i toget eller på billettautomater på stasjonene, slik at en enten må ha smarttelefon for å kjøpe periodebillett eller må kjøpe enkeltbillett for hver reise av konduktør med det til følge at en må betale ombordtillegg på 40 kroner for hver enkeltreise, og hva vil i så fall statsråden gjøre for å ordne opp i dette?

Svar:

Som følge av ei teknisk oppgradering av Entur sine billettautomatar, var moglegheita til sjølvbetent kjøp av periodebillettar borte i tidsrommet 13. november til 29. november i år. Dette gjaldt periodebillettar utanfor Ruter sitt takstområde, medan periodebillettar innanfor Ruter sitt takstområde var tilgjengeleg for sjølvbetent kjøp i heile perioden. Ved oppgradering av automatane krevjast det ikkje ombordtillegg på 40 kroner ved kjøp av einskildbillett om bord i toget.

Dette er no utbetra, slik at periodebillettar som vanleg kan kjøpast i Entur sine billettautomatar. Elles kunne

periodebilletter både innanfor og utanfor Ruter sitt takstområde kjøpast i heile den nemnde perioda via betent billettsal eller ved å kontakta Entur sitt kundesenter.

Moglegheita for kjøp av periodebillett på toget vart avvikla våren 2019.

SPØRSMÅL NR. 583

Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 2. januar 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Den viktigste ressursen for forsvarsevnen vår er de ansattes kompetanse. Ørland ble valgt som vertskommune for våre kampfly F-35. Ørland kommune har tatt ansvar ved å drifte Ørland Lufthavn med statsstøtte.

Hva vil det bety for Forsvaret om Ørland Lufthavn blir lagt ned?

BEGRUNNELSE:

Ørland kommune er vertskommune for våre kampfly. Det investeres nesten 10 mrd. kr i forsvarsinfrastruktur, og det kjøpes inn nye kampfly for flere titalls milliarder. Transport- og kommunikasjonskomiteen var på besøk på Ørlandet for å høre hvilke utfordringer de har. Vi ser en høyteknologisk endring av forsvaret vårt. Dette krever høyt kompetente ansatte og god sivil infrastruktur. Flytilbudet ved Ørland Lufthavn dekker en region på 26 000 innbyggere og sparer reisende for tre timers reisevei hver vei. Antallet reisende har økt fra 5 000 i 2014 til 22 000 i 2019. Forsvaret stiller med flystripe, tårntjeneste og andre fasiliteter. Lufthavnen er altså i utgangspunktet veldig billig å drifte.

Løftene ved plassering av F-35 ved Ørland var at flyrutetilbudet skulle inn i FOT-nettet. Det ble ikke gjort i 2014 av regjeringen, heller ikke i 2019. I tillegg reduserte regjeringen tilskuddet fra 3 mill. kr til 2 mill. kr i en femårig avtale. Ørland kommune har til nå tatt merkostnadene, som er på 3 mill. kr. Det er lite i et samferdselsbudsjett, men betydelig for en kommune. I tillegg har de tatt en merkostnad på kr. 13 mill. for å flytte Ørland Lufthavn pga. endringer i sikkerheten rundt basen.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 17. desember 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø om hva det vil bety for Forsvaret om Ørland Lufthavn blir lagt ned.

Ørland kommune fikk i 1977 konsesjon og tillatelse til å opprette en sivil terminal på Forsvarets grunn på Ørlandet. Flyterminalen skulle anlegges, bekostes og drives av kommunen, som vederlagsfritt fikk disponere Forsvarets rullebanesystemer. I avtalene mellom Ørland kommune og flystasjonen stilles også havari- og branntjeneste vederlagsfritt til Ørlands disposisjon. Snøbrøyting, sandstrøing og feiing av banesystemene stilles vederlagsfritt til disposisjon innenfor stasjonens ordinære arbeidstid. Drift og vedlikehold av den sivile lufthavnens bygg og anlegg er Ørland kommune i henhold til avtalen ansvarlig for.

Forsvarets satsing på Ørland som hovedbase for kampfly har tilført vesentlige verdier til Ørland kommune blant annet i form av arbeidsplasser. Næringslivet i regionen har fått oppdrag i forbindelse med byggingen av flystasjonen for flere milliarder kroner.

Det er positivt at antall reisende til og fra Ørland lufthavn har økt de seneste årene. Økningen er blant annet en konsekvens av Forsvarets aktivitet knyttet til den nye kampflybasen. Jeg er ikke kjent med at det er planer om å legge ned Ørland lufthavn. Direkteruten fra Ørland er et viktig tilbud til Forsvarets ansatte som pendler til Ørland. Det vil derfor bli en mer krevende situasjon for pendlerne dersom Ørland lufthavn blir lagt ned.

SPØRSMÅL NR. 584**Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 2. januar 2020 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Flere reisende i elektrisk rullestol på lokaltog i Oslo-området får beskjed om at de ikke får komme om bord med sine rullestoler fordi de er for store, og dette til tross for at rullestolene er innvilget av Nav og til tross for at det er mulig å reise både med t-banen og med Flytoget med de samme rullestolene.

Hva vil statsråden gjøre for at reisende med elektriske rullestoler kan reise med tog på lik linje med andre reisende?

Svar:

Krava til universell utforming blir stadig strengere. Det er nødvendig og for regjeringa er det viktig at vi legg til rette for eit transportsystem som er tilgjengeleg for alle. Dei siste åra har vi kjøpt stadig nye togsett. Når vi skaffar nye tog, set vi krav til at desse er universelt utforma.

I tillegg har vi framleis ein del eldre matriell, som er tilpassa dei krava som var stilt når desse var kjøpte inn. Når dette eldre matriellet gjennomgår vesentlege oppgraderingar skal til kvar tid gjeldande krav oppfyllest, og vert tilgjengelegheita også betra på desse avgongane.

Eg har stor forståing for at passasjerer som møter opp på togstasjonen og forventar å kome med toget opplev stor frustrasjon over slike opplevingar som representanten viser til i sitt spørsmål.

Dei vanlegaste lokaltoga på Austlandet er Flirt (type 75). Desse går på linjene L3 (Oslo S – Jaren), L12 (Kongsberg – Eidsvoll), L13 (Drammen – Dal), L14 (Asker – Kongsvinger), L21 (Stabekk – Moss) og L22 (Skøyen – Moss). Flirt-toga vart sett i trafikk frå 2012, og er designa ut ifrå gjeldande krav til universell utforming den gongen, med einskilde tillegg mellom anna basert på innspel frå interesseorganisasjonar for funksjonshemma. Eksempelvis vart toaletta bestilte noko større enn standard, og det er avsett plass til fire rullestolar per togsett, noko som er det dobbelte av minstekravet. Det er òg teleslynge i heile togsettet, og ei av vognene er merkte «dyrefri» for å gi eit betre tilbod til reisande som er allergiske mot dyrehår. Togsettet har fått pris for universell utforming.

Totalt sett låg desse toga over dei krava som gjaldt då dei vart tekne i bruk, og gjer det framleis i høve til dei nyaste krava til universell utforming. Når det gjeld storleik på rullestolar, er krava i dag i hovudsak samsvarande med dei krava som gjaldt den gongen. Flirt (type 75) er designa for å kunna ta med rullestolar innanfor ein storleik på 1200x700 mm, med ei maksimal vekt på 350 kilo

inkluderte passasjar. Dette er det same som for Flytoget. Felleseuropeiske krav for rullestol i både tog og buss er 1200x700 mm, med ei maksimal vekt på 300 kilo.

Vy Tog opplyser at selskapet har vore i kontakt med NAV fleire gonger i forhold til storleikskravet. NAV fortel at rutinen er å informerer alle som skal ha rullestol om storleikskravet for rullestol på tog og buss, slik at brukaren kan vurdere rullestolen i høve til sitt eget behov og egne bruk. Dette inneber at NAV kan tildela rullestolar som er for store til å nyttast på tog eller buss, men då skal brukaren vera informert av NAV om dette.

Det er berre linjene L1 (Spikkestad – Lillestrøm) og L2 (Skøyen – Ski) som går med høvesvis Type 72 og Type 69. Begge er produserte og sett i trafikk før noko regelverk var påtenkt, og har plass til ein rullestol per togsett. Alle Type 72, og ca. halvparten av Type 69, har handikaptalett. Om bordstiging er dels med ombordheis eller ombordrampe, dels med stasjonsbasert rampe. Toga tek rullestolar av same storleik som på Flirt. Det største problemet på L1 og L2 er likevel ikkje togsetta, men infrastrukturen. På desse linjene har fleire stasjonar berre trappeframkome, og er såleis utilgjengelege for rullestolbrukarar. Andre har så bratte ramper at rullestolbrukarar må ha bistand for å nytta dei.

I statsbudsjettet for 2020 er det sett av 280 millionar kroner for å betra kapasiteten, tilgjengelegheita og sikkerheita på togstasjonar. Stasjonar med flest av- og påstigningar er prioriterte. I Oslo-området startar planleggingsarbeidet for Grorud stasjon i 2020. For stasjonane Oslo S, Nationaltheatret, Skøyen og Asker vart det inngått to avtalar om planlegging (forenkla hovudplan) sommaren 2019. Arbeidet gjerast i Bane NOR, og har leveransefrist ved utgangen av 2020. På Nationaltheatret stasjon skal det i 2020 òg installerast brannvarsling for høyrslhemma.

Jernbanedirektoratet har god og jamleg dialog med Noregs Handikapforbund, Blindeforbundet, Hørselshemmedes Landsforbund og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon gjennom arbeidet i Toggruppen for universell utforming. Ved planlegging og innkjøp av nytt togmateriell inviterast brukarorganisasjonane til å koma med synspunkt og forslag.

SPØRSMÅL NR. 585**Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 23. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva hadde konsekvensene for Helse- og omsorgsdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 57,8 og 141,3 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør Helse- og Omsorgsdepartementets andel av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk 8 %. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for Helse- og Omsorgsdepartementet på henholdsvis 57,8 og 141,3 millioner kroner.

Svar:

Som det fremgår av brevet er det regnskapsført under Helse- og omsorgsdepartementet per 3. kvartal om lag 8 prosent av de totale regnskapsførte utgiftene i staten til konsulentbruk, eller ca. 462 mill. kroner. Regnskapstall for hele 2019 foreligger ikke per dags dato, men regnskapet per 3. kvartal indikerer samlede årsutgifter under Helse- og omsorgsdepartementet i 2019 på om lag 600 mill. kroner. Å kutte konsulentbruken med henholdsvis 57,8 og 141,3 millioner kroner ville anslagsvis utgjøre om lag 10 og 24 prosent av samlede utgifter i 2019 under Helse- og omsorgsdepartementet.

Hoveddelen, ca. 84 prosent, av konsulentutgiftene under Helse- og omsorgsdepartementet per 3. kvartal er til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv. Andelen for konsulent-tjenester til organisasjonsutvikling mv. er 8 prosent, mens andelen for andre konsulenttjenester inkl. forsknings- og utredningsoppdrag er 7 prosent.

Konsekvensene av kutt i konsulentbruken vil avhenge av hvilke kapitler og poster i statsbudsjettet som kuttet omfatter. Et kutt med henholdsvis 57,8 og 141,3 mill. kroner vil måtte omfatte alle hovedkategoriene konsulent-tjenester, men særlig knyttet til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv. Dette kan forsinke nødvendige omstill-

ings- og effektiviseringstiltak som er viktige for å gi god velferdstjenester til brukerne.

Konsulenttjenester benyttes blant annet for å ha midlertidig tilgang til oppdatert spiss-kompetanse. For Helse- og omsorgsdepartement og dets underliggende virksomheter vil det kunne være svært dyrt å ha fast ansatte med denne spisskompetansen som det er behov for i en avgrenset periode, eller for å løse en avgrenset spesialisert oppgave. Muligheten for eksterne tjenestekjøp gir fleksibilitet og handlingsrom til nødvendig ressursprioritering, og reduserer risikoen for overtallighet når oppgavene er utført.

Direktoratet for e-helse er den virksomheten som har den største andelen av konsulentutgiftene per. 3. kvartal med ca. 237 mill. kroner eller mer enn halvparten av utgiftene under Helse- og omsorgsdepartementet. Konsulentutgifter vil i hovedsak knyttes til gjennomføringen av nasjonale satsninger, herunder bl.a. digitaliseringsprosjekter som Helsedataprogrammet med helseanalyseplattformen, Modernisert folkeregister for helsesektoren og Standardisert språk - Program kodeverk og terminologi. Kutt i kjøp av konsulenttjenester vil innebære at prosjektene vil ha lavere fremdrift eller at de ikke gjennomføres.

Helsedirektoratets andel, inklusive HELFO, av konsulentutgiftene per. 3. kvartal er ca. 126 mill. kroner eller om lag 27 %. Hdir har ansvar for utvikling og forvaltning av viktige IKT-baserte tjenester som f.eks. helserefusjon, fastlegeordningen, tilskuddsforvaltning, sentrale helseregistre, autorisasjon av helsepersonell og distribusjon og publisering av statistikk, styringsdata og normerende innhold mm. Flere av tjenestene behandler svært personsensitive opplysninger. Konsulentbruken i IKT-utvikling er en del av digitaliserings- og forbedringsmålene Hdir har satt for å møte krav om effektivisering, bedre kvalitet og enklere tjenester for brukerne. Program Enklere digitale tjenester (EDiT) er etatens største initiativ i 2019 og 2020. En reduksjon i konsulentbruken vil medføre at Hdir ikke vil kunne levere på gevinstbildet som ligger til grunn knyttet både til ressursbesparelser i Helfo og til samfunnseffekten med bedre og enklere tjenester for helsepersonell og brukerne.

I Folkehelseinstituttet er konsulentbruken knyttet bl.a. til kjøp av data, eksempelvis fra SSB, for å kunne gjennomføre samfunnsoppdraget og spesielle oppdrag mv. I tillegg er bruken knyttet til utviklingsprosjekter for å sikre videre effektive tjenester og infrastruktur, f.eks. helseregistre.

I Statens helsetilsyn er utgiftene bl.a. til konsulentbistand i arbeidet med å digitalisere tilsynet i henhold til kravene i digitaliseringsrundskrivet. I 2019 har Statens helsetilsyn bl.a. utviklet et saksbehandlerverktøy til varselordningen som har bidratt til betydelig effektivisering, både mht. kvalitet og tidsbruk i saksbehandlingen, og bidratt til finansiering av brukertilpasset digitalt verktøy i tilsynssamtaler med barn og unge.

I Legemiddelverket er konsulentbruken knyttet i hovedsak til store IKT-utviklingsprosjekter som enten sikrer gjennomføring av nye lovpålagte oppgaver eller effektiviserer saksbehandlingen av eksisterende lovpålagte oppgaver. Konsulentkompetansen som kjøpes inn avviker fra kompetansebehovet for å utføre lovpålagte oppgaver

når IKT-systemene er ferdigutviklet. Ved kutt i konsulentbruken i 2020 vil gjennomføringen av igangsatte prosjekter settes i fare, eksempelvis:

- Bivirkningsregister: Forskrift med krav knyttet til Bivirkningsregisteret trer i kraft 2020 og systemutviklingen sikrer effektiv saksbehandling som er i henhold til forskrift.
- DELE-prosjekt: Prosjekt som skal gjøre legemiddelinformasjon tilgjengelig på et standardisert format nasjonalt til sykehusene og helsetjenesten generelt. Prosjektet har fått DIFIs støtte gjennom medfinansieringsordningen, som forutsetter at Legemiddelverket også bruker egne midler.

SPØRSMÅL NR. 586

Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Jan Böhler

Besvart 2. januar 2020 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

I 2017 hadde den daværende Høyre-Fremskrittsparti-regjeringen satt opp Politihøgskolen i Oslo på en liste over institusjoner det var planer om å flytte ut av Oslo. Vi opplevde det som en viktig seier da det i Jeløya-erklæringen fra den nye regjeringen med Venstre fra januar 2018 står at regjeringen vil "vurdere å plassere en ny politihøgskole utenfor Oslo sentrum" (side 16). Dette ble forklart og forstått slik at steder utenfor Oslo sentrum med billigere tomter og større plass, som f.eks. flere steder i Grorudalen, er i høy grad aktuelle. Men i NRK Debatten torsdag 5. desember sa justisministeren: "Men så handler egentlig den debatten her om én ting. Og det er regjeringas signal om at vi ønsker å flytte Politihøgskolen ut av Oslo."

Betyr dette at regjeringen har gått bort fra formuleringen i Jeløya-erklæringen?

Svar:

Alt tyder på at en eventuell ny politihøgskole bør plasseres utenfor Oslo sentrum, men det er altfor tidlig å ta stilling til om den bør ligge innenfor eller utenfor Oslos kommunegrenser.

Behovet for ny politihøgskole må ses i sammenheng med andre behov i justissektoren. Av hensyn til mer prekære bygge- og investeringsprosjekter har ikke regjeringen satt i gang en utredning om investeringer til nye

lokaler til Politihøgskolen. Når det er grunnlag for å starte en slik utredning, vil vurderingen av lokalisering igangsettes på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 587**Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Torleif Hamre****Besvart 7. januar 2020 av eldre- og folkehelseminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

Dersom ordningen med statlig finansiering av eldreomsorgen, slik den er utformet i dag, skulle allmenngjøres, hva er totalanslaget på utgifter for staten, og hvor mye ville det medført i form av ekstra inntekter per kommune?

BEGRUNNELSE:

Den treårige prøveordningen med statlig finansiering av eldreomsorgen ble i første runde redusert fra opprinnelige 18 forsøkskommuner til seks kommuner som fortsatt er med. Nå er det vedtatt en fortsettelse av forsøket med utvidelse til seks nye kommuner.

Forsøket innebærer at ekstra midler settes inn for å finansiere eldreomsorgen i kommunene som deltar, sammenliknet med midlene de kommunene har til rådighet som driver eldreomsorgen på ordinær, kommunal måte. I tillegg til midlene avsatt i utgangspunktet, framgår det av endringene i statsbudsjettet for 2019 (kap. 761, post 65) at forsøket har hatt merutgifter inneværende år som etterbetales med 41,5 mill. kroner. Dette viser hvor store behovene er i eldreomsorgen generelt, og at uansett hvordan tjenestene organiseres, trengs det økte ressurser. På Statsbudsjettet for 2020, er det satt av 91,1 mill. kroner til inntektpåslag til deltakerkommunene (ref. svar på spørsmål 679 fra Finanskomiteen/Aps fraksjon av 15.10.2019)

I en situasjon der kommuneøkonomien gjennomgående er svært stram, er det naturlig å forvente betydelig interesse fra flere kommuner for en forsøksordning som innebærer at kommunene får friske tilleggsmidler til omsorgstjenestene sine. Dette kan ikke uten videre tolkes som en tilsvarende oppslutning om det politiske prinsippet som ligger til grunn for ordningen med statlig finansiering.

Forsøket gir en todeling av kommune-Norge, der noen utvalgte kommuner får en romsligere statlig finansiering av eldreomsorgen. Det store flertallet må greie seg med rammeoverføringene. Oppgavene de skal løse, er jo de samme. Så vet vi også at i hvert fall ett av regjeringsspartiene har som mål at eldreomsorgen i alle kommuner skal organiseres etter samme prinsipp som nå utprøves i forsøksordningen. Om nivået på tjenestene med tilhørende finansiering ikke skal senkes, er det vanskelig å tenke seg at det vil være mulig uten betydelige kostnadsutslag. Disse ville det vært svært interessant å få vite mer om. Et alternativ ville være å sette kommunene bedre i stand til å utvikle omsorgstjenestene sine selv gjennom tilsvarende

økninger i rammeoverføringene, eventuelt supplert med øremerkede tilskudd til særskilte satsinger, for eksempel til økt grunnbemanning med flere hele og faste stillinger, slik SV har foreslått.

Svar:

Jeg er opptatt av at alle som har behov for helse- og omsorgstjenester skal motta gode og trygge tjenester uansett hvor i landet de bor. Formålet med forsøket er å prøve ut om statlig finansiering gir økt likebehandling på tvers av kommunegrenser og riktigere behovsdekning.

Det er per 1.1.2020 fire kommuner som deltar i forsøket. Disse er kommunene Stjørdal, Selbu, Lillesand og Bjørnafjorden. I tillegg har Indre Østfold kommune fått bekreftelse om deltakelse. Stortinget har ved behandling av Helse- og omsorgsdepartementets budsjett for 2020 stilt seg bak regjeringens forslag om å utvide forsøket med ytterligere seks kommuner med oppstart senest i løpet av andre halvår 2020. Totalt tas det sikte på at 11 kommuner deltar i forsøket ut 2022.

I forsøket benyttes statlig finansieringsmodell og statlige tildelingskriterier. Finansieringen består av aktivitetstilskudd og et fast budsjett (rundsumstilskudd). Aktivitetstilskuddet skal finansiere tjenester kommunene tildeler innbyggerne gjennom enkeltvedtak. Det er utarbeidet statlige enhetspriser for de enkelte tjenestene. For øvrige omsorgstjenester, det vil si tjenester det ikke fattes vedtak om, eller forvaltningstjenester slik som drift av en tildelingsenhet, får forsøkskommunen et fast budsjett som de må holde seg innenfor.

Følgeevalueringen viser at forsøkskommunene har innført en mer likeartet måte å tildele tjenester på og ser ut til å nærme seg hverandre når det gjelder sammensetning og nivå på tjenestene. Videre har forsøkskommunene økt sin kompetanse gjennom deltakelse i forsøket. Særlig har tildelingsenhetene blitt mer tverrfaglige og arbeider mer systematisk med brukermedvirkning. Kommunene har hatt økte utgifter til omsorgstjenester i forsøksperioden, men det er variasjon mellom kommunene. Det viser seg at mye av kostnadsveksten skyldes økning i behovet for tjenester, samt at enhetskostnadene ser ut til å øke for flere tjenester.

Kjente merutgifter til forsøket er kostnader til planlegging, gjennomføring og evaluering, samt inntektpåslaget på 4 pst. I tillegg kan utgiftene øke dersom aktiviteten i forsøkskommunene øker utover det som er lagt til grunn for kommunene generelt og dersom forsøkskom-

munenes priser er lavere enn de nasjonale enhetsprisene. Midlene kan kun nyttes til omsorgstjenester.

Forsøket skal etter planen pågå ut 2022. Det er derfor vanskelig å allerede nå anslå hvordan finansieringen av omsorgstjenesten vil se ut dersom denne måten å fi-

nansiere tjenestene på blir som i forsøket for alle landets kommuner. Dersom inntektspåslaget ikke blir videreført ved en utrulling, skal i prinsippet statens utgifter verken bli høyere eller lavere enn det kommunene har av utgifter i dag, bortsett fra eventuelle gjennomføringskostnader.

SPØRSMÅL NR. 588

Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 24. desember 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Hva er grunnen til at regjeringen ikke har tilsluttet seg Powering Past Coal Alliance, en allianse som har som formål å fase ut bruken av kull, land som Belgia, Danmark og Tyskland er med?

BEGRUNNELSE:

Powering Past Coal Alliance er et initiativ dratt i gang av UK og Canada. 32 land har hittil forpliktet seg til å fase ut kull - inkludert land som Belgia, Danmark, Finland, Sverige - og til og med Tyskland.

Norge er ikke med.

10. desember hadde Powering Past Coal Alliance igjen en event i Madrid der de annonserte nye medlemmer. Heller ikke her meldte Norge sin interesse for å være med.

Om vi skal nå 1,5-gradersmålet, må kullkraften fases ut. Norge har selv et kullkraftverk på Svalbard. Det legges nå planer for en energiomstilling for Longyearbyen, men foreløpig har ikke de nødvendige midlene kommet fra regjeringen. Norge burde være med i alliansen som har til hensikt å fase ut kull.

Tyskland som fortsatt har en stor del av energiforsyningen sin fra kull er medlem og har lovet å fase kullkraften ut. Om Tyskland kan stå som medlem, burde det være uproblematisk for Norge å gjøre det samme.

Svar:

En rask utfasing av kullkraft er helt nødvendig for å nå målene i Parisavtalen. Norge støtter arbeidet med utfasing av kullkraft. Vår vurdering er at kullalliansen først og fremst er en allianse av land som har kullkraft som en vesentlig del av sin kraftforsyning, og som ønsker å gjøre noe med dette raskt. Norge har bortimot 100 prosent fornybar kraftproduksjon. Regjeringen ser det som mer naturlig at vi retter vår innsats mot andre initiativer for å få ned

globale klimagassutslipp. Vi arbeider nå med å følge opp Granavolden-plattformens punkt om å gjennomføre en internasjonal satsing for å promotere energieffektivisering og utbygging av fornybar energi i utviklingsland, og bidra til utfasing av kull.

Regjeringen har i desember 2019 gitt støtte til et kullinitiativ gjennom Verdensbankens ESMAP-program. Vår satsing på fornybar energi i utviklingsland gjennom bilateralt bistandssamarbeid, multilaterale kanaler og Norfunds investeringer i fornybar energiproduksjon gir viktige bidrag til økt fornybar energiproduksjon noe som bidrar til redusert behov for kullkraft. Multilateralt bidrar Norge også gjennom Transformative Carbon Asset Facility, TCAF, en pilot for ny markeds mekanisme under Verdensbanken der vi forsøker å bidra til sektoromlegging i land. Energisektoren står sentralt.

Norge deltar også i andre initiativer knyttet til fornybar energi, slike som IRENA og Clean Energy Ministerial, og ønsker å prioritere arbeidet i disse.

SPØRSMÅL NR. 589

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 590

Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 20. desember 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak gjør regjeringen, for eksempel gjennom tildelingsbrev, for å sikre mangfold i styrene i kulturinstitusjonene?

BEGRUNNELSE:

Klassekampen har nylig gjennomgått styrene i 13 norske kulturinstitusjoner. Denne viser at kun 2 av 98 styremedlemmer har ikke-vestlig bakgrunn.

Regjeringen Stoltenberg II slo i Soria Moriaerklæringen fast at den ville synliggjøre det flerkulturelle perspektivet på alle felter i kulturlivet, samt bidra til å skape bedre møteplasser mellom majoritets- og minoritetskulturer. Vi hadde da et mål om å stimulere og legge til rette for at minoritetskulturer kunne delta i kulturlivet på lik linje som majoritetssamfunnet.

I St.meld. nr. 32 (2008-2009)- Bak kulissene, ble konkrete tiltak foreslått, som «mål om at de faste institusjonene utvikler strategier og planer for å rekruttere og kvalifisere skuespillere og annet kunstnerisk personale med minoritetsbakgrunn» og «departementet ville bidra til at det blir oppnevnt personer med minoritetsbakgrunn til styrever og andre verv i institusjonene». Et konkret eksempel var at Kulturdepartementet i perioden 2008-2010 støttet forprosjektet «Styrende Mangfold» som skulle bidra til økt mangfold i styrever og ledelse i kultursektoren. Prosjektet inkluderte blant annet kursing om styrearbeid og ledelse i kultursektoren, besøk på kulturinstitusjonene og nettverksbygging. Prosjektet ble videreført gjennom støtte fra Kulturrådet frem til 2014. Fra 2015 forsvant finansieringen.

Vi registrerer at mangfold trekkes frem i Kulturmeldingen og at regjeringen nå etablerer en prosjektbasert støtteordning som skal legges til Kulturtanken. Vi registrerer også at regjeringen i budsjettforslaget for 2020 valgte å fjerne tilskuddene til gode lokale mangfoldstiltak.

Svar:

Kulturdepartementet ønsker et mangfoldig kulturliv som er relevant og representativt for hele befolkningen. Her er det fremdeles utfordringer og derfor har dette høy oppmerksomhet fra Kulturdepartementet.

Kulturdepartementet legger til grunn en bred forståelse av mangfoldsbegrepet som rommer flere dimensjoner, slik som sosial og kulturell bakgrunn, kjønn, funksjonsevne, religion, seksuell orientering og alder. I tråd med eierskapsmeldingen, Meld. St. 8 (2019-2020) Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskapning, er relevant kompetanse hovedhensynet ved Kulturdepartementets arbeid med styresammensetting. God styresammensetting krever at ulike stemmer og perspektiver kommer til uttrykk.

Kulturrådet har over flere år arbeidet med kulturelt mangfold, særlig gjennom prosjektet Inkluderende kulturliv Norden. Prosjektet ble avsluttet med konferansen Nordic Dialogues i desember 2019. Regjeringen ønsker å videreføre Kulturrådets innsats på dette området og fra 2020 skal Kulturrådet være nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren. Det er lagt til grunn en økning på 4,4 mill. kroner til dette arbeidet. Gjennom dette oppdraget får Kulturrådet en permanent rolle i innsatsen for et mer mangfoldig kulturliv.

For å øke mangfoldet i kulturinstitusjonenes styrever, mener jeg at det også er viktig å øke mangfoldet generelt i kulturlivet. I 2020 er et særskilt oppdrag om kulturelt mangfold også lagt inn i tilskuddsbrev fra Kulturdepartementet. Oppdraget går blant annet ut på å tydeliggjøre at kunst- og kulturinstitusjoner har ansvar for å skape et representativt og tilgjengelig kulturliv, og videre at institusjoner skal utvikle egne strategier for å medvirke til økt relevans og representativitet i kulturlivet.

I 2020 fordeler regjeringen til sammen 24,5 mill. kroner til ulike institusjoner, tiltak og prosjekter på kulturområdet som skal stimulere til mangfold, integrering

og bekjempelse av fattigdom. I 2019 ble det gitt 18 mill. kroner til tilsvarende.

Fra og med 1. januar 2020 styrkes også likestillings- og diskrimineringslovens aktivitets- og redegjørelsesplikt.

Dette vil kunne bidra til øke offentlige myndigheters og arbeidsgiveres bevissthet rundt mangfold, og jeg er sikker på at dette også vil være et nyttig verktøy for kulturlivets arbeid for likestilling og mangfold.

SPØRSMÅL NR. 591

Innlevert 17. desember 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 20. desember 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Mener kulturministeren at musikk- og kulturskolene er et rent kulturpolitisk prosjekt, eller at det også er viktig at disse er forankret i kunnskapspolitikken?

BEGRUNNELSE:

NOU 2019:23 Ny Opplæringslov ble nylig lagt frem. Her foreslår utvalget å flytte bestemmelsen om musikk- og kulturskoler ut av opplæringsloven og inn i kulturloven.

Kulturskolen har alltid vært tett knyttet til skoleverket. Det har derfor vært naturlig at de har vært del av opplæringsloven. Flere kulturskolelærere jobber i dag i kombinerte stillinger i grunnskolen parallelt med arbeidet i kulturskolen. Dette er positivt både for den enkelte lærer som kan jobbe i større stillingsprosent og for elevene som opplever større sammenheng mellom kunstfagene i skolen og undervisningen i kulturskolen. Dette samarbeidet er også viktig for grunnskolen, da de får lærere med mye større kompetanse i de estetiske fagene.

Den kunnskapspolitiske forankringen til kulturskolene bidrar til å styrke samarbeidet med skoleverket. At kulturskolelærerne også har vært omfattet av opplæringsloven gjør det enklere for den enkelte kommune å utarbeide gode samarbeidsformer.

Da den generelle kulturloven ble innført under regjeringen Stoltenberg II var lovens målsetting å gi kultursektoren større tyngde og klarere status som offentlig ansvarsområde. Det var en sterk allmenn enighet om at loven var viktig for å fremme kulturvirksomhet, for å unngå at kulturen i det nye inntektssystemet ble nedprioritert av kommunene og fylkeskommunene. I denne loven er det ikke gitt rom for at departementet kan utforme forskrifter. Samtidig vil forskriftsfesting vært viktig for kulturskolene, eksempelvis ved at man her kan si noe om egenbetaling, ventelister og kompetanse blant de ansatte i kulturskolen.

Svar:

Kunnskapsministeren og jeg er godt i gang med arbeidet med en stortingsmelding om barne- og ungdomskultur, hvor kulturskolen er et viktig tema. Bakgrunnen for at vi samarbeider om denne meldingen er at vi ønsker å se virkemidlene i barne- og ungdomskulturfeltet i sammenheng for i størst mulig grad å komme barn og unge til gode. Å se kultur- og kunnskapspolitikken i sammenheng er derfor viktig.

I Meld. St. 8 (2018-2019) Kulturens Kraft. Kulturpolitikk for framtida understreker regjeringen kulturens betydning for dannelselse og demokratibyggning. Dette gjelder ikke minst for barn og unge. Både kultur- og kunnskapssektoren medvirker sammen og hver for seg til å oppnå dette, og god koordinering er viktig for å sette kulturfeltet i stand til å medvirke til barn og unges dannelsesprosess. Kulturskolen er et sentralt virkemiddel hvor barn kan lære seg å mestre ulike kunst- og kulturuttrykk. Samtidig er dens tette kobling mot utdanningssektoren viktig for blant annet å sikre et godt samarbeid med barnehage, skole og SFO. En fortsatt forankring av kulturskolen i kunnskapspolitikken vil derfor være viktig.

SPØRSMÅL NR. 592**Innlevert 18. desember 2019 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 20. desember 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren bidra til at Ønsketransporten får en enklere søknadsprosess ved godkjenning av sine ambulanserbiler, og fjerne kravet om at bilene må merkes med logoen til et helseforetak?

BEGRUNNELSE:

Ønsketransporten er en ideell organisasjon som tilbyr å kjøre alvorlig syke og døende pasienter til steder eller personer som betyr mye for dem. I dag har de en ambulansebil lokalisert i Rogaland. Fremskrittspartiet har bidratt til at Ønsketransporten for 2020 får et statlig tilskudd på 1 million kroner, slik at de kan videreutvikle og utvide tilbudet sitt. Ønsketransporten har gitt uttrykk for at de i første omgang vil kjøpe en ambulansebil til Hordaland og Agder. Undertegnede håper at Helseministeren ser det hensiktsmessig å rydde opp i regelverket, slik at Ønsketransporten får enklere søknadsprosess ved godkjenning av sine nye biler.

For å registrere en ambulansebil kreves det at ambulansesjef (helseforetak), politimester eller brannsjef skriver en anbefaling. Da Ønsketransporten søkte om godkjenning av sin første ambulansebil, stilte trafikkstasjonen krav om at bilen skulle merkes med «Helse Stavanger» på dørene og «Stavanger Universitetssykehus» langs taket. Ønsketransporten har opplyst at de syns det er svært lite hensiktsmessig at de må merke bilen med «Helse Stavanger», ettersom de er en selvstendig ideell organisasjon og ikke jobber for helse Stavanger. Kravene til merking av ambulanser er definert i et rundskriv fra Helsedirektoratet, som Statens vegvesen er nødt å forholde seg til. Rundskrivet har ikke tatt høyde for denne type ambulanser som Ønsketransporten har behov for. Undertegnede mener Helseministeren må vurdere å gjøre endringer i dette rundskrivet, for å ivareta behovet til Ønsketransporten om å merke bilene med selvstendige logoer.

Videre var det i søknadsprosessen noen uenigheter om hvorvidt Ønsketransporten hadde behov for utrykningsstatus. Ønsketransporten selv påpekte at under frakt av alvorlig syke pasienter kan det oppstå situasjoner der det vil være bedre for pasienten å komme seg direkte til sykehus enn å bytte ambulanse. Ønsketransporten selv sikrer kompetent helsepersonell om bord som kan ivareta pasienten og sykehuset i Stavanger støttet opp om at denne ambulansen kunne defineres som en del av sykehusets beredskap.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har forelagt saken for Helse Vest RHF og Helsedirektoratet. Helsedirektoratet opplyser at Ønsketransportens bil klassifiseres som kategori A (transportambulanse) i henhold til Europeisk Standard EN 1789 Road ambulances, som er påkrevd etter Direktiv 2018/858 EEC. Helsedirektoratets vurdering er at det ikke bør by på utfordringer å få bilen godkjent, så lenge standarden og forordningen blir fulgt.

I Helsedirektoratets rundskriv fremgår det at transportambulanser i kategori A skal være hvit med blå tekst "Syketransport", og at transportør kan sette på sitt navn eller logo på nedre del av kjøretøyets sideflater. Bilen er ikke underlagt et helseforetaks kvalitetsregime og oppfølging, og skal ikke være merket med helseforetakets logo. Så vidt jeg forstår, er det i tråd med det Ønsketransporten selv ønsker når det gjelder merking.

Jeg viser videre til forskrift om godkjenning og registrering av utrykningskjøretøy § 3, hvor det fremgår at vedtak om godkjenning av kjøretøy skal begrenses til et minst mulig antall kjøretøy. Det er strenge krav vedrørende kompetanse for personell som kjører utrykning og antallet utrykningskjøretøy i Norge. Det er viktig at en ikke skaper usikkerhet ved at frivillige og gode tiltak gis mulighet/eller avkreves å kjøre utrykning eller gis merking som skaper uklarhet om ansvarsforholdene. Helse Vest RHF opplyser at Helse Stavanger har gitt utrykningstillatelse til Ønsketransportens ene bil i Sør-Rogaland. Etter en ny vurdering ser Helse Stavanger at dette ikke er nødvendig eller hensiktsmessig, og vil vurdere saken på nytt i dialog med Ønsketransporten. Ønsketransporten skal alltid ringe 113 ved behov for medisinsk hjelp.

SPØRSMÅL NR. 593

Innlevert 18. desember 2019 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 2. januar 2020 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hva hadde konsekvensene for Arbeids- og sosialdepartementet og underliggende etater vært dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 65 og 158,9 millioner kroner?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er en oppfølging av skriftlig spørsmål Dokument 15:467 (2019-2020) der det i svaret fremkommer den regnskapsførte bruken av konsulentbruken i staten utgjør for hvert departement. Arbeiderpartiet og Senterpartiet har i sine alternative budsjetter foreslått å kutte konsulentbruken i staten med henholdsvis 1 766 og 862 mill. kroner. Per 3. kvartal 2019 utgjør arbeids- og sosialdepartementet andel av de totale regnskapsførte ut-

giftene i staten til konsulentbruk 9%. Dersom et slikt kutt ble gjennomført ville det innebære et kutt for Arbeids- og sosialdepartementet på henholdsvis 158,9 og 65 millioner kroner.

Svar:

Tabellen under viser beløpsmessige konsekvenser for departementet og underliggende etater dersom Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde fått gjennomslag for å kutte konsulentbruken med henholdsvis 65 og 158,9 millioner kroner.

Kuttene er fordelt på virksomhetene/formål i henhold til andel regnskapsførte utgifter per oktober 2019 på bruk av konsulenttenester og de konti som Finansdepartementet viser til i svar på spørsmål nr. 467.(i 1000 kroner)

Virksomhet	Andel av regnskapet pr. oktober	Kutt Senterpartiet	Kutt Arbeiderpartiet
Arbeids- og velferdsetaten	70%	45 498	110 224
Statens pensjonskasse	14%	8 792	21 492
Arbeids- og sosialdepartementet	4%	3 011	7 250
Arbeidstilsynet	3%	2 177	5 300
Petroleumstilsynet	3%	2 175	5 290
Trygderetten	0%	289	501
Arbeidsretten og Riksmegleren	5%	3 705	9 058

Generelt er det slik at virksomhetene legger til grunn at oppgaver normalt skal løses av egne ansatte. Muligheten for eksterne tjenestekjøp gir imidlertid fleksibilitet og handlingsrom til nødvendig ressursprioritering i særlige tilfeller og ved spesielle oppgaver. For den enkelte virksomhet vil det kunne være svært dyrt å ha fast ansatte med spisskompetanse på områder der det er behov for å løse en spesiell oppgave i en avgrenset periode. En rask innstramming i konsulentbruken i den størrelsesorden Arbeiderpartiet og Senterpartiet legger opp til, vil for alle

virksomhetene medføre betydelige utfordringer i å løse viktige oppgaver.

På Arbeids- og sosialdepartementets område er det Arbeids- og velferdsetaten som utgjør den klart største andelen av de regnskapsførte utgiftene. I tillegg regnskapsføres en betydelig andel også i Statens pensjonskasse (SPK). Jeg vil derfor i dette svaret særlig belyse konsekvenser for disse to virksomhetene av et slikt kutt i konsulentbruk som Arbeiderpartiet og Senterpartiet foreslår.

For Arbeids- og velferdsetaten er, i noe varierende grad, om lag 80-90% av konsulentbruken knyttet til utviklingsprosjekter og IKT drift og forvaltning. Etaten har siden 2014 redusert konsulentbruken betydelig til fordel for egne ansatte. Årlig kjøp av konsulentttjenester vil imidlertid variere en del, avhengig av størrelsen på utviklingsaktivitetene. Dette er i tråd med en definert sourcingstrategi for utvikling og forvaltning av IKT-systemer. Sourcingstrategiens formål er å gi etaten høyest mulig verdiskapning gjennom best mulig bruk av egne ressurser i kombinasjon med hensiktsmessig bruk av leverandørmarkedet. Det sikrer både kvalitet, effektivitet og god kostnadsstyring over tid. En kraftig reduksjon i konsulentbruken vil ikke minst redusere utviklingstakten i betydelig

grad, både når det gjelder IKT- moderniseringsprogrammet og større prosjekter som finansieres over eget driftsbudsjett.

I Statens pensjonskasse (SPK) utgjør konsulentttjenester som er knyttet til IKT- utviklingsprosjekter 90-95% av regnskapsførte utgifter på disse formålene. SPK har også en nøye vurdert sourcingstrategi som innebærer at det i utviklingsprosjektene er en hensiktsmessig miks av interne og eksterne utviklere. Målet er at andelen egne ansatte utviklere skal økes over tid, selv om dette er krevende i dagens marked for denne typen kompetanse. Helt konkret vil et vesentlig kutt i innleie av eksterne konsulenter nå, ifølge SPKs vurdering, medføre at SPK ikke klarer å levere pensjonsreformen til rett tid.

SPØRSMÅL NR. 594

Innlevert 18. desember 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 14. januar 2020 av olje- og energiminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

16. mai 2011 sier nåværende olje- og energiminister Sylvi Listhaug følgende til VG: "Det er ikke bevist at menneskelige CO2-utslipp fører til klimaendringer. Det er først og fremst en unnskyldning for å innføre mer skatter og avgifter".

Tok statsråden feil den gangen?

Svar:

Jeg registrerer at representanten viser til en tidspunkt da landet hadde en annen regjering. Dagens regjering vil føre en ambisiøs klima- og miljøpolitikk som styrker Norges konkurransekraft, skaper grønn vekst og nye grønne jobber samtidig som utslipp av klimagasser reduseres. Samtidig har vi prioritert å redusere skattene med 25,5 mrd. kroner siden vi inntok regjeringskontorene i 2013. Slik jeg i mange år som statsråd har stått bak regjeringens politikk, gjør jeg naturligvis det samme som olje- og energiminister.

SPØRSMÅL NR. 595

Innlevert 18. desember 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 8. januar 2020 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Viser til spørsmål 15:516. Opplever at ministeren ikke svarte på spørsmålet om prinsippet med likebehandling

i saksbehandling av to borettslag selv om de har ulik størrelse, samt mulighet for å fremme en søknad og få en helhetlig vurdering av prosjektet. Den lokale aktøren er også

forundret over at Enova tar kontakt med konkurrenter om andres søknader.

Kan derfor statsråden utdype svaret?

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 17.12.2019 og ønsker å presisere at prinsippet om likebehandling selvfølgelig står ved lag. Alle har anledning til å sende inn søknad til Enova som vurderer prosjekter på likt grunnlag etter programkriteriene.

I forkant av en søknad er Enova ofte i dialog med søkere for å få forståelse for prosjektet, avklare om prosjektet tilfredsstiller kriteriene for støtte, og hvilket støtteprogram som i så fall vil være mest relevant for prosjektet. Dersom det viser seg at et prosjekt med meget stor sannsynlighet

ikke oppfyller programkriteriene vil Enova anbefale søker om å ikke bruke tid og ressurser på å lage en søknad. Hvis søker likevel ønsker å søke Enova om støtte, blir søknaden selvsagt behandlet på lik linje med alle andre søknader. Enova opplyser at de i forbindelse med denne saken har hatt omfattende kontakt med både borettslaget og leverandøren uten at det er registrert en formell søknad.

Som jeg skriver i mitt svar av 17.12.2019 bidrar ikke varmesentraler hvor spisslasten dekkes av elektrisitet til å avlaste kraftnettet. Dersom Enova skal gi støtte til et prosjekt er det viktig at det er den beste løsningen som velges og det er naturlig at mulighet for andre løsninger også er vurdert. Ettersom fjernvarme bidrar til å avlaste kraftnettet har Enova vært i kontakt med eier av fjernvarmenettet i Bergen, BKK, for å undersøke mulighetene for fjernvarme.

SPØRSMÅL NR. 596

Innlevert 18. desember 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 6. januar 2020 av olje- og energiminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

Er statsråden enig med Limis påstand om at det er norske forbrukere som vil få regningen i form av høyere strømpriser dersom NorthConnect bygges, og vil statsråden ta initiativ til å stanse behandlingen av konsesjonssøknaden fra NorthConnect?

BEGRUNNELSE:

"Når selskapet North Connect nå har søkt konsesjon om å selge billig norsk kraft til Europa, er det norske strømkunder som blir sittende igjen med regningen. Det er en dårlig løsning."

Dette skrev Fremskrittspartiets parlamentariske leder Hans Andreas Limi i VG, 10. desember.

Tidligere statsråd Freiberg har signalisert at man vil fortsette konsesjonsbehandlingen, men det er uklart om dette er forenlig med den avtalen regjeringspartiene, Arbeiderpartiet og MDG inngikk i forbindelse med Stortingets tilslutning til EUs tredje energipakke der det het seg at alle utenlandsforbindelser skal være statlig eid, og konsesjon til ny kabel ikke kan gis før man har fått erfaring med eksisterende og de to allerede påbegynte kablene.

En konsesjonsbehandling er svært ressurskrevende, og dersom det uansett ikke vil være grunnlag for å gi konsesjon burde slik behandling stoppes.

Svar:

Olje- og energidepartementet mottok NVEs vurdering av North Connect-kabelen for kort tid siden. Saken er sendt på høring, med frist for innspill innen 10. mars. Konsesjonsbehandlingen skal følge ordinære forvaltningsrettslige regler, og i denne saken de saksbehandlingsregler som gjelder etter energiloven. Konsesjonsspørsmålet avgjøres først når saksbehandlingen er avsluttet på ordinært vis.

Olje- og energidepartementet skal nå foreta en grundig behandling av konsesjonssøknadene i tråd med energilovgivningen. Vurderingen av virkningen på ulike forbruksgrupper inngår som en del av departementets gjennomgang av samfunnsøkonomien ved NorthConnect-kabelen. Effekten for private husholdninger vil være en viktig del av vurderingen. Den endelige beslutningen vil være basert på en helhetlig vurdering av prosjektets samlede virkninger i tråd med energilovens krav og Stortingets føringer.

SPØRSMÅL NR. 597**Innlevert 18. desember 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 2. januar 2020 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Kan statsråden begrunne hvorfor det er CO₂-avgift for gass som brukes til å tørke sand, mens det ikke er CO₂-avgift for gass i en mineralogisk industriprosess, og vil statsråden ta initiativ til en harmonisering slik at næringslivet slipper å søke om fritak for avgift for en prosess som er svært lik, og byråkrater slipper å bruke dyrebar tid på å vurdere denne typen søknader?

BEGRUNNELSE:

Gass som brukes for å varme opp sand, slik at det oppstår en kjemisk reaksjon (f.eks. ved at den smeltes til glass, eller reagerer kjemisk med andre tilsatsstoffer) er fritatt CO₂-avgift. Det er en «mineralogisk industriprosess».

Gass du bruker for å varme opp den samme sanden for å tørke den, slik at den kan siktes først (i enkelte in-

dustriprosesser gjøres dette for å unngå for store partikler inn i prosessen, og fuktig sand lar seg ikke sikte), er IKKE unntatt CO₂-avgift, for det er en «tørkeprosess».

Det faktum at så like prosesser behandles ulikt, og at samfunnet bruker tid på å lage regler og unntak for dette, fremstår svært underlig.

Svar:

I Prop. 1 LS (2019-2020) Skatter, avgifter og toll 2020 foreslo Regjeringen å oppheve fritaket for CO₂-avgift på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon, elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser. Dette fordi fritaket ikke har noen miljøbegrunnelse.

Forslaget ble vedtatt av Stortinget og trådte i kraft 1. januar 2020. Fra dette tidspunktet behandles dermed gass brukt i ulike industriprosesser likt og de administrative kostnadene ved å håndtere fritaket er fjernet.

SPØRSMÅL NR. 598**Innlevert 18. desember 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 6. januar 2020 av olje- og energiminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

Kan den nye statsråden garantere at det ikke gis noe ja til North Connect før det finnes faktiske erfaringer fra de to påbegynte kablene til Tyskland og Storbritannia, erfaringer gjort når de er ferdig bygd og tatt i bruk?

BEGRUNNELSE:

Regjeringa har nå fått NVEs vurdering av North Connect-kabelen, og nå skal søknaden fra North Connect behandles ferdig. I slutten av november spurte jeg daværende olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg om han kunne garantere at North Connect ikke bygges før det er høstet erfaringer med de to påbegynte kablene til Tyskland og Storbritannia, sånn som Acer-forliket mellom Ap og regjeringspartiene legger opp til. Det kunne han ikke.

Svar:

NorthConnect søkte om konsesjoner for utenlandsforbindelse etter energiloven i 2017. Departementet mottok i forrige måned NVEs samlede vurdering av NorthConnects søknader. Det er mitt ansvar å sørge for at det foretas en grundig konsesjonsbehandling av søknadene i samsvar med energilovgivningen og de forvaltningsrettslige bestemmelser som gjelder for slik saksbehandling.

I tråd med god forvaltningsskikk er NVEs utredning sendt på høring med frist for innspill innen 10. mars. Når høringen er avsluttet, skal departementet på vanlig måte gå videre med den avsluttende delen av konsesjonsbehandlingen. Her skal det foretas en samlet gjennomgang av virkningene av prosjektet i tråd med energilovens krav og føringene fra Stortinget. Effekten for private husholdninger vil være en viktig del av vurderingen.

Etter dette skal det konkluderes i saken.

SPØRSMÅL NR. 599

Innlevert 19. desember 2019 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 8. januar 2020 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Når det offentlige bestiller gjelder lov om offentlige anskaffelser. Det offentlige kan stille vilkår om at alle krav i overenskomster mellom arbeidslivets parter skal gjelde. I avtale mellom BNL og Norsk Arbeidsmandsforbund har vi Anleggsoverenskomsten og Overenskomst for asfaltarbeid og veivedlikehold. Fylkeskommuner som setter bort f.eks. veivedlikeholdsarbeid kan stille krav om at overenskomsten skal gjelde og at hovedentreprenør har påseplikt overfor underentreprenør.

Er statsråden enig i denne forståelsen?

BEGRUNNELSE:

Administrasjonen i Trøndelag fylkeskommune mener at anskaffelsesregelverket og EØS-avtalen er til hinder for at fylkestinget kan stille krav om at veieentreprenører skal ha inngått tariffavtale (overenskomst for private anlegg). Derfor vedtok ikke fylkestinget krav om tariffavtale i anbudene om driftskontrakter for fire veivedlikehold i Trøndelag med Trondheim Indre by, Stjørdal, Røros og Hitra.

Men forskrift om lønns og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter (FOR-2008-02-08-112) har som formål at ansatte som jobber på kontrakter for offentlige arbeidsgivere ikke skal ha dårligere lønns og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende allmenngjøringsforskrifter eller landsomfattende tariffavtaler.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtaler, skal oppdragsgiver stille krav om lønns og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Forskriften innebærer at lønns- og arbeidsvilkår etter anleggsoverenskomsten og overenskomster for asfalt og veivedlikehold (ikke allmenngjorte) skal oppfylles i kontrakter med offentlige oppdragsgivere.

Svar:

Når det offentlige kjøper inn varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider gjelder lov om offentlige anskaffelser. Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter pålegger oppdragsgiver å stille krav angående lønns- og arbeidsvilkårene hos leverandørene. På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal oppdragsgiver stille krav om lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med gjeldende forskrifter, jf. § 5 (2). På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal oppdragsgiver stille krav om lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje, jf. § 5 (3). Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen. Forskriften krever ikke at tariffavtalen som sådan skal gjelde, eller at det skal inngås en tariffavtale.

Videre skal oppdragsgiver etter forskriften stille krav om at leverandøren og eventuelle underleverandører på forespørsel må dokumentere at kravene til lønns- og arbeidsvilkår er oppfylt. Oppdragsgiver skal gjennomføre nødvendig kontroll av om kravene til lønns- og arbeidsvilkår overholdes.

På områder med allmenngjorte tariffavtaler gjelder forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett. Etter denne skal hovedleverandør påse at lønns- og arbeidsvilkår hos virksomhetens underleverandører er i overensstemmelse med gjeldende allmenngjøringsforskrifter. Bestiller har en tilsvarende påseplikt overfor sine leverandører i tilfeller der det ikke benyttes underleverandører. I spørsmålet og bakgrunnen vises det til en sak på et område som ikke er allmenngjort.

Det er viktig å skille mellom de krav som stilles av regelverket, og de krav oppdragsgiver stiller som går utover disse. Som innkjøpere av varer og tjenester har offentlige oppdragsgivere et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet, og det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeid-

sliv. Flere har utviklet sett av krav til sine leverandører, som på noen områder går lenger enn kravene i anskaffelsesregelverket.

Kravene som stilles må ligge innenfor de generelle reglene for offentlige anskaffelser og de rammer EØS-avtalen setter. Hvorvidt det er i tråd med disse rammene å gå lengre eller stille andre typer krav enn det som er spesifisert i lovgivningen, må vurderes konkret. I Meld. St.

22 (2018–2019) "Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle offentlige anskaffelser" varsles det at det skal utarbeides en veiledning til oppdragsgivere som ønsker å ta i bruk strengere krav mot useriøsitet og arbeidslivskriminalitet enn anskaffelsesregelverket krever. Slik veiledning kan være et viktig bidrag til den profesjonalisering og kompetanseutvikling som en ønsker å få til når det gjelder offentlige innkjøp.

SPØRSMÅL NR. 600

Innlevert 19. desember 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 30. desember 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Det ble lagt ut høring om forslag til endring av regelverket for motorsport, med høringsfrist 09.04.19. Flere av høringssvarene foreslår å skille den organiserte idretten og annen kjøring om Samferdselsdepartementet ønsker å innføre en ny ordning.

Vil dette bli vurdert, og når vil nytt regelverk for motorsport foreligge?

Svar:

Motorsporten utviklar seg stadig, og engasjerer mange, både amatørar og profesjonelle. Eg ønsker å legge til rette for at fleire aktørar kan arrangere motorsportstemner, og at fleire skal kunne køyre lovleg i høg fart i trygge tilhøve på lukka baner.

Eg vurderer no alle høyringssvara til dei føreslåtte endringane, og vil avgjere denne saka på nyåret.

